DICK FRANCIS

POLE PRO TŘINÁCT

OLYMPIA

Pole pro třináct
Dick Francis
(2000)
Hodnocení:
**
Štítky:
Literatura světová, Detektivky

Mistr detektivního románu z dostihového prostředí neztrácí nic ze svého mistrovství ani v sedle povídkovém. Na rozdíl od románů, ve kterých se Francis se svými hrdiny, o jejichž cti nelze pochybovat, ztotožňuje, v povídkách dokazuje, že umí udělat literárního hrdinu i z padoucha, pohybujícího se na opačné straně zákona.1. vydání.

DICK FRANCIS
POLE PRO TŘINÁCT
Detektivní příběhy zdostihového prostředí
První vydání

Přeložila
Jaroslave Moserová-Davidová

OLYMPIA
PRAHA

FIELD OF 13 / POLE PRO TŘINÁCT

First published by Michael Joseph Ltd,
Great Britain

ISBN 80-7033-185-2

Prolog

Vyprávěj mi, vyprávěj hezky, a hned.

Vyprávěj mi, aby se mi dobře spalo. Žádné zkrvavené mrtvoly, nic hrůzostrašného, jenom ne nic o rozčtvrcených, zabitých koních visících na háku.

Nemůžu vám slíbit, že všichni přežijí. Ale zachovejte klid, mrtvé nemám v popisu práce.

Pobavit, potěšit, podráždit, potlačit rodící se hrůzu. Otevřít doširoka okno a sledovat hru, která se za ním odehrává. Zatáhnout záclony. Podívat se do sousedního domu, co mají v ledničce, vzít kostky ledu a nasypat je spáčům za krk.

Třináct různých příchutí. Délka je důležitější než receptura. Nejde tolik o obsah, jako o časování. – Tři tisíce nejlépe zvolených slov, zde prosím, a tu bychom prosili osm tisíc. Noviny a časopisy objednávají vyprávění na délku, aby zapadla do formátu. (Aby nedošlo k omylu, mne tahle hra baví.) Tak se stalo, že některé mé historky jsou delší, jiné kratší. Některé jsou strohé, jiné povídavější.

Některé povídky jsem napsal dávno, některé nedávno. Některé už asi znáte. Sami posoudíte, jestli ty nové patří do party.

Krátce řečeno, osm z mých třinácti povídek jsem svého času napsal na zakázku pro různá periodika, která si vyprávění objednala na míru, nikoli na váhu a obsah. Oněch pět nových historek jsem napsal zcela po svém, jak co do délky, tak co do obsahu.

Když jsem své pole třinácti startujících konečně měl pohromadě, jen je na startu seřadit, vynořila se zákonitě otázka: „Co by mělo být první?“ Měli bychom vyprávění seřadit podle toho, kdy byla napsána? Máme se řídit právem prvorozených?

Nakonec jsme se dohodli, že sled ponecháme náhodě a přikročili k improvizovanému losování.

Byli jsme čtyři, seděli jsme v klidu a pohodě při skleničce před obědem. My, to jest moje žena Mary, náš syn Felix, můj literární agent Andrew Hewson a já.

Napsali jsme názvy všech třinácti povídek na třináct nálepek, ty jsme pečlivě složili a naházeli do nádherné skleněné nádoby na led a šampaňské, kterou mé ženě a mně dali Phyllis a Victor Grannovi jako dárek do nového bytu na karibském pobřeží. (Paní Phyllis Grannová je prezidentkou společnosti Penguin Putnam, která vydává knihy Dicka Francise ve Spojených státech.)

Každý z nás čtyř jsme jeden po druhém vytahovali ze skleněného kbelíku lístečky a rozkládali je.

Jméno na rozloženém lístečku jsme přečetli a lístek nalepili na podložku, hezky jeden po druhém, po řadě. Třináct nálepek.., každý z nás losoval třikrát a na mne zbyl poslední lístek.

Tahali jsme nálepky bez rozmyslu a lehkovážně. Upřímně řečeno, předpokládali jsme, že výsledné pořadí ještě zpřeházíme. K našemu překvapení volba našeho tahu dopadla skoro přesně tak, jak by dopadla naše samostatná, uvážená volba. Ponechali jsme vylosovaný sled beze změn.

Povídky v Poli pro třináct jsou tedy v pořadí, v jakém jsme je vytáhli z kbelíku na šampaňské… Ano, jistě, po skončení tahu jsme tam led a šampaňské dali… a připili jsme si na náš „tah“…, jak jinak?

Smršť na Kingdom Hill

Čas dokáže smyšlené povídání pěkně zesměšnit. Události na smyšleném závodišti Kingdom Hill, strach před bombou, to vše jsem si vymyslel v roce 1975 pro letní prázdninové pobavení čtenářů The Times. O řadu let později se fantastický příběh změnil ve skutečnost: falešné varování před bombovým útokem zarazilo start Velké národní v Aintree.

Od chvíle, kdy Tricksy Wilcox dostal svůj geniální nápad, došlo k nemalým změnám v bezpečnostních opatřeních na závodištích a změnila se i cena peněz. Vyprávění o Kingdom Hill, stejně jako ostatní historky v Poli pro třináct patří do mizejícího tisíciletí.

Ve čtvrtek odpoledne se Tricksy Wilcox podrbal roztržitě v podpaží a došel k rozhodnutí, že nestojí za námahu vyhazovat peníze na Claypitse, co má běžet v půl třetí. Tricksy Wilcox se rozvaloval v prosezeném křesle, zpola vypité pivo pohodlně na dosah ruky, před sebou velikou televizi, na jejíž obrazovce mohl sledovat záběr po záběru první dostih třídenního dostihového programu na Kingdom Hill. Pomyslel si spokojeně, že se od devíti do pěti odpoledne v červencovém parnu můžou dobrovolně péct jen cvoci. Bylo horko jako na Sahaře. Rozumní chlapi jako on sedí doma, mají otevřená okna, svlečené košile, nemusí se holit a můžou nechat upocené odpoledne klidně, v nečinnosti plynout až k večeru.

V zimě Tricksy zastával názor, že jen cvoci se vydávají do sněhu a plískanice, plouží se blátem a sněhem, zatímco rozumní lidé zůstávají doma, v teple před televizní obrazovkou a sázejí na dálku. Na jaře se Tricksy vymlouval na déšť, na podzim na mlhu. Ve svých čtyřiatřiceti letech propracoval Tricksy umění nezaměstnanosti do naprosté dokonalosti a představa poctivého pracovního dne mu připadala směšná. Byla to Tricksyho žena, kdo docházel do práce za každého počasí, kdo platil nájem za obecní byt a dával stranou drobné pro mlékaře. Snášela Tricksyho už jedenáct let bez reptání a s úsměvem, byla praktická. Dvakrát na něj sfilozofickým klidem čekala, až si odsedí svých devět měsíců a byla smířená s tím, že dříve či později za mřížemi zase skončí. Její tatínek byl ve vězení věčně, každou chvíli, celé její dětství. Žít po boku malého darebáka jí připadalo normální.

V půl třetí Tricksy sledoval, jak Claypits vítězí. Tvářil se přitom nadřazeně a svoje pošramocené sebevědomí vzkřísil dalším pivem. Pak zachmuřeně usoudil, že se mu v poslední době nedaří. Na co sáhne, je na nic. Docházely mu hotové peníze a musel šetřit na základních potřebách, jako bylo pití a cigára. Potřeboval nějakou dobrou, zatraceně dobrou fintu, aby mu důvěřiví magoři otevřeli šrajtofle. Podvod se vstupenkami, co mu

tak krásně vycházel celé roky, už zhasl. S tím už nic není od chvíle, kdy ho policajti nachytali ve Wimbledonu s plnými kapsami falšovaných. Turisti už taky nebyli jako kdysi, jen tak nenaletí, prodat jim předplatné na neexistující časopis už se nedařilo, natož aby jim člověk dokázal prodat Londýnský most.

Když se snažil dodatečně rozpomenout, co mu vůbec tu geniální myšlenku vnuklo, nevybavil si to. Jednu chvíli se pokojně díval na televizi, na dostih ve tři hodiny na Kingdom Hill, a v příštím okamžiku už byl u vytržení, zadýchával se nadšením.

Nahlas se rozesmál a plácal se do stehen. Vstal a začal poskakovat, nedokázal být v klidu, vlastní odvážná myšlenka mu nedovolovala posedět. „Páni," lapal po dechu. „Prachy pro potěšení! Závodiště Kingdom Hill, už se na mě můžeš těšit!"

Tricksy Wilcox nebyl z nejchytřejších.

Major Kevin Cawdor-Jones, ředitel dostihového závodiště Kingdom Hill, vzal v pátek ráno aktovku a šel na pravidelnou schůzku výkonné rady, jejíž ctihodní členové jeden druhého nesnášeli. Závodiště patřilo malé soukromé společnosti, kde ve správní radě trvale probíhala válka, a závodiště proto zákonitě doplácelo na následky rozhodnutí, učiněných z osobní zášti a nepřejícnosti. Trvale nevykazovalo žádný zisk, ačkoliv úspěšné být mohlo.

Že byl Cawdor-Jones vůbec ředitelem jmenován, jen dokreslovalo obraz špatného vedení podniku. Mezi možnými kandidáty byl až na třetím místě a zdaleka se schopnostmi nevyrovnal kandidátům na prvém a druhém místě. Vybrali ho jen proto, aby nemuseli řešit jedovatý spor mezi zastánci kandidáta číslo jedna a kandidáta číslo dvě. Tak se stalo, že na Kingdom Hill vládl prostřední člověk. Měl okamžiky, kdy jednal odvážně, ale jinak byl klidný a neenergický, proto ho nepochybně nepovýšili do hodnosti plukovníka. Byl lenivý a v chování příjemný, ale jako vedoucí příliš měkký.

Při schůzi v pátek ráno netrvalo dlouho a došlo ke střetu.

„Musí se posílit bezpečnostní opatření," rozčiloval se Bellamy. „To je ze všeho nejdůležitější. Bezpečnost! Měli bychom s tím začít okamžitě!"

Bellamy, hubený, s ostrými rysy, se rozzlobeně díval přes stůl na svého kolegu. Roskin odporoval jako obvykle klidně, líným hlasem.

„Bezpečnostní opatření stojí peníze, můj milý Bellamy."

Roskin hovořil povýšeně, protože věděl, že to Bellamy nesnáší. Bellamy zrudl vzteky a bezpečnostní opatření na závodišti zůstala viset ve vzduchu mezi dvěma stranami osobního sporu, jak se běžně stávalo.

Bellamy se rozčiloval: „Potřebujeme vyšší ploty a zvláštní zámky na všechny dveře v budovách závodiště. Policistů potřebujeme jednou tolik, než máme teď. Měli bychom na tom začít pracovat okamžitě!"

„Dostihové publikum nejsou žádní chuligáni, můj milý Bellamy."

Cawdor-Jones v duchu zaskučel. Už tak jako tak ho otravovaly

bezpečnostní obchůzky v nedostihové dny a různá existující bezpečnostní opatření rád obcházel. Vyšší ploty mezi jednotlivými prostorami by znamenaly, že by je nemohl přelézat nebo prolézat, ale musel by chodit oklikou. Více zámků znamená více klíčů a větší námahu. A to všechno by sloužilo jedině tomu, že by se nějaký ten ojedinělý uličník nedostal z lacinější části tribuny na dražší bez doplatku. Cawdor-Jones o žádné změny nestál.

Podráždění v místnosti stoupalo a stoupaly i hlasy. Čekal odevzdaně, až nastane chvilka ticha. Pak si odkašlal. „Hm…“ , rozzlobená Bellamyho frakce a povýšená Roskinova frakce se na něho vyčkávavě, s nadějí zadívaly. Cawdor-Jones byl jejich hromosvod, tedy… pouze v případě, když přišel s nějakým skutečně dobrým návrhem. V takovém okamžiku byli všichni svorně proti, protože měli vztek, že je Cawdor-Jonesovo řešení samotné nenapadlo.

„Výrazné posílení bezpečnostních opatření by znamenalo pro naše zaměstnance víc práce,“ řekl nesměle. „Museli bychom nejspíš přijmout nějakého dalšího člověka…, možná dva lidi. Pak… nestačí počáteční investice, musíme taky počítat s výlohami na údržbu… Ostatně, čeho se takové závodiště vůbec může bát?“

Tento řídký olej přece jen uklidnil rozbouřenou hladinu do té míry, že obě strany mohly ustoupit ze svých pozic se ctí, aniž by ustoupily od svého názoru.

„Pokud jde o zaměstnance, máte svou pravdu,“ zamručel Bellamy neochotně. Věděl velmi dobře, že dvě pracovní síly navíc by stály podstatně víc než další zámky, a že si je závodiště nemůže dovolit. „Trvám nicméně na tom, že bezpečnostní opatření je třeba posílit, a že je na to nejvyšší čas.“

Cawdor-Jones ve své lehkovážnosti s ním v duchu nesouhlasil. Do té chvíle se na závodišti nic zvláštního nepřihodilo. Proč tedy vycházet z předpokladu, že v budoucnosti k něčemu dojde?

Výměna názorů bublala nespokojeně ještě asi půl hodiny, ale k žádnému závěru se nedospělo.

V pátek odpoledne se Tricksy Wilcox vypravil na dostihy, v kapse polovinu peněz, ušetřených na dovolenou, které ukradl své ženě z parádního čajníku. Považoval cestu na závodiště za cestu průzkumnou. Procházel se sem a tam, lačné oči otevřené, a v duchu se nepřestával smát. Tak jednou či dvakrát ho napadlo, že by se ten jeho lehkomyslný sólový záměr nemusel zdařit a že by profesionální, tvrdý a zkušený tým postupoval účelněji, naplánoval by každou minutu a mířil by co nejvýš. Tricksy byl však individualista a zločineckým gangům se obloukem vyhýbal, protože v těch se muselo ukázněně pracovat, člověk musel chodit včas a nechat se komandovat, aniž by si vysloužil aspoň nárok na důchod.

Vypil u různých barů několik piv a vsadil skromnou částku u totalizátoru. Díval se na koně v padoku a sledoval, které z jezdců zná z

televize. Na dostihy se díval pozorně. Když odpoledne končilo, nebyl bez haléře, měl v kapse trochu vyhraných peněz. V dobré náladě jel domů.

V ten pátek odpoledne prodala paní Angelisa LudvillováTricksymu Wilcoxovi u totalizátoru dva tikety. Stovky jich prodala jiným neznámým lidem. Na práci se pořádně nesoustředila, myslela na kupu nezaplacených účtů, které se jí hromadily doma na polici. Od jejích padesátých narozenin se k ní život choval nelaskavě. Starosti ji připravily o půvab a manžel ji opustil pro jednu blondýnku. Byla sama, rozvedená, bezdětná, ale byla by se s takovým osamělým životem smířila, nebýt postupující chudoby. Její vrozená dobrá nálada a humor ji pomalu opouštěly, jak se musela uskrovňovat, aby vůbec vyšla. Angelisa Ludvillová se zálibně zadívala na peníze, které k ní proudily okénkem totalizátoru. Rukama jí prošly každý pracovní den celé stohy peněz a ona si stále představovala, jak by jí jen nepatrná částka toho, co lidé vyházejí na sázky, vyřešila všechny potíže a zpříjemnila život. Jenže poctivost má člověk v sobě pevně zakořeněnou, nemluvě o tom, že u totalizátoru se ani krást nedá. Vybrané peníze se ihned po dostihu počítají a sbírají. Krádež by byla okamžitě odhalena. Angelisa si povzdechla a snažila se smířit s tím, že jí co nevidět odpojí telefonní linku.

V sobotu ráno se Tricksy Wilcox do díla oblékl s mimořádnou pečlivostí. Nebýt toho, že jeho žena v tu chvíli skládala ve velkoprodejně na police konzervy s fazolemi, určitě by ho upozornila, aby si ke svému oblečení nebral řvavě oranžové ponožky. Tricksy se na sebe díval v zrcadle v ložnici, kde se viděl od hlavy až po kolena. Byl se sebou spokojený. Tmavý oblek, decentní kravata, sportovní klobouk, vypadal vskutku jako seriózní dostihový návštěvník. Dokonce si, byť nerad, o kousek ostříhal vlasy a oholil knír. Díval se na sebe, přes rameno veliký dalekohled, a spokojeně se usmíval nad svojí proměnou. Pak pružně vykročil na vlak do Kingdom Hill.

Major Cawdor-Jones prováděl v tu chvíli obvyklou obchůzku závodiště před zahájením dostihového dne a jako obvykle si s tím mnoho práce nedal. Slabiny ve vedení zaviněné jeho nedbalostí způsobily, že policejní zajištění dorazilo o půl hodiny později, než bylo dohodnuto a v menším počtu mužů. Také bylo málo programů, ředitel jich v tiskárně neobjednal dostatečný počet.

„To nic nevadí." Major Kevin Cawdor-Jones lehkomyslně pokrčil rameny.

Paní Angelisa Ludvillová přijela na závodiště podnikovým autobusem s dalšími zaměstnanci totalizátoru. Za jízdy se zasmušile dívala z okna na předměstské čtvrti a dělala si starosti s cenou elektřiny.

V sobotu odpoledne, v půl třetí, měla plné ruce práce. Vydávala tikety a přijímala peníze, soustředěná na práci, celkem v dobré náladě. Před třetí hodinou, kdy se měl běžet největší dostih dne, si pečlivě uklidila zásuvky a přihrádky. Co nevidět se před okénkem nahromadí dlouhá fronta, a

obsloužit sázející dobře a rychle byla nejen její povinnost, ale i věc cti.

Cawdor-Jones šel do své kanceláři vedle vážnice rozluštit nějaké nesrovnalosti v běžných platbách. Bylo za pět minut tři. Za tři minuty tři mu u lokte zazvonil telefon (za poslední dvě hodiny už asi po dvacáté). Sáhl po sluchátku. Stále ještě přemýšlel o sporné hodinové mzdě pro dělníky, udržující povrch dráhy.

„Tady Cawdor-Jones," řekl nesoustředěně.

Ve sluchátku se ozval tichý hlas s irským přízvukem.

„Cože?" vyštěkl Cawdor-Jones. „Mluvte prosím hlasitěji…, je tady hluk…, nerozumím vám…"

Člověk s irským přízvukem znovu polohlasem opakoval svoje prohlášení.

„Cože?" vykřikl Cawdor-Jones. Volající však už zavěsil.

„Ach můj Bože!" Cawdor-Jones natáhl ruku po páčce zapojující vnitřní rozhlasový systém. Zadíval se rozčileně na hodinky. Vteřinová ručička dobíhala k za minutu tři. V tu chvíli zaváděli do boxů čtrnáct koní startujících v dostihu ve tři hodiny.

„Dámy a pánové…" Hlas Cawdora-Jonese duněl ze všech tlampačů na celém závodišti. „Obdrželi jsme varování před bombovým útokem. Bomba je údajně ukryta někde na tribunách. Opusťte okamžitě prostory tribun a odeberte se za dráhu, na volné prostranství. Policie mezitím budovy prohledá."

Obecný šok trval sotva jednu vteřinu. Pak se masa diváků začala valit ze schodišť tribun jako příval vod. Lidé proudili z podchodů, ze dveří, běželi, klopýtali, prodírali se na volné prostranství za dráhou.

Bary se dramaticky vyprázdnily. Zbyly nedopité, převržené a v panice rozšlapané sklenice. Fronty před totalizátorem sejako mávnutím zázračným proutkem dočista rozplynuly. Za prchajícími sázkaři prchali i zaměstnanci totalizátoru. Stevardi rychle leč důstojné sešli ze svého vyvýšeného stanoviště a lidé od tisku se dali na střemhlavý útěk. Nezdržovali se voláním do svých redakcí. Šéfredaktoři ve městě musí půl hodiny počkat. Bomby nečekají.

Tisícihlavý dav na útěku opustil všechny budovy během krátkých pěti minut. Jen několik lidí se zdrželo. Jedním z opozdilců byl Kevin Cawdor-Jones. Osobní odvaha mu nikdy nechyběla a považoval za svoji povinnost zůstat na stráži jako voják.

Nepočetná skupina policistů (mělo jich být správně víc) se postupně shromáždila u vážnice. Tvářili se sebejistě, ale uvnitř skrývali strach a nejistotu. Utěšovali jeden druhého, že to jistě bude falešný poplach. Vždy přece jde o falešný poplach, o špatný vtip. Tedy, skoro vždy. Velící důstojník začal vydávat povely k organizovanému pátrání a civilistovi Cawdor-Jonesovi doporučil, aby se uchýlil do bezpečí.

„To ne," bránil se Cawdor-Jones. „Zatímco budete tu bombu hledat, půjdu a přesvědčím se, jestli nikdo nikde nezůstal." Ustaraně se usmál a

rozhodným krokem vyrazil do vážnice.

Rychle se rozhlédl po umývárně jezdců. V pořádku. Pak zašel do boxu rozhodčích, do fotolaboratoře, do kuchyní, do kotelny, k totalizátoru, do kanceláří, do skladů… Běhal z budovy do budovy, všude se vyznal, věděl, kde je kde zadní vchod, znal všechna zákoutí a skrýše, ve kterých třeba mohl zůstat nějaký nahluchlý, nic netušící zaměstnanec nebo opilý návštěvník.

Nikde nikoho nepotkal. Žádnou bombu nezahlédl. Vrátil se celý udýchaný na volné prostranství před vážnicí a čekal, s čím přijde pomaleji postupující policie.

V tribunách mezitím Tricksy Wilcox uskutečňoval svoji velkou smršť. Příliš důsledně si nepočínal. V duchu se ještě smál svému irskému vystoupení (za to by mě vzali do Unie herců, pomyslel si). Spěchal od baru k baru a plnil svoje velké pouzdro na dalekohled platnou měnou. Pochechtával se. Je k nevíře, jak jsou lidé neopatrní, když propadnou panice, říkal si.

Dvakrát se srazil s policistou.

„V pořádku, nikdo tam není, pane důstojníku," řekl vždyenergicky a ukázal za sebe, tam, odkud přišel. Oba policisté si ho bez jakéhokoli podezření prohlédli, viděli jeho tmavý oblek, sportovní klobouk, decentní kravatu. Považovali ho za funkcionáře závodiště.

Nakonec ho zradily oranžové ponožky. Druhý policista se za ním nejistě, zamračeně díval. *Zarazila,* ho křiklavá barva svítící mezi okrajem kalhot a botou. Zvolna za Tricksym vykročil. „Haló!" zavolal na něj.

Tricksy se otočil, viděl, že za ním míří zákon, a dal se na útěk. Tricksy nepatřil mezi nejchytřejší.

V sobotu odpoledne, ve čtyři, odvysílal Cawdor-Jones další prohlášení.

„Jak se ukázalo, varování před bombovým útokem bylo falešné. Teď se všichni můžete bez rizika vrátit na svá místa na tribunách."

Davy zařadily zpátečku a zamířily k barům. Barmanky se vrátily na svá stanoviště a okamžitě začaly křičet a lomit rukama. Ozýval se sborový, rozhořčený, zděšený křik.

„Někdo vybral celou kasu!"

„To je ale sprostý! Vzali nám i to, co jsme vybrali na dýškách, všechno!"

Zaměstnanci v budovách totalizátoru stáli u pokladen celí zkamenělí. Valná část hromady peněz, vybraných na hlavní dostih, zmizela.

Angelisa Ludvillová se užasle, s nevírou dívala na svoji prázdnou zásuvku. Bledá, roztřesená, se připojila ke sborovému bědování. „Peníze jsou pryč!"

Cawdor-Jones vyslechl nekonečnou řadu stížností, jednu po druhé, obličej celý stažený úzkostí. Věděl velmi dobře, že po hromadném úprku zůstaly všechny dveře odemčené. Věděl, že nebyla přijata žádná bezpečnostní opatření. Závodiště na takovou situaci nebylo připraveno,

nemohlo si s ní poradit. Výbor mu to nepochybně přičte za vinu. Možná ho i vyhodí.

V půl páté s úlevou zaznamenal zprávu, že policie zadržela člověka, který teď napomáhá vyšetřování. Snaží se vysvětlit, jak se stalo, že u sebe měl pouzdro na dalekohled plné použitých bankovek (na některých byla ještě znatelná vlhká kolečka od pivní sklenice, sloužící jako těžítko).

V pondělí ráno zasmušilý Tricksy Wilcox stál před soudcem. Poslali ho na sedm dní do vyšetřovací vazby. Jak se ukázalo, velká smršť nebyla tak docela geniální. Tentokrát vyfasuje vetší flastr než devět měsíců, tím si byl jistý.

Jedna věc mu však přece jen zlepšovala náladu. Policie se z něj po celý víkend snažila něco vytáhnout, ale on neřekl nic. Chtěli vědět, kam ulil hlavní část své kořisti.

Tricksy mlčel.

Do pouzdra na dalekohled se vešla jen asi desetina z ukradených peněz. Kam se poděly ty ostatní? Kde je hlavní balík?

Tricksy mlčel.

Přesvědčovali ho, že dopadne líp, když se těch peněz vzdá.

Tricksy policistům nevěřil. Pošklebovat se pochybovačně a vrtěl hlavou. Tricksy totiž ze zkušenosti věděl, že na tom bude v lochu mnohem líp v roli chlapa, který má kdesi schovaný celý poklad. Bude se těšit obecné úctě. Ostatní si ho budou vážit. Bude NĚKDO. Kdepak, za nic na světě nepromluví.

Uzardělý Cawdor-Jones se v pondělí ráno dostavil na mimořádnou schůzi výkonného výboru. Krotce souhlasil s Bellamym a jeho horlením, že nedostačující bezpečnostní opatření na závodišti jsou pro ostudu.

„Já vás varoval!“ rozčiloval se Bellamy ve spravedlivém hněvu. „Všechny jsem vás varoval. Potřebujeme víc zámků. Potřebujeme automatické uzávěry u pokladních zásuvek totalizátoru. Byl jsem informován, že peníze v pokladnách lze zabezpečit během pěti vteřin. Navrhuji, aby podobné zařízení bylo instalováno všude, na celém závodišti.“

Bojovně se rozhlédl po místnosti. Roskin se díval do země, rty stažené. Závodiště Kingdom Hill si vzápětí odhlasovalo, že zavře vrata na petlici. Kůň však už byl ten tam.

V pondělí ráno si Angelisa Ludvillová nalila dvojitý gin, usadila se před televizí a opřela si nohy o stůl.

Vedle ní ležela kupa nadepsaných obálek, v každé šek ke krytí těch děsivých dluhů. Spokojeně si oddechla. V životě nezapomene na šok, jaký prožila, když zjistila, že její vlastní zásuvka je prázdná. Nikdy nezapomene, jak se vyděsila, ani jak se jí vzápětí ulevilo, když se ukázalo, že okradeni byli všichni, že není sama. Věděla velmi přesně, že na útěku nevybralavlastní kasu, ale jednu ze sousedních. Považovala v té panice za hloupé, aby vykradla tu vlastní. Nemohla tušit, že se objeví jiný, mnohem

ambicióznější zloděj. V té chvíli jí prostě připadlo opravdu víc než hloupé vybílit vlastní pokladnu. Ostatně u toho cizího okénka bylo mnohem víc vybraných peněz.

V pondělí večer seděl Cawdor-Jones ve svém mládeneckém bytě a přemýšlel o druhé, důkladné prohlídce v Kingdom Hill. Policie prohledávala celou sobotu všechna zákoutí, všechny škvíry. Pomalu, beze spěchu, pečlivě. Už nehledali bombu, ale „banku“. Cawdor-Jones policii ochotně asistoval, ale nikde se nic nenašlo. Peníze dočista zmizely.

„Tricksy musel mít komplice,“ řekl nakonec zasmušile velící důstojník. „My z něj ale nic nevyrazíme.“

Cawdor-Jonese nevyhodili. Vzpomínal na uplynulé dny a spokojeně se přitom usmíval. Cawdor-Jones, impulsivní, někdy překvapivě odvážný, z příležitosti připravené Tricksym Wilcoxem vytěžil maximum.

Cawdor-Jones, o jehož statečnosti nemohlo být pochyb, odjel v sobotu večer ze závodiště, aniž by ho kdo zastavil, se všemi penězi od totalizátoru.

Natáhl se přes opěradlo křesla a zálibné pohladil napěchovanou aktovku.

Smrt na červenou

Přestože je v této knížce Smrt na červenou uveřejňována poprvé, její děj se odehrává před lety (přesněji řečeno mezi rokem osmdesátým šestým a sedmým), a to zejména proto, že ke zpřísnění omezení dovozu osobních zbraní z evropské pevniny do Anglie došlo v roce 1988 v rámci novely zákona o střelných zbraních.

Emil Jacques Guirlande, Francouz, se bál létání tak silně, až to hraničilo s chorobným strachem. Při pouhém pohledu na letadla vyobrazená na plakátech, nebo když slyšel burácení motorů na letištních plochách, mu vyrážel pot na čele a zrychlil se mu tep. Proto vyrážel z Paříže do celého světa za svým podnikáním po zemi nebo po vodě. Tento pomalejší způsob cestování jeho opatrné, prozíravé povaze vyhovoval. Ke své práci přistupoval s rozmyslem, vždy raději počítal s možnými komplikacemi. V jeho očích byla poplašená reakce na nečekané okolnosti spolehlivým příznakem hlouposti a amatérismu.

Emil Jacques Guirland byl vrahem z povolání, nájemným zabijákem, neznámým, nepoznaným, mimo každé podezření. Nenápadný, tichý člověk, který měl ve svých třiceti sedmi letech za sebou šestnáct úspěšných vražd na objednávku. Sedm podnikatelů, osm manželek a jedno dítě.

Byl samozřejmě drahý. Byl však také spolehlivý, vynalézavý a zcela bezcitný.

Osiřel v sedmi letech. Adoptován nebyl. Vyrůstal v dětských domovech, nikdy nepoznal skutečnou, vřelou lásku, nikdy sám nepocítil hlubší cit k jiné živoucí bytosti (s výjimkou jednoho psa). Během povinné vojenské služby se naučil střílet, a protože měl k zacházení se střelnými zbraněmi přirozený dar, přijal po odchodu do civilu na částečný úvazek místo instruktora ve střeleckém klubu, kde řeči a slova o smrti žhavila vzduch jako výbušnina.

Zprávy o „pracovních příležitostech“ dostával Emil Jacques poštou, prostřednictvím člověka, se kterým se nikdynesetkal. Nikdy však nepřijal nabídku, aniž by si vše předem důkladně neprověřil a nepromyslel. Emil sám sebe považoval za špičkového odborníka. Americký výraz „zabiják“ se jeho ukázněnému duchu příčil, zdál se mu vulgární. Emil přijal objednávku, jen pokud si byl zcela jistý, že zákazník má na to, aby zaplatil a zaplatit hodlá, a že se po dokonané práci nesesype pod tlakem výčitek svědomí. Emil také trval na tom, aby každý zákazník měl na dobu činu naprosto spolehlivé alibi, zejména pokud by na něho mělo logicky padnout podezření. Možná, že se tato podmínka zdá snadno splnitelná, ale spolehlivost klientova alibi často rozhodovala o tom, zda Emil do věci

půjde či ne.

Tak tomu bylo i v to prosincové úterý roku devatenáctistého osmdesátého šestého. Nezbytné alibi se zdálo být nevyvratitelné a Emil se proto rozhodl do věci jít. Pečlivě si zabalil zavazadlo na krátkou cestu do Anglie.

Emil hovořil jednoduchou angličtinou, květnatě mluvit nedokázal, ale jeho jazykové znalosti mu v uplynulých čtyřech letech dostatečně posloužily při třech vraždách. Perly z brožurek pro turisty (jako třeba *mon auto ne marche pas,* mé auto nejede) byly k nezaplacení a dopomohly mu k nenápadnosti, uchránily ho před nežádoucí pozorností a zvědavostí jiných. Díky těmto jazykovým klenotům také dokázal své poslání včas moudře vzdát, pokud měl před činem pocit nejistoty. Po pravdě řečeno v případu, který se právě chystal řešit, už dvakrát práci odložil. Jednou pro špatné počasí, jednou že se mu nezdálo navrhované alibi.

„JMaladie… pas bon,“ říkal si. „To není dobré.“

Klient, který mu už jako zálohu vyplatil malé jmění, začínal být velmi netrpělivý. Ty odklady se mu nelíbily.

Ono prosincové úterý byl však Emil Jacques s naplánovaným alibi celkem spokojený. Zabalil si zavazadlo, omluvil se pro příští dny ve svém střeleckém klubu a vydal se svým nenápadným bílým vozem do Calais, aby odtamtud překřížil chladné vody Lamanšského průlivu.

Své nářadí vezl s sebou jako obvykle zcela otevřeně. Pistole, tlumiče hluku na uši a celou řadu listin potvrzujících, že je instruktorem střelby v elitním pařížském klubu. Měl všechny rekvizity naskládané do kovového kufříku vyloženého molitanem, podobného, jaký mívají fotografové. Zákazosobních zbraní bude ve Velké Britanii uzákoněn až za pár let, a Emilovi stačilo k ospravedlnění zbraně tvrzení, že se hodlá účastnit střelecké soutěže. Pokud by se stalo, že by mu na hranici dělali potíže, jednoduše by to vzdal a vrátil se domů.

Emil Jacques Guirlande, nájemný vrah, v ono prosincové úterý roku devatenáctistého osmdesátého šestého na žádné potíže nenarazil. V Doveru ho nikdo nezastavil. Projížděl mezi spícími poli jižní Anglie a znovu a znovu promýšlel svůj zákeřný záměr.

Na britských závodištích vévodila světu překážkových dostihů podivná, nesourodá dvojice trenér – jezdec. Trenér z cikánského rodu, s dlouhými vlasy, a jezdec aristokrat, synovec pána vznešeného domu.

Cikán Joe (správně John Smith) cítil a projevoval zvláštní cit pro zvířata, který zdědil po svých předcích, a ti ho měli v krvi. Plnokrevníci v jeho péči v sobě nacházeli a objevovali pradávné pudy, pochopili, že jejich cílem je stát se vůdcem smečky. Vůdcové smečky v dostizích vítězí.

Cikán Joe dával svým koním takové krmení a takový trénink, jaké posilují tělo i srdce, a když je před dostihem sedlal, šeptal jim do uší tajemná slova povzbuzení a odvahy. Byl celkem úspěšný, a řada starších a výše postavených lidí neochotně uznávala, že si zaslouží obdiv, ale to

Joeovi nestačilo. Nepřestával hledat – možná bláhově – jezdce, jehož duše by odpovídala duším jeho koní, jak je znal. Hledal mládí, odvahu, talent a čistotu duše.

Rok co rok sledoval a studoval nové jezdce, zatímco se staral o své čtyřnohé svěřence. Trvalo pět let, než našel toho, koho hledal. Jakmile ho však našel, nezaváhal, neztrácel čas a rychle si svůj nález veřejně přivlastnil.

Tak se stalo, že Joe otřásl ke konci jara v roce 1986 celým dostihovým světem, když nabídl smlouvu mladému, lehkomyslnému amatérovi, který měl za sebou jen jednu jedinou sezónu a žádné důležitější vítězství. Jedinou povinnost, kterou příslušný amatér musel splnit před uzavřením smlouvy, bylo požádat okamžitě o licenci profesionálního překážkového jezdce.

Red Millbrook (byl zrzavý) vyslechl telefonickou nabídku Cikána Joea se stejným úžasem, jaký pak projevili všichniostatní. Vysocí funkcionáři Jockey Clubu se tvářili povážlivě a v hospodách věc probíraly hloučky pohoršených stájníků.

Za prvé – smlouva o trvalém zaměstnání jezdce se překážkovým žokejům nabízela jen velmi zřídka. Za druhé, Cikán Joe pravidelně zadával jízdy dvěma zkušeným profesionálům (bez smluvní dohody), kteří vykazovali slušné, obecně uznávané výsledky, protože Cikán Joe se co do počtu umístil na pátém místě stájí. Za třetí, Red Millbrook teprve před nedávnou dobou dokončil studia a byl obecně považován za „nezkušeného zelenáče“.

„Nezkušený zelenáč“ si s odvahou a sebejistotou mládí ihned a bez zaváhání *zažádal* o profesionální licenci.

Red Millbrook se poprvé setkal s Cikánem Joem v dubnu v Sandown Parku u padoku před Zlatým pohárem. Byl na svého zaměstnavatele zvědavý. Cikán Joe, statný, nadřazeně sebevědomý čtyřicátník, dobře věděl, že se mu kde kdo pošklebuje, protože téměř zcela neprověřenému princátku dal šanci jet koně, na kterém v životě neseděl. Kritické výroky v nejrůznějších dostihových novinách už Joea znectily za to, že pominul své dva věrné a spolehlivé jezdce – náležitě rozzuřené – a že údajně vyměnil možnost získat Zlatý pohár za senzaci pro tisk. Cikán Joe věřil svému instinktu a nedal se od svého záměru odradit.

Když mladý Red Millbrook u padoku poprvé Cikána Joea uviděl, *zarazil* ho nepořádný vzhled dlouhovlasého muže a skoro začal litovat, že tak zbrkle podepsal smlouvu, která ho zavazovala pro tohoto trenéra jet kdekoliv a kdykoli ho o to požádá.

Nesourodá dvojice. Oba muži si před očima televize a tisíců diváků formálně potřásli rukou. Red pocítil zvláštní vnitřní chvění, které přičítal výjimečnosti situace. Cikán Joe se spokojeně usmál. Pak byl asi jediný ze všech přítomných, koho nepřekvapilo, že jeho svěřenec přišel ve Zlatém první o půl délky.

Je pravda, že Red Millbrook v minulosti nejezdil špatně. V průběhu svého dospívání strávil doslova každou volnou hodinu v sedle. Je však také pravda, že volných hodin mu rodina poskytovala poskrovnu, musel studovat. Jeho otitulovaní rodiče byli připraveni pociťovat hrdost nad synem amatérským jezdcem, ale příčilo se jim slovo *profesionál*. Je jako prodejná děvka, zavzdychala Redova matka.

Red Millbrook sám považoval změnu svého postavení za krok vzhůru, ne dolů. Záleželo mu na tom, aby se v Sandownu osvědčil a ke startu jel s pevným odhodláním. Nad první překážkou pocítil zvláštní, nečekanou myšlenkovou jednotu se svým koněm. Nikdy předtím takový pocit nezažil. Zareagoval celým svým tělem. On a jeho kůň šli přes všechny překážky, jako by tvořili jedno tělo. Překážky byly rozmístěné tak, aby přes ně nejlépe šli ti nejlepší. Red, spojený pevně s koněm, vykroužil poslední oblouk a na stoupající rovinku šel se stejným odhodláním jako jeho čtyřnohý partner. Když zvítězil, nepocítil úžas, ale úlevu, klid, jako by konečně došel svého cíle, jako by zakotvil ve vlastním království, kam po právu patří.

Při odsedlávání se na sebe s Cikánem Joem mírně, spiklenecky usmáli, jako by vstupovali do tajného spojenectví. Cikán Joe věděl, že našel toho, koho hledal. Red Millbrook se radoval z budoucnosti.

Oba ukřivdění jezdci z Cikánovy stáje nahoře na tribuně zuřili čím dál tím víc. Jeden z nich – Davey Rockman – počítal původně s tím, že koně pojede on a byl přesvědčený, že se zlobí právem.

Cikán Joe byl tvrdý šéf (tak Davey uvažoval), ale jeho koně startovali často, byli v dobré formě a dopomáhali Rockmanovi k luxusnímu životu a dobré zásobě slečen už celých pět let. Jeho záliba v ženských kdysi platila za dostihový skandál, ale časem ji všichni brali jako samozřejmost. Bylo obecně známo, že černovlasý „Rock“ svým vzhledem dámy všeho věku přitahuje. Teď měl Davey vztek, že přišel o peníze, které by dostal, kdyby v dostihu s koněm zvítězil on, ale ještědaleko víc ho pobuřovala urážka jeho mužné hrdosti.

Vůbec ho nenapadlo, že kdyby byl v sedle on místo toho vetřelce Reda Millbrooka, nebylo jisté, že by kůň přišel první.

Nigel Tape, druhý jezdec stájí, zuřil ze solidarity s Rockem. Nigel Tape věděl, že z něho nikdy žádná zářivá hvězda nebude, a proto se rád vyhříval na výsluní přítele Rocka. Vše po něm papouškoval, s ním se radoval nad úspěchem, s ním se zlobil nad pomyslnou křivdou. Sdílel s Daveym „spravedlivé“ rozhořčení nad tím, že ho vyhodili ze sedla. Rozhořčení obou se stupňovalo až k pomstychtivé nenávisti. Rockoví Nigelova téměř fanatická oddanost lichotila a neuvědomoval si, že se v ní skrývá určité nebezpečí.

V pondělí po dubnovém Zlatém poháru si Cikán Joe řádně prohlédl rozlícené tváře svých dvou dlouholetých jezdců, když se dostavili na ranní práci a tréninkovou poradu.

Suše, věcně prohlásil: „Patrně jste pochopili, že od téhle chvíle bude Red Millbrook mým hlavním, smluvním jezdcem. Vy, Davey, máte na vybranou. Můžete tu zůstat a jezdit práci, v tréninku jste dobrý, a občas pojedete i nějaký ten dostih. Nebo se možná rozhodnete odejít a ucházet se o místo hlavního jezdce v jiných stájích, u jiného trenéra."

Davey Cikána vyslechl v hořkém mlčení. Dokud byl prvním jezdcem stájí, pohyboval se vysoko na dostihovém společenském žebříčku. To, jak ho trenér odstavil, znamenalo nejen ztrátu prestiže a peněz, ale i ztrátu přitažlivosti pro něžné pohlaví. Rád využíval svého postavení k ovládání žen. Občas svým slečnám i jednu vrazil, aby byly krotké a prosily ho o vášeň. Připadal si nadřazený. Často se procházíval ve svých jezdeckých botách, považoval je za symbol mužnosti.

Těžko mohl počítat s tím, že by našel místo, které by mu dodávalo podobnou váhu. V dostihových stájích bylo volných míst pro stálé jezdce poskrovnu. Davey Rockman se zadíval na Cikána Joea, viděl jeho skálopevné odhodlání ho odstavit a pocítil první žhavou vlnu vražedné zášti.

Nigel Tape se zeptal útočně: „A co bude se mnou?"

„U tebe se nic nemění," řekl trenér.

„Takže budu dál sbírat jen drobky. To není fér."

„Život nikdy není fér," řekl Cikán Joe. „Copak to nevíš?"

Že měl Cikán Joe ve svém podvědomém tušení pravdu, se prokázalo přímo dramaticky. Jak míjela dostihová sezóna, Red Millbrook a koně Cikána Joea jako by jeden druhého nabíjeli neuvěřitelnou energií na jednom závodišti po druhém. Sotva utichly jásot a potlesk po jednom vítězství, ozvaly se po dalším. Majitelé koní se radovali a noví se hlásili den co den. Než se rozběhla v horkém srpnu další desetiměsíční sezóna, musel trenér najmout mnoho dalších prostor k ustájení koní a jezdec si spokojeně, blaženě pohvizdoval, jak jezdil svým vozem od vítězství k vítězství. V září, v říjnu a listopadu neudělal jezdec jedinou chybu. Ocitl se na špičce seznamu úspěšných žokejů.

Redovi rodiče se s jeho „prodejností" nejen smířili, ale dokonce se začali svým synem vychloubat. Redovy starší sestry, dosud neprovdané, začínaly na bratrův věhlas žárlit. Red žil zatím doma, v rodinném domě v Londýně, kde jeho vzdělaná matka trávila čas mnohem raději, než o víkendech na venkově, kde věčně bojovala s vlhkem ve starém stavení. Red se přidal k matčinu městskému pohodlnému životu a chystal se v blízké budoucnosti koupit za ušetřené „vyježděné" peníze vlastní dům (pokud možno ne na samém prahu stájí Cikána Joea). Trenér i jezdec vedli dál své zcela rozdílné životy navzdory zvláštnímu poutu, jež mezi nimi vzniklo v Sandownu. Souznění mezi těmi dvěma však jiskřit nepřestalo. Vždy se na sebe spiklenecky, chápavě usmáli, ale na skleničku spolu nešli.

Red Millbrook, milý, přátelský, jednoduchý, srdečný a štědrý, se s ostatními jezdci příliš nestýkal. Ostatní k němu a jeho neuvěřitelné

dovednosti měli příliš velký respekt. Planoucí nenávist v očích Rocka a nepřátelství Nigela Tapeho Red s pokrčením ramen jednoduše nebral na vědomí. Usoudil, že oba mají dost jízd, když do stáje přibylo takové množství koní, byť – pravda – nejezdí ty nejlepší a tisk se jim nevěnuje s takovým obdivem a v takové míře jako jemu. Přece nemůžu za to, říkal si, že si mě Cikán Joe vybral, že mi dal tak skvělou příležitost dělat, co umím dělat nejlíp.

Red netušil, že Rock nejvíc zuří, protože se mu zcela katastrofálně zhroutil sexuální život, a Rock si neuvědomoval, že to je právě jeho věčná nespokojenost a mrzutost, která od něj slečny odrazuje. Poprvé v jeho životě se slečny nerojily kolem něj, ale kolem Reda Millbrooka. Red to přijímal pobaveně, a to Rocka ještě víc vydráždilo.

V prosinci, když si Davey při jednom pádu v dostihu zlomil malou kůstku v noze, mu Red Millbrook poslal přání brzkého uzdravení. Rock to považoval za podraz a neodpověděl.

Red Millbrook parkoval v Londýně vždy před domem svých rodičů. Odtamtud denně vyrážel tam, kde měl jízdy. Většinou na sever, silnicí mezi vysokými tmavými ozdobnými železnými ploty, vedoucí Hyde Parkem. Kolem byly cestičky, keře a lavičky pro unavené chodce. Byly tam taky světelné křižovatky, umožňující chodcům přechod a vozům zvládnout složitý velký pravý oblouk. Red musel skoro vždy aspoň jednou zastavit na červenou.

Jednou v prosinci, v pátek ráno, stál na červenou a tiše si prozpěvoval. Ke stojícímu vozu přistoupil z druhé strany nějaký člověk a zaklepal na okénko. Vypadal podle oblečení jako turista a v ruce držel rozloženou mapu města. Tázavě na ni ukazoval.

Red Millbrook ochotně stiskl tlačítko a stáhl elektricky ovládané okénko. Turista s mapou zdvořile přikročil k okénku a mapu vsunul dovnitř vozu.

„Promiňte, prosím, ale jak se dostanu k Buckinghamskému paláci?“

Red Millbrook usoudil, že ten člověk je cizinec. Má cizí přízvuk, nejspíš francouzský, pomyslel si. Naklonil se nad mapu.

„Půjdete…,“ začal.

Emil Jacques Guirland ho zastřelil.

Upřímně řečeno, Emil Jacques Guirland zabíjel rád.

Dával si záležet na tom, aby jeho oběť nepocítila ani chvilku podezření a strachu, byl pyšný na svoji čistou práci, ve své dokonalosti by – podle vlastních měřítek – selhal v okamžiku, kdy by se na něj oběť zděšeně zadívala nebo vykřikla o milost. Někteří vrazi nacházejí potěšení v hrůze svých obětí. V tomto ohledu patřil Emil Jacques mezi milosrdné vrahy.

Red Millbrook se v okamžiku své smrti soustředil na zpola rozloženou mapu, kterou Emil Jacques držel v levé ruce. Nestačil zahlédnout mapou zakrytý, devítimilimetrový browning s dlouhým, účinným tlumičem. Emilova pravička dokázala se zbraní vyvinout takovou rychlost, takovou

hbitost, jakou by nesvedl ani profesionální kouzelník.

Žhavá kulka v jediném okamžiku roztříštila Redův mozek. Nepocítil nic, nestačil myslet, nevydal žádný zvuk. Tiché „puf" výstřelu zaniklo v hluku hudby v autorádiu.

Emil Jaques okamžitě stáhl mapu zpět z vozu i s ukrytou pistolí, zdvořile se uklonil na poděkování pro případ, že by se někdo díval, a klidně odešel.

Beze spěchu šel pěšinou za shluk keřů. Byl už hodně daleko, když se za ním začalo ozývat naléhavé troubení. Bylo mu jasné, že mezitím naskočila zelená a že Redův vůz stál ostatním v cestě. Než rozzuření řidiči stačili zjistit, co se stalo, než našli krev a roztříštěnou lebku, než se ozval hysterický křik, vyšel už Emil Jacques z parku a mířil k svému vozu. Než se dostavila městská policie, než zajistila místo činu, měl už Emil Jacques za sebou polovinu cesty do Doveru. Řídil opatrné. Vracel se do Francie.

Nakonec to šlo dobře, pomyslel si, docela dobře, přestože zpočátku byla s přípravami potíž.

Koncem října, okamžité poté, co mu práci nabídli, začal si jako vždy vše ověřovat. Zmapoval si životní rytmus svého terče a brzo si povšiml, jaké příležitosti mu skýtají světelné křižovatky na příslušné silnici vedoucí parkem. Projel si mnohokrát každodenní trasu své oběti se stopkami, až si byl jistý, že ví se vteřinovou přesností, jak dlouho vůz může stát na červenou, než naskočí zelená. Znal přesně minimální i maximální dobu čekání. Red Millbrook vyjížděl z domova v různou dobu, ale skoro vždy jezdil přes park, aby se vyhnul provozu v ulicích centra. Nejméně jednou za čtyři dny ho zastavila světla na křižovatce. Kdykoli se to stalo, seděl v autě a čekal, snadno zranitelný. Emil Jacques usoudil, že zabít Reda u světel by mělo být celkem snadné, pokud to provede rychle.

Zkoušel si to doma, u svého vlastního vozu, s mapou a browningem tak dlouho, až to dokázal provést za několik vteřin. Pak teprve, v listopadu, nabídku na práci přijal. Jakmile dostal sjednanou zálohu, nasedl na loď v Dieppe a v Newhavenu řádně přiznal, že s sebou veze zbraň a nechal si dovoz zbraně potvrdit.

Pak se však před ním téměř okamžitě začaly vršit překážky. Red Millbrook odjel z Londýna do Skotska na dva dostihové dny v Ayru. Odtamtud se posunoval na jih jen zvolna. Přespával u přátel a majitelů koní, s kterými vítězil podél celého severního břehu Anglie. Emil Jacques mezitím netrpělivě zahálel v Londýně a cítil se zranitelný. Když se Red Millbrook konečně vrátil do domu svých rodičů, změnilo se drasticky počasí. Přišla větrná smršť, krupobití a průtrže mračen. V takové nepohodě by se žádný turista nikde neprocházel a nevyptával by se na cestu s mapou v ruce.

Jednoho dne si Emil Jacques pořádně přečetl dostihové noviny, u ruky slovník, a zjistil, že zdravotní potíže jeho klienta už dlouho jako alibi neobstojí a uvědomil si, že situace už není bezpečná. Taky si s nelibostí

povšiml, že hotelová recepční na zamlklého hosta s francouzským přízvukem začíná dělat oči. Emil Jacques se rozhodl akci odložit a vrátil se opatrně do Francie.

O tři týdny později, v to chladné, ale slunné prosincové ráno, zastavil Red Millbrook na červenou a přišel o život.

Pobouření dostihového světa Emila Jacquese ve Francii zaskočilo. Neuvědomil si, jak dokáže britské publikum své sportovní hvězdy zbožňovat, a otřáslo jím, když se dočetl, že až vraha najdou, určitě ho zlynčují, ne-li hůř. Byl založen fond, do kterého lidé u bran všech dostihových závodišť dojatě přispívali. Z fondu měla být vyplacena nemalá, lákavá odměna tomu, kdo zabijáka dopadne.

Emil Jacques Guirlande seděl u svého oblíbeného, nenápadného stolku v kavárně blízko svého bytu a pracně, slovo od slova, luštil chvalozpěvy na zesnulou hvězdu dostihového sportu v anglických novinách. Emil Jacques našpulil nespokojeně rty. Skoro litoval.

Kavárník, statný člověk s bříškem a huňatým knírem, v zástěře, se zastavil po boku Emila Jacquese a dodal komentář: „Jenom ďábel…," ukázal na lichotivou fotografii Reda Millbrooka, „dokáže zabít tak skvělýho člověka." Povzdechl si nad špatností světa. Pak dodal: „Mám tu pro vás dopis, *monsieur.*"Podal Emilu Jacquesovi dopis se spikleneckým úšklebkem a šťouchl ho do žeber. Kavárník byl přesvědčený, že dopisy, které k němu občas docházely, aby je předal svému nejvěrnějšímu zákazníkovi, jsou ve skutečnosti vyzvání od dam, hladovějících po sexu a zábavě.

Emil Jacques dopisy vždy přebíral se spojeneckým úsměvem. Nehodlal kavárníka vyvádět z omylu. Emil získával zprávy řetězem tří prostředníků, a stejnou cestou zprávy odesílal. Ten večer obálka obsahovala sjednaný doplatek za dokonaný čin, za Millbrooka. Žádný rozumný muž nebo žena by si nikdy nedovolili nezaplatit dluh zabijákovi.

Jak se dalo očekávat, ostrému, chytrému vrchnímu komisaři Metropolitní policie pověřenému stíháním vraha Reda Millbrooka nepadl Cikán Joe dvakrát do oka a naopak. Cikán Joe se řídil svým instinktem a dobrým účetním. Díky svémuinstinktu vítězil v dostizích, díky účetnímu na tom byli Joeovi klienti dobře. Cikán Joe se řídil intuicí, z hloubky mysli, policista a účetní se řídili fakty a logickou úvahou.

Policista žil v přesvědčení, že všichni, kdo se pohybují v dostihovém světě, jsou tak trochu podvodníci, a Cikán Joe si totéž myslel o policii. Vrchní komisař se na upřímný, hluboký zármutek Cikána Joea díval skepticky. Cikán Joe na druhé straně nemohl pochopit, jak se takový zabedněnec mohl dostat ve své profesi na tak vysokou příčku.

Pustili se do sebe v Joeově kanceláři jako dva zarputilí býci za asistence vyššího důstojníka místní policie, kterého nejvíc ze všeho zajímalo, komu okrskově vyšetřování přísluší.

„Kašlu vám na to, kterýmu z vás to patří, koukejte dát hlavy

dohromady a koukejte najít toho, co to udělal, vy mezci!“

Oba páni vyšší důstojníci dali nakonec v ústraní hlavy dohromady, ale nic geniálního je nenapadlo, přestože tak docela zabedněné hlavy neměli. Důkladně vyzpovídali obě ženy, které na křižovatce u světel zastavily za vozem Reda Millbrooka a troubily na něho, když přeskočila zelená, pak mu běžely vynadat a našly jeho zhroucené mrtvé tělo. Obě to bude strašit ve snu až do konce života.

Obě tvrdily, že nikoho neviděly. Prý si povídaly. Prý bylo v parku málo lidí. Přece je zima.

Emil Jacques nezanechal ve voze Reda Millbrooka žádné stopy: žádné otisky, žádná vlákna, žádné vlasy. Až se policii podaří vydolovat z šasi kulku, nebude odpovídat žádné jiné, o které by měli záznam, ani žádné budoucí. Pečlivý Emil Jacques nikdy nezabil nikoho zbraní, kterou už jednou k témuž účelu použil. Ať se policie snaží jak chce, případ zůstane nevyřešený.

Vrchní komisař Metropolitní policie neochotně změnil názor. Začínal si Cikána Joea vážit. Když s ním stál v chladném větru na dvoře stájí, uvědomil si, že ze všech lidí, kteří po světě chodí, byl Cikán Joe ten poslední, kdo by chtěl Redu Millbrookovi ublížit. V tom případě se nabízí, aby ho požádal o pomoc. Sice nevěřil v jasnovidce ani ve věštění budoucnosti, ale nakonec, co člověk ví… Je nesporné, že Cikán Joe si Reda Millbrooka vybral skoro poslepu. Poznal… kdo ví jak…, co v něm je a dal mu životní příležitost. Co když…, cokdyž takový cikánský cit dokáže víc než osvědčené detektivní metody…

Vrchní komisař potřásl hlavou, jako by z ní chtěl takové bláhové myšlenky vyklepat. Řekl věcně: „Mluvil jsem s kde kým. Jak se zdá, většina jezdců nemohla Redu Millbrookovi přijít na jméno závistí a bookmakeři tiše doufali, že si srazí vaz. Doopravdy zabít je ovšem jiná věc.“ Policista se odmlčel. „Bylo mi řečeno, že ze všech nejvíc Millbrooka nenáviděl ten váš jezdec, co hrál druhé housle, David Rockman, předtím váš koncertní mistr.“

„Nemohl to udělat,“ řekl Cikán Joe zasmušile. „Alibi má dokonalý.“

„Ne, nemohl to udělat,“ přikývl policista. „V inkriminovanou dobu se belhal po nemocnici o berlích, chodil na fyzioterapii po zlomenině.“

„Jo, a jeho věrnej stín, Nigel Tape, to taky nebyl, nemohl to udělat, měl jsem ho tady na očích, jezdil moje koně při ranních cvalech, když Reda…“ Cikán Joe se *zarazil.* Měl stažené hrdlo. Zmarnění, zničení tak výjimečného talentu, člověka, který naučil Joeovy koně létat, mu den za dnem vhánělo víc a víc slzy do očí. Nečekal to. Věděl, že druhého Reda Millbrooka nikdy nenajde. Tak dokonalého jezdce s takovým sepětím s koňmi potká trenér jednou za život.

Po policistově odchodu se v Cikánovi Joeovi ještě víc rozhořel plamen nenávisti. Žhnul v jeho hluboké romské duši jako v peci ohnivé. Pozná to, jednoho dne pozná, kdo to udělal. Jednoho dne, zčistajasna, bude s

určitostí vědět, kdo Reda Millbrooka zabil a pak podle toho bude jednat.

Zatím však jeho koně musí startovat tam, kde jsou přihlášeni. Volali mu majitelé. Přáli si, aby jejich koně běželi. Život jde dál. Zlomená noha Rockova se jako zázrakem rychle zahojila a Cikán Joe svolil k tomu, aby Davey znovu zaujal svoje původní postavení.

Koním se po Redu Millbrookovi stýskalo, chyběl jim. Jistě, vítězili v dostizích, ale ne tak často a tak houfně jako za Reda. Dnové slávy pominuly. Někteří dostihoví návštěvníci jásali, jiní plakali. Cikán Joe si zoufal.

Rock se dopustil osudné chyby při zádušní mši za Reda Millbrooka. Nepovšiml si v kostele, že zasmušilý Cikán Joe stojí přímo za ním, otočil se k Nigelovi a *ušklíbl se.*

Cikán Joe si zprvu povšiml jen ošklivé zloby toho šklebu. Byl znechucený. Během večera a noci však dospěl k hluboké jistotě, kterou do té chvíle marně hledal.

Ráno zavolal vrchnímu komisaři Metropolitní policie.

„Myslíte *nájemného* vraha?“ opakoval policista pochybovačně. „Nájemných vrahů moc není, víte, zdá se mi hodně nepravděpodobné, že by to mohl být někdo takový.“ Policista namítal, že většina vrahů je místních – z rodiny – jednají bez rozmyslu a většinou jsou brzy odhaleni. Někdy jsou příčinou nevysvětlitelných zabití drogy, ale v tomto případě těžko, nezdálo se mu to. Ani neviděl žádný náznak toho, že by mohlo jít o politický atentát, protože ten se většinou odbývá s velkým humbukem, po kterém rychle dochází k zatčení pachatele, a to buď hned na místě činu nebo záhy po činu.

„Takže co?“ zeptal se Cikán Joe.

„Bude třeba se podívat důkladně na Millbrookovy. Myslíme si, že ten mladík svého vraha znal, myslíme si, že ten, kdo ho zabil, jednoduše zaklepal na okénko a pan Millbrook okénko otevřel, protože toho člověka znal a myslel, že mu chce něco říct. Jeho sestry nejsou žádné jeptišky…“

„Ne,“ Cikán Joe zavrtěl rozhodně hlavou. „Tomu nevěřím. Millbrookovi ho nezabili. Já ale viděl v očích Daveyho Rockmana včera při zádušní mši strašlivou, vražednou zášť, ničivou zlobu. Podceňujete sílu nenávisti. Většina lidí ji podceňuje. Viděl jsem na něm, jak se z Redovy smrti *raduje.* Jsem si úplně jistý, že Reda nechal zabít on. Půjdu po něm, nenechám to jen tak.“

Vrchní komisař nevěděl, jestli Cikánovi má věřit či ne, nebyl si jistý, jestli se může spolehnout na romskou intuici. Řekl nejistě: „Dejte si ale pozor, někde nám tu běhá vrah.“

Cikán Joe sice bral policistovo varování vážně, ale postavil se do cesty každému a vyptával se každého, o kom si myslel, že by mu pomohl padnout na stopu zločinu. Nikdo ho k vrahovi nenasměroval, ale když se jeho počínání rozhlásilo po všech závodištích, jeden člověk mu s úšklebkem řekl, ať se prý podívá na svůj vlastní práh. Nakonec zjistil

jediné, a sice že Nigel Tape má bratra, který kdysi seděl za obchod s kradenými auty. To mi je k ničemu, pomyslel si. Hledám tygra a najdu krotkého kocoura.

Nepřestávalo ho pudit pevné přesvědčení, i když neměl pražádné důkazy. Začal klást Rockoví otázky, nekonečné, útočné otázky, den po dni, nedal mu pokoje.

„Jak jste našel toho vraha? Od koho jste se o něm dozvěděl?“

„Zaplatil jste mu? Jak? Šekem?“

„Bude vás vydírat, je vám to jasný? Bude chtít víc a víc!“

Nepřestával se ptát.

Ničil Rockovi nervy, ale nepřestal mu dávat jízdy. Rocka otázky drtily, ale peníze za jízdy potřeboval. *Začaly* se mu třást ruce. Kdykoliv a kdekoli ho Cikán Joe potkal, šeptal mu do ucha: „Vrahu!“

„Já to neudělal!“ bránil se Rock zoufale.

Cikán Joe mu však nepřestával našeptávat: „Vrahu! Vrahu!“ Znovu a znovu. Nenechal žokeje ani chvíli na pokoji.

Davey Rockman a Nigel Tape jeli na dostihy ve Warwicku společně. Nigel řídil pronajaté auto a tiše doufal, že mu Rock přispěje na benzin. Ty tam byly doby, kdy Davey velkoryse platil s naprostou samozřejmostí všechny společné výlohy. Nigel Tape zasmušile došel k závěru, že Rock už není taková hvězda, jako kdysi býval, celá ta léta, kdy ho ještě zbožňoval.

Rock už ani nebyl tak přitažlivý jako dřív. Hladká, opálená kůže na tvářích mu povadla a zešedla. Suverén v jezdeckých botách už se nepohyboval nadřazeně a se sebejistotou od vážnice k padoku. Maestro si už přestal mistrně poklepávat bičem o botu. Diváci, navyklí na Rockovo sebevědomé až arogantní chování z dob před Redem Millbrookem, v tom nejistém, nahrbeném člověku skoro nepoznávali hrdinu turfu. To že je tygr, před kterým matky ustaraně chránily své dcery?

Neustávající palba, věčné útoky Cikána Joea dohnaly Rocka na pokraj nervového zhroucení.

„Je si jistej, že jsem to byl já,“ kvílel. „Nenechá mě na pokoji, ani minutu. Chce vědět, kdo zabil ten jeho drahocennej poklad, a já na něj marně ječím, že to nevím. Vyptává se pořád, pořád!“

Nigel Tape se koutkem oka podíval na trosku, která zbyla z jeho kamaráda. Nejen on, ale všichni lidé na závodištích dobře viděli, jak mizí Rocková energie a živost, o jeho jezdecké dovednosti nemluvě. Koně, které jezdil, ztráceli elán.

„Nemůžeš mu říct, kdo Reda Millbrooka zabil, protože to nevíš,“ štěkl Nigel věcně, ale ostře. Řekl to Rockovi už mnohokrát a už začínal ztrácet trpělivost.

„Vždyť já mu říkám, že to nevím, pořád dokola,“ bědoval Rock. „On si snad myslí, že jsem jednoduše zašel za někým se zbraní a řekl mu: Zab Reda Millbrooka, mně kvůli. Je tak naivní, až to bolí.“

Cikán Joe nebyl vůbec naivní. V to odpoledne sledoval slabý výkon

svého jezdce a cítil, že majitelům dluží omluvu.

Sice pronásledoval a popichoval Rocka důsledně a vytrvale, ale stejně se nedozvěděl, kdo vlastně Reda Millbrooka zabil. Začínal věřit, že žokej skutečně neví, kdo ve skutečnosti držel zbraň v ruce a vystřelil, ale nepřestával být přesvědčený, že Rock je hlavní viník.

Když skončily tři hodiny mizerných výsledků, řekl Cikán Joe Rockovi, že dobré jezdce člověk nahradí snáz (s výjimkou Reda Millbrooka) než dobré majitele. Prý mu dal dost příležitostí, ale majitelé si trpce stěžují a co je moc, to je moc. Takže Rock končí. Davey Rockman mlčel a v očích mu hořela nenávist a zloba. Na své straně žádné pochybení nenacházel.

„A co já?“ ozval se Nigel Tape. „Dostanu Rockovo místo? Budu teď ve stájích první jezdec já?“

„Ne, nemáš na to. Ale jestli chceš, můžeš tu zůstat ve stejným zařazení.“

„To není fér,“ postěžoval si Nigel.

Cestou z dostihů se Rock vztekle zaklínal, že se pomstí, že takovou potupu, jako že ho Cikán vyrazil, jen tak nenechá.

„Sežeň mi znova toho střelce,“ útočil na Nigela. „Vzkaž mu, že ho zase potřebuju!“

Nigel Tape řídil nesoustředěně a zasmušile. Světlovlasý, se světlými řasami, vybledlý stín Rockův smutně poznával, že jeho věrnost a oddanost k příteli zvolna slábne. Uvědomil si (trochu pozdě), že měl Reda Millbrooka vlastně docela rád, a Cikán Joe taky vlastně nebyl po celá ta léta až tak špatný šéf. Jisté místo, docela slušné…

„Zařiď to,“ naléhal na něho Rock. „Řekni bráchovi, ať to zase domluví.“

„Bude to drahý,“ namítl Nigel Tape chabě.

„Ať. Dej se do toho.“

Nigelův bratr, který si odseděl své, znal člověka, který znal člověka, který znal člověka, který věděl o někom v likvidační profesi. Na počátku února předal kavárník v místní kavárně Emilu Jacquesovi zpod pultu světle růžovou obálku vonící po karafiátech.

Kavárník se zeširoka usmál a dloubl Emila Jacquese do žeber. Emil Jacques si přičichl a s významným pomrkáváním schoval růžové psaníčko do kapsy, aby si ho přečetl, až bude o samotě.

Stál pak u okna svého přepychového, rozlehlého bytu a zamyšleně se díval na malé lodi křižující Seinu. V růžové obálce byla jen černobílá fotografie Cikána Joea velikosti pohlednice. Na rubu fotografie bylo napsáno Cikánovo jméno, povolání a adresa a pod tím menším písmem: *David Rockman, žokej.*

Díky tomu, jak prozíravě se mu zdařilo elegantně zabít nejskvělejšího britského překážkového jezdce, začal se Emil Jacques okrajově o dostihový sport zajímat. Čas od času si u stánků kupoval britské dostihové noviny a vydržel u nich tak dlouho, až zjistil, že už dokáže číst bez slovníku. V dostihovém výrazivu se jeho angličtina určitě výrazně obohatila.

Možnost zabít Cikána Joea se mu zdála docela zajímavá.

Za běžných okolností odmítal zakázky z užšího společenského nebo profesionálního okruhu, kde už jednou působil, protože to považoval za riskantní. Navíc se mu nelíbilo, že mu práci nabízí po krátkém časovém odstupu týž klient. Trochu ho zamrazilo. Žokej David Rockman nicméně doplatek zaplatil bez odkladů, ihned po Millbrookově smrti, a nepochybně počítal s tím, že za další službu mu bude účtována obdobná sazba.

Emila Jacquese duševní pochody a cíle jeho klientů nezajímaly. Motivaci klientů si sám pro sebe rozdělil velmi jednoduše na nenávist, chamtivost či chtíč. Záleželo mu jenom na tom, aby se práce zhostil čistě, tiše se vytratil a inkasoval pak diskrétním způsobem honorář.. Red Millbrook i Cikán Joe mu byli jako lidé lhostejní; Emil Jacques byl ryzí žoldák.

Usoudil, že neuškodí, když si situaci Cikána Joea prověří, tím nic nepokazí. Sbalil si malé zavazadlo (zbraň žádnou) a přeplavil se i se svým vozem přes La Manche. Cestou ho přepadla nepříjemná mořská nemoc, protože loď na moři zastihla zimní bouře. Na počátku února sněžilo, celá jižní Anglie byla pod sněhem a dostihy se proto nekonaly. Počasí jako by chtělo Cikánu Joeovi prodloužit život.

Emil Jacques si zpovzdálí, nenápadně ověřil denní rytmus Cikánova života. Zapamatoval si, že denně jezdí na planiny svým landroverem a sleduje, jak jeho koně v tréninku cválají do mírného svahu po písčité dráze. V hospodách bedlivě poslouchal pivní řeči stájníků, naučil se jejich drsné výrazy a poučil se o životě v dostihových stájích.

Zjistil, že k Cikánově oddanosti jeho koním patří i pozdní noční návštěvy. Cikán Joe chodil ke každému ze svých svěřenců, aby se přesvědčil, že jsou v klidu a pokoji a že se jim dobře daří. Jednou večer si Emil Jacques zašel na nehlučných podrážkách ke stájím, zůstal stát v bezpečné vzdálenosti a přihlížel.

Cikán Joe vyšel z domu sám v deset hodin a prošel stáje, než svoje milované koně zanechal až do rána spánku. Další večer šel na obhlídku také v deset, stejně jako další a další, znovu a znovu.

Emil Jaques se rozhodl, že právě tam, na klidném, tichém dvoře, jedné noci přiletí ze tmy smrt.

Tu noc, kdy Emil Jacques dospěl ke svému konečnému rozhodnutí, přišla obleva, oteplení, a celá Anglie se náhle zbarvila dohněda a dozelena. Následující den jel Cikán Joe se svými koňmi na dostihy v Sandown Parku.

Od smrti Reda Millbrooka uplynuly dva měsíce, ale čas nijak neubral síly Cikánova hořkého zármutku. Chtě nechtě se mu vybavilo, že to bylo právě v Sandownu, kde se skryté nadání rusovlasého jezdce poprvé vynořilo na povrch. Cikán Joe se díval na své koně a jak si vedou, jak dosahují průměrných výsledků, a neubránil se lítosti nad tím, jak bylo dřív. Zapřísáhl se sám sobě, že Rocka nenechá na pokoji. Ať si to trvá třeba věčnost, jednoho dne viníka zlomí a donutí k přiznání.

Davey Rockman to odpoledne měl jen jedinou jízdu pro celkem bezvýznamného trenéra. Nesoustředil se na dostih a přišel předposlední. Cikána Joea spaloval neúprosnými, nenávistnými pohledy. Nemohl se dočkat odpovědi na žádost, kterou vzkázal po bratrovi Nigela Tapea.

Emil Jacques Girlande si byl oprávněně jistý, že ho ani jeden, ani druhý nemůže znát, pobaveně se vydal na dostihy do Sandown Parku a pohyboval se poblíž obou.

Jeho příští oběť, Cikán Joe, se na nenápadného, mladého, tuctového návštěvníka závodiště, který si četl program sotva dva metry od něj, podíval jen zběžně. Nezamrazilo ho, nevaroval ho žádný šestý smysl, zděděný po předcích. Cikán Joe se díval na vraha Reda Millbrooka a nepoznal ho.

O hodinu později, po pátém dostihu, se na tribunách Emil Jacques doslova otřel rukávem o Rocka. Poslouchal, jak si povídá s Nigelem Tapem, jak dští síru na neuznalé, bezohledné trenéry, na pomalé poštovní služby a na nevděčné, zhůvěřilé kurvy.

Emilu Jacquesovi se Davey Rockman znelíbil. Rozhodl se, že mu naúčtuje podstatně víc než minule.

Když se to Davey o tři dny později dozvěděl, skákal vzteky. Požadovaná záloha spolkne všechny jeho zbývající úspory. Neustávající dorážení Cikána Joea ho však přivádělo k nepříčetnosti a byl proto ochoten udělat cokoli, *cokoli,* jen aby se toho neúprosného našeptávače zbavil. „Vrahu, vrahu, přiznej se, žes zjednal vraha."

Davey Rockman poslal celou zálohu, do posledního centu, nezbylo mu nic. Bláhově riskoval, že si vrah pro doplatek po činu sám nedojde.

O týden později, začátkem března, podal majitel kavárny svému zákazníkovi s bohatým sexuálním životem dva dopisy. Významně ho dloubl do žeber. Zákazník na něho spiklenecky zamrkal, usmál se a došel k závěru, že je na čase změnit poštovní adresu.

Emil Jacques si oba dopisy odnesl domů. Jeden z nich byl silná obálka napěchovaná penězi. Obsahovala celé Rockový úspory. V druhé obálce byla žádost o okamžitý atentát na jednoho politika v Bruselu. K zabití mělo dojít do deseti dní, před jedním rozhodujícím hlasováním.

Emil Jacques stál u vysokého okna a díval se dolů na Seinu.

Opatrnost mu napovídala, že na Brusel zbývá příliš málo času. V zájmu zachování anonymity také přijímal zakázky jen po delším časovém odstupu.

Vražda Reda Millbrooka mu prošla hladce, ale po smrti Cikána Joea bude vyšetřování a pronásledování probíhat sezdvojenou silou. Vyšší sazba, kterou nasadil, se vyplatí, ale kdyby se dopustil další vraždy v Bruselu, byly by to tři smrti v průběhu tří měsíců a to by už mohlo způsobit, že si policie ty případy spojí. Nestál vůbec o to, aby byl „hledaný".

Ať tak či tak, bruselská nabídka slibovala obrovský honorář, pokud věc

vyřídí rychle a úspěšně, a Jacques se považoval za nejrychlejšího a nejlepšího.

Následující den si uložil na konto Rockmanovy úspory, dopoledne strávil ve střeleckém klubu výukou v zacházení s novými střelnými zbraněmi, a na odpoledne a večer zajel do Belgie, do Bruselu. Rozhodl se, že si tu bruselskou zakázku napřed ověří, a vyjádří se, jestli ji bere či ne, až těsně před odjezdem do Anglie, kde se chystal odklidit Cikána Joea. Musím postupovat opatrně, říkal si, jedna věc po druhé.

Strávil v Bruselu tři zdlouhavé dny. Sledoval svého politika chodbami Evropského parlamentu. Ke svému znechucení zjistil, že jeho „terč“ není skoro nikdy sám, a že dokonce i na záchod chodí s ochrankou. A co hůř, měl ženu a tlupu chytrých dětí s bystrýma očima. Rozumný, moudrý vrah se raději drží od dětí co nejdál.

Emil Jacques, netrpělivý a pod tlakem, se zachoval proti svým pravidlům. Poslal zprávu, že bruselskou práci přijímá, aniž si řádně promyslel, jak ji chce uskutečnit. Byl si jistý, že na nějaké řešení včas přijde. Rozhodl se, že Cikána Joea vyřídí, ještě než mu pošlou zálohu na Brusel. Stráví sobotu a neděli v Anglii a odvede práci, na kterou už zálohu dostal. Začal svůj plán uskutečňovat, ale od samého počátku se mu do cesty kladly překážky. Začalo to tím, že mu selhalo auto, ještě než vyjel. *(Mon auto ne marche pas.)* Emil klel.

Bylo to v pátek ráno. Řekli mu, že auto bude pojízdné v pondělí. Emil Jacques znovu zaklel.

Zašel do cestovní kanceláře, aby si zjistil, jaké možnosti mu zbývají. Za pultem seděla vlídná, starší, mateřsky vyhlížející paní. Mladý zákazník se jí líbil a nabídla mu celou řadu možností.

Pán chce na sobotu a neděli do Anglie? Pak je ovšem nejlepší *letět.*

Belgická společnost Sabena kupříkladu na letiště Heathrow létá několikrát denně. Ukázala přitom na plakát za sebou, na kterém bylo obrovské letadlo.

Jacques se otřásl a začínal se potit.

Pán si na letišti může pronajmout vůz, ona, madam, to zařídí.

Emil Jacques se snažil ovládnout svoji neurózu. Prohlásil, že chce jet trajektem, jak měl původně v úmyslu. Madam poznamenala, že loď, na které se chtěl i s vozem plavit, už po takovém zdržení nestihne, ale že prý mu může zajistit dopravu na jiné trase a může zařídit, aby na něj v Doveru čekalo pronajaté auto.

Emil Jacques souhlasil.

Madam zářila spokojeností a dala se do telefonování. Její zákazník si mezitím stíral pot z čela.

Vlídně mu slibovala, že nepotrvá dlouho, a do Anglie se dostane podmořským tunelem. Hloubení už bude zahájeno, teď, v roce 1987. Není to úžasné? V tom okamžiku se při představě jízdy tunelem k Emilově fobii z létání přidala klaustrofobie.

Madam mu předala jízdenky, rezervaci a palubní vstupenku na cestu po vodě.

Řekla: „Obávám se, že plavba trvá kolem čtyř a půl hodiny, ale v Doveru už na vás bude čekat pronajaté auto. Je mi opravdu líto, že vás to vaše přestalo poslouchat.“

Emil Jacques, ještě celý roztřesený, se chabě usmál, moudře zaplatil v hotovosti a podle pokynů madam odjel vlakem na pobřeží, k Lamanšskému průlivu. Vezl si s sebou svůj kovový kufřík a malé zavazadlo s věcmi. Ubezpečoval se v duchu opakovaně, že pokud by nepříliš povzbudivý začátek výpravy vedl k jakýmkoli dalším komplikacím přinášejícím riziko, vrátí se domů a věc s Cikánem Joem vyřídí později, za příznivějších podmínek.

Nastoupil na loď spolu s dalšími asi čtyři sta padesáti cestujícími. Mnozí z nich přijeli z Anglie jen na den a vraceli se domů s mohutnými taškami s nápisy *Duty Free* z bezcelních prodejen. Emil Jacques si našel místo u baru a objednal si minerálku. Kovový kufřík tiskl pevně mezi nohama.

Loď vyplula z přístavu v pátek 6. března roku 1987 v šest hodin a pět minut večer. V šest dvacet čtyři vyjela na volné moře.

O čtyři minuty později se trajekt potopil.

Výňatek z úřední zprávy o neštěstí, uveřejněné ve věstníku Jejího Veličenstva:

Dne 6. března 1987 přepravní loď pro cestující a dopravní vozidla Herald of Free Enterprise vyplula z kotviště č. 12 z přístaviště v Zeebrugge v 18.05 středoevropského času. Na lodi bylo 80 členů posádky, 81 osobních automobilů, 47 nákladních vozů a tři další dopravní vozidla.

Na cestu do Doveru se nalodilo asi 459 cestujících. Herald vyplul ze zálivu na volné moře v 18.24. Převrhl se o čtyři minuty později. V posledních okamžicích se loď prudce naklonila na pravobok, avšak k úplnému ponoření nedošlo, neboť v onom místě dolehla na mělčinu. Herald zůstal ponořen svojí pravou polovinou, levý bok čněl nad hladinu. Voda zaplavila ponořenou část lodi velmi rychle, takže došlo k utonutí 150 cestujících a 38 členů posádky.

Příčinou nehody byla skutečnost, že Herald vyplul na moře s oběma nakládacími vraty v zádi otevřenými.

Nakládací vrata po naložení všech automobilů a dalších dopravních prostředků směřujících do Doveru nikdo nezavřel. Nikdo si neověřil, jestli se tak stalo.

Trajekt se naplnil vodou a převrhl na bok během třiceti vteřin.

Příď a obnažený bok čnící nad hladinu byly natřené jasnou červenou barvou.

Červenou jako dopravní signál.

Červenější než vlasy Reda Millbrooka.

ČERVENÁ!

Šestého března za pět minut půl sedmé si Davey Rockman se slzami sebelítosti vypůjčil od Nigela Tapea na to, aby se mohl pořádně opít. Byl na mizině, bez práce, marně hladověl po sexu a byl k smrti vystrašený z dluhu nájemnému vrahovi. Vinu za vše přikládal všem, jenom sobě ne.

Když se *Herald* potápěl, vyklouzl kovový kufřík Emilu Jacquesovi nezadržitelně zpod nohou. Natáhl se, aby kufřík zachytil, spadl hluboko dolů, a tak poslední, co uviděl – on, který se tolik bál létat – byla vodní stěna, která ho pohltila. Utopil se.

Týž den v deset hodin večer, kdy ještě ledové vlny Severníhomoře v polopotopené lodi tvořily víry, vyšel Cikán Joe z domu a vyrazil na svoji obvyklou noční obhlídku podřimujících koní. Stejně vyjde zítra, a pozítří a popozítří, bez nebezpečí.

Hvězdy jasně zářily.

Cikán Joe náhle ucítil v duši mír, aniž tušil proč.

Píseň pro Monu

Jsou zločiny, které nelze potrestat vězením ani pokutou. V trestním zákoníku není uveden zločin „ublížení na duši“. Zlé, úkladné úmysly nesměřují jen k vraždě…, zlou vůli však může ochromit vůle dobrá.

Píseň pro Monu je vyprávěním o prastarém hříchu.

Joanie Vineová doprovázela svoji matku na dostihy s hlubokou nechutí. Joanie Vineová se styděla za matčino oblečení, za její způsob řeči i způsob života. Se sklopenýma očima se odtahovala od pánů v přepásaných pláštích do deště, se sportovními klobouky, a drsná řeč statné venkovanky z Walesu ji řezala do uší. Nedokázala před lidmi přiznat, že její matka je povoláním stájnice.

Joanie Vineová jela s matkou na první den Cheltenhamského festivalu, na jednu z nejvýznamnějších událostí sezóny překážkových dostihů. Jela jen proto, že matka ten den slavila šedesáté narozeniny a Joanie očekávala, že ji její přátelé za tak velkorysé gesto budou obdivovat. Už před prvním dostihem se rozhodla, že se matce ztratí. Po příchodu na závodiště ji však překvapilo, kolik lidí se na tu nemožně oblečenou paní instinktivně usmívá. Šla o krok za ní.

Mona Watkinsová – matka Joanie – cítila ke své dceři povinnou lásku a nechtěla si připustit, že Joanie k ní cítí odpor skoro fyzický. Joanie nesnášela, když na ni Mona třeba jen sáhla, a když ji chtěla mateřsky obejmout, okamžitě se jí vytrhla. Mona o tom uvažovala zřídka, to pomyšlení ji rmoutilo. Věděla, že se Joanina mladická vzpurnost vůči ní změnila v odpor od okamžiku, kdy se na scéně místního amatérského divadla objevil třicetiletý, společensky zběhlý Peregrine Vine, asistent dražební síně s uměleckými předměty.

Joanie tehdy oznámila matce, že Peregrine pochází z „dobré rodiny“. Peregrine mluvil vznešenou angličtinou bez sebemenšího náznaku waleského přízvuku a Joanie ho rychle začala napodobovat. Joan (Peregrine jí nikdy neříkal zdrobněle Joanie) byla vysoká, krásná, s velkými ňadry, a Peregrine rád souhlasil, aby se s Joanie nejprve vzali a teprve pak se spoluvyspí, i když věděl, že jeho rodiče doufali, že si najde bohatou nevěstu. Joanino ultimatum považoval za projev vysokých morálních měřítek a ne za nátlak.

Joanie v té době už nežila doma, zářila jak hvězda v jednom květinářství a Peregrina a jeho rodinu přesvědčila, že její matka je „výstřední“ a „samotářská“ a odmítá se s nimi setkat. Peregrine a jeho rodina jí poněkud rozhořčeně uvěřili.

Joanie matku ani nepozvala na svatbu. Nejenom to, ona jí ani

neoznámila, že se její jediná dcera bude vdávat se vší parádou, v bílém závoji. Joanie vědomě připravila svoji matku o velký den, velkou radost a pýchu. Poslala jí pak pohlednici z Benátek: „V sobotu jsem se provdala za Peregrina Vinea. Joanie."

Mona pokrčila rameny a postavila obrázek dóžecího paláce na krbovou římsu. Novomanželům připila na budoucnost.

Peregrine se s Joaninou matkou potkal tváří v tvář poprvé až za několik měsíců. Poprvé viděl, jak se obléká, jak mluví, poznal, čím se živí. Zděsil se, jak Joanie správně předpokládala. Reagoval však stejně jako Joanie, dělal co mohl, aby tu trapnou věc uchoval v tajnosti. Odstěhoval se i se ženou do jiného města, kde ve své profesi povýšil a kde Joanie přijali do „výběrového" tenisového klubu. Společenské ambice obou manželů závratně stoupaly.

Mona žila celá léta v řadovém domku se dvěma nadzemními a dvěma suterénními podlažími. Kdysi tam s ní bydlela i Joan. Mona jezdila denně na svém starém, rozvrzaném kole do práce a z práce. Byla zaměstnaná jako trenérka v dětské jezdecké škole, kde pečovala o řadu pilně pracujících poníků. Jednou večer přijela na kole do jízdárny, našla tam mrtvého majitele (zemřel na infarkt), strachem křičící děti a počínající požár.

Mona si se situací poradila: uklidnila děti, přivolala hasiče, přikryla mrtvého svým starým pláštěm do deště a následně se stala hrdinkou denních listů i televize.

„Mona Watkinsová, matka paní Joanie Vineové, ve společnosti dobře známé choti uznávaného dražebníka, pana Peregrina Vinea."

Mona stála ve dveřích svého domku, když do kamery se širokým úsměvem a silným waleským přízvukem říkala, jak je na svoji zlatou dcerku Joanie pyšná.

Hrozné. Otřesné.

Aby veřejně prokázala, že si své matky váží, zavázala se Joanie unáhleně a velkoryse, že s ní pojede na dostihy, kde společně oslaví matčiny šedesátiny.

Jednoho rána po návštěvě dostihů si Mona při práci pobzukovala. Hřebelcovala právě svého svěřence, hnědáka, parkúrového šampióna.

Pobzukovala si se sevřenými rty, aby nenadechla prach z hnědákovy lesklé srsti. Pobzukovala si, jak si prozpěvují koňáci už celá staletí. Chvilkami si taky stejně jako oni odplivla.

Mona měla své nové zaměstnavatele opravdu upřímně ráda.

Sami si ji našli. Dozvěděli se o ní, když se v novinách objevily zprávy o požáru ve stájích. Byla už tři týdny bez práce, protože poníky z opuštěné jezdecké školy rozprodali, když zaslechla klepadlo na dveřích, šla otevřít a na svém prahu uviděla dvojici, ve které s úžasem poznala olympijského vítěze Olivera Bolingbroka a jeho platinově plavou ženu, slavnou zpěvačku country music, přátelskou Američanku Cassidy Lovelace Wardovou. Její nahrávky se prodávaly jak housky na krámě.

Když se ti dva po pouhé krátké čtyřtýdenní známosti vzali, označovaly to všechny hromadné sdělovací prostředky cynicky za snahu o větší zviditelnění. Po čtyřech letech dobrého manželství si svět jednoho bez druhého už nedovedl představit.

Zářivý pár přijel dlouhou černou limuzínou, která přitahovala pohledy obyvatel skromné, chudobné ulice jako magnet. Sousedé vycházeli ze dveří. Dvojici doprovázel řidič v černé uniformě a bystrooký tělesný strážce, otáčející se na všechny strany jako radar hledající nebezpečnou skvrnu.

„Paní Mona Watkinsová?" zeptal se Oliver Bolingbroke.

Mona bezhlese přikývla.

„Smíme dál?"

Mona mlčky zacouvala do svého malého obývacího pokoje a hosté ji následovali. Co viděli, svědčilo o zcela jiném životě, než jakým žili oni, v přepychu a bezstarostně. Taky však viděli pořádek, čistotu a hrdost ducha. Mona jim beze slova nabídla křesla u krbu a zavřela dveře.

Oliver Bolingbroke, vysoký, štíhlý, ve svém bohatství krajně civilizovaný, se zvolna zadíval na tapety s růžičkovým vzorem, na podlahu pokrytou linoleem, na modré lesklé polštářky s vyobrazením pávů na křeslech s rezavým čalouněním, na jednoduché, neolemované květované záclony. Nemá peníze a nemá vkus, pomyslel si, ale to neznamená, že nemá srdce. Uměl lidi odhadnout. Taky si předtím ověřil, jakou má Mona pověst jako stájnice a vyslechl samou chválu. Varovali ho však, že je hrubšího zrna. Prý stojí za to jít se s ní poradit, ne však o společenském chování.

Zpěvačka šla rovnou k věci: „Můj muž má parkúrové koně," řekla. Měla na sobě obyčejné džíny a objemný, světlý, ručně pletený svetr. Cassidy Lovelace Wardová, s pocuchanými zlatými kučerami a světle růžovou rtěnkou, vypadala prostě i zářivě. Byla to kombinace, která přímočaré Moně zcela vyhovovala. Mona viděla Cassidy takovou, jaká byla pod lesklou, zářivou slupkou. Cassidy to vycítila a zalichotilo jí to. Obě ženy jedna v druhé uviděly ryzí dobro.

Oliver Bolingbroke a jeho žena Moně vysvětlili, že si před krátkou dobou koupili dům se stájemi, kde stojí tři Oliverovi nejlepší koně. Prý to je jen pár kilometrů od města. Mona o tom věděla z místních novin. Přikývla. Dál Bolingbrokovi vyprávěli, že oba hodně cestují. Paní Bolingbroková jezdí na turné, na koncerty. Když prý nejsou doma, potřebují stájníka, aby bydlel v bytě, který v budově stájí chystají. Oliver Bolingbroke dodal, že pokud vyjede se svými koňmi na závody v zahraničí, bude si přát, aby stájnice jela s sebou.

Oba řekli, že navzdory tomu, že Mona není nejmladší, by byli rádi, kdyby se práce ujala.

„Chci si nechat svůj domek," řekla Mona bez rozmýšlení. Chtěla tím říct, že si chce zachovat samostatnost.

„Samozřejmě,“ přikývl Oliver. „Kdy nastoupíte?“

Tak se stalo, že Mona hřebelcovala hnědého šampióna a spokojeně si přitom pobrukovala. (Taky hřebelcovala svalnatého bělouše a statného desetiletého olympijského vítěze.) Povídala si se svými svěřenci tak, jak to uměla, ze srdce a prostě, jak mluvívala s poníky a jinými koňmi. Smutně usoudila, že ty její tři medailemi ozdobené hvězdy se na ni dívají jaksi svrchu, jako by byla jejich sluha a ne přítel.

Mona, od přírody moudrá, jim smutně odpouštěla, jako odpouštěla Joanie a Peregrinu Vincovi.

Ti dva (navzdory symbolické cestě do Cheltenhamu) zjistili, že se jim lidé v jejich elitních kruzích pošklebují a že se jejich pracně docílené společenské postavení bortí. Znovu se přestěhovali, do dalšího města, a tam znovu rychle stoupali po společenském žebříčku, aniž museli vyzrazovat, že Joanina matka pracuje po kolena v hnoji. (V koňskejch koblihách, říkala Mona.) Peregrine se stal hlavním dražebníkem a choval se nadřazeně ke svým zákazníkům. Joanie vstoupila do místního dámského dobročinného spolku a pomáhala organizovat přepychové plesy pro sponzory.

Jak míjely měsíce a týdny, Mona měla své zaměstnavatele čím dál tím raději, a svým koním sloužila věrně. Oliver Bolingbroke trénoval své tři poklady trpělivě, hodinu po hodině, a musel uznat, že je o ně dobře postaráno, byli v bezchybné formě. Vděčně si pomyslel, že to je poprvé, kdy má stájníka, který neohrožuje zarputilost jeho koní. *Žádný* jiný stájník nevysílal koně do soutěží s takovým odhodláním zvítězit.

Oliver Bolingbroke si zachovával pověst jednoho z nejlepších jezdců v zemi a o skvělosti Mony raději mlčel ze strachu, aby mu ji někdo nechtěl přetáhnout.

Cassidy Lovelace Wardová zjednala architekta, aby hezky zařídil garsoniéru, kterou dala vestavět v nepoužívaném konci stájí, ale Mona byla nesvá v prostředí i toho nejskromnějšího přepychu a raději dojížděla na svém rozvrzaném kole každý večer a každé ráno ze své dvoupatrové tvrze samostatnosti. Cassidy se nezlobila. Nechala Monu, ať si žije po svém.

Cassidy jezdila limuzínou do nahrávacích studií v Londýně, kde ji zaměstnávala hudba, ne koně. Trpělivě snášela zkoušky kostýmů. Nereptala, když jí obezřetná pojišťovací agentura přidělila osobní ochranu a řidiče. Ovládla se a neodmlouvala.

Oliver jezdil na parkúry sám, v bytelném range roveru s náhonem na všechna čtyři kola. Monu posílal s koňmi jako předvoj. Oliver se podepisoval do nespočetných památníků, zlobil se, když nezvítězil a prožíval úzkost těch, kdo touží po dokonalosti.

Oliver i Cassidy byli slavní, ale vážili si svého soukromí a pečlivě je střežili, rádi byli spolu, a to, upřímně řečeno, nejen v lásce a pohodě, ale i ve sváru a vzteklém křiku. Nehádali se však kvůli penězům, ani nežárlili jeden na druhého, jen se potřebovali uvolnit po napětí, jakému byli

vystaveni při práci. Stačilo málo a dali se do sebe. Talíře lítaly. Kdyby je slyšel v takové chvíli někdo cizí, moudře by pokýval hlavou a usoudil, že se to nepravděpodobné manželství očividně hroutí.

Omyl. Hněv se vždy změnil v lehkou páru. Oliver přecházel sem a tam a Cassidy třískala do piana. Nakonec se vždy oba dali do smíchu. Bouřlivý přechod jejich nálad, jako na horské dráze, však způsobil, že kuchařka dala výpověď a jinou nenašli. Začali se stravovat po bufetech. Dietologové z nich omdlévali, ale Oliver zdolával překážky jako nic a Cassidy zpívala jako skřivan.

Jednou večer vpadla Mona do jedné zvlášť prudké hádky. Chtěla Oliverovi sdělit, že bělouš má nejspíš zánět šlachy. Když uslyšela ten hrozný křik, zůstala stát jako zkamenělá.

„Sakra, nestůjte tam jako solný sloup," zahulákal na ni Oliver. „Jděte nám radši udělat něco k jídlu."

„Není přece sakra kuchařka!" odsekla Cassidy

„Snad dokáže aspoň splácat nějaký vejce, ne?"

Mona šla a usmažila omelety. Podle pokynů svých zaměstnavatelů usmažila tři, a jedla pak společně s Oliverem a Cassidy u kuchyňského stolu. Oliver se po chvíli na ni nejdřív jen ušklíbl, pak se dal do smíchu.

Nic takového si sice nedohodli, ale Mona čas od času uvařila, zatímco ti dva zívali a odpočívali. Hádali se čím dál řidčeji. Mona s vrásčitým, dobromyslným obličejem, s vůní stájí nasáklou v oblečení, se svým prostým způsobem řeči, jako by vší tou jednoduchostí a opravdovostí spláchla umělé pozlátko z života svých zaměstnavatelů a přinesla jim klid a mír, aspoň do pozdního večera, kdy je čas jít spát.

Pro Monu byli něco jako nervózní koně, které je třeba uklidnit a polaskat. Jejich slávu přestala vnímat. Pro ni byli prostě Oliver a Cassidy, lidé, ke kterým patřila a kteří patřili k ní. Oliver a Cassidy už si život bez ní nedovedli představit. Všichni tři si zvolna vypracovali pravidelný způsob společné existence. Všem třem takový rytmus vyhovoval.

Joanie a Peregrine Vineovi se rozhodli, že se obejdou bez dětí. Joan k tomu ve skrytu duše určitě vedlo i to, že nechtěla své matce dopřát radost z vnoučat. Kdepak, ona, Joanie nikdy nebude muset vysvětlovat upovídaným mláďatům, co je Mona zač.

Peregrine neměl rád malé děti, větší děti, ani děti odrostlé, prostě žádné. Když zaslechl, jak nezdvořile se kluci chovají ke svým otcům, otřásl se odporem. Peregrine nechápal, proč se vůbec do toho lidé pouští, aby pak museli platit za doktory, na školné, aby museli hlídat, jestli nikde nehrozí drogy nebo sexuální zneužívání. Peregrinovi vyhovovaly: klidný domov, úspěšný společenský život dokonalého hostitele a peníze.

Nabubřelý, povýšený Peregrine ochotně na dlouhou dobu zapomínal, z jaké rodiny jeho žena pochází. Joanie si vymyslela aristokratické předky, a časem v ně začala i věřit.

Všech pět lidských duší, Peregrine, Joanie, Oliver, Cassidy a Mona

prožili jedno dlouhé léto v klidu a pohodě. Jeden každý z těch pěti byl ve svém snažení úspěšný. Oliver sbíral v pohodě rozety a poháry, Cassidyino nové album získalo zase platinovou desku. Mona, pyšná na své koně a jejich slávu, se odvážně odhodlala koupit pro své kolo nové pneumatiky. Hnědák, bělouš i pružný laureát jí svými výsledky sloužili ke cti.

Z Peregrinových dražeb se stala společenská událost. Sledovaly je vznešené instituce jako Sotheby's a Christie's. Joanie, vysoká, velmi přitažlivá v přepychových toaletách (z půjčovny) se objevovala na barevných fotografiích na křídě v drahých časopisech.

Mona, bezelstně pyšná na dceru, fotografie vystřihovala a ukládala do krabice, kde měla spoustu výstřižků opěvujících Oliverovy zlaté medaile.

Mona napsala dceři kostrbatý dopis, ve kterém jí vylíčila svůj šťastný život u Bolingbrokových, včetně večeří u kuchyňského stolu. Joanie dopis roztrhala, zahodila a matce neodpověděla.

Díky své pýše na dceru, která si to věru nezasloužila, přivázala jednoho dne Mona krabici s výstřižky na nosič, když jela do práce, a ukázala obrázky Cassidy.

„To je vaše dcera?" řekla Cassidy překvapeně.

„Že je to krasavice?"

„Tady se píše, že je z přízně vévody z Flintu."

„Jo, to je celá Joanie," přikývla Mona shovívavě. „Narodila se jako obyčejná Joan Watkinsová. Její otec byl stájník jako já. Zabil se chudák při cvalech."

Cassidy o fotografii vyprávěla Oliverovi a ten jen tak, ze zvědavosti, napsal Peregrinovi. Adresoval dopis na dražební firmu Peregrine Vine a spol. Pozval manžele Vineovy na oběd.

V první chvíli Joanie Peregrina ujistila, že nikam nepůjde. Potom si to však rozmyslela. Setkat se osobně s Oliverem a Cassidy Bolingbrokovými – dokonce s nimi poobědvat – to se může hodit. Ve společnosti se člověk o tom může ve vhodné chvíli zmínit – to jsou body! Monu budou jednoduše ignorovat.

Mona litovala, že se s ní Oliver o tom pozvání předem neporadil, ale co se dalo dělat, u obou pánů zvítězila zvědavost nad prozíravostí. V dohodnutý den přijeli Vineovi svým velkým mercedesem na rozlehlý dvůr, kde je přivítali Bolingbrokovi s Monou.

Stačil jediný okamžik a Oliver si uvědomil, že se dopustil velké chyby. Slyšel, jak Joanie oslovila svoji matku „Mono," viděl, jak mrazivě se tváří, když se ji Mona snaží obejmout. Přenesl se přes trapnou situaci zkušeně a elegantně. Odvedl všechny do obývacího pokoje na skleničku před jídlem. S nelibostí zaznamenal, že si Peregrine okamžitě znalecky prohlédl zařízení pokoje a určitě v duchu odhadoval jeho cenu.

Mona se snažila držet v pozadí, ale Cassidy ji chytla za loket a táhla ji s sebou. Cassidy taky vycítila, že se stala velká chyba.

Mona dělala, co mohla. Měla na sobě čisté plátěné kalhoty a bílou

halenku, pod krk si dokonce přišpendlila malou perlovou brož. Víc už pro zdar návštěvy udělat nemohla. Cassidy s ní cítila až k pláči a stejně jako Oliver litovala, že se do věci pouštěli.

Po chvilce povrchního společenského rozhovoru (povídali si jen muži, o prodeji starých zbraní a o nábytku) Cassidy odhodlaně, se strojeným úsměvem, přesunula své hosty do jídelny, k prostřenému stolu. Křišťálových sklenic a stříbrných příborů bylo pro pět osob.

Joanie řekla bez uvažování: „Vy na oběd ještě někoho čekáte?“

Cassidy nepochopila, oč jde. „Ne, nečekáme.“

Joanie povytáhla obočí: „Mona se přece nají v kuchyni, jako vždy, ne?“

Oba hostitelé zkameněli. Dokonce i Joanie došlo, že se v tu chvíli dopustila katastrofální společenské chyby. Začala koktat: „Já jen…, chtěla jsem říct…“ Všem bylo jasné, jak to myslela a co chtěla říct. Chybu už odčinit nemohla.

Peregrine si neklidně odkašlal a marně se snažil vymyslet, co by řekl.

Oliver byl nejpohotovější. Zasmál se, zavrtěl, a řekl: „Cass, miláčku, to je skvělý nápad, co měla Joanie. Pojďme se s Monou všichni najíst v kuchyni, jako jindy. Vezměte si prosím každý svou skleničku, ubrousky a talíře. Jde se do kuchyně.“

Posbíral svoje prostírání připravené v čele stolu a mávl na ostatní, aby ho následovali. Pak vesele vykročil v čele čety, s hlavou vztyčenou. Vešel do hezké, prostorné kuchyně, kde vskutku s Cassidy a Monou běžně jídali.

Oběd byl utrpením pro všechny zúčastněné. Nikdo nelitoval, když se Vineovi zdvihli ještě před sýrem a kávou. Oliver se začal Moně omlouvat, ještě než mercedes Vincových stačil vyjet z vrat. Mona uměla odpouštět, a celá ta nehezká historie ji trápila míň než ostatní.

Cassidy Lovelace Wardová vedla dvojí život: život manželky a život hvězdy. Zpočátku ji Oliver přitahoval svým mužným vzhledem a dovednostmi v sedle. Znala život, proto věděla, že její cit vzbudil obdobný u Olivera. Sdělovací prostředky cynicky zdůrazňovaly, že jde jen o fyzický magnetismus, který nepochybně záhy vystřídá nuda, únava a rozchod. K překvapení všech však mezi jezdcem a zpěvačkou vzniklo hluboké přátelství, porozumění a vzájemná důvěra.

Setkali se poprvé, když byla Cassidy na turné po své zemi, kde věčně putovala od štace ke štaci. Zpívala tehdy písně od řeky Mississippi v Nashvillu v Tennessee. Cestovala autobusem se svým manažerem a celou skupinou. Rekvizitáři, kulisáci, osvětlovači, maskérka a garderobiérka. Síla a úspěch všech závisely na Cassidyině vynalézavosti a energii. Jako všichni velcí umělci Cassidy uměla vyvinout vnitřní světlo a okouzlit tisíce diváků.

Bylo to náročné a únavné. Oliver o ni jednou večer málem zakopl. Seděla na pleteném koši na kostýmy před velkým zájezdním autobusem a čekala, až všichni vyjedou do dalšíhoměsta, k další generálce, k dalším nenasytným, hlučícím davům obdivovatelů.

Oliver se ocitl v její blízkosti, protože si někdo chytře vymyslel, že by

Cassidy ten večer měla přijet na jeviště na koni, oblečená za kovboje, v jezdeckých botách, ve velikém širáku, se zvonícími ostruhami. Produkční byl naprostý analfabet, pokud jde o koně a místo nějakého vysloužilého honebního zvířete jí obstaral parkúrového koně. Oliver byl v tu dobu hostem jeho majitele. Hostitel ho ve své dobrotě požádal, aby se trochu věnoval jezdkyni. Díky Oliverově zhuštěné instruktáži dopadla Cassidyina koňská premiéra dobře.

Cassidy ho vyzvala: „Pojeďte s námi, můžeme si najmout koně na každé štaci."

Sedl si vedle ní na koš. „To není můj styl."

„Asi se vám takový život zdá moc tulácký, co?"

Po skončení turné odjela za Oliverem do Anglie, aby žila jeho způsobem života. Když se jí začal zdát nedostatečně naplněný, spojila starý způsob života s novým a znovu zářila na jevištích v třpytivých třásních a okouzlovala davy. Diváci vstávali ze sedadel v bezděčném nadšení. Byla odjakživa plná hudby. Drama života se v ní přetvářelo do melodií. Ono odpoledne hrála Chopinův nářek nad Polskem a v duchu si přísahala, že Joanie Vincovou dříve či později naučí, jak by si své matky měla vážit.

Oliver prošel kolem piana. Pochopil význam hudby i Cassidyiny myšlenky.

Řekl jen: „Proč nenapíšeš nějakou písničku sama, jen pro Monu? Kdysi jsi přece komponovala."

„Posluchačům se líbí staré písničky."

„Tvoje staré písničky byly kdysi nové."

Cassidy se na Olivera ušklíbla a jednu ze svých starých písniček zahrála. Nic ji neinspirovalo napsat něco nového.

Mona se snažila Cassidy i Olivera utěšit. Oba byli skleslí z toho, jak se jim nemístná pohostinnost nevyplatila, byli Joaniným pohrdlivým, přezíravým chováním k matce ohromeni.

Mona odevzdaně poznamenala, že je na to zvyklá už od té doby, co ji Joanie nepozvala na vlastní svatbu. Být Joanie po ruce, Cassidy a Oliver by ji zaškrtili.

„Už na ni zapomeňte," radila jim Mona. „Asi jsem jí nedokázala dát všecko, co měla mít, když byla ještě děcko. To víte, noc peněz jsem neměla. Jo, tím to nejspíš bude. Stejně… Přece jí teď nebudu kazit život, ne? Když chodí na ty svoje velký bály…" Mona nebyla hloupá. „Přece teď nebudu lidem vykládat, že jsem její matka, no uznejte. To tý holce nemůžu udělat. Vážně, zapomeňte na ni. Já říkám…, hlavně že je šťastná."

„Mono, vy jste svatá," prohlásil Oliver.

Trvalo hodnou chvíli, celé týdny, než Oliver a Cassidy s Monou dokázali jíst v kuchyni bez určitých rozpaků. Během té doby se ti dva začali zase hádat, křičeli na sebe a házeli po sobě kde co. Jednou večer, když Mona zaslechla, jak Oliver Cassidy něco hlasitě vyčítá a Cassidy na něho ječí, vešla odhodlaně do kuchyně a zastavila se ve dveřích, ruce v

bok.

Její příchod válčící strany na okamžik umlčel. Pak řekl Oliver útočně: „Co tady k sakru pohledáváte?“

„Kradu vám snad z hnízda vejce?“ řekla.

„Ach jo!“ Cassidy se dala do smíchu. Oliver zhnuseně vyšel z místnosti, ale za malou chvíli se vrátil s třemi sklenkami whisky. Ušklíbl se. Mona usmažila omelety a Cassidy jí při tom vyprávěla, že se s mužem pohádali kvůli dlouhému turné, na které se Cassidy chystá do Ameriky. Znamená to, že by byla z domova dva měsíce a to se Oliverovi nezdálo.

„Tak jeďte s ní, mladej,“ řekla Mona.

V klidu a s rozvahou promysleli plán. Oliver dostojí svým závazkům při parkúrech v průběhu prvního měsíce a druhý měsíc bude kočovat s Cassidy. Domů se vrátí v listopadu. Na dobu, kdy budou oba pryč, se Mona nastěhuje do garsoniéry v budově stájí, aby se postarala o dům a co k němu patří. Oliver slíbil, že obstará ještě jednoho stájníka, aby jí byl k ruce.

„Je to úplně jednoduché,“ povzdechl si Oliver. „Proč jsme se vlastně hádali?“

Zatímco Bolingbrokovi dojídali sýr a kuli plány, zastavil se u nich jejich dlouholetý právník. Už dřív slíbil, že se staví, ale vyšlo mu to až ten večer. Potřeboval podpisy obou manželů kvůli odkazu jedné nadaci.

Oliver šel právníkovi otevřít a přivedl ho do kuchyně. Byl to moudrý a zkušený člověk, okamžitě poznal skutečnou hodnotu a odlišil ji od drsného povrchu třetí osoby u stolu.

Mona, se svým výrazným waleským přízvukem, se ihned nabídla, že se vzdálí, ale právník ji se stejnou zdvořilostí jako Oliver prosil, aby neodcházela, prý potřebuje ověřovatele podpisu. Mona sklidila ze stolu a listiny podepsala.

„Tak to bychom měli,“ řekl právník vesele. „A co kdybychom teď něco sepsali s vámi, paní Watkinsová?“

Mona se zmateně zeptala, jak to myslí.

„Nechcete sepsat závěť? Pokud jste ji ještě nenapsala, mohli bychom to udělat teď.“

„Ano, to je dobrý nápad,“ přidal se Oliver. Chtěl se Moně za ověření podpisu nějak odvděčit, aniž by ji urazil. „Každý by měl mít poslední vůli.“

„Jo, kdysi jsem na to taky myslela, Peregrine chtěl, abych všechno odkázala Joanie.“

Právník bez váhání vytáhl z napěchované tašky předtištěný formulář a s úsměvem napsal na příslušné řádky Monino jméno a adresu.

Se zdviženým propisovacím perem se jí zeptal, koho chce ustanovit svým dědicem.

„Prosím?“

„Řekněte mi, kterým osobám chcete odkázat svůj majetek v případě vašeho úmrtí.“

„Jako třeba moje kolo…“ Mona přikývla. „Tak teda…“*Zarazila* se. „… No, Joanie by moje starý kolo určitě nechtěla. Poprosím Cassidy a Olivera, aby moje starý kolo dali někomu, kdo ho potřebuje. Co kdybych to vůbec nechala na nich, aby moje věci nějak rozdali?“

Právník do listiny zapsal do rubriky dědic: „Cassidy Lovelace Wardová –jediný dědic“. Pak s Monou i s Oliverem doprovodili Monu s kolem do místní hospody a tam si našli dva cizí lidi, aby ověřili Monin podpis. Zaplatili svědkům za odměnu pivo.

Cassidy usoudila, že postarat se o Moninu pozůstalost, nebo jak Mona říkala „o její staré harampádí“, je to nejmenší, co pro ni může udělat. Rozdělí jednou věci tak, jak by si Mona přála. Oliver se z hospody vrátil v dobré náladě, s úsměvem, a s úsměvem šel se svojí ženou na lože.

Když nadešel čas, odjela Cassidy na svoje dlouhé turné po Americe. Osamělý Oliver zvítězil v evropské Grand Prix a bylzvolen Sportovcem roku. Mona cestovala s Oliverem a starala se mu o koně. Byla šťastná jako nikdy.

Jak se chýlila ke konci první polovina Cassidyina turné, přestěhoval Oliver Monu do garsoniéry na konci budovy stájí, jak bylo domluveno, a ověřil si, že na místo dorazil i pomocný stájník (zkušený člověk, dokonce starší než Mona), a že bude denně do stájí dojíždět (taky na kole), aby Moně s koňmi pomohl. Mona vyslala Olivera na cestu za Cassidy s klidem a sebedůvěrou. V dalších týdnech podlehla svodům dobrot v ledničce i barevné televizi. Taky si užívala, že nemusí házet mince do elektroměru, chce-li vařit nebo chce-li víc tepla. Doma, ve svém pronajatém domku, platila za všechno, a každý týden si malou částku ukládala do záložny „pro strýčka příhodu“. Celý život vycházela s tím málem, co měla.

Po skončení turné Oliver a Cassidy v klidu a pohodě odpočívali před dlouhou cestou domů. Cassidy měla všude vyprodáno a slavila veliké úspěchy. Oliver poznamenal, že by měli Moně přidat na platu, až se vrátí.

„Platíme ji tak jako tak na horní hranici,“ řekla Cassidy.

„Má mnohem větší cenu,“ namítl Oliver.

„Tak tedy ano,“ Cassidy zívla. „Taky si budeš muset koupit dalšího koně…, starý pán už je příliš starý, sám jsi to říkal.“

Mona kydala hnůj na druhém konci světa u starého, pomalejšího koně. Smutně tušila, že ho Oliver brzo prodá. Koni bylo už patnáct a ztrácel pružnost. Mona se potila a zdálo se jí, že má horečku. Nevšímala si toho však. Jako všichni opravdu zdraví lidé nerozpoznala nemoc.

Její pomocník si následující den povšiml, jak je horečnatá a nabídl se, že se o koně postará sám, Mona ať si zajede na kole k doktorovi. Moně bylo natolik zle, že poslechla. Ulevilo se jí, když ji doktor ubezpečil, že má jen obyčejnou chřipku.

„Je toho teď hodně,“ řekl přepracovaný lékař. „Lehněte si do postele, zůstaňte ležet, hlavně pijte hodně tekutin. Brzo vám bude líp. Chřipka je virové onemocnění, žádný zvláštní lék vám proti ní nemůžu dát, protože

antibiotika na viry nezabírají. Berte si aspiriny, držte se v teple a hlavně pijte hodně vody. Dejte mi vědět, kdybyste začala víc kašlat. Jste zdravá ženská, buďte v posteli, hodně pijte a zase vám bude dobře.“

Mona dojela na kole nazpět k Bolingbrokovým a nahlásila diagnózu svému pomocníkovi.

„Jděte si lehnout, paní Watkinsová, jděte hned,“ přemlouval ji. „Já se o koně postarám, přenechte mi to.“

Mona se vděčně převlékla do teplé noční košile a vlezla si do postele. Po namáhavé cestě na kole se cítila ještě hůř. Vzpomněla si, že by si měla vzít aspirin, ale žádný neměla. Podřimovala a s úsměvem si v duchu opakovala všechny vítězné skoky evropské Grand Prix.

Starý stájník byl příliš ostýchavý, než aby si troufl za Monou do jejího malého bytu vejít, protože měla postel jen kousek od dveří. Ráno i večer s ní však aspoň od pootevřených dveří promluvil. Po třech dnech se mu zdálo, že se Moně nevede líp a zajel proto na kole za lékařem.

„Jde o paní Watkinsovou? To víte, chřipka nějaký ten den trvá.“ Zalistoval v papírech. „Uvedla jako nejbližší příbuznou dceru, paní Vineovou. Víte co, požádáme ji o pomoc.“

Doktor byl laskavý člověk a zavolal Joanie sám, aby stájníkovi ušetřil za telefon.

„Chřipku!“ křikla Joanie. „Jsem přesvědčená, že Mona bude v pořádku, když se o ni staráte vy.“

Lékař se zamračil. „Potřebovala by posloužit, přestlat. Uvařit čaj. Připravit pomerančovou šťávu. Možná pivo. Tak vůbec. Nejdůležitější je, aby hodně pila. Takže kdybyste laskavě mohla…“

„Nemohu,“ skočila mu Joanie do řeči. „Mám schůze každý den od rána do večera, nemohu je odložit.“

„Ale vaše matka…“

„Bohužel se mi to vůbec nehodí. Lituji,“ prohlásila Joanie rozhodně a zavěsila.

Lékař vrtěl pohoršené hlavou. Napsal Joanino jméno a telefonní číslo na svoji vizitku a dal ji starému stájníkovi.

Následující den zavolal Joanie sám stájník, aby jí řekl, že se Moně nedaří ani líp, ani hůř, ale že by určitě přítomnost dcery uvítala.

„Proč se o ni nepostará Cassidy Bolingbroková?“ zeptala se Joanie. „Ta na ni přece drží.“

Stájník jí vysvětlil že se paní Bolingbroková právě vrací z Ameriky, ale že má přijet až za dva dny.

„Už za dva dny? Tak to musí vydržet, to je v pořádku.“

Joanie zavěsila. Ulevilo se jí. Představa, že by se měla o matku starat, že by na ni musela dokonce *sahat, v* ní budila takový odpor, až se jí skoro dělalo zle.

Mona, odevzdaná osudu, ležela v posteli jako kláda. Nebyla nešťastná, neměla chuť na jídlo ani na pití. Věřila, že se jí brzo uleví. Většinu času

prospala.

Když se Bolingbrokovi vrátili, Cassidy ihned zašla za Monou. Našla ji v posteli, v nevyvětrané, zatuchlé místnosti. Mona byla jen zpola při vědomí, jako omámená. Cassidy pro ni udělala, co mohla. Ona i Oliver byli velmi vystrašení a rychle poslali pro doktora. Lékař přijel okamžitě. Chvíli byl u Mony. Pak ihned poslal pro sanitku. Cassidy a Oliverovi stále opakoval: „Já jí říkal, že musí hodně pít, že potřebuje tekutiny, trval jsem na tom, jenže ona říká, že nepila už celý týden. Neměla dost sil, aby si uvařila čaj." Doktor byl zoufalý. „Musím vyrozumět paní Vineovou, že věc je *vážná*… Smím si zatelefonovat od vás?"

Jak se dalo očekávat, Joanie prohlásila, že to je zbytečný poplach, ona je přesvědčená, že matka bude v pořádku a že je v dobrých rukách. Doktor se podíval k nebi a povzdechl si. Navzdory vší snaze, navzdory kapačkám, navzdory umělé ledvině, navzdory Cassidyiným modlitbám, Mona ještě té noci tiše odešla. Zemřela v nemocnici na úplné selhání ledvin.

Nemocnice o její smrti podala zprávu Joanie Vineové, Bolingbrokovým ne, ty vyrozuměl Monin lékař.

„Chudák paní," řekl Oliverovi. „Bylo to tak zbytečné! Kdyby jen trochu pila. Lidé si neuvědomují, jak nebezpečná může být dehydratace…"

Vlastně se omlouvá, pomyslel si Oliver. Jisté však bylo, že Mona na radu lékaře nedbala.

Oliver a Cassidy seděli v kuchyni a truchlili nad svojí nenahraditelnou přítelkyní.

Když jim však starý stájník řekl, jak marně volal k Joanie, stejně jako předtím doktor, změnil se zármutek Bolingbrokových v nezvladatelný hněv.

„Joanie ji zabila!" Cassidy zatínala pěsti vzteky. „Ona ji doslova zabila."

Oliver uvažoval věcněji. Věřil, že to Joanie tak nemyslela, že nemohla tušit, že její lhostejnost matku usmrtí. Nikdo by ji neodsoudil, ani za neúmyslné zabití ne, natož za vraždu. Nikdo by ji ani neobžaloval.

Oliver si pak najednou vzpomněl na Moninu jednoduchou poslední vůli a rozhodl se, že se poradí s její sousedkou v řadovém domku, ta mu snad poví, jak naložit s Moninými „starými krámy". Pokud by Moniny věci sousedka chtěla, našly by dobrý domov. Nechal zarmoucenou Cassidy doma, sedl do range roveru a jel do města. Před Moniným domkem našel nákladní vůz firmy Peregrine Vine a spol. Chlapi v montérkách vynášeli z domku smutnou pozůstalost, věci i nábytek, a chystali se vše odvézt.

Monina sousedka s natáčkami ve vlasech, na nohách pantofle a přes šaty květovanou zástěru, stála v chladném listopadovém vzduchu na chodníku. Bylo na ní vidět, jak je rozhořčená.

Oliver proces stěhování zastavil a promluvil se sousedkou.

„Od chvíle, co Mona umřela, uplynulo sotva šest hodin," řekla pohoršené, „a Joanie už byla tady a hrabala se v matčiných věcech. Podle

mýho nenašla, co hledala. Házela věcma kolem sebe a vztekala se. Proto teď všechno tak rychle stěhujou. Jsou jako hyeny. Mona u mě nechala peníze na nájem na tu dobu, co byla pryč, u vás. To snad nehledali, ne? Co s těma penězma na činži mám dělat?“

Oliver ji ubezpečil, že se o nájemné postará, že se postará o všechno. Ze svého malého, lehkého mobilu zavolal Peregrinovi a vysvětlil mu, že existuje Monina poslední vůle a co obsahuje. „Buďte tak laskav a dejte svým lidem pokyn, aby všechno zase vyložili.“ Hovořil zdvořile, ale velmi rozhodně.

Peregrine chvíli uvažoval, ale pak Olivera poslechl. Poslal stěhovací vůz na místo, protože ho o to Joanie požádala. Neřekla mu však, proč je na to takový spěch. Moniny věci přece neměly dohromady žádnou cenu. Joan prý je občas poněkud svéhlavá, sdělil Peregrine Oliverovi (prý jako muž muži). Peregrine se právem obával, že Joan bude zuřit, až se dozví, že Mona odkázala své staré krámy někomu jinému než jí.

„Pokud jde o Monin pohřeb… Cassidy a já bychom se rádi účastnili. Víte, měli jsme Monu velmi rádi.“ řekl Oliver.

Peregrine se zeptal, který den by se Bolingbrokovým hodil.

„Nám je to jedno, kdykoli kromě středy, protože Cassidy ve středu letí na koncert do Skotska a já mám domluvenou přednášku, kterou už těžko můžu odříct.“

„Mona si za to, jak to dopadlo, mohla sama.“ Peregrine senajednou začal omlouvat. „Joan se nabízela, žeji bude ošetřovat, ale Mona nechtěla. Několikrát k nám volala a zdůrazňovala, že tam Joan nechce. Joan to velmi trápilo.“

Oliver řekl zamyšleně: „V místnosti, kde Mona stonala, telefon není. Venku byla zima a k nám do domu je to přes dvůr dost daleko. Taky se u nás po tu dobu, co jsme byli pryč, netopilo.“

„Co tím chcete říct?“

„Odkud vám Mona telefonovala?“

Oliverovo krátké mlčení bylo dostatečně výmluvné. Rychle změnil téma a začal mluvit o Joaniných fotografiích z dětství. Pokud by prý Oliver nějaké našel…

„Jsem si jist, že Cassidy předá Joanie všechno, co by jí Mona chtěla dát,“ ubezpečil ho Oliver zdvořile.

„Dobře. Tedy pohřeb kdykoli, jenom ne ve středu,“ opakoval Peregrine skoro přátelsky. „Dám vám vědět.“

Když se Oliver vrátil domů, netruchlila už Cassidy v kuchyni, ale přesunula se do obývacího pokoje a vložila všechny své rozbouřené city do hudby u klavíru. Oliver si sedl na schody, odkud ji mohl poslouchat a současně být z dohledu. Cassidy zpívala novou píseň, zcela novou. Píseň neměla mnoho slov. Byla smutná, v měkké stupnici.

Cassidy kdysi řekla Oliverovi, že všechny dobré písničky jsou buď o lásce, touze, nebo bolesti. V její nové písni bylo vše.

Přestala hrát. Uviděla Olivera na schodech a šla si k němu sednout.

„Co ty na to?“

„Dokonalé.“

„Ještě nemá jméno…“

„Napsalas to pro Monu,“ napovídal Oliver.

„Ano.“

S Oliverem po boku odnesla Cassidy nástin písně svým muzikantům do studia v Londýně. Její zádumčivý textař se nadchl a napsal k nápěvu slova smutku i naděje. Cassidy píseň zazpívala tiše, skoro šeptem, až se srdce svíralo. Všichni, kdo byli ve studiu, okamžitě tušili platinový úspěch.

Cestou domů Cassidy spala s hlavou na Oliverově rameni. Po tvůrčím dnu byla vždy unavená. Oliver mezitím vduchuspřádal plány, se kterými by Mona asi těžko souhlasila. Když dojeli domů a zívající Cassidy si šla lehnout, starý stájník (už u Bolingbrokových nebyl jen dočasně) řekl Oliverovi, že slyšel, že Mona má mít kremaci za dva dny, ve středu. To Olivera v jeho záměrech jen utvrdilo.

„Ve středu?“ zeptal se. „Jste si tím jistý?“

„Povídali si o tom v hospodě.“

Oliver obtelefonoval tři pohřební služby než objevil tu, která zařizovala Monin pohřeb.

„Paní Watkinsová? Ano, ve středu.“

Oliver se chvíli vyptával. Dozvěděl se, že půjde o jednoduché, nejlacinější provedení obřadu. Taky se dozvěděl, že se kremace mohla konat kterýkoli den, právě vzhledem ke krátkosti a nenáročnosti objednaného obřadu. Pozůstalí si však prý výslovně vyžádali středu.

Oliverův žhavý plán se rozhořel jasným, neuhasitelným plamenem.

Joanie připravila svoji matku o poslední okamžik důstojnosti, uznání, kterého by se jí dostalo, kdyby při její rakvi stáli významní lidé.

Oliver a Cassidy poslali do krematoria velký věnec z lilií. Jak se potom dozvěděli od Moniny sousedky s natáčkami ve vlasech, Joanie nechala věnec odstrčit stranou, aby nebyl na očích. Několika smutečním hostům řekla, že se Bolingbrokovi ani nenamáhali přijít.

Monin popel rozprášili nad růžovým sadem v zahradě u krematoria. Nenechali zasadit žádnou pamětní desku. Joanie se z hloubi duše radovala z nabyté svobody a už se chystala, jak si vymyslí matku „šarmantní jezdkyni staré školy“. Byl to Peregrinův nápad.

Oliver a Cassidy si sice své soukromí pečlivě chránili, ale oba si velmi dobře uvědomovali, že v očích veřejnosti jsou slavní. Oba tvrdě pracovali, aby si postavení hvězd získali a oba si to postavení hodlali zachovat co nejdéle. Po odbytém, přeskromném Monině pohřbu se Oliver pevně rozhodl, že svůj nemalý vliv maximálně využije, ať už by se to Moně líbilo či ne.

S Cassidyiným souhlasem se Oliver vydal na zasedání výboru, který organizoval největší jezdeckou událost roku, pětidenní Vánoční show v

Olympii, po pěti představeních odpoledne a pěti večer.

Olivera samozřejmě čekala účast na chystaných parkúrech, kromě toho měl jako vítěz Grand Prix a jako Sportovec roku vystoupit v závěru všech deseti vystoupení v prestižní „jízdě šampiónů“. Po pravdě řečeno, celá ta sláva se těžko mohla obejít bez něho. Krátce a dobře, Oliver Bolingbroke byl síla, kterou přípravný výbor musel respektovat. Navrhl výboru nový prvek do závěru představení.

Členové výboru mu naslouchali.

Tvářili se překvapeně. Nakonec přikývli.

Oliver si s nimi potřásl rukou. Pak odjel domů a trpělivě učil svého nejstaršího koně novým kouskům.

Cassidyin agent podepsal celou řadu smluv a její hudebníci vyluzovali kouzelnou hudbu. Továrny horečné vyráběly její reprodukce. Cassidyina nová píseň o lásce, zármutku a touze vešla do povědomí celého národa.

Oliver pozval Joanie Vineovou, aby se účastnila televizního pořadu na památku své matky. Joanie se hysterií málem zadusila. Peregrine se pokusil zarazit pořad právní cestou, ale nemohl nabídnout žádné přijatelné zdůvodnění. Velký článek *Monin život* se objevil v drahém časopise, kde uveřejnili staré fotografie Joaniných plesových šatů vedle obrázků skromného patrového domku. Peregrine musel snášet úšklebky svého okolí, byť diskrétně skrývané.

V první den se velký stadion Olympie zaplnil do posledního místa. Lidé seděli proti předpisům i v uličkách. Rozkřiklo se to. Všech deset představení bylo vyprodáno.

Oliver oznámil do tmavého ticha, že představení je benefiční, na památku výjimečného člověka, Mony Watkinsové, prosté, ryzí Walesanky z dolin. Její péče a znalost toho, čeho je třeba k přípravě parkúrových koní na evropskou úroveň, byla zcela bezkonkurenční.

„Jsem jí zavázán díky,“ řekl. „Proto je zde, dámy a pánové, její přítelkyně, má žena, Cassidy Lovelace Wardová, aby zazpívala *Píseň pro Monu.*“

Tma ožila hudbou. Z reproduktorů se linuly v mohutných vlnách melodické zvuky krásného, líbivého motivu, se kterým byla veřejnost předem seznámena tak, aby nápěv poznala a pobzukovala si melodii.

Zazářil jediný silný reflektor. Proťal chvějící se vzduch a dramaticky osvítil velkého bělouše bez hnutí stojícího u vjezdu do arény. V sedle byla Cassidy, v stříbřitém koženém oděvu ve stylu Divokého západu, s třpytivými třásněmi, na rukou stříbrné rukavice, na hlavě velký bílý klobouk. Kostým, který sklízel bouřlivý úspěch u Mississippi, vzbudil nadšení i v Londýně.

Cassidy na svém koni objela arénu v záplavě mnohobarevných kuželů světla, vytvářejících na jejím třpytivém stříbřitě bílém kostýmu pestré obrazce jako v barevných gotických oknech. Vždy po několika krocích se bělouš vzepjal a otočil se na zadních do kolečka. Počínal si s viditelným

potěšením, vystupoval v hlavní roli, a Cassidy se pevně držela v sedle. Publikum se o životní dráze koně dočetlo na první stránce programu, smálo se a tleskalo. Když kůň okruh dokončil, smekla Cassidy svůj širák a potřásla stříbrně plavými vlasy.

Oliver se trochu bál, že všechen ten lesk a třpyt, který měl takový úspěch v Tennessee, se možná bude zdát anglickému publiku příliš laciný, ale bál se zbytečně. Cassidyini lidé byli zkušení profesionálové, hudebníci, osvětlovači i technici připravili nezapomenutelnou, vzrušující podívanou.

Nakonec, po mnohobarevném okruhu, zajela Cassidy do středu arény, kde už ve tmě čekal Oliver, a předala mu otěže. Pak v jediném mžiku, který vždy zanechal diváky bez dechu, ze sebe shodila jezdecké oblečení a objevila se v dlouhých bílých večerních šatech se širokou sukní, zdobených křišťálovým štrasem. Vystoupala po několika schůdcích na malé pódium k mikrofonu.

Vzala mikrofon do ruky a zazpívala *Píseň pro Monu.* Myslela na ni, na ženu, toužící po lásce, kterou kdysi měla, ale kterou ztratila. V Cassidyině písni nezaznělo Monino jméno. Cassidy zpívala o všech osamělých duších toužících po upřímném, vřelém srdci. Zpívala dvakrát. Poprvé tiše, lkavě, podruhé naplno, nádherným hlasem zaplavujícím celý prostor Olympie, vzývajícím osud, volajícím po naději.

Poslední, rezonující tón zněl slavně, až se zdálo, že pěvkyni pukne hruď… A pak náhle zmlkl. Hřmění reproduktorů utichlo v jediném zlomku vteřiny. Bílé kužele světla pohasly a Cassidy v jejich tlumené záři odhodila třpytivé bílé šaty a odešla z pódia v černém.

Vrátila se po chvíli v černém plášti s lesklým rubem za hromového potlesku davů. Na poděkování zamávala vztyčenými pažemi. Odešla. Kouzlo, které tak působivě očarovalo diváky v Nashvillu, rozepjalo svá křídla i v Olympii.

Někteří kritici prohlásili píseň za příliš sentimentální. Sentimentální písně však pronikají k srdcím milionů. Tak se stalo i s Cassidyinou *Písní pro Monu.* Než skončilo všech deset představení, šířila se nakažlivá melodie na kompaktních discích a v rádiu všude, všude pronikla, aby vstoupila mezi věčně zelené.

Joanie s Peregrinem se dívali se zaťatými zuby na pořad v televizi ten večer, kdy byl vysílán živě. Komentátor studia poznamenal, jaká škoda, že se přední dražební podnikatel pan Peregrine Vine a jeho žena Joanie, dobře známá ve společnosti, jediná dcera Mony Watkinsové, nemohli účastnit ani jednoho z představení.

Joanie ztratila řeč hořkostí a vzteky a Peregrine zvažoval, zda by se zase neměli přestěhovat do jiného města. Jenže *Píseň pro Monu* zpívali všude, na koncertech i u táboráků. Peregrine se zadíval na svoji krásnou ženu a zapochyboval o její ceně.

Nedlouho po slavných chvílích v Olympii Oliver a Cassidy společně vařili a jedli ve své kuchyni. Nehádali se. Zvykli si už na Moninu

nepřítomnost, ale její duch jako by zcela nevymizel a nabádal je, aby rozbíjeli raději vajíčka než talíře.

Když uplynula zákonná lhůta, Cassidy poctivě předala všechny Moniny věci její sousedce s natáčkami ve vlasech (včetně brože s perličkami a včetně kola). Sousedka věci s láskou převzala. Bolingbrokovi čas od času marně uvažovali, co asi po smrti své matky Joanie tak úporně hledala.

„Poslyš…," řekl jednou Oliver nad omeletou s houbami, „co ta krabice, co v ní Mona měla fotografie Joanie v plesových šatech… Byly tam taky naše fotografie…"

Oliver sundal zapomenutou krabici z police nad prádelníkem a vysypal její obsah na stůl.

Pod výstřižky s obrázky Joanie a s fotografiemi, na kterých byli oni sami, našli dva zažloutlé listy starých waleských novin, na okrajích roztřepaných a zhnědlých.

Oliver listy opatrně rozložil, aby se nepotrhaly. Pak seBolingbrokovi konečně dozvěděli, co se Joanie Vineová snažila vší silou utajit.

Uprostřed jednoho listu byla fotografie tří osob: mladší Mona, dítě podobné Joanie a menší, bezúsměvný muž. Vedle obrázku byl článek s nadpisem: *Místní občan se doznal k znásilnění dítěte. Byl odsouzen na deset let.*

Idris Watkins, stájník, manžel Mony Watkinsové, otec Joan, se k zločinu doznal a byl odsouzen bez procesu.

Na druhém, rozpadajícím se listu novin byla jen krátká zpráva bez fotografií.

Stájník se zabil při pádu na cvalech.

Idris Watkins, v nedávné době propuštěný po odpykání šesti let z desetiletého trestu, ke kterému byl odsouzen za znásilnění dítěte, zemřel ve čtvrtek na poranění mozku. Zanechal vdovu Monu a třináctiletou dceru Joan.

Po chvíli ticha Oliver řekl: „Myslím, že se tím mnohé vyjasnilo."

Pořídil fotokopie starých novinových stránek a poslal je Joanie.

Cassidy souhlasila. Řekla: „Jen ať si s tím dělá hlavu, ať se bojí, že bychom její staré tajemství mohli zveřejnit a tím ji společensky znemožnit."

Nic nezveřejnili.

Moně by se to nelíbilo.

Jasná bílá hvězda

Z venkovského časopisu Cheshire Life přišel dopis:

„Napište pro nás povídku."

Zeptal jsem se: „O čem?"

„Tak asi tři tisíce slov."

Bylo to v zimě. Projížděl jsem tehdy často přes jeden kopec, kde ve vyhloubené díře v zemi žil nějaký tulák. Napsal jsem tedy povídku o tulákovi v zimě.

Je to vyprávění o tom, jak snadno lze ukrást koně přímo z dražeb.

Nepokoušejte se o to!

Tulák byl prochladlý až na kost.

Teplota vzduchu i půdy se blížila k bodu mrazu a nad krajinou visela výhružně těžká, zažloutlá sněhová mračna. Černé, holé větve stromů skřípaly ve větru a pustá, holá, tmavá pole v klidu vyčkávala.

Tulák se belhal po úzké cestě hladový, promrzlý, naplněný neurčitým, ale velmi silným pocitem vzdoru. Touhle dobou už si přál být v teplém hnízdě, v malé prohlubni na závětrné straně kopce, pod silnou střechou z propletených větví vyztužených lepenkou, s pohodlným ložem ze suchého listí, prostěradlem z polyetylénu a pytlů. Těšilo ho, když před jeho norou hořel celý den oheň, když jeho žhavé oharky svítily do noci. Byl rád v teple a v pohodě, když byl mráz a sníh a když lilo jako z konve. Jakmile přišlo jaro, stačilo přístřešek strhnout a rozmetat.

Vůbec se mu však nelíbilo, když jeho přístřešek strhl a rozmetal někdo jiný, což se stalo právě tenkrát ráno. Byli tři –člověk, kterému patřil pozemek, kde se usadil, a dva členové městské rady, mužský středního věku s bezúsměvnýma očima a důležitá ženská se sešitem v ruce. Vzpomínka na jejich pronikavé hlasy a nesmyslné poznámky tuláka znovu popudila.

„Říkal jsem mu minulý týden den co den, že z mého pozemku musí vypadnout…"

„Tato konstrukce slouží trvalému bydlení a následně podléhá stavebnímu řízení…"

„Ve městě je ubytovna s noclehárnou, ve které bezdomovci smějí přespat…"

Člověk z městské rady začal jeho obydlí rozebírat od střechy, větev po větvi, jeden kus kartonu po druhém. Druzí dva mu začali pomáhat. Poznal na nich, že jim vadí, jak zapáchá, a že se snaží nesahat na to, na co sahal on. V tu chvíli dostal vztek. Protože však nesnášel styk s lidmi a nikdy nemluvil, když nemusel, jednoduše se otočil na patě a odešel. Neforemný,

v uválených šatech, belhal se v příliš velkých botách, neoholený, dopálený a zapáchající.

Zvolna ušel k deseti kilometrům.

Potřeboval se někde najíst a schovat se, než začne sněžit. Chtěl si odpočinout, rozdělat oheň, potřeboval úkryt. Jeho vztek na lidi rostl každým dalším těžkým krokem.

Týž den odpoledne stál ředitel Dostihové bezpečnostní služby u okna a díval se dolů na provoz na Portman Square. V místnosti za ním se rozčiloval pan Melbourne Smith. Stěžoval si. Stěžoval si poslední dva týdny denně, buď telefonicky nebo osobně, na nedostatečná bezpečnostní opatření při prosincových dražbách ročků, při nichž mu někdo ukradl nesmírně drahé hříbě vzápětí poté, co si je koupil.

Melbourne Smith vynakládal na britský dostihový sport mnoho peněz, nebylo radno jeho stížnosti přehlížet, i když celá záležitost byla věcí policie a dražební společnosti a nespadala do kompetence Jockey Clubu. Melbourne Smith, padesátiletý, panovačný, každým coulem čachrář. Zuřil ani ne tak kvůli krádeži samé, ale že si někdo troufl něco ukrást právě jemu.

„Jednoduše si hříbě odvedli," řekl pohoršené už asi popadesáté. „A vy se sakra vůbec nesnažíte, abyste ho našli."

Ředitel si povzdechl. Neměl Melbourna Smithe rád, ale nedával to najevo, zakrýval svůj názor zdvořilou srdečností. Ředitel, za jehož tváří s knírkem se skrýval vynalézavý, bystrý mozek, marně přemýšlel, co by ještě mohl udělat, aby ukradeného ročka našel. Snad aby se modlil o zázrak.

Za prvé stopa už dávno vychladla, protože Melbourne Smith objevil svoji ztrátu víc než měsíc po dražbách. Jako obvykle koupil těch nohatých mladých stvoření asi deset. Začnou běhat za rok, až jim budou dva roky. Jako obvykle zařídil, aby hříbata odvezli k jeho trenérovi, který je naučí chodit pod sedlem a vybíhat ze startovních boxů.

Za nějaký čas se do dostihových stájí vydal, aby se přesvědčil, jak si jeho investice vedou.

Zarazil ho hřebeček, který by měl být ze všech nejcennější. Melbourne byl zaražený jen chvíli, pak v něm vzklíčilo podezření a nakonec dostal hrozný vztek. Zaplatil celé jmění za urostlého aristokratického hřebečka a místo toho mu dovezli vyčouhlého, nanic dobrého se slabou šíjí. Oba zaměnění ročci měli jen dvě věci společné: barvu srsti, tmavě hnědou, a jasně bílou hvězdu na čele.

„Je to skandál," rozčiloval se Melbourne. „Příští rok utratím peníze raději ve Francii."

Ředitel byl toho názoru, že ke krádeži dostihového koně dochází jen zcela výjimečně a že bezpečnost při dražbách spočívá spíš na úřednickém postupu, na dokladech, než na bezpečnostních zámcích a závorách. Za běžných okolností je vyřizování dokladů dostatečným bezpečnostním zajištěním.

Každý plnokrevník musí být zaregistrován brzy po porodu, v jeho dokladech se neuvádí jen jeho původ, jeho rodiče, ale též barva srsti, odznaky a přesný popis vírů srsti a jejich přesné umístění. Odznaky a víry se pečlivě zaznamenávají na předepsané schéma koně z pohledu ze stran, zepředu a zezadu.

Později, když hříbě dospívá a má vstoupit na dostihovou dráhu, veterinář znovu vyplňuje předepsaná schémata a posílá je do registru. Pokud zákresy na prvních schematických záznamech souhlasí s druhými, je vše v pořádku. Pokud ne, kůň nesmí startovat v žádných dostizích.

Schematický zákres ročka, kterého Melbourne Smith koupil, se zcela jednoznačně lišil od znaků, zjištěných u podstrčeného hříběte. Souhlasila barva srsti a bílá hvězda, ale víry na srsti byly na zcela odlišných místech.

Ředitel pověřil svého asistenta sisyfovskou prací porovnat znaky podstrčeného zvířete s dvaceti tisíci schématy zaregistrovanými v onom roce. Asistent zatím nenarazil na schéma, které by nepravému hříběti padlo. Ředitel si myslel, že podvržené hříbě bude nejspíš honební polokrevník, který v Plemenné knize nemůže být, o kterém se nikde nic nenajde.

„Kontrola u brány je směšná!“ rozčiloval se Melbourne Smith.

Ředitel musel v duchu uznat, že na tom něco je. Stráž u brány kontrolovala jen dražebníkovy propustky pro vyjíždějící koně, jestli číslo na propustce odpovídá číslu, které má kůň přilepené na zádi. Stráži nikdo nemohl vyčítat, že číslo 189, které propustila na propustku 189, byl ve skutečnosti beznadějný dorostenec se slabou šíjí, a nikoli Smithův vznešený aristokrat. Ptát se, jestli si strážný pamatuje, pod kterým číslem urozený kůň opustil areál dražebního podniku, nemělo žádný smysl (ředitel se však stejně strážného zeptal). Strážní si to pamatovat nemohli, a taky že si to nepamatovali.

Řediteli se do jisté míry podařilo zrekonstruovat, jak záměna mohla být provedena. Dílem jen hádal.

Při dražbách jsou koně určení k vydražení ustájeni v budovách stájí uvnitř areálu. Kůň, který má podle katalogu číslo jedna, je v boxu číslo jedna a má na zádi nalepenou jedničku. Kůň číslo sto osmdesát devět by v tom případě byl ustájen v boxu číslo sto osmdesát devět, se stejným číslem na zádi. Podél boxů prochází před dražbami spousta lidí, hlavně zákazníci, hodnotící, srovnávající, zvažující, zda budou přihazovat či ne. Jakmile je kůň prodán, *zavádí* ho stájník bývalého majitele do jeho boxu s odpovídajícím číslem. Tam si ho pak vyzvedne nový majitel. Tak se snadno stává, že se starý a nový majitel vůbec nesetkají.

Stájník, který číslo sto osmdesát devět přivedl do arény, po dražbě hříbě zavedl zpět do jeho boxu a tam zanechal. Stájník Melbourna Smithe je vyzvedl z boxu sto osmdesát devět a poslal k trenérovi, aniž by tušil, že je podvržené.

Když se na poměrně malé prostoře pohybuje tolik koní a tolik lidí,

provést záměnu, aniž by si jí kdo povšiml, není těžké.

Ředitel předpokládal, že podvrženého ročka jeho majitelé taky přihlásili do dražby, ale nasadili tak vysokou cenu, aby ho nikdo nekoupil. Předpokládal, že příslušné hříbě muselo být mezi těmi, která se nepodařilo prodat, mezi číslem jedna až sto osmdesát devět, ale zaměstnanci dražebního podniku si po tak dlouhé době jednoho jediného koně z mnoha pamatovat nemohli. Každý týden podnikem procházely stovky koní. Prý nesledují, odkud zboží pochází a kam se odesílá. Vedou si záznamy o těch, kteří nenašli kupce, a předpokládají, že si je odvážejí původní majitelé.

„Ta vaše mediální akce je pro smích!" pošklebovał se Melbourne Smith. „Spousta rámusu a nic z toho!"

Ředitel se unaveně odvrátil od okna a zadíval se na noviny, rozložené na svém psacím stole. V týdnu, ve kterém se skoro nic neodehrálo, redaktoři text, který jim přistrčil, uvítali. Těžko v novinách přehlédnout tučný titulek otázky *KDE JE?* nad fotografií ztraceného hříběte. Slušnější noviny dokonce uveřejnily i původní zákresy na schématech. V televizi ukázali jak obrázek, tak schémata. Dva dny kampaně však nepřinesly žádné ovoce. Telefon, na který mohli posluchači zavolat v *kteroukoli hodinu,* mlčel.

„Koukejte ho najít," zuřil Melbourne Smith a konečně se vzchopil k odchodu. „Nebo prodám všechny svoje koně ve Francii."

Ředitel myslel na svoji ženu a děti. Všichni se ten den chystali na večírek. Věděl, že ho doma uvítají dychtivé tváře a rozzářené oči. Zatraceně, pomyslel si, dva dny vynechám, dva dny na toho proklatého ročka nebudu myslet. Pomodlím se, aby se stal *zázrak.*

„Já vím, co potřebuju," myslel nahlas v prázdné kanceláři. „Potřebuju bílou hvězdu, jasnou bílou hvězdu, co by *zazářila* nad těmi stájemi, kde to hříbě stojí, hvězdu, která by napovídala – tady je, pojďte, najděte si ho tady."

Kéž mi Bůh odpustí, že se rouhám, pomyslel si. Ve čtyři hodiny odešel domů.

V týž den odpoledne měli Jim a Vivi Turnérovi před sebou na kuchyňském stole v domě u svých venkovských stájí rozložené noviny a pilně si je při šálcích čaje četli.

„Nenajdou ho, že ne?" ubezpečoval se Jim.

Vivi potřásla hlavou. „Hnědák s bílou hvězdou..., těch je jako kvítí."

Oba mysleli na aristokratického ročka stojícího ve zchátralých stájích o dvaceti boxech, pečlivě přikrytého přikrývkou. Od chvíle, kdy ho ukradli, už uběhlo víc jak pět týdnů, a čas, který uplynul, jim dodával pocit bezpečí.

„Stejně...," dodala Vivi. „Tyhle noviny vyšly už před dvěma dny, a dodnes se nic neděje."

Jim Turner se upokojil a přikývl. Věděl dobře, že by celou věc bez Vivi provést nedokázal. Ji napadlo, že chce-li uspětjako trenér, potřebuje aspoň

jednoho opravdu dobrého koně, takového, jakého by k trenérovi, který přednedávnem vzdal nijak slavnou dostihovou kariéru, nikdo neposlal, navíc když tomu dotyčnému jako jezdci dvakrát odebrali licenci za přijímání úplatků.

Dvojí pozastavení jezdeckého oprávnění bylo hodně mírný trest, zvážíli člověk, že Jim Turner bral, kdykoli mu někdo něco dával. Byl by se ochotně spokojil místem hlavního stájníka ve větších dostihových stájích, protože tam příležitosti k uplácení rostou jako kvítí. Vivi však chtěla být ženou trenéra, ne ženou hlavního stájníka. Marná věc, tomu děvčeti to myslelo.

Byla to ona, Vivi, bystrá, dobrá pozorovatelka, kdo si uvědomil, jak snadno je možné ukrást dobrého ročka při dražbách. Byla to Vivi, moderní lady Macbeth, kdo Jima povzbuzoval a popoháněl, když váhal, byla to taky ona, kdo vymyslel, jak uskutečnit výměnu hříbat v boxu sto osmdesát devět. Jim přivedl podvržené hříbě, ona odvedla aristokrata.

Vivi rozhodla, aby do dražeb přihlásili bezvýznamného polokrevníka. Odkoupili ho za směšnou částku z jatek. Tmavý hnědák s bílou hvězdou. Takových je nespočetně. Rozhodli se, že hřebečka vymění za kteréhokoli jiného, slibného, který po něm ve dražbách přijde na řadu a bude splňovat základní podmínky. Vivi si byla jistá, že se podobný kůň určitě při dražbách objeví, a taky že ano, číslo sto osmdesát devět bylo přímo ideální.

Vivi všechno naplánovala dávno předem, dávno předem chtěla poslat Jima na jaře na sever, aby koupil laciného ročka, aspoň trochu slušně vyhlížejícího hnědáka s bílou hvězdou. Pak měl Jim zajít za veterinářem, aby pro něj do registračního schématu vyplnil odpovídající znaky koně, čímž bude mít Jim Turner, trenér dostihových koní, ve svých stájích řádně zaregistrovaného hnědáka s bílou hvězdou, a bude ho smět přihlašovat do dostihů.

Jim a Vivi dobře věděli, stejně jako ředitel bezpečnostní služby, že se mladí koně během dospívání mění, jako chlapci, když dorůstají v muže, věděli, že aristokrata na pohled těžko kdo pozná. Bude běhat celá léta pod svojí novou identitou, a nikdo na to nepojde. Vivi s jistotou nepředpokládala žádné potíže, nepočítala s vytrvalostí ředitele bezpečnosti, který právě v tu chvíli plánoval na řadu roků namátkové kontroly vírů v srsti hnědáků s bílou hvězdou.

„V létě to tu musíme trochu zvelebit," řekla Vivi. „Chce to trochu barvy a sem tam nějakou kytku. Na podzim hříbě začne vítězit a lidi si nás konečně všimnou. To už to tady musí vypadat k čemu, aby se tu majitelům líbilo."

Jim přikývl. Vivi to určitě dokáže, je to fakt chytrá ženská.

„Jime Turnere, objevíš se konečně na mapě, a ty nafoukaný trenérský paničky už se na nás nebudou ohrnovat. Už nikdy!"

Vtom se za zadním vchodem ozvala rána, jako něco kovového. Oba

manželé se vylekali, vyskočili a běželi ven.

U popelnice stál neupravený člověk a hrabal se v odpadcích z kuchyně. Užuž se chystal vycouvat.

„Je to tulák," vydechla Vivi překvapeně. „Krade odpadky."

„Padej odsud," Jim proti tulákovi vykročil. „Seber se a padej odsud!"

Tulák se pomalu vzdaloval směrem k silnici. Turnérovi se uklidnili a vrátili se do teplé kuchyně s pocitem, že učinili spravedlnosti a pořádku zadost.

Majitel pozemku celé odpoledne litoval, že ráno tomu bezdomovci zbořil přístřešek. V takový den nemá člověk jiného člověka připravovat o střechu nad hlavou, i když je ta střecha jenom nad dírou v zemi.

Když se svými dvěma společníky z městské rady chýši načisto rozebrali, našel na zemi plastový pytlík plný nedopalků z cigaret. Přestože nebyl nadán zvláštní představivostí, přece jen si uvědomil, že tuláka připravili o všechno, co měl, o domov. Zadíval se na zachmuřené nebe a zachvěl se.

Celé odpoledne procházel po svých pozemcích a rozhlížel se po tulákovi. Trápilo ho svědomí. Když ho však opravdu zahlédl, jak jde po cestě na hranici jeho pozemků, překvapilo ho to.

Tulák pomalu, klopýtavě mířil k němu. Nebyl sám, šel za ním kůň.

Tulák se zastavil a taky kůň zůstal stát. Tulák koni přidržel u huby dlaň, na dlani krmnou hrudku.

Majitel pozemků se zaraženě na tu podivnou dvojici zadíval. Špinavý, neupravený člověk a pěkný kůň s pěknou pokrývkou na hřbetě.

„Kde jste k tomu přišel?" zeptal se statkář a ukázal na koně.

„Našel jsem ho. Na silnici," řekl tulák chraptivě, nebyl zvyklý mluvit. Bylo mu dobře rozumět, pravdu však neříkal.

„Poslyšte," řekl statkář rozpačité, „tu boudu si tu zase můžete postavit, jestli chcete, můžete se tady nějaký ten den zdržet. Co vy na to?"

Tulák chvíli uvažoval, pak potřásl hlavou. Věděl, že se na místě zdržovat nemůže právě kvůli koni. Vypustil koně ze stáje a odvedl ho s sebou. Řekli by, že je zloděj a zavřeli by ho. V minulosti se důsledně vyhýbal všem druhům institucí, vyhnul se dětskému domovu a pak vojenské službě. Nedokázal by snášet kasárenský život, natož život v base, za mřížemi. Zimu a hlad snese, ale na svobodě. Teplo a dostatek jídla ve vězení, to ne.

Odvrátil se, ale ještě kývl na statkáře a ukázal na koně. Bylo jasné, že chce, aby ho majitel pozemků odvedl, aby ho chytil za stájovou ohlávku a odvedl, jak se sluší. Statkář skoro bez uvažování udělal přesně to, co od něj tulák očekával..

„Počkejte…," řekl, když se tulák dal na ústup. „Počkejte…, vezměte si aspoň tohle…" Vytáhl z kapsy cigarety a podával mu je. „Prosím, vezměte si to."

Tulák se váhavě vrátil a cigarety si vzal. Uznale přikývl na znamení, že dar přijímá. Pak se znovu otočil na patě a odcházel po silnici. V tu chvíli

začal zvolna padat sníh. Mezi velkými bílými vločkami tulák v uhasínajícím dni brzy zmizel z dohledu.

Statkář byl nesvůj, dělalo mu starost, kam se ten člověk poděje. Tulák se rozhodl, že prochodí celou noc, aby se v tom sněhu zahřál. Nijak si s tím hlavu nedělal. Ráno si někde najde skrýš a nají se toho, co jiní, sytí, vyhodí. Ranní vztek, který soustředil na Jima Turnera, už z něho vyprchal. Jak se vzdaloval, měl jen jedno přání, přehlušující všechna ostatní. Chtěl být sám.

Statkář se zadíval na koně s bílou hvězdou na čele a pobaveně potřásl hlavou při myšlence, která ho v tu chvíli napadla. Když koně bezpečně zavřel do stáje za domem, vyhledal noviny z předchozího dne s křiklavým titulkem *Najděte bílou hvězdu.* Prohlédl si taky reprodukci registračního záznamu hříběte v dalších, „serióznějších" novinách. Pak váhavě zatelefonoval na policii.

„Našel jste koně, co?" řekl vesele seržant ve službě. „To nejste sám. Tady ve vesnici se našlo několik koní. Nějakej blázen otevřel všechny vrátka boxů ve stájích Jima Turnera a koně vypustil. Možná to byl tulák. Turner tvrdí, že jednoho tuláka od baráku předtím vyhnal. Hledáme toho, co se uhnízdil tady na vašem pozemku. Už ale bude tma, sněží a já mám málo lidí. To víte, zítra je Boží hod."

Vánoce!

Statkář v první chvíli dostal na tuláka vztek, ale pak si najednou, jako když ho bodne, uvědomil, že ten tulák by koně nevypustil, kdyby ho předtím nevyhnali z jeho vlastního domova. Rozhodl se, že seržantovi neřekne, že tuláka s koněm, kterého teď má ve svých vlastních stájích, viděl, ani že nepoví, kterým směrem se tulák vydal.

„Řeknu Jimu Turnerovi, aby si pro koně přišel," nabídl se seržant. „Bude rád, že se našel. Byl z toho všeho celej pryč."

„Já…" Statkář se na chvíli zarazil. Nechtěl, aby ho měli za blázna. „Nevím, jestli jste četl noviny, jestli víte o tom ukradeným hříběti, seržante, ale já být vámi, tak než bych hříbě vrátil Turnerovi, zavolám na to číslo, co se na ně dá volat kdykoliv a spojím se s ředitelem Dostihové bezpečnostní služby." Odmlčel se. „Pan ředitel asi na vánoční zázraky nevěří, ale ten kůň, co mi teď stojí ve stájích, je hnědák s výraznou bílou hvězdou na čele… a všechny víry na srsti má na správných místech…"

Křižování

Žádná vražda, žádná krev.

Pýcha předchází pád, oko za oko, zub za zub. To platí někdy i dnes, když dojde ke střetu nezaměstnaného redaktora a drsného podnikatele bez skrupulí.

S hrnkem silné černé kávy u ruky seděl redaktor novin *Cotswold Voice* u pracovního stolu, jen v košili, a četl si křiklavý úvodník dostihové stránky zítřejšího vydání. Článek vyjde, pokud k tomu dá souhlas. Jednotlivá slova mu splývala. V hlavě se mu všechno pletlo, protože právě dostal výpověď.

Dvakrát týdně, vždy v úterý a v sobotu, chrlily nezajímavé, nehezké budovy v průmyslové čtvrti na západ od Oxfordu *Cotswold Voice* s pestrou skladbou zpráv do měst, městeček a vesnic v Cotswoldské pahorkatině.

V úterý převažovaly v místním listě zprávy, komentáře a rozbory zpráv, zatímco sobotní vydání nabízelo hodnocení sportovních událostí, novinky ze světa módy a komentáře různých soutěží ve všeobecných znalostech. Pro každého něco, hlásaly noviny. Něco pro maminky, něco pro tatínky, něco pro děti a pro tety. Oznámení narození, úmrtí, policejní pátrání po pohřešovaných osobách a hledaných zločincích. Horoskopy, skandály…

Šťavnatá strava pro dravé ptáky.

Současnému šéfredaktorovi listu bylo devětadvacet, když ho přes hlavy starších jmenovali do funkce. Za čtyři léta svého působení zdvojnásobil počet odběratelů i výši nákladu. Mýlili se ti, kdo si mysleli, že je v redakci jen pro ozdobu. Menší, štíhlý, s neobyčejně bystrýma očima a dokonalým sluchem a čichem. Dokázal vyčenichat olej ve větru ze severu a ovce od západu. Způsobem řeči připomínal Berskhire, Wiltshire a univerzitu v Cambridge. Dovedl bleskově číst a mozek měl jako žíznivou houbu. Pokřtili ho Absolom Elvis da Vinci Williams. Často se ve vteřině přestal ovládat a začal se vztekat. Jeho zaměstnanci uměli rozeznat skutečnou sílu a chodili kolem něho po špičkách. Když je o to požádal, říkali mu Bille.

Šéfredaktor – Absolom Elvis atakdále Williams – rychle znovu projel text dostihového úvodníku. Soustřeď se, sakra, přikazoval si, přece neodejdeš se svěšenýma ušima a plačky.

Četl:

Pokud máte sklon k infarktu, raději dál nečtěte. Vy ostatní, provětrejte si pěkně srdeční chlopně, až si budete hovět v sobotu odpoledne na pohovce a křoupat smažené brambůrky, otevřte si pivo, dejte nohy na stůl a sledujte. Koně jdou ke startu…, už běží!

Technicky vypadal text dokonale. Dobrá grafická úprava z počítače. Dostihový reportér nikdy nepokazil vzhled své stránky rukopisnými opravami či neúpravnými poznámkami a vpisky.

Williams rychle přečetl další květomluvné odstavce. Pak konečně zjistil, kam ve své chvále vzrušení v domácím pohodlí pisatel směřuje. Doporučoval čtenářům, aby si koupili podíl na syndikalizovaném dostihovém koni.

Bill Williams se zamračil. Syndikalizovaní koně přece nejsou nic nového. Na vychvalovaném podniku bylo zajímavé to, že syndikalizovaní koně nebudou jako obvykle rozesláni k různým trenérům, ale vytvoří základ úspěchu nově zřízených dostihových stáji nového trenéra Dennise Kinsera.

Noviny přesvědčovaly své čtenáře že jde o velmi vzrušující finanční příležitost. Kupujte – kupujte – kupujte!

Šéfredaktor vzal vzrušující článek a beze spěchu prošel dlouhou místností redakce ke svému hlavnímu dostihovému reportérovi, čekajícímu na jeho ortel. V místnosti bylo zvláštní ticho, neboť šéf už v prvních týdnech svého panování nechal vyházet poslední hlučné, klapající psací stroje a na podlahu dal místo vrzajícího vinylového linolea koberce, tlumící hluk. Ovzduší horečné činnosti, na jakou byl každý v redakci novin zvyklý, s klapáním psacích strojů zmizelo. Činorodost se však nezmenšila, naopak. Starším zaměstnancům se ovšem po starém rámusu stýskalo.

Šéfredaktor si sedl na otáčivou židli a přitáhl si ji k reportérově stolu. Ukázal na stránky textu a zeptal se: „Co tohle všechno znamená?“

„No… syndikáty.“ Reportér, lenivý člověk středního věku s mohutným knírem, prokazoval víc energie psaným slovem než činem.

„Ten Dennis Kinser… Setkal jste se s ním osobně?“ zeptal se šéfredaktor.

„No… vlastně ne.“

„Kde jste přišel k těm údajům?“

„Od agenta, co ty syndikáty dává dohromady.“

„S tím se znáte?“

„Ne, telefonoval mi.“

Šéfredaktor modrou tužkou přeškrtl odstavec nabádající ke koupi. Ostatní text schválil do tisku a parafoval. No co, nic zajímavějšího se neděje, je srpen, kdy podřimují dostihy i noviny.

„Jděte po té historce,“ řekl. „Napište něco o Kinserovi, malý portrét. Přibližte ho. Jestli se nic zajímavějšího neukáže a nikdo vás nepředběhne, zařadíme to příští sobotu.“

„Co když je to podvodník?“

„Podvodníci jsou zajímaví. Hlavně koukejte, aby všechno opravdu sedělo.“

Reportér zamžikal a díval se za odcházejícím šéfem. Byl opravdu lenivý až do morku kostí. Svého času popsal přehlídku šampiónů tak strhujícně jako očitý svědek. Pak se ukázalo, že se přehlídka šampiónů vůbec nekonala, protože lilo jako z konve. Jeho tehdejší šéfredaktor se tehdy rozzuřil tak, že se z toho reportér roztřásl a dostal průjem. Zachmuřeně si

pomyslel, že tentokrát bude muset pohnout kostrou a za trenérem budoucnosti se osobně vypravit. (Dostihový reportér myslel, jak psal, v „mediální řeči“.) Utěšovalo ho pouze pomyšlení, že po příští sobotě má šéf týden dovolené. Jasný paprsek na zamračeném nebi. Jakmile ten chytrý skrček se svou modrou tužkou vypadne, nebude se muset namáhat. Reportér nejraději sháněl informace telefonicky, v pohodlí. Sáhl po sluchátku a zavolal agenta, který se syndikáty zabýval.

Bill Williams se vrátil ke svému stolu a vypil nedopitou, vlažnou kávu. Myšlenky měl stejně černé jako ta káva. Noviny patřívaly vznešené rodině, jejíž laskavá hlava v nedávné době zemřela. Pozůstalí chtěli peníze, aby si je mohli rozdělit, a prodali proto list jedné velké společnosti, pro kterou byl *Voice* jen další běžný plátek mezi mnoha dalšími, jež vlastnili. Noví lidé o jedinečnost nestáli, šlo jim jen a jen o zisk. Jejich cílem bylo, aby všechny provinční noviny byly stejně ziskové. Proto dosadili na místo odpovědného šéfredaktora svého vlastního člověka. Štěstí, že mám týden volna, pomyslel si dosavadní šéf, Williams, můžu si jednoduše vyklidit stůl a už se nevracet.

Bill Williams věděl už dávno, že rodina majitelů dříve či později noviny prodá a on bude muset odejít. Svět už byl takový, obecně převládla bezohlednost a tvrdost, krutost. Nikde ani špetka slušnosti a zdvořilosti. *Žádná* omluva, žádné poděkování a uznání, žádné přání zdaru do budoucnosti, jednoduše stručná a jasná výpověď na jeho e-mailu.

V redakci panoval klid a Williams z toho usoudil, že noví majitelé ještě zaměstnancům změnu ve vedení nesdělili. To je dobře, pomyslel si. Poslední tři čísla – sobotní, úterní a další sobotní – musí být co nejlepší. Pak…

Zatvrdil se. Vyvolal na obrazovku názvy všech novin vydávaných v Londýně a jména jejich majitelů. Práce v terénu si užil dost, objížděl venkov kolem dokola jako koníci na kolotoči. Je na čase, aby začal tahat za lanka. Dokud se hlavní mocipáni nedozvědí, že je volný a dychtivý pracovat, používat svůj dar slova, těžko mu práci nabídnou.

Telefonoval na všechny strany a na všechny strany taky rozeslal výtisky svých novin a e-maily. Jeho životopis byl imponující, ale mocipáni jako by byli hluší.

Dostal jen jedinou odpověď od jedné skupiny, o které se říkalo, že se ke svým zaměstnancům nechová dobře, pozvali ho na schůzku. Měl se s nimi sejít na večeři v restauraci, kterou ať sám vybere, pokud možno mimo Londýn, a sám pak zaplatí účet.

Byl v redakci poslední týden. Byl čtvrtek. Až budou na stáncích sobotní noviny, skončí. Filozoficky přijal naruby obrácené pozvání finanční skupiny londýnských deníků a zamluvil stůl v jedné restauraci u Temže jižně od Oxfordu. Jeho kolega, kulinářský redaktor, o té restauraci básnil celý měsíc.

Dostihový reportér, který netušil, že ten chytrý skrček s modrou tužkou ho už po sobotě nikam honit nebude, po celé sérii telefonátů konečně

objevil nadějného Dennise Kinsera. Vybičoval se i k tomu, že se vydal na devadesátikilometrovou cestu za setkáním a rozmluvou z očí do očí.

Když chtěl, dokázal lidi i koně ohodnotit a popsat s břitkou přesností, proto u Billa Williamse vydržel. Kromě toho měldostihový reportér ostré oko na chyby, neváhal na ně upozornit a většinou se ukázalo, že má pravdu.

U Dennise Kinsera okamžitě rozeznal slabiny, které jiní možná považovali za klady. Za prvé byl neuvěřitelně sebevědomý. Kinserovým životním cílem bylo stát se největším ze všech trenérů, vládnout dostihovému světu, a pak světu celému.

Žurnalista zklamaně a otráveně poslouchal Kinserovy nabubřelé řeči a zapisoval si do notesu těsnopisné poznámky, jako by neexistovaly magnetofony. Kinsera by popsal jako veledůležitého, ctižádostivého, sobeckého náfuku. Věděl však, že mu u toho skrčka s modrou tužkou projde nanejvýš „ctižádostivý“.

Dennis Kinser si ve svých třiceti letech přesně naplánoval, jak s životem naloží, aby se co nejrychleji vyšplhal po žebříčku známých osobností, přál si, aby ho mezi sebou přijímali jako sobě rovného všichni významní lidé, kteří to někam dotáhli. Hodlal prokazovat náležitou úctu zděděným titulům, hodlal poskytovat ochotu a přijímat ochotu vlivných. Aby mohl začít šplhat, potřeboval pro začátek trochu postrčit, a v tom by mu úvodník na dostihové stránce oblastních novin *Cotswold Voice* jistě prospěl. Vyprávěl žurnalistovi s potlačovanou pýchou, že pracoval jako stájník, protože byl příliš velký a těžký na to, aby uspěl jako žokej. Dřel ve stájích celých šest let, kdy bydlel v nuzných noclehárnách.

„Byla to součást vašeho životního programu?“ zeptal se novinář.

„Jistě,“ lhal Kinser.

Novinář si napsal do notesu: „Je na čase se s tímhle chlapem skamarádit.“ Pak se zeptal: „Co chystáte do nejbližší budoucnosti?“

Kinser mu odpověděl mnohomluvně. Prý nejdřív ze všeho začne přemlouvat majitele koní, o které se jako stájník staral, aby mu je svěřili jako trenérovi. Bude majitele s úsměvem přesvědčovat, že jejich koně budou díky jeho něžné péči a zkušenostem zaručeně vítězit. Pak se postará o efektní publicitu syndikalizováných koní a vřele uvítá všechny majitele podílů. Trenérskou licenci určitě získá, protože absolvoval všechny tři povinné kursy Britské dostihové školy: kurs znalosti koní, ekonomie i řízení zaměstnanců.

„Skvělý manipulátor,“ poznamenal si novinář a večer napsal jednu ze svých nejlepších reportáží. Kinsera v rozporu se svými závěry hodně šetřil.

Následující den, v pátek, byl Williams ještě šéfredaktorem. Prošel redakci, v ruce stránky perlivého textu, a dostihovému reportérovi upřímně k jeho práci blahopřál. Pak svolal všechny zaměstnance a klidné, bez vzrušení jim oznámil, že od neděle budou mít nového šéfredaktora.

Otec Billa Williamse byl podivín, a proto naložil na syna zátěž jmen

Absolom Elvis da Vinci. Bill na veřejné obecné i střední škole pečlivě skrýval pronikavou inteligenci, aby si ho spolužáci nevšímali a nesnažili se ho tyranizovat. Učitele jeho zdánlivá zabedněnost mátla. Nebyl hloupý, poznali, že v něčem je překvapivě bystrý, ale snaží se to nedat najevo. Pak s oblibou říkali „já to věděl“, když se Bill ucházel o přijetí na nejelitnější univerzitu v Cambridge, přestože ho všichni od toho odrazovali, a nejenže získal řadu stipendií, ale časem i cen a doktorátů.

Už v prvních ročnících A. E. da V. Williams založil a redigoval časopis *Propter,* který se brzy stal nejuznávanějším ze všech univerzitních periodik, stejně jako jeho předchůdce *Grant.* Dr. A. Williams, Ma, PhD, už ve svých sedmadvaceti letech uznávaný, odmítl nabídku na místo lektora, opustil Cambridge a pokorně nuzoval na volné noze. Jako nezávislý novinář putoval po celé zemi a psal komentáře a rozbory, až si ho povšimla rodina vlastníků *Cotswold Voice.* Rodině se líbil jeho styl a přijali ho odvážně jako šéfredaktora.

Stačilo málo, aby Williams dostal vztek, ale uměl se ovládat a nechával si zlost pro sebe. Dovolené a volné chvíle trávil sám. Narozdíl od jiných samotářů však disponoval sebeironizujícím smyslem pro humor, jehož zásluhou sám sebe nebral příliš vážně. Proto se taky tehdy v srpnu rozhodl trávit letní dovolenou tak, jak původně plánoval. Dnes tomu létu říká „Léto ztráty židle“. Chystal se najmout na horním toku Temže pramici a pohánět ji dolů po proudu bidlem až k Oxfordu.

Věcně usoudil, že když už si domluvil s onou skupinou majitelů tiskové společnosti tu nevýhodnou večeři na dolním toku Temže pod Oxfordem, mohl by si výlet prodloužit.

Nakonec nemusí spěchat zpátky do práce a může jet dál. Cestou si trochu vylepší sebevědomí a nachystá se na večerní jednání, vymyslí, jak na ty lidi.

V Lechladeu na začátku splavného úseku Temže přidělili panu Williamsovi pěkně zrenovovanou pramici, protože jim pan Williams připlatil na co nejlepší loď. Boky lodi byly nově nafermežované, tmavé, a čalounění sklápěcího sedadla bylo čerstvě potažené tmavomodrým sametem. Sedadlo bylo sklápěcí, aby se na něm dalo spát.

Od přídi i od zádi bylo možné nad lodí natáhnout plátěnou střechu, jejíž díly se nad středem lodi dotýkaly a chránily tak vodáka před deštěm a nocí. V loděnici dodali Billovi i lana, plynovou lampu, vidlice na nasazení vesel a vesla, aby nebyl odkázaný jenom na tradiční bidlo, až popluje s dlouhou, plochou pramicí po proudu.

Bill Williams se naučil umění bidla v Cambridge, na širokých ramenech tamější řeky, a cítil se na pramici, lodi bez motoru a bez kormidla, jako doma. Poháněl ji raději bidlem než vesly. Spokojeně čichal vůni fermeže a rozvážně si vyzkoušel délku, váhu a pružnost bidla. Položil lidem v loděnici několik otázek, které je utvrdily v důvěře v jeho znalosti a zkušenosti. Přinesli mu pak ještě z malého krámku i základní zásoby jídla a

pití na cestu. Zákazník, který by se chystal jet tak daleko po proudu, se u nich ukázal zřídkakdy, proto mu ochotně slíbili, že mu ohlídají auto a že pro loď i pro něho zajedou tam, kam až dopluje, až toho bude mít dost.

Zákazník si s sebou vezl nezbytné potřeby, jako jsou spací pytel, dalekohled, plavky, konceptní papír a propisky, čisté oblečení, holicí strojek na baterky a deset knih. Nejdřív ze všeho si věci pečlivě uložil, pak si svlékl svetr a v tričku a džínách s lehkostí vyskočil na plošinu na zádi lodi. Vypadal velmi mladě a nevýrazně, určitě by ho nikdo neodhadl na bývalého šéfredaktora novin a už vůbec ne, že mohl řídit tak dynamické a úspěšné noviny, jako je *Cotswold Voice.*Ovládal své plavidlo bidlem s lehkostí, která u chlapů z loděnice vzbudila uznání. Dívali se za ním, dokud nezmizel za prvním záhybem řeky. On se ohlížel na malé město s kostelem ozářeným odpoledním sluncem a cítil mimořádnou pohodu. Bez mobilního telefonu, jindy první věci putující do kufru, se cítil zcela svobodně.

V sobotním – svém posledním – vydání novin využil všechny pro čtenáře přitažlivé nápady, jaké by za jiných okolností vypotřeboval v průběhu podzimu, a s bezdechým potěšením pak seděl u okna v hospodě proti novinovému stánku a přihlížel, jak jde *Cotswold Voice* na dračku. Je vidět, jak úspěšně se všechno roznese, lidi si to řeknou, pomyslel si. Je to skvělé!

V pondělí Bill v klidu a tichu, za dlouhého soumraku, vedl svoje mírumilovné plavidlo k líbezně vonícímu břehu řeky. Přivázal pramici k mladé smuteční vrbě. Ozývalo se drobné švitoření ptactva, chystajícího se na noc v rákosí, šeptání větru v suché trávě na břehu a tiché hučení řeky, proudící kolem jeho nehybné lodi. Všechny tyto jemné zvuky jako by vymazaly hluk a lomoz současného světa, se kterým si musel poradit a v němž musel žít. Rád by v něm žil líp. Kdysi, ke svému vlastnímu překvapení, dr. A. E. da V. zjistil, že jde-li o spravedlivou věc, byl by ochoten pro ni třeba i zabít.

Smrt se na Temži ten den nedostavila, násilí se omezilo jenom na hrubá slova, jaká používají rozzlobení řidiči na dálnici, na křik a zaťaté pěsti. Pramice se pohybovala pomalu a sklolaminátové čluny plné rozverných lidí na dovolené ji rychle míjely. Rybáři, sedící na svých stoličkách ukrytých mezi vrbami a čekající, až zabere nejedlá ryba, pramici proklínali, protože jim cuchala vlasce. Lidé u propustí netrpělivě přihlíželi, jak se pramice bez kormidla, jen s bidlem, nemotorně plaví do propusti a z propusti ven.

Přestože Bill Williams umění pramice s bidlem dokonale ovládal, stejně mu všichni láli.

Zato se těšil z krásných západů slunce, když řeka ztichla a lidé zmizeli. Poslouchal kejhání hus nad lukami u Oxfordu. Jedl v hospodách, na jejichž střechách seděli pávi a jednou dokonce spatřil ke svému úžasu záblesk modrých křídel ledňáčka na lovu.

Žil mezi volavkami, tetřevími slepicemi, divokými kachnami, kolem divoké kvítí. Plul po řece ve společnosti nedůtklivých syčících labutí a vyplašených, nadřazeně se chovajících volavek, které se rychle dávaly na ústup.

Když Bill Williams doplul k veřejnému kotvišti v Oxfordu, byl v dobré náladě a cítil se silný a zocelený z práce s bidlem. Napsal jeden úvodník (síla zvyku) a přečetl devět ze svých deseti knih.

Šel na břeh nakoupit jídlo a z veřejného telefonu zavolal na službu pro nepřítomné, kterou využíval jen vzácně. Většina vzkazů byla jako obvykle od nespokojených čtenářů *Cotswold Voice*. Žádný vzkaz od možného budoucího zaměstnavatele. Nikdo o něj neprojevil zájem.

V Oxfordu nakoupil jako vždy všechny noviny, co byly ke koupi, a vrátil se na pramici.

Bylo úterý. Plavil se po řece už devět příjemných, nenáročných dní. K restauraci, ve které se měl setkat s majiteli tiskové společnosti, snadno dopluje za dva dny. Mnoho bude záležet na tom, jaký na ně udělá dojem. Nejdřív ze všeho si tedy přečetl jejich noviny.

Patřily jim dva deníky, *Blondel News* a *Daily Troubadour*. Oba deníky vycházely s přílohou obsahující zprávy o umění, sportu a financích.

Věděl dobře, že oboje noviny se chovaly velmi zodpovědně a zřídkakdy se dopustily indiskrece. Věděl však taky, že aby obstály v tvrdé konkurenci s ostatními deníky, musely do nedělního vydání vpustit lesk a šok. Úterní vydání *Troubadouru* mu připadala nudná. Našel dokonce dvě stejné zprávy (stejně formulované) na dvou různých stránkách, a to bylo samozřejmě neodpustitelné. To ho však ani v nejmenším neskličilo, naopak, dostal chuť vzít *Troubadoura* za nudný krk a pořádně s ním zaklepat.

O něco později zakotvil dál po proudu v tišině pod půvabnou smuteční vrbou a četl si s ovládaným klidem a soustředěním úterní vydání *Cotswold Voice*. Obě vydání předchozího týdne ještě nesla stopy jeho redakční práce. Úterní vydání, třetí pod novým vedením, doznalo výraznou změnu. Noviny se vrátily ke staré formě, ke zvyklostem, jaké panovaly před příchodem mladého da V. Williamse.

Bill Williams si povzdechl.

Dostihovému reportérovi z *Cotswold Voice* „ten skrček s modrou tužkou strašlivě chyběl". Aspoň to říkal.

Nový šéf, statný chlap s drsným chováním, mu okamžitě po nástupu sdělil, že v budoucnosti budou noviny jako úvodník dostihové stránky otiskovat text vypracovaný v centru. Dostihový reportér prý bude psát jen podpůrné články. Nicméně – ano, článek o Dennisu Kinserovi a jeho syndikalizovaných koních prý otisknou, protože se tou dobou dohromady nic neděje a protože se může zdařit, že *Cotswold Voice* skutečně umožní Kinserovi nastartovat úspěšnou trenérskou kariéru. Pak už prý žádné články, jen tipy na vítěze dostihů.

Dotyčný novinář se cítil ukřivděný a ihned zatelefonoval Dennisu

Kinserovi. Ti dva pak spolu upekli ve vzájemné shodě naprosto vylhané povídání o tom, jak se k novému trenérovi žádosti o podíly na koních od žádostivých zájemců jen hrnou, a to díky podpoře listu *Cotswold Voice*.

Nový šéfredaktor nad článkem moudře pokyvoval hlavou a schválil ho do tisku. Bývalý šéfredaktor zavrtěl hlavou, když četl v baru u řeky výplod svého dostihového kolegy a protože ho znal, nevěřil mu ani slovo.

Za dva dny Bill Williams doplul z Oxfordu na místo schůzky, k restauraci Mainstream Mile na břehu Temže. V odpoledním slunci pečlivě přivázal svoji pramici k přístavišti. Stačil jeden pohled a dal za pravdu svému kulinářskému kolegovi. Z pohledu od řeky vypadala jídelna opravdu jako jedna z nejhezčích na Temži. Stoly byly na zasklené terase, aby se hosté mohli kochat vyhlídkou na provoz na řece.

Mezi restaurací a břehem byl malý růžový sad, a od přístaviště vedla nahoru k restauraci klikatá pěšinka. Bill Williams stál na břehu v tričku a džínách a protahoval se po cestě. Vtom k němu došel mladý muž ve tmavém obleku a přikázal mu, aby okamžitě odrazil, prý není vítán.

„Promiňte…“ Bill to považoval za špatný žert. „Jak to myslíte, abych odrazil?“

„Máme dnes zcela obsazeno.“

Bill Williams se dal do smíchu. „Pak je to v pořádku. Zamluvil jsem si stůl už před dvěma týdny.“

„To těžko,“ mladý muž znejistěl. „To dost dobře není možné, protože my lidi s loděmi nebereme.“

Bill Williams se s úžasem rozhlédl. Řekl: „Tenhle podnik se jmenuje Mainstream Mile, to je vodácký výraz, je na břehu řeky, je tu přístaviště, vidíte, že jsem tam svoji pramici vzorně uvázal. Jak můžete tvrdit, že vodáky neberete?“

„Je to naše pravidlo.“

Bill Williams začínal ztrácet trpělivost. „Jděte vyřídit vedení podniku, že jsem si tu před dvěma týdny zadal stůl a že minikdo neřekl, že sem s lodí nesmím.“ Mluvil s převahou a poklepal mladíkovi na rameno.

V redakci *Cotswold Voice* novináři věděli své, se spravedlivě rozzuřeným Williamsem se nikdo nehádal. Mladík neklidně zacouval a zeptal se: „Jméno, prosím?“

„Williams. Stůl pro čtyři osoby, na osm hodin. Mám se se svými hosty setkat v půl osmé v baru. Jděte a vyřiďte to laskavě vedení.“

Paní Robin Dawkinsová jela z Londýna na severozápad v mizerné náladě. Jak jí slunce svítilo do očí, byla ještě dopálenější.

Vedle ní seděl F. Harold Field a vzadu Russel Maudsley, všichni jak se patří připoutaní. Paní Dawkinsová chtěla, aby je podnikovým daimlerem vezl na tuto pochybnou večeři šofér, nechtěla řídit sama, ale přehlasovali ji. Tvrdili, že řidič neumí držet jazyk za zuby a že za peníze všechno vyklopí.

Paní Robin Dawkinsová, pan F. Harold Field a pan Russel Maudsley

vlastnili společně vydavatelskou skupinu The Lionheart News Group. Všichni tři byli zkušení a tvrdí. Všem třem bylo kolem padesáti a měli starosti. Všechna periodika přestávala jít na odbyt vinou televize, ale jejich noviny to postihlo víc než jiné. Ve správní radě se věčně hádali. Jeden každý ze tří majitelů upřímně nesnášel ostatní dva. Zavinily to právě jejich věčné rozpory, že šéfredaktora pro list *Daily Troubadour* zvolili tak nešťastně.

Paní Dawkinsová byla přesvědčená, že rozhovor s třiatřicetiletým klukem z nějakého plátku je zbytečná ztráta času, ale bezradnost ji přinutila přece jen se na schůzku vydat.

Daimler skupiny Lionheart dojel k restauraci Mainstream Mile v půl osmé a pět minut. Majitelé společnosti váhavě vstoupili do baru. U několika stolků seděli hosté, ale žádný z nich neodpovídal představě, jakou o šéfredaktorovi novin paní Robin Dawkinsová měla. Pohledem přelétla po mladém muži sedícím stranou, v ruce desky s papíry. Když mladý muž vstal a zvolna se k ní blížil, uvědomila si zklamaně, že to zřejmě bude člověk, za kterým přijeli. Zosobnění ztráty času.

F. Harold Field a Russel Maudsley si s Williamsem potřásli rukou. Oba zarazilo jeho mládí. Měl na sobě tmavé kalhoty, bílou košili a tmavé sako, jak se na letní večerní schůzkuu Temže sluší, ale na velitele redakce věru nevypadal. Billu Williamsovi jednání o možném zaměstnání dělalo větší starost, než si chtěl připustit, a kromě toho byl nesvůj z nepřátelského chování personálu restaurace. Nechápal dost dobře, proč s ním tak zacházejí. Co zlého je na tom, že přijel s pramicí?

V baru usadil Bill Williams své hosty u malého stolku a objednal pití. Trvalo dlouho, než objednávku přinesli. Bar se zvolna plnil lidmi a pak se zase vyprazdňoval, jak vrchní číšník rozdal jídelní lístky a pak hosty postupně odváděl ke stolům v jídelně. Odváděl ostatní hosty, Williamsovy nikoli.

Billa Williamse to přezíravé chování podráždilo. Požádal vrchního číšníka o jídelní lístky, když kolem stolku procházel s umívajícími se hosty. Vrchní se zamračil, řekl: „Zajisté," a na pět minut zmizel.

Paní Robin Dawkinsovou urážlivé zacházení popuzovalo, zuřila a čekala, kdy už konečně hostitel zakročí. Bill Williams dvakrát požádal číšníka, aby je už odvedl do jídelny, ale nakonec se on a jeho hosté dostali ke stolu až jako poslední, a to ještě k nejhoršímu, rohovému stolu. Bill Williams měl co dělat, aby se ovládl a drzého vrchního nepraštil.

To snad není možné, pomyslela si paní Robin Dawkinsová. Objednané jídlo přinesli pozdě a vychladlé. F. Harold Field a Russel Maudsley přijeli, aby posoudili, jestli by mladý Williams dokázal řídit redakci, ale od cíle jejich návštěvy je rozptylovalo neuvěřitelně nezdvořilé chování personálu restaurace.

Bill Williams bezmocně zatínal pěsti, domáhal se rozzlobeně u vrchního lepší obsluhy, ale marně. Když si paní Dawkinsová chtěla objednat kávu,

bylo jí řečeno, že kávu může dostat u baru.
V baru už nebylo místo, všechny stolky byly obsazené. Paní Robin Dawkinsová zamířila přímo k východu a k parkovišti, aniž se ohlédla. F. Harold Field a Russel Maudsley moudře pokyvovali hlavami a Billu Williamsovi neurčitě slíbili, že mu dají vědět. Bill Williams vrazil F. Haroldovi Fieldovi do ruky desky, které celý večer opatroval. F. Harold Field se zatvářil, jako by v deskách mohl být dynamit, ale vzal si je. Nejdřív nejistě, ale pak už je přidržel pevně. Vyšel za paní Dawkinsovou a panem Russelem Maudsleym k vozu.
„Já vásvarovala," prohlásila paní Robin Dawkinsovás útočným výrazem a prudce vyjela. „Takový kluk! Nedokázal by zařídit ani piknik."
F. Harold Field řekl: „Mel jsem dojem, že by Williams nejraději toho vrchního praštil, ovládl se jen proto, že měl tolik publika, nás a všechny ostatní."
„Nesmysl," odporovala paní Dawkinsová. F. Harold Field si byl jistý tím, co viděl. Držel v ruce desky s materiály a rozhodl se, že si je ráno prohlédne.
Bill Williams se vrátil do jídelny. Hosté už byli pryč a personál prostíral na ráno. Bill trval na tom, že chce mluvit s vrchním číšníkem. Nikdo z přítomných se mu ku pomoci nehrnul, ale jeden z číšníků mu nakonec neochotně sdělil, že vrchní už odjel domů, prý má po službě.
Bill Williams byl téměř v křeči vztekem. Stál, nehýbal se z místa a trval na tom, že chce mluvit s někým z vedení. Číšníci přešlapovali z nohy na nohu. Vodáci by podle nich měli tiše a bez odporu vypadnout a ne se tvářit, že je všechny, jednoho po druhém, pověsí na ráhně.
Jeden z nich nakonec řekl, že by pán snad mohl promluvit s vedoucí.
„Teď hned," vyštěkl Bill.
Vedoucí seděla v malé místnosti na konci chodby za barem. Vznešeně vyhlížející madam ve splývavém rudém, zlatem protkávaném kaftanu. Seděla za psacím stolem a počítala peníze. Nevyzvala Billa, aby si sedl proti ní. Posadil se bez vyzvání. Povýšeně se na něho zadívala.
„Prý máte nějakou stížnost," řekla, jako by nechtěla věřit, že něco takového je možné.
Bill Williams ostře popsal celý zkažený večer.
Paní vedoucí to nepřekvapilo. „Když jste si objednával stůl," prohlásila, „měl jste nám říct, že přijedete na lodi." Nepopírala, že stůl byl řádně objednaný.
„Proč?" zeptal se Bill.
„Lidi přijíždějící na lodích, vodáky, nebereme. Nadělají nepořádek, rozbíjejí věci, jsou hluční a zaneřádí záchody. Mají nevychované děti a naše ceny se jim zdají moc vysoké."
„Objednal jsem si stůl běžným způsobem," řekl Bill Williams pomalu a tvrdě. „Jsem rozhněvaný."
Poslední konstatování paní vedoucí došlo a pod svým kaftanem se

přece jen trochu otřásla. Pak si olízla rty a zarputile trvala na svém. „Měl jste nám oznámit, že přijedete na lodi. Když jste si rezervoval stůl, měl jste nám to říct, abychom s tím počítali.“

„Když jsem si objednával stůl, neptali jste se, jak se sem dopravím. Neptali jste se, jestli přijedu rollsem, na traktoru, na kole nebo jestli přijdu pěšky. Moji tři hosté přijeli daimlerem a vy jste se k nim chovali jako ke zlodějům, kteří vám chtějí odnést příbory.“

Paní vedoucí stiskla rty, potřásla hlavou a tupě zírala na svého uraženého a rozzuřeného hosta. Toužebně si přála, aby odešel. Neměla chuť se hádat.

Bill Williams měl chuť se hádat, ale vycítil, jak z vedoucí vyprchala bojovnost a jako obvykle, když vyhrál, taky bojovnost ztratil. Často slýchal, že je chyba, když člověk přestane být ve střehu, ale nikdy se mu nechtělo kopat do poraženého. Prudce vstal a od paní vedoucí odešel. Vykročil na čerstvý vzduch a sešel po pěšince růžovým sadem ke své pramici s tmavomodrým čalouněním.

Převlékl se, roztáhl dílce plátěné střechy zatažené proti dešti, zalezl do spacího pytle a díval se na hvězdné nebe. Tušil, že ztratil naději na šéfování redakce *Troubadoura.* Celou noc nespal, ale znovu a znovu a znovu vzpomínal na urážlivé chování, které musel strpět, ač si je nijak nezasloužil. Vzpomínal, proč nezasáhl, proč se řádně neohradil a neztropil scénu. Jestlipak by mu taková veřejná scéna dopomohla k novému zaměstnání v redakci *Troubadoura!* Možná, že by jeho hostům po veřejném skandálu zbyla jen trapná vzpomínka, zatímco za dané situace se stane jen to, odhadoval Bill Williams, že paní Robin Dawkinsová bude mít šanci prohlásit: „Já vás přece varovala,“ až se zase budou hádat.

Snil o možnostech pomsty, ale nevěřil, že by se mu mohla zdařit. Jako bývalý šéfredaktor už neměl tu moc, aby přiměl kulinářského reportéra, aby vybudovanou pověst zase zničil, sotva novou restauraci vyhlásil za desetihvězdičkový zázrak. Jako „prostý občan“ může zuřit jak chce, lidi v restauraci to vůbec nemusí vzrušovat. Na rozdíl od něj můžou klidně spát.

Úsvit mu sladké sny nepřinesl. Když se úplně rozednilo, uklidil si v pramici, připravil ji k vyplutí, ale už ho to na řecenetěšilo. Rozhodl se, že v příštím městě zavolá do Lachladeu, aby si pro pramici přijeli.

Pěšinou k němu od růžové zahrady přicházel číšník v tmavém, jako předchozí večer, ale tentokrát neútočně, netvářil se nadřazeně.

„Vedoucí vás zve nahoru na kávu,“ řekl. „Na kávu?“

„Naservírují vám ji v baru.“ Otočil se na patě a odešel, aniž čekal na odpověď. Bill Williams dost dobře nevěděl, jak by se měl zachovat. Znamenala ta káva olivovou ratolest? Omluvu? Nechtělo se mu přijmout jedno ani druhé. Může nabídka kávy znamenat, že jeho včerejší šek zruší? Že mu vrátí peníze? Rozhodlo snad vedení, že by za tak mizerné zacházení neměli účtovat?

Nic takového. Billu Williamsovi vůbec nešlo o peníze, jeho odchod z

redakce stál majitele pořádnou částku odškodného, ale vrátil se do restaurace, protože očekával, že mu tam zdvořile peníze vrátí a on je zdvořile přijme. Nenabídli mu vůbec nic.

Jen tu kávu, a to byla spíš urážka než olivová ratolest.

Bill Williams dopil druhý šálek, vstal od malého stolku a chystal se vyjít z místnosti do malé haly a ven k parkovišti. V Británii visí nade dveřmi všech podniků s licencí k prodeji alkoholických nápojů jméno držitele této licence. Bill Williams sice žádný pomstychtivý plán zatím neměl, ale stejně se šel podívat, kdo stojí za všemi těmi urážkami.

Na tabulce nad dveřmi restaurace Mainstream Mile bylo jméno Paulina Kinserová.

Kinserová… To je zvláštní shoda. Bill Williams se vrátil do baru. Už tam nebylo pusto a prázdno, stála tam madam vedoucí z minulého večera a po jejím boku čtyři její zaměstnanci. Stáli vzpřímení, jako tělesná stráž. Byli ve střehu, nechtěli, aby to nezdvořilé *zacházení* šéfová na ně beze zbytku svedla.

Bill Williams se zvolna zeptal: „Jste Paulina Kinserová?"

Neochotně přikývla.

„Hodláte se za včerejší večer omluvit?"

Mlčela.

„Znáte někoho, kdo se jmenuje Dennis?"

Bill Williams vycítil, že se ticho ještě prohloubilo. PaulinaKinserová se na něho zamračeně dívala. Odmítala přiznat chybu. Třásl se chutí chytit ji za krk a omlátit jí hlavu o zed, aby ji přinutil k řeči. Ovládl se, ne z útrpností, ale protože nestál o želízka.

Pauline Kinserové se ulevilo, když se její obtížný zákazník vzdálil, odešel ke své pramici a odplul po proudu. Věřila, že tím z jejího života zmizel. Když přijel Dennis Kinser na jednu ze svých kontrolních návštěv, ani se o té příhodě s „vodákem" nezmínila, nepřikládala jí žádnou váhu. Dennis Kinser dovedl být mistrně výmluvný a vemlouvavý. Přesvědčil svoji neprovdanou tetu, aby prodala svůj dům a koupila restauraci, pak si na její restauraci vypůjčil peníze a zařídil si dostihové stáje jako trenér. Tetě Pauline se nechtělo vložit peníze z prodeje domu přímo do stájí, protože koně neměla ráda. Dennis byl však v jejích očích jinak dokonalost sama a věděl všechno nejlíp. Byl to Dennis, kdo vybral pohodlné židle do jídelny restaurace a kdo vybral nádobí a příbory. Dennis získal proslaveného kuchaře, Dennis vymyslel kaftany, Dennis přilákal novináře odborníka na dobré jídlo a okouzlil ho dokonalostí. Dennis si taky vymyslel pravidlo proti lodím a vodákům.

„V Londýně jsou taky restaurace, co si vybírají hosty a koho nechtějí, odeženou," vysvětloval tetě. „Nepřeju si, aby se u přístaviště hromadily laciný nájemný lodičky, dělaly ostudu a přitahovaly chátru."

„Samozřejmě," prohlásila teta odhodlaně, ta úvaha se jí zdála rozumná.

Dennis vyslechl historku o člověku s pramicí v kuchyni od číšníků a

trochu zneklidněl, připadali mu přece jenom nejistí, a příliš se obhajovali. Zeptal se tety, co se vlastně stalo.

Dennise vyprávění příliš nevzrušilo. I když se možná tomu člověku ukřivdilo, jeden nespokojený host tak mimořádně úspěšnou restauraci těžko může zničit.

Dennis si prohlížel knihy objednávek. „Ten chlap s tou pramicí… Opravdu si řádně objednal stůl?“

„Jo.“

„Pak jste se k němu měli chovat slušně, jako ke každýmu jinýmu.“

„Ale tys přece říkal.

„Jasně, jasně, ale používej hlavu!“

Kniha objednávek ležela otevřená na Paulinině psacím stole. Dennis Kinser si ji prohlížel a zeptal se: „Která rezervace patří k tomu chlapovi s pramicí?“

„Tahle.“ Teta na jednu objednávku ukázala. „Na včerejšek to byla první. Williams, čtyři osoby. Napsali jsme si samozřejmě taky jeho telefonní číslo.“

Dennis se podíval na telefonní číslo a zkameněl. To číslo znal. Nechtěl věřit svým očím. *Nechtěl.* S trhnutím si přitáhl tetin telefon, číslo vyťukal a čekal. Ozval se mu ženský hlas. „Dobrý den, tady je *Cotswold Voice.“*

Málem oněměl. Požádal, aby ho přepojili na dostihového reportéra. Ten jako obvykle seděl na svém křesle a čistil si nehty.

„Ptáte se na Williamse? Jasně že ho znám. Byl to náš šéfredaktor, zatraceně dobrej, ale jemu to samozřejmě nevykládám. Jemu vděčím za to, že jsem vám a těm vašim syndikátům mohl nadělat takovou reklamu. To on mě za várna poslal, jak jsem u vás byl s tím fotografem. Co s ním chcete?“

„Já…, já jen tak ze zvědavosti.“ Dennisu Kinserovi se svíralo hrdlo.

„S tím si moc nehrajte,“ varoval ho novinář. „Vypadá možná nenápadně a neškodně, ale když se rozzuří, dokáže zaútočit jako chřestýš.“

Dennis Kinser polkl nasucho. Hlavu měl lehkou, jako by se vznášel. Zavolal pak kulinářského experta, který tetě Paulině nafoukl pověst i pudinky.

„Williams? Ten po mně vždycky chtěl recepty. Teď ten nový, tomu stačí smažený brambory a kečup. Bill Williams se mě nedávno ptal… Nevěděl jsem, jestli to myslí vážně… Že prý chce vzít na pracovní večeři nějaký tři lidi a že to je pro něj možná věc bytí a nebytí pokud jde o budoucnost, tak jsem mu poradil restauraci vaší tety, co já vím, tak tam ihned zavolal.“ Dennis Kinser odložil telefon a z celého srdce a mozku si nepřestával opakovat: Dobrý Bože, dobrý Bože! Jako by to byla mantra.

„Co se stalo?“ zeptala se teta. „Jsi celý bílý.“

„Ten Williams…“ Dennis Kinser mluvil přiškrceným hlasem. „Cos udělala, aby sis ho udobřila?“

Paulina Kinserová se zamračila. „Dala jsem mu kafe.“

„Kafe! To měla být pokorná omluva? Vrátilas mu peníze? Omluvila ses na kolenou?“

Zmateně zavrtěla hlavou. „Ne, dala jsem mu jen kafe.“ Její vyděšený synovec na ni začal křičet: „Ty krávo! Ty pitomá, zatracená krávo! Ten člověk nás oba zničí, on to dokáže! Píše do novin. A já mu dlužím… Bože, já mu dlužím… Za ten včerejšek nás odrovná.“

Teta paličatě opakovala: „Můžeš si za to sám. To tys říkal, abychom odtud vodáky odháněli.“

Týž den odpoledne probíhala v Londýně pravidelná schůze skupiny Lionheart News. Konala se každý měsíc. Účastnili se všichni tři obezřetní majitelé, ředitelé všech periodik a celá sbírka finančních poradců. Šéfredaktoři, novináři, na tyto schůze zváni nebyli nikdy. Pro předsedkyni paní Dawkinsovou to byli prostě jen obyčejní zaměstnanci.

Paní Dawkinsová pojednala čtvrtý bod pořadu, problém nového šéfredaktora listu *Daily Troubadour,* jako by šlo o to najít si nového komorníka. Podle jejího názoru bylo nejdůležitější, aby věděl, kdo je jeho pánem, aby neušpinil rodinné stříbro, a když se někdy trochu napije portského, lze to přehlédnout. Ředitelé se jí snažili taktně naznačit, že u současného šéfredaktora je jeho láska k portskému právě ta hlavní potíž.

Russel Maudsley energicky hlásil, že Absolom Williams, bývalý šéfredaktor novin *Cotswold Voice,* o kterém zpočátku uvažovali, vypadá ze hry. F. Harold Field se stejným důrazem uvedl, že Absolom Williams je příliš mladý, má příliš mnoho akademických titulů a neumí se prosadit.

Několik manažerů zadrželo dech, zejména pak jedna velmi schopná, avšak poněkud utlačená ředitelka *Daily Troubadouru.* Všichni ze zkušenosti dobře věděli, že když se oba pánové vysloví proti něčemu, vysloví se paní Dawkinsová zaručeně pro, a oba pánové se pak s pokrčením ramen vzdají–.

Ředitelka *Troubadouru* taky velmi dobře věděla, že velcíšéfové se většinou dostávají na špičku jako třicátníci. Buď na to mají, nebo na to nemají, jako velcí dirigenti. Poslouchala, jak pan Field vykládá paní Dawkinsové, že ten člověk ani neumí psát. Pak si přečetla kousek textu, který pan F. Harold jako mimochodem rozdal kolem stolu, a okamžitě vycítila sílu Williamsova nadání. Že neumí psát? Je mistr!

Vzhlédla a podívala se na F. Harolda Fielda. Díval se na ni a usmíval se. On ho chce, *on toho Absoloma chce,* pomyslela si.

Týž den odpoledne uzrál prvotní Dennisův vztek na tetu do hlubokého hněvu, prohluboval se jako popálení fosforem. Seděl u psacího stolu, hlavu v dlaních, a marně se snažil vymyslet, jak vybřednout ze zrádných dluhů.

Jeho teta co chvíli zamručela: „To tys říkal, abychom nebrali nikoho, kdo přijede po lodi.“

„Zavři hubu!“

„Ale…“

„Jdi do háje s těma loděma,“ vyštěkl Dennis Kinser vztekle. Paní teta,

vznešená v červenozeleném, stříbrem protkávaném kaftanu, se vzdálila uražená a v slzách. Ronila slzy ve svém malém obývacím pokoji, kde měla všechno, co jí z domova zbylo. Všechno ostatní obětovala Dennisovi. Trýznilo ji, když se hněval. Neměla ráda koně. Nenáviděla toho člověka s pramicí.

Plány Dennise Kinsera byly založeny na úspěchu restaurace Mainstream Mile. Restaurace musí platit za perlu celé oblasti. Navzdory reklamě v *Cotswold Voice* se k němu zatím žádní dychtiví syndikalisté nehrnuli, nikdo, kdo by si přál vzrušení u televize v domácím pohodlí nekupoval koně, stáje se mu neplnily ani trošku, a on toužil, aby byly přeplněné. Aby obalamutil úřad vydávající trenérskou licenci žadatelům, kteří mají ve své péči aspoň dvanáct koní, vymyslel si jich několik a několik starých, kulhavých penzistů přivezl. V jednom ze svých velkorysých záchvatů slíbil, že bude při dostizích v Marlborough sponzorovat proutěnky na dvě míle, Kinserův pohár. To mu přinese slávu. Udělá to dojem na bohaté majitele, ti budou jíst v jeho hospodě a koně mu budou posílat po tuctech. Sláva a bohatství přitahují slávu a bohatství. On, Dennis Kinser, získá oboje.

Potíž byla v tom, že příliš spěchal. Ráno odeslal tiskovou zprávu do všech novin, i do takových, jež měly s dostihy společného jen pramálo. Pozvánky, zaslané všem vlivným pisatelům, těžko mohl od Královské pošty získat nazpět. Volá na všechny strany: „Podívejte se na mne, jsem veliký," a ten chřestýš z pramice si možná klidně napíše: „Podívejte se naněho, je trpaslík, podvodník!" Na stránkách ostatních novin se mu budou pošklebovat.

Dennis Kinser hlasité zavzdychal.

Bill (Absolom Elvis atd.) Williams si příští den, v sobotu, koupil výtisk novin *Cotswold Voice* a otřásl se už při pouhém pohledu na titulky.

Na dostihové stránce měl jeho kolega dostihový reportér o polovinu menší sloupek než za Williamsových časů. Oznamoval v něm radostně všem čtenářům, že jejich trenér syndikalizovaných koní sponzoruje příští sobotu jeden dostih v Marlborough. „Přijeďte!" nabádal všechny. „Kinser může zvítězit!"

V kulinářském sloupku vytiskli: „Pospíchejte do restaurace Mainstream Mile! Kinser je kouzelník!"

Williams se natáhl po peru a psal, aby utlumil všechno zklamání a pokoření i nenasycenou pomstychtivost. Psal, jako vždy v podobném rozpoložení. Dennise Kinsera zesměšnil. Zesměšnil Paulinu Kinserovou, její kaftany, její snobství i zákaz lodí. Bezohledně roztrhal na kusy všechny Kinserovy lži o přeplněných, úspěšných stájích a zesměšnil i samotného Dennise Kinsera jako nadutého, křivého snoba, výmluvného pokrytce, jako falešného člověka, který obelhává sám sebe. Článek byl dobře promyšlený, zacílený subjekt pošlapat a zničit. Pro tisk však zamýšlen nebyl.

Jedna z nabubřelých tiskových zpráv Dennise Kinsera skončila v malé, zřídkakdy užívané kanceláři F. Harolda Fielda v budově společnosti

Lionheart News. Harold už měl ruku nad skartovačem, když vtom na křiklavé reklamě zahlédl slova „Mainstream Mile“.

Četl „srdečná pohostinnost“ a při vzpomínce na vrchního číšníka si o tom myslel své.

„Proutěnky sponzorované trenérem Dennisem Kinserem, spolumajitelem restaurace Mainstream Mile. Občerstvení, připravené šéfkuchařem. Vaše šance k zakoupení podílu v syndikátu!“

Hm… F. Harolda Fielda bavilo, když se něco děje, proto se rozhodl, že se té události účastní.

Na závodišti Marlborough se zkřížily dráhy všech tří, byl tu Bill Williams, Dennis Kinser i F. Harold Field.

V poslední srpnové dny už nastoupil zářijový chlad.

V průběhu uplynulého týdne napsal Bill Williams pět komentářů a fejetonů a poslal je všem londýnským listům, kde mu uveřejňovali jeho články, než nastoupil u *Cotswold Voice.* Redaktoři, když s nimi mluvil telefonicky, projevovali nadšení, ale nového šéfredaktora nepotřebovali.

Během toho týdne Dennis Kinser konečně získal od svého „zřizovatele syndikátů“ napůl zaplaceného mladého, nadaného proutěnkáře, i s přihláškou na Kinser Cup. Dennis, někdejší stájník, věděl, jak o koně pečovat, aby dobře vypadali, a jak s nimi pracovat. Když syndikalizovaný kůň procházel před dostihem po padoku, srst se mu ve slunci jen leskla.

Dennis celý týden před dostihem sháněl půjčky a dočista vysál rezervy restaurace.

Během onoho týdne navštívil F. Harold Field jednoho manažera skupiny Lionheart po druhém a zanechal za sebou příznivý názor na Williamse. Russel Maudsley přikývl. Paní Robin Dawkinsová, dosud v pevné víře, že páni kolegové jsou proti, prohlásila tvrdošíjně: „Myslím, že děláte chybu, když ho vyřazujete ze hry.“

F. Harold vystoupil ze svého daimleru (s řidičem), mával nápadnou pozvánkou a propracoval se na velký oddíl tribuny vyhrazený pro Dennise Kinsera. Dennisovi už sice došly všechny rezervy, ale nevzdával to, snažil se koupit zářivou budoucnost hektolitry šampaňského.

Dennis Kinser své hosty zdarma popíjející šampaňské většinou neznal. F. Harolda bouřlivě přivítal a vzal hosta důvěrně kolem ramen. Otrlý, zkušený podnikatel věděl dobře, co je podlézavost, a nevítaný důvěrný dotek mu byl z duše protivný. Nesnažil se Dennise Kinsera setřást, ale podíval se mu přímo do očí a zeptal se, co vlastně Williams, někdejší šéfredaktor *Cotswold Voice* spáchal, že se k němu personál restaurace Mainstream Voice choval tak nemožně.

F. Harold Field se neptal jen tak do vzduchu, chtěl vědět, co rozzuřilo A. E. da Vinci Williamse tak, až zatínal pěsti, a proč je nakonec nepoužil. F. Harold většinou posuzoval lidi podle toho, jak se chovají, když zuří. Sledoval vznik hněvu a jeho projevy. Pokud pana F. Harolda Fielda nepřehlasovala paníRobin Dawkinsová (což se stalo posledně), většinou

neudělal chybu.

Dennis Kinser okamžitě z ramen svého hosta troufalou paži sundal. Už celý týden neměl chuť k jídlu a špatně spal, den co den čekal, kdy se ozve chřestýš a zatne do něho své jedovaté zuby. Teď byl však zcela zmatený, tento důstojně vyhlížející daňový poplatník v šedivém obleku vůbec neodpovídal popisu, který Dennis vyslechl od dostihového reportéra. Tohle přece nemůže být ten hubený člověk, co přijel s pramicí!

F. Harold Field řekl: „Jako k Williamsově hostu se ke mně chovali jako ke splaškům, a já nevím proč. Sdělte mi jediný důvod, proč by vás všechny noviny a jiná periodika v majetku naší skupiny Lionheart neměly roztrhat na kusy."

„Já..., já...," koktal Dennis Kinser. Nečekaná hrozba ho k smrti vyděsila. „Ale..., on přijel lodí."

„Cože?"

Dennis Kinser se v tu chvíli otočil na patě a řítil se na *Pány*. Už několik dní bral prášky proti průjmu, snažil se svoje střeva zkrotit, ale tváří v tvář současné obludné hrozbě žádný lék nebyl dost účinný.

F. Harold Field ještě spokojený nebyl. Když se jeho hostitel nevracel, sešel dolů a díval se na koně procházející kolem padoku. Do Poháru Dennise Kinsera zbývaly ještě dva dostihy. F. Harold Field si mezitím krátil čas sázením a vyhrál skromnou částku na umístění u totalizátoru.

Bill (Absolom atd.) Williams jel na dostihy do Marlborough po týdnu, kdy toho o Dennisu Kinserovi slyšel a četl až moc. Kinser sem, Kinser tam... Kinserovi koně, Kinser trenér, Kinserův podnik u Temže. Jak se zdálo, všechny dostihové rubriky si na příslušný den zaplatily oběd předem. List *Cotswold Voice* otiskl velmi povzbudivý článek, ale sám autor zůstal doma, pohodlně rozvalený, u ruky pivo, a díval se na televizi.

Bill Williams jel na dostihy v Marlborough poslušen pravidla „Poznej svého nepřítele". Chtěl vědět, jak Dennis Kinser vypadá. Uviděl občerstvení a hosty, ale hostitele ne, ten byl ještě stále v zajetí bolestí břicha na *Pánech.* Zato skoro čelně narazil na rozhodujícího činitele skupiny Lionheart, toho, který nad ním potřásl hlavou a nejspíš ho odepsal, a tím zazdil jeho sny o šéfování *Troubadouru.*

F. Harold Field předtím od svého hostitele očekával víc, než jen zaťaté pěsti. Rozhodl se, že se zeptá přímo.

„Proč jste chtěl toho vrchního číšníka praštit, a proč jste ho nepraštil?"

„Urážel mě podle pokynů vedení. Člověk by neměl zabíjet posla jen proto, že přináší špatné zprávy."

Sáhl do kapsy a podal F. Haroldovi kopii svého zničujícího článku o Dennisu Kinserovi. F. Harold Field četl a obočí mu stoupalo až skoro k vlasům.

„Nikomu to ale neukazujte," dodal Bill Williams. „Jen Kinserovi. Nepsal jsem to pro tisk."

Před dostihem Kinser Cup přišel k padoku pobledlý Dennis Kinser.

Choval se sebevědomě, jako majitel koně, sponzor, hostitel, jako král, hlavně aby připoutal pozornost sdělovacích prostředků. Bill Williams a F. Harold Field ho pozorovali zpovzdálí a dělalo se jim z něho zle.

O dvacet minut později jejich pocit nevůle ještě mnohonásobně stoupl, když syndikalizovaný kůň hravě v dostihu Kinser Cup zvítězil.

Jásot Dennise Kinsera a jeho bohorovnost zaplnily všechna média v celé zemi. Prohlásil sám o sobě, že je nejlepší trenér budoucnosti a dokonce tomu i věřil. Věděl, že se díky tomu vítězství zbaví nejhorších dluhů a očekával, že se do jeho stájí od té chvíle budou slavní a bohatí jen hrnout.

Ve chvíli, kdy se naparoval před nespočetnými televizními kamerami, podal mu F. Harold Field Williamsův zničující text. Blesk z čistého nebe.

Tleskající davy se rozplynuly a chystaly se na další dostih. Okamžiky triumfu mají na dostihovém závodišti krátké trvání.

Dennis Kinser stál bez hnutí a četl si třaskavé věty. Podíval se na své dva uražené hosty a uvědomil si, že sice vyhrál celý svět, ale že ho vzápětí ztratí. Prohraje všechno kvůli pitomé pramici. Nebylo to fér. Tolik se nadřel…

V zoufalství zaútočil na Absoloma Elvise da Vinci Williamse. „Kolik za to? Co musím dát, abyste to neotiskl?“

„Má to snad být uplácení?“ zeptal se překvapeně Bill Williams.

Dennis Kinser blekotal: „Koně? Vzal byste toho koně? Stačilo by vám to?“

„Nerozdávejte, co vám nepatří,“ řekl suše Bill Williams.

„Tak co tedy? Peníze? Restauraci ne…“ Hlas mu stoupal strachy. „To přece…, to přece nemůžete!“

Bill Williams se zájmem sledoval, jak Kinser propadá panice. Pomyslel si, že to je dostatečná pomsta.

„Řeknu vám, co přijmu…,“ řekl zvolna. „Přijmu omluvu. Taky mi vrátíte peníze za večeři… a na jídelním lístku i na tabuli v baru bude napsáno, že vodáci jsou vítanými hosty, zvlášť když si zamluví stůl předem.“

Dennis Kinser zamžikal, polkl, zaťal zuby, zaťal pěsti. Nakonec přikývl. Nelíbilo se mu to, nesnášel prohru, ale kompromis je přece jen lepší než zkáza.

F. Harold Field se natáhl, vzal Dennisu Kinserovi list papíru z ruky a roztrhal ho na kusy.

Pak se obrátil k Billu Williamsovi: „Stavte se v pondělí u mě v kanceláři v *Troubadouru,* prosím.“

Noční můra

Noční můru *objednal* The Times *v dubnu 1974. (Prosíme tři tisíce slov.)*

Noční můra *se odehrává v zaslíbené koňské zemi, v USA, a vypráví o tom, jak je možné ukrást březí klisnu a její nenarozené hříbě.*

Nedělejte to!

Martin Retsov vzdal své povolání tři roky po otcově smrti. K úspěšnému podnikání potřeboval společníka, ale partnera tak zkušeného a šikovného, jako byl jeho otec, těžko najde. Martin Retsov prostudoval stav svého konta a svých investic a v závěru usoudil, že neuškodí, vstoupí-li na čas do prospěšného zaměstnaneckého poměru s pravidelným platem. Zařadí nižší rychlost, vyplní volný čas a počká si, až mu život nabídne vhodného náhradníka.

Za jediný den dorazil dostatečně daleko od míst, k nimž ho vázaly nevítané vzpomínky, které ho však při jeho putování provázely. Nedokázal je zahnat, jako se člověk nedokáže zbavit hluboce zakořeněného zvyku. Zaměstnal ho podnik na výrobu krmiva pro plnokrevníky, Thoroughbred Foodstuffs s. r. o., jako obchodního cestujícího, na měsíční zkušební dobu. Když se pak odevšud, kamkoli zajel, objednávky začaly jen hrnout, získal stálé místo. Martin Retsov teď uvolněně sedával za volantem služebního vozu a projížděl svou novou oblastí, navštěvoval hřebčíny i dostihové stáje a přesvědčoval vedoucí, že granule Thoroughbred Foodstuffs sice možná nejsou o moc lepší než jiné obdobné produkty, ale že zaručeně nejsou horší.

Na zákazníky působil dobře. Statný třicátník blížící se čtyřicítce, přísná tvář, přivřené oči s tmavými řasami. Nepodobal se obchodním cestujícím, dychtivým a usměvavým, s vemlouvavým hlasem. *Zákazníci* sahali po perech a šekových knížkách především proto, že se nevídaným způsobem vyznal v koních. Dokázal je správně odhadnout jediným pohledem, dovedl utrousit dobrou radu, aniž by očekával zasloužené díky. Proto si s ním každý rád potřásl rukou.

„Předpokládám, že jste to zkusili s šetrným kováním," řekltřeba jako mimochodem. Nebo: „S vitaminem B 12 by to možná s těmi kostmi vypadalo líp." Když do takových stájí zase přijel, vítali ho už jako přítele, kterému je možné důvěřovat.

Byl úspěšný, vedl si dobře.

Dobře se mu však nevedlo. Neměl klidný spánek. Pokud usnul, budila ho noční můra, rozbušilo se mu srdce a zpotil se ledovým potem. Vždy se mu zdálo totéž, i když pokaždé jakoby z jiného pohledu – zdálo se mu o nečekané smrti jeho otce. Někdy viděl jen jeho tvář, z úst mu prýštila krev,

ale ještě mluvil. Jindy viděl kolo, veliké kolo s hrubým, nelítostným vzorkem, zakusujícím se do měkké tkáně otcova vzedmutého břicha.

Někdy jako by se ve snu ocitl v otcově těle, jako by sám padal pod kola plně naloženého transportního boxu, jako by kola drtila jeho samého a jeho vlastní život se tříštil v okamžiku strašlivé bolesti. Méně často se mu zjevovala tvář toho druhého člověka, toho v tmavém obleku, tvrdého a neúprosného. Ten člověk stál a nečinně přihlížel, jak Martinův otec umírá. Nepomohl mu, nepronesl ani jediné slovo útěchy.

Martin Retsov den co den, každé ráno ze sebe ve sprše smýval lepkavý pot a marně si přál smýt ze svého podvědomí to, co chtěl zapomenout. Každý den odložil noční vzpomínky, jakmile usedl za volant, a myslel jenom na budoucnost. Byl při tom, když hříbata přicházela na svět, viděl je dozrávat, sledoval jejich osudy na dražbách i po nich. Dokázal by odříkat původ, úspěchy a neúspěchy, výkon a osud všech koní, se kterými se při své práci pro firmu setkal, líp než jejich trenéři.

Za necelé tři roky se seznámil s mnoha lidmi – přátele však získat neuměl. Znal všechny koně v celé oblasti i v širším okolí, i ty zakoupené odjinud. Ze všech obchodních cestujících firmy byl nejlepší. Noční můra už ho taky netrápila tak často.

Jednou na jaře, bylo kvečeru, vzal do vozu Johnnyho Dukea, dvacetiletého stopaře, hubeného, vysokého světlovlasého mladíka v džínách, staré kožené bundě, s plnou brašnou. Martin Retsov byl ten den ve velkorysé náladě. Považoval mladíka za studenta na prázdninách a uvolil se, že ho sveze asi šedesát kilometrů do nejbližšího města.

„Neviděli jsme se už někde?“ zeptal se váhavě, zatímco se mladík usazoval vedle něj.

„To těžko.“

„Ale…“ Retsov se zamyslel. „Jo, určitě už jsem vás viděl, může to být tak jeden, možná dva dny. Kde jsem vás mohl vidět?“

Mladík si dal s odpovědí na čas. Pak řekl: „Stopuju na tyhle silnici často, možná jste mě viděl stopovat.“

Martin Retsov několikrát přikývl. „Jo, jo, to bude nejspíš ono.“ Pohodlně se usadil. Těšilo ho, že se vyřešila malá, bezvýznamná hádanka. Rád věděl, na čem je. „Jo, určitě to bude ono,“ dodal. „Viděl jsem vás na týhle silnici, a ne jednou.“

Mladík přisvědčil a poznamenal, jak je rád, že ho Martin sveze, protože spěchá na schůzku se svojí slečnou.

„Já jinak stopaře neberu,“ řekl Retsov a s pobavením si pomyslel, že za ty poslední tři roky nejspíš změkl.

V pohodě ujížděli dál. Míjeli bílý plot rozlehlých výběhů jednoho úspěšného hřebčína. Martin přeletěl zkušeným okem po skupině koní, pasoucích se na mladé jarní trávě. Závěry svých pozorování si nechal pro sebe.

„Stejně je to zvláštní,“ řekl Johnny Duke, „člověk nevidí plnokrevníka,

aby to byl strakoš…“

„Vy se vyznáte v koních?“ zeptal se Martin Retsov překvapeně.

„Jasně, já mezi nima vyrůstal.“

Martin se mladíka zeptal jak a kde, ale ten odpověděl vyhýbavě, prý se doma neshodl, a tak jaksi narychlo odešel. Prý o tom nerad mluví. Martin Retsov se usmál. Vysadil Johnnyho ve městě a pokračoval v cestě. Přestal se usmívat, teprve když zastavil u čerpací stanice, kde se chystal natankovat. Ztratil náladu tak rychle jako investoři, když začnou klesat akcie.

Johnny Duke mu ukradl náprsní tašku. Retsov míval tašku vždy ve vnitřní kapse saka, ale protože vůz byl dobře vytápěný, hodil sako na zadní sedadlo. Vybavil si, že Johnny Duke si tam dozadu položil svou brašnu, a že než vysedl, naklonil se přes opěradlo, aby si brašnu podal. Retsovova přísná tvář zkameněla do podoby, jakou jeho zákazníci nikdy nespatřili. Oči se mu zúžily a byly mrazivé jako led. Nešlo mu o ukradené peníze, byla to malá částka, cítil se však potupený a poskvrněný.

V dalších dnech projížděl po okolí a stopaře hledal. Vybavovaly se mu podrobnosti ze společné jízdy. Jak zaváhal, když se ho Martin zeptal, jestli se už někde nesetkali, jak nechtěl říct, odkud pochází, s jakou snadností se zmocnil jeho náprsní tašky.

Martin Retsov mladíka zatvrzele, cíleně hledal, ale bez úspěchu. Po dvou nebo třech týdnech se smířil se skutečností, že se mladý muž nejspíš přesunul do jiné oblasti, někam, kde po něm žádná rozzuřená oběť zatvrzele nepátrá.

Jednou za měsíc zajížděl Martin Retsov k hřebčínu až na samém konci své oblasti. Když z hřebčína před večerem odjížděl, narazil konečně na Johnnyho Dukea. Stál u silnice, ruku zdviženou poněkud nejistě, asi zaváhal, když uviděl Retsovův vůz.

Martin energicky dojel až těsně k němu a prudce zabrzdil, divže se mu nezablokovala kola. Otevřel dvířka a rychle vystoupil. Na to, jak byl statný, se pohyboval nesmírně hbitě a úsporně. V ruce držel revolver. „Nasedni,“ zavelel.

Johnny Duke se zadíval na ústí hlavně mířící mu na břicho a zbledl. Pracně polkl a poslechl. Zvolna nasedl do vozu.

„Já vám ty prachy vrátím,“ sliboval úzkostlivě, když se Martin Retsov posadil vedle něho. Hlaveň revolveru směřovala k podlaze, ale oba muži věděli velmi dobře, že může rychle zamířit jinam.

„Měl bych tě předat policii,“ řekl Martin Retsov.

Mladík mlčky potřásl hlavou.

„Nebo bys mi mohl prokázat menší službu.“

Mladík se zadíval do Retsovových přivřených očí a viditelně se zachvěl.

„Má to bejt vydírání?“ zeptal se.

„Za práci ti zaplatím, pokud budeš k čemu.“

„Co jako bych měl dělat?“

„Krást koně," řekl Martin Retsov.

Měl to naplánováno velmi pečlivě, jako za starých časů, když pracoval s otcem. Koupil starý transportní box pro dva koně, aby ho jako kupce nikdo nedohonil, podobně koupil tažné auto, a oba dopravní prostředky schoval v jedné uzavřené garáži ve městě. Velký transportní box, s jakým jezdili s otcem, Retsov nechtěl, protože má velká kola, stejná, jaká ho v noci strašila. Ostatně, Retsov si nebyl jistý, jestli jeho učeň bude vhodný pro dlouhodobý projekt. Rozhodl se, že to s ním zkusí na něčem menším, a pak se uvidí, jestli s ním bude chtít pracovat jako se stálým společníkem.

Johnny Duke jeho nabídku zajímavého zaměstnání přijal s širokým úsměvem. Ulevilo se mu.

„Jasně, krást koně dokážu. Který?"

„Tady to nebude nijak snadné, jak hřebčíny, tak dostihové stáje mají dobré bezpečnostní zařízení," řekl Retsov. Neřekl, jak dobře je zná, ne nadarmo je už tři roky všude pilně studuje.

Předal Johnnymu Dukeovi seznam věcí, které je třeba koupit, a nějaké peníze. O dva dny později už si společně prohlíželi nový hasák a pilku na železo.

„Nemáme času nazbyt," poznamenal Retsov. „Jdeme na to zítra večer."

„Tak brzo?"

Martin se usmál.

„Bereme dvě březí chovné klisny, jedna už je na rozsypání. Musíme ji dostat tam, kde ji chceme mít, včas."

Johnny Duke se na něj dlouze, nechápavě zadíval.

„Proč nejdeme po rychlejch, osvědčenejch dostihovejch?"

„Protože jsou snadno k poznání, na určení totožnosti stačí tetování, registrace. S hříbětem je to jinačí, teda s čerstvě narozeným hříbětem. Hříbata se jen tak jedno od druhého nerozeznají. Vezmu teda vynikající březí klisnu, připuštěnou špičkovým hřebcem, odvezu ji někam daleko, a na konci cesty ji prodám majiteli nebo trenérovi, který mi za hříbě s prvotřídním původem rád zaplatí zlomek toho, co by za ně dal při dražbách."

Na chvilku se odmlčel, ale hned pokračoval.

„Urozené hříbě se hned po narození vymění za jiné, tuctové, a tetuje se a registruje místo něj. Nový majitel dobře ví, co získal, takže hříbě nechá běhat dostihy jen krátce a honem s ním do chovu. Někteří z mých starých zákazníků na tom vydělali celé miliony. Já dostávám malé procento ze zisku."

Johnny Duke poslouchal s otevřenými ústy.

„Tohle není běžná krádež," pokračoval Martin Retsov skoro pyšně. „Tohle je skoro, jako by člověk kradl Monu Lisu."

„Co se s těma klisnama děje pak? A co se stane s tím obyčejným hříbětem?"

„Někteří z mých zákazníků mají svědomí. Když mě o to požádají, tak za

malý poplatek klisnu se hříbětem naložím a někde je vypustím do pole. Pokud je majitel pole poctivý, zjistí si totožnost klisny a pošle ji domů, jejímu majiteli.“

Johnny Duke se nezeptal, co se stane, když zákazník svědomí nemá. Jen mlčky polkl.

„A to vy už fakt máte kupce pro ty dvě, co máme zejtra večer naložit?“ zeptal se pak.

„Samozřejmě, přece bych nekradl Leonarda da Vinci jen tak, naslepo.“ Martin Retsov se při tom pomyšlení dal do smíchu, až se mu bílé zuby zablýskaly. „Až ty klisny naložíme, řeknu ti, kam s nima pojedeš. Pojedeš sám a přivezeš mi peníze.“

Johnny Duke se znovu zatvářil překvapeně.

„Vy si myslíte, že je na mě takový spolehnutí?“ zeptal se.

„To se teprve uvidí.“

Následující večer, když se začalo šeřit, zajeli pro nový tahač a připevnili k němu transportní box. Martin Retsov měl co dělat, aby se s vlekem na malém dvorku před garáží otočil. Johnny mu chtěl couvání ulehčit a běžel mu za vlek ukazovat, kolik mu ještě zbývá místa.

„Vypadni odtamtud,“ vyštěkl Martin. „Okamžitě odtamtud vypadni!“

Vystoupil z vozu a Johnny viděl, že se celý třese.

„Já chtěl jen…“

„Nikdy nechoď za box, nikdy! Slyšíš?“

„Jo, dobrý, dobrý, jak chcete.“

Martin Retsov se několikrát zhluboka nadýchl a otřel si dlaně o kalhoty. To, jak se rozčilil, ho vylekalo. Ta hrůza neztratila za poslední tři roky nic ze své ukrutnosti. Martina dokonce napadlo, jestli by nebylo lepší celý plán vzdát, když tak snadno ztrácí nervy. Možná své povolání opustil na tři roky právě proto, že se ve skrytu duše bál se k němu vrátit.

Olízl si rty. Srdce už mu tolik nebušilo. Ne, tentokrát na něho nikdo číhat nebude, nepadne s kradenými koňmi do léčky. Tehdy ho policii udal jeho zákazník, ale tentokrát nic takového nehrozí. Jeho dnešní klient od Martina v minulosti už koupil tři hříbata a byl celý šťastný, že se mu naskytla možnost získat další dvě.

Martin Retsov nasedl znovu za volant a Johnny Duke se opět usadil vedle něho.

„Co se děje?“ zeptal se Johnny.

„Byl jsem kdysi svědkem jedné nehody. Jistý člověk spadl pod kola přepravního boxu.“

„Aha.“

Martin Retsov stiskl rty. Podrobnosti oné události byly nesdělitelné, ale v myšlenkách ho ustavičně a neúprosně pronásledovaly. Léčka, do které padli. Jak se náhle rozsvítily policejní reflektory, než otec stačil nastoupit do bezpečí kabiny. On musel o kus zacouvat, aby mohl zamířit do jediné mezery mezi policejními vozy a plotem. Zařadil zpátečku, šlápl na plyn,

zacouval… Nikdy nezapomene na otcův výkřik, nikdy.

Jediný krátký výkřik. Vyskočil z kabiny a viděl, jak se kolo zařízlo do otcova těla, jak otec umírá a z úst mu prýští krev… Viděl toho člověka, toho policistu, jak se na umírajícího nehnutě a nečinně dívá.

„Pomozte mu!“ křičel tehdy Martin zoufale.

„Pomozte mu vy!“

Martin skočil nazpět do kabiny, smrtelně vyděšený. V okamžiku, kdy sahal ztuhlou rukou na řadicí páku, věděl, že jeho otec už nežije.

Byl mrtvý, už pro něho nemohl nic udělat. Nikdo mu nemohl pomoct.

Sjel s boxem z rozdrceného těla a ujížděl dál. To policisté nečekali. Uháněl rychlostí sto deset kilometrů za hodinu a než ho dohonili, vozu se zbavil a utekl do lesů.

Na policii nevěděli, jak se jmenuje, protože svým zákazníkům moudře jméno neříkal. Policisté ho viděli jen v onom krátkém, vypjatém okamžiku, a to jim nestačilo. Tak se ukázalo, že utéct a zůstat nepoznán bylo ze všeho nejlehčí.

Nikdy nezapomene tvář policisty, který otce pozoroval. Starší důstojník, vyšší hodnost, velitelský typ. Vídal ho ve snech až příliš často…

Martin Retsov ze sebe setřásl vzpomínky na minulost a soustředil se na chystanou loupež. Doufal, že se dostaví ono známé, příjemné vzrušení a napětí, že se mu zrychlí tep, těšil se na ten stav očekávání, ale necítil nakonec nic. Připadal si starý.

Ozval se Johnny Duke: „Tak abychom na to šli, ne? Jinak je do svítání nestačíme dovézt na místo.“

Martin Retsov neochotně přikývl a rozhodl se za oba pro akci.

O půl hodiny později už zajížděli na tmavou úzkou vedlejší silnici. Martin zaplašil stíny z duše a chystal se na další půlhodinu s chladnou hlavou, věcně.

Tiše vystoupili z vozu a spustili rampu boxu. Obklopila je noc – ozývaly se jen drobné zvuky, lehké poryvy větru, a nad hlavou se mezi plujícími oblaky třpytily hvězdy. Na hlavní silnici o necelý kilometr dál bylo vidět světla aut, ale sem hluk provozu doléhal jen tlumeně. Martin Retsov čekal, až se ve tmě rozkouká. Pak lehce položil mladšímu muži ruku na rameno.

„Tudy,“ řekl. Mluvil tiše, sotva slyšitelným šeptem, a když vykročil po travnaté krajnici, nebylo jeho kroky slyšet. Johnny Duke ho následoval. Obdivoval staršího muže, jak rychle a neslyšně se pohybuje.

„Kde jsme?“ zašeptal. „Pro čí koně jedem?“

„To ti může být jedno.“

Došli k vrátkům na petlici a na visací zámek. S hasákem a pilkou na železo to snadno zvládli. Protáhli se brankou na pastvinu. Martin tiše zapískal svůdným cikánským hvizdem.

Vytáhl z kapsy hrst krmných granulí své nynější firmy a tiše zavolal do tmy.

„Tak pojď, holka, pojď k nám.“

Ozvalo se slabé zaržání a bylo slyšet, jak se něco ve tmě pohybuje. Pak se zvolna, tázavě blížily, šly za lidským hlasem. Snědly hrudky, které jim člověk podal, a nijak se nebránily, když je oba muži vzali za stájové ohlávky.

„Jdi napřed," pobídl Martin Retsov šeptem Johnnyho Dukea. „Půjdu hned za tebou."

Šly ochotně, dvě velké klisny, obtěžkané čtyřnohým bohatstvím. Prošly brankou a kráčely po cestě k transportnímu boxu.

Je to jednoduché jak nic, pomyslel si Martin Retsov, jde jen o to vědět, po čem jít.

Johnny Duke zavedl svou klisnu do boxu a uvázal ji.

V tu chvíli ožila noční můra. Rozsvítila se světla a Martina Retsova, přivyklého tmě, zcela oslnila. Pak proti němu vystoupil ten člověk. Tentýž, kterého znal ze snů. Tvrdá, neúprosná tvář, tmavá uniforma, vysoká hodnost.

„Martine Retsove, ve jménu zákona vás zatýkám…"

Martin Retsov ho ani neposlouchal. V hlavě mu vířily myšlenky. To snad nemůže být pravda. Tenhle zákazník by ho určitě nikdy nepodrazil. Nikdy.

Policisté mu klisnu vzali. Ani se nebránil. Připevnili mu na zápěstí pouta.

„Jak to, že jste tady?" zeptal se.

„Už vás hledáme skoro tři roky," řekl policista. „Našli jsme vás před několika týdny. Od té chvíle vás nepřetržitě sledujeme, protože jsme proti vám neměli žádné důkazy."

Johnny Duke vyšel z boxu. Martin Retsov si pomyslel, jak je kruté, že mladíka chytili už při jeho první akci.

Policista se přiblížil k Johnnymu. Tvářil se spokojeně.

Nenesl pouta. Poplácal Johnnyho po zádech a řekl: „Dobrá práce, seržante Dukeu."

Mrkev pro ryzáka

V roce 1970 jsem byl vyzván prestižním americkým časopisem Sports Illustrated*, abych pro něj napsal krátkou povídku –v délce a na téma, jež si sám zvolím. Do té doby jsem ještě nezkusil napsat povídku, ale výsledek,* Mrkev pro ryzáka*, zřejmě vydavatele uspokojila, neboť mě vzápětí vyzval, abych se s týmem* Sports Illustrated *zúčastnil zahájení Kentucky Derby 1972 v Lexingtonu. Příští rok jsem pak byl pověřen napsat povídku přímo o Kentucky Derby.*

Chick stál s mrkví v ruce a potil se. Měl pocit, jako by se vznášel, jako by ani nestál na zemi, v hlavě mu hučelo, v uších bušil tep a žaludek se mu svíral úzkostnou bolestí.

Dělalo se mu zle. Ze zrady.

Do svítání zbývala necelá hodina. Bylo chladné ráno. Syrový, vířivý vítr se chystal k prudšímu závanu a těžká kupovitá mračna bojovala tvrdě s prvními paprsky světla. Z úhledných stání ve stájích lemujících dvůr se občas ozval náraz kopyta do dřevěné stěny, zarachotil řetěz, zaznělo odfrknutí vlhkých nozder podrážděných prachem ze sena.

Chick se zpozdil. O celé dvě hodiny. Přikázali mu, aby ve čtyři hodiny ráno dal mrkev kostnatému ryzákovi, ale ve čtyři lilo jako z konve. V takhle prudkém dešti se člověk během chvilky promočí na kůži a Chick se bál, že by těžko komu vysvětloval, jak je možné, že je promoklý ve čtyři ráno. Usoudil, že bude lepší, když počká, až přestane pršet, to snad nemůže být velká chyba. Jestli to udělá ve čtyři nebo v šest, co na tom. Chick byl přesvědčený, že všechno ví sám nejlíp.

Chick byl věčně nespokojený, hubený devatenáctiletý mladík, jistý si tím, že mu život zůstává něco dlužen. Jako dítě byl protivný, hádavý, a jako mladík útočný, nesnášenlivý. Výsledný stav věčné nevraživosti a nesouhlasu se vším určovaly jeho myšlení v dospělosti a následně mu bránily v úspěchu. Chick by s tímto posudkem jistě nesouhlasil, ale když se všechno uváží, Chick v zásadě nesouhlasil s ničím. Chick byl vždy nejchytřejší.

Nečekal, že se strach může projevit tak silnými tělesnýmipocity. Až dosud autoritou zásadně pohrdal (a vyšší místa ho až dosud nikdy neklepla přes prsty). Koní se nebál, protože mezi nimi vyrostl, ba narodil se mezi nimi, a jak vyrůstal, naučil se s nadřazenou lehkostí ovládat všechny čtyrnožce. Pevně věřil, že není na světě lepší jezdec, než je on sám. Byl to omyl.

Ustrašeně se zadíval přes rameno. Bolestné svírání v žaludku ještě zesílilo.

To snad nemůže být pravda, pomyslel si rozhárané, i když slýchal vyprávění o tom, jak se lidem udělalo špatně ze strachu, ale nebral to vážně, nevěřil tomu. To se přece stát nemůže. Teď však začínal věřit, že to možné je.

Zoufale napjal svaly. Bolest v útrobách pomalu ustupovala. Na celém těle ho polil studený pot a v ústech měl sucho.

V domě byla tma. Nahoře v patře za tmavými okny se světlými záclonami spal ve strohé ložnici Artur Morrison, trenér čtyřiceti tří koní stojících dole ve stájích. Morrison měl vždy lehký spánek, stájníci dokonce říkali, že má sluch ostřejší než hlídací psi.

Chick se přinutil otočit zády k oknům a vykročil na dvůr, na deset nebezpečných kroků k ryzákovu stání.

Kdyby se šéf vzbudil, kdyby ho viděl… Páni, pomyslel si zoufale, nečekal jsem, že to bude takové… Přece šlo jen o to jít a dát jednomu kostnatému ryzákovi mrkev. Ale teď měl strach, cítil se provinilý a tísnil ho pocit zrady. Všechny tyhle pocity se jaksi vyhnuly jeho domýšlivé nadřazenosti, obešly ji a zjitřily mu nervy.

Co je na té mrkvi špatného? Nebyla přepůlená a nacpaná drogami, nebyla ani vydlabaná, ani z ní nemohl vytáhnout stopku natě, držela pevně. Prostě to byla prachobyčejná mrkev, taková, jakou máma vařívá v hrnci. Obyčejná mrkev, kterou přece lidi koním běžně dávají. Nebyla mladá, oranžová, ani stará a dřevnatá, prostě běžná, obyčejná mrkev.

Jenže to má háček. Když vás osloví cizí člověk a požádá vás, abyste uprostřed noci dal určitému koni jednu určitou mrkev a slíbí vám za to tolik peněz, na kolik by člověk jinak dělal půl roku… Jen tak obyčejná mrkev taky nebývá pečlivě zabalená do polyetylénu a uložená v úhledné krabici, a nepředává ji cizí člověk v autě ve městě ležícím deset kilometrů od stájí s tím, že mrkev je třeba nabídnout ryzákovi,který má za jedenáct hodin běžet v důležitém překážkovém dostihu jako favorit.

Než stačil ujít oněch deset kroků k ryzákovu stání, zatočila se Chickovi hlava z toho, jak zadržoval dech. Snažil se nezakašlat, ne vzdychat, neulevit si zaskučením. Zpocenými prsty pomalu, se strachem, odsunoval závoru.

Za dne otvíral a zavíral závory rychlým, jistým, nacvičeným pohybem. Teď, v noci, ve tmě, se třásl křečovitým napětím, jak zvolna závoru ztuhlými prsty uvolňoval.

Konečně byla závora volná. Zaskřípalo to jen sotva slyšitelně. Horní dvířka se otevřela bez jediného *zavrzání.*

Chick se zhluboka nadechl, bylo to skoro zaúpění. Zuby měl pevně stisknuté. Žaludek se mu znovu křečovitě sevřel. Pokusil se vzchopit. Natáhl ruku před sebe, do tmy stání. Měl strach.

Ryzák spal, podřimoval vestoje. Jak se však otevřela dvířka stání, závan vzduchu rozechvěl jemné chmýří na jeho chřípí. Zvídavě se probudil. Cítil mrkev, cítil pach člověka i lidského strachu.

„Tak pojď, kamaráde, pojď, no tak!“ šeptal Chick zoufale.

Kůň zvolna otočil hlavu směrem k mrkvi a pak se konečně dal do pohybu. Vzal si měkkými rty mrkev z Chickovy dlaně a začal ji pomalu chroustat. Když polkl poslední drobky rozmělněné mrkve, natáhl hlavu pro další. Žádná další nebyla. Světlý čtverec otevřených horních dvířek zmizel, dvířka se opět zavřela a závora tiše zapadla. Zbyla jen stopa pachu člověka a chuti mrkve. I ty koni rychle vyprchaly z hlavy. Otočil se znovu zadkem ke dvířkám, protože tak vždy stával, a po jedné, možná po dvou minutách pokrčil pravou zadní tak, že se dotýkala země jen hranou kopyta, a znovu se ponořil do dřímot.

Tekuté narkotikum, kterým mrkev předtím nasytila injekční stříkačka, se začalo z natrávených částeček mrkve zvolna uvolňovat do krevního řečiště. Byl to pomalý, pozvolný proces. Nastoupil s dvouhodinovým zpožděním.

Artur Morrison stál na dvoře svých stájí a sledoval, jak jeho lidé nakládají ryzáka do transportního boxu, který ho měl odvézt na závodiště. Přihlížel přísně, už ze zvyku, a nedával nijak najevo uspokojení, které přitom cítil. Ryzák byl ze všechjeho koní nejlepší. Často vítězil, těšil se oblibě dostihového publika a přinášel stájím peníze i slávu. Velký překážkový dostih v Cheltenhamu byl podle propozic jak šitý na ryzákovu míru, a navíc byl Morrison přímo mistr v dokonalé přípravě koně na určitý dostih. Nikdo nepočítal s tím, že by ryzáka někdo mohl porazit. Všichni bookmakeři ho tipovali jako favorita a brali sázky opatrně jen šest ku čtyřem. Morrison se ovládl, jen oči mu zazářily, a když jeho lidé zavřeli dveře boxu a těžký vůz se dal do pohybu, ven ze dvora, Morrison se nepatrně usmál.

Aby dal viditelně najevo své pocity, bylo neobvyklé. Za běžných okolností se tvářil soustředěně a přísně. Dík tomu byl jako trenér výborný a jako člověk málo oblíbený. Byl si toho sám dobře vědom, ale úspěch pro něho znamenal mnohem víc než popularita, a upřímně pohrdal těmi, kdo si vážili náklonnosti jiných víc než úspěchu.

Chick stál na odlehlé straně dvora a také přihlížel, jak koně nakládají. Tvářil se otráveně, jako vždy. Morrison se zamračil. Ten kluk je neštěstí, pomyslel si. Věčně nespokojený, drzý, hrabivý, lačný peněz. Morrison nepovažoval za správné, když to mladí lidé mají příliš snadné, věřil, že trocha strádání může mladému člověku jedině prospět. Podstatné bylo, že se Morrisonova a Chickova představa hranice strádání velmi významně lišily.

Chick se zaškaredil a ustrašeně se zadíval na Morrisona. Špatné svědomí ho tížilo jako balvan. Netušil, co s koněm je, kdyby to věděl, nedopustil by, aby ho vezli ke startu. Kůň se mu zdál být normální, naprosto normální. Třeba na té mrkvi nebylo opravdu nic špatného… Třeba mu dali omylem jinou, nebo…

Chick se kolem sebe neklidně rozhlédl. Dobře věděl, že se pokouší něco

si nalhávat. Kůň vypadal, jako by byl v pořádku, ale v pořádku nebyl.

Artur Morrison sedlal koně před startem. Chick stál o několik kroků dál, neklidný a rozčilený. Snažil se skrýt v davu lidí, sledujících sedláni favorita. Před ryzákovým boxem bylo víc diváků, než bylo obvyklé, a bookmakeři ještě na poslední chvíli krátili poměr sázek. Morrison se tvářil soustředěně, ale za jeho nepřístupným výrazem se skrývala klíčící obava. Utáhl obřišník, zkontroloval přezky. V tu chvíli si uvědomil, že začíná mít strach. S koněm něco není v pořádku. Netančil, nepodupával, nepohazoval hlavou, nereagoval na okolí, přestože jindy vystupoval před publikem jako divadelní hvězda. Určitě se necítí dobře, a jestliže se necítí dobře, nemůže zvítězit.

Morrison stiskl rty. Pokud kůň nemůže zvítězit, bylo by lepší, kdyby vůbec nestartoval. Jestli neuspěje jako horký favorit při současném poměru sázek, bude to nebetyčná ostuda. Příliš velká pohroma. Ztráta důvěry a cti, tím spíš, že koně pojede Morrisonův nejstarší syn Toddy. Noviny je oba roztrhají na kusy.

Morrison dospěl k rozhodnutí. Poslal pro veterináře.

Podle pravidel, platných v Anglii, jakmile trenér start koně potvrdí, může ho pak v posledních čtyřiceti pěti minutách před startem odhlásit pouze na doporučení veterináře.

Cheltenhamský veterinář se dostavil, koně prohlédl a po dohodě s Morrisonem ho odvedl stranou, do boxu. Změřil zvířeti teplotu.

„Teplotu má normální," ubezpečil Morrisona.

„Mně se nějak nelíbí."

„Nic jsem na něm nenašel."

„V pořádku není," trval na svém Morrison.

Veterinář našpulil rty a zavrtěl hlavou. Neshledal nic, co by vybočovalo z normálního nálezu a dobře věděl, že kdyby dal pokyn k odhlášení favorita bez náležitého podkladu, mohlo by se mu to vymstít. Navíc to byl dnes odpoledne už třetí návrh na odhlášení. Oba předchozí návrhy zamítl a neviděl důvod, proč by nezamítl i tenhle, kůň není v horším stavu než předcházející dvě zvířata.

„Bude muset běžet," řekl veterinář energicky. Dospěl k rozhodnutí.

Morrison zuřil. Šel pro rozhodčího. Rozhodčí přišel, koně prohlédl, vyslechl veterináře a potvrdil, že kůň startovat musí, ať se to Morrisonovi líbí nebo ne. Pokud se ovšem Morrison nerozhodne uvalit na nepřítomného majitele koně vysokou pokutu.

S tváří jako vytesanou z mramoru dokončil Morrison sedláni a vyslal stájníka, aby koně odvedl do padoku, kde ho nadšeně vítalo laické dostihové publikum. Moudřejší zasvěcenci si koně řádně prohlédli a rychle šli změnit sázky.

Chick se zachvěl strachy. Viděl, jak kůň přichází, a poprvé zalitoval toho, čeho se dopustil. Ten pitomý veterinář! Copak nevidí, na co kouká? Idiot. Ať už to dopadne jak chce, bude to vina toho pitomého veterináře.

Ten ponese odpovědnost, to je přece jasné. Je to zločinec, když nechá běžet koně, kterému kouká z očí, jak je nadopovaný.

Toddy Morrison se přidružil ke svému otci a společně s ním se ustaraně díval, jak kůň netečně bloumá kolem padoku. Toddy byl zkušený profesionální jezdec, bylo mu už skoro třicet a na život se díval s velkorysostí, jakou jeho otec postrádal. Měl ovšem po otci pevnou vůli, a právě její zásluhou se od otce a rodiny v osmnácti letech odpoutal a začal jezdit pro jiné trenéry. Koně v péči svého otce jezdil jen tehdy, když si sám mohl určit podmínky. Artur Morrison si ho proto vážil. Společnými silami docílili ti dva už mnoha vítězství.

Ne že by Chick měl Toddyho Morrisona nerad, i když věřil, že mu Toddy stojí v cestě. Artur Morrison totiž občas nechal Chicka jet koně, kterého Toddy jet nemohl, protože měl jiné závazky, nebo kvůli váze. Chick se o zbytky z bohatého Toddyho stolu dělil s dalšími dvěma nebo třemi jezdci, kteří byli stejně schopní jako on. Tomu ovšem Chick nevěřil. Navzdory všemu nikdy nepocítil vůči Toddymu zášť. Toddyho totiž člověk těžko mohl nenávidět, i když měl proč, Toddy byl prostě takový, že to nešlo. Chicka do té chvíle vůbec nenapadlo, že si s důsledky osudové mrkve bude muset poradit právě Toddy. Zajímaly ho jen peníze ve vlastní kapse. V tu chvíli však už litoval, že koně nejede jiný jezdec. Kéž by ho jel kdokoli jiný, jenom ne Toddy.

Když se tak díval na Morrisona a Toddyho, jak si ustaraně prohlížejí koně, uvědomil si Chick najednou, že vlastně nikdy, ani ve snu nepočítal s tím, že by kůň v dostihu skutečně startoval. Přece mu ten cizí člověk jasně řekl, že kůň bude v takovém stavu, že nebude moct startovat.

Přece bych se do toho jinak vůbec nepouštěl, nalhával si Chick, to bych neudělal. Jet nadopovanýho steeplera je příliš o strach, to bych přece Toddymu neudělal. Nemůžu za to, že přece jenom toho nadopovanýho koně pojede, za to může ten idiot veterinář, že mu to nedošlo. Může za to ten cizí chlap, tvrdil přece, že kůň nebude schopný startu…

Pak si Chick s leknutím uvědomil, že s mrkví přišel o dvěhodiny později, než měl. Kdyby koni tu mrkev skrmil včas, droga by nejspíš zabrala víc a veterinář by to rozpoznal…

Chick tuhle nepříjemnou teorii rychle od sebe odvrhl s tím, že přece každý kůň reaguje jinak a že nikdo nemůže tušit, jak a kdy který kůň na drogu zareaguje. Opakoval si stále, že mu přece ten cizí chlap slíbil, že kůň startovat nebude – ačkoli mu ten člověk nic podobného nesliboval. Ten člověk byl v tu chvíli na závodišti, velmi spokojený s průběhem událostí, a už se těšil, kolik na tom vydělá.

Zazvonil zvon na znamení, že jezdci mají jít do sedel. Chick zaťal v kapsách ruce v pěsti a snažil se nemyslet na to, co se může stát jezdci, který letí přes překážky rychlostí padesát kilometrů za hodinu na nadopovaném koni. Chickova tělesná schránka se znovu ozvala. Cítil, jak mu po zádech teče pot a jak mu tep buší v uších.

Co kdybych to řek, napadlo ho, co kdybych vběhnul doprostřed padoku a zakřičel na Toddyho, ať koně nejede, že nebude schopný jít přes překážky, že určitě padne, že Toddyho možná zabije, protože není schopný normálně reagovat.

Co kdyby to opravdu řekl… Jak by se na něj asi dívali…

Ne, raději si to ani nepředstavoval, tolik opovržení by při své přehnané sebelásce nesnesl. Nesnesl by bouři, jaká by se na něho snesla. Možná by to tím ani neskončilo. I kdyby jim všechno řekl a Toddyho tak zachránil, mohli by ho udat na policii, byli by toho schopni. Skončil by za katrem, za mřížemi. Ne, to mu přece nemůžou udělat, jemu přece ne! Tu radost jim neudělá! Kdyby mu líp platili, nemusel brát prachy od toho cizího chlapa. Artur Morrison si za všechno může sám.

Toddy bude muset jet, nějak to dopadne. Kůň vlastně nevypadá tak zle, možná je dobře, že dostal mrkev o dvě hodiny později, že ještě nestačila nadělat dost škody. A to byla jeho, Chickova zásluha, on se zasloužil o to, že droga se do zvířete dostala pozdě a že se vlastně dohromady nic nestane. Ryzák sice nevyhraje, ale Toddy z toho vyvázne dobře. Samozřejmě, že to bude právě tak.

Jezdci se vyšvihli do sedel, mezi nimi i Toddy. Zahlédl v davu Chicka a krátce mu zamával.

Chick byl rozpolcený, chtělo se mu křičet pravdu a současně se jí děsil, byl jako mezi mlýnskými kameny.

Toddy vzal do rukou otěže, mlaskl a vedl ryzáka váhavě nadráhu. Mrzelo ho, že kůň není ve formě, ale strach neměl. Ani jeho, ani Artura Morrisona nenapadlo, že by kůň mohl být nadopovaný.

Když cválal ke startu, stál Toddy ve třmenech. V duchu si opakoval, jak hodlá jet, musel změnit taktiku, věděl, že teď nemůže u svého koně počítat s žádnou rezervou. Bude velmi těžké zvítězit. Škoda.

Chick se za Toddym díval. Nedokázal se rozhodnout, zda má či nemá promluvit, a rozhodující okamžik minul. Když Toddy odjel, odlepil se Chick z místa a s nohama jak z olova odešel na tribunu, dívat se na dostih. Ve všech koutech mozku nacházel sebeospravedlnění. Pocit zahanbení se sice snažil prorazit houštinou sebelásky, ale Chick ho dovedně zaháněl. Měli ho líp platit. Můžou si za to oni, on za nic nemůže.

Myslel na svazek bankovek, které mu ten cizí člověk dal za to, že mrkev koni nabídne. Peníze předem. Ten cizí chlap mu na rozdíl od jiných důvěřoval. Chick se tehdy zamkl do koupelny a peníze přepočítal. Dvakrát. Bylo to tři sta liber, přesně jak ten člověk slíbil. V životě neměl tolik peněz pohromadě, nikdy… Možná už taky nikdy tolik peněz najednou mít nebude. Kdyby řekl Arturu Morrisonovi a Toddymu pravdu o té mrkvi, musel by ty peníze odevzdat…

Nebylo snadné vymyslet, kam by ty peníze schoval, protože tři sta liber v librových bankovkách byl pěkný balík. Nechtěl, aby peníze našla matka, až se mu bude hrabat ve věcech, jak měla ve zvyku. Vyřešil tu obtíž na

přechodnou dobu, schoval peníze do barevné plechovky od bonbonů, kterou už léta používal jako krabici na kartáče k čištění bot. Přikryl peníze hadrem a uložil plechovku zpět na polici ve svém pokoji tam, kde vždy stála. Uvažoval o tom, jak později uloží peníze na bezpečnější místo. Taky musí opatrně utrácet – kdyby se jen tak sebral a šel si koupit auto, kdekdo by se divil. Už dlouho chtěl mít auto…, teď by si ho mohl dovolit… Ne, to nebylo fér. Měli ho líp platit…, aby si mohl našetřit na auto…

Nahoře na tribuně vyhrazené pro trenéry a jezdce chytl Chicka za ruku malý člověk s vášnivýma očima. Už chvíli na Chicka mluvil, než ho mladík začal vnímat.

„…jste tady, jak vidím, a nic teď nemáte. Pojedete ho?“

„Co?“ zeptal se Chick zmateně.

„Jestli pojedete mýho koně v nováčkách,“ malý člověk už byl podrážděný. „Pokud ale nechcete…“

„To jsem neřek,“ zamumlal Chick. „Zeptejte se šéfa, jestli řekne, že můžu, tak pojedu.“

Malý člověk přešel tribunu. Mířil za Arturem Morrisonem, který v tu chvíli soustředěně dalekohledem sledoval ryzáka. Malý člověk se na něj obrátil se svou žádostí.

„Cože? Chick? Jistě, může pro vás jet, když chcete.“

Morrison věnoval malému muži asi dvě vteřiny pozornosti. Pak zas jako by přirostl k dalekohledu.

Cizí muž, trenér, vysvětloval: „Můj žokej měl v prvním dostihu pád a v nováčkách startuje moc koní, o jezdce je bída. Zahlídnul jsem náhodou toho vašeho mladýho, tak jsem si mu řek jen tak, v tu chvíli mě to prostě napadlo.“

„Jistě,“ přikývl Morrison nepřítomně. „Je slušný jezdec, ale moc od něj očekávat nemůžete.“

Morrison viděl, že ryzák vůbec nemá pružný krok. Napadlo ho, jestli nekašle.

Cizí trenér řekl: „Můj kůň stejně nevyhraje, jen sbírá zkušenosti.“

„Dobře, dobře, tak se s Chickem domluvte.“

V celé řadě stájí koně v poslední době kašlou, pomyslel si Artur Morrison. Smůla, když už ryzák musel chytit infekci, nemohl si na to vybrat horší dobu.

Chick by za jiných okolností nabídku neplánované jízdy uvítal, samozřejmě s povýšenou blahosklonností, ale v tu chvíli byl tak nesoustředěný, že malý trenér zalitoval, že ho vůbec oslovil. Chick měl myšlenky jen pro ryzáka.

Ten se v tu chvíli celkem spořádaně řadil u startu. Všechno je v pořádku, namlouval si Chick. Všechno bude v pořádku. Samozřejmě. Zbytečně si z toho dělal hlavu.

Start byl kus nalevo od tribun. Po dvou překážkách se pak dráha stáčela na levou ruku. Protože se běžely překážky, vybíhali koně od startovní

pásky, ne z boxů, ani se nelosovalo o zařazení. Toddy se tedy zařadil k bariéře, aby si trať co nejvíc zkrátil.

Bookmakeři dole u dráhy snižovali kurs, někteří šli dokonce až na pari. Na ryzákovi, jak kolem nich proklusal ke startu, bylo vidět, že není v obvyklé formě. Bookmakeři si začínali dělat naděje. Očekávali tvrdý den, ale jestli ryzák dostih projede, vydělají na tom. Jeden z nich vydělá celé jmění. Kdyby ryzák zvítězil, ten jistý by celé jmění prohrál.

Alexander McGrant (firma založená v roce 1898), pravým jménem Harry Buskins, podobnou fintu uskutečnil už dvakrát. Roztáhl prsty a se zálibou si je prohlížel. Ani trochu se nezachvěly. Taková věc je vždycky riskantní, pomyslel si, ten kluk, co ho podplatil, se mohl na poslední chvíli podělat a mohl to vzdát. Risk je zisk. Však si byl tentokrát tím klukem dost jistý. Když si člověk vybere nadutého, ješitného, ukřivděného spratka, nemá to chybu. S těmi to jde jak po másle. Vždycky.

Harry Buskins z londýnského West Endu byl středního věku a typ člověka, kterému rozdíl mezi dobrem a zlem nikdy nebyl jasný a který zastává názor, že když je možnost něco menším podfukem trhnout, tak proč to neudělat? Dostihové sázení škrtily daně…, člověk musel koukat, jak by nejlíp přišel k nějaké té libře… Nejlepší způsob jak si rychle nahrabat, byla odjakživa jistota, že člověk nebude muset nic vyplácet na horkého favorita.

Dole u startu sáhl startér na páku a pásky prudce vylétly do vzduchu. Toddy rychle stiskl svému koni žebra. Komentátor ze svých výšin na střeše tribuny okamžitě spustil:

„Koně vybíhají od startu… Na špici v tuto chvíli grošák.

Artur Morrison a Chick přihlíželi s napětím, oběma bušila srdce s rozdílnými pocity. Harry Buskins zavřel oči a modlil se.

Toddy se rychle propracoval mezi tři vedoucí koně. Ryzák cválal udatně, táhl za uzdu a rytmicky bušil kopyty o zem. Běží dobře, pomyslel si Toddy, jako stroj.

K první překážce chybělo už jen sto yardů, rychle se blížila. Toddy zkušeným okem odhadl vzdálenost i to, že krok koně dobře vychází. Soustředil se na skok a dal koni pokyn k odrazu. Kůň vůbec nezareagoval. Nic. Nestáhl svaly, nezapřel sílu do zadku k odskoku, ani nezkrátil krok, nezaváhal, nesnažil se překážce vyhnout. V jediném okamžiku leknutí si Toddy uvědomil, že ho čeká naprostá a neodvratná pohroma.

Ryzák vecválal přímo do široké, přes metr vysoké pevné překážky z březového proutí. Náraz byl tak prudký, že to na tribunách zašumělo zděšením. Kůň se přes překážku řítil v přemetu, nohama sekal do vzduchu. Toddy vyletěl ze sedla na zem, kůň se skulil přes něj.

Chickovi se zdálo, že svět ztratil barvy, že zešedl. Motala se mu hlava, až na omdlení. Ach Bože, dobrý Bože, Toddy!

Ryzák se vyhrabal na nohy a cválal dál. Běžel za ostatními koňmi ke druhé překážce, mohutným, nezadržitelným tryskem.

Na druhou překážku narazil stejně slepou silou jako na první. Diváci sborově zaúpěli. Zase přemet, roztažené nohy, hřmotný pád. Kůň se však opět rychle sebral, prudce vstal a cválal dál.

Proběhl vytrvalým, odhodlaným tryskem kolem tribun. Třmeny vlály ve větru, sedlo prázdné. Kůň měl pěnu u huby a tmavé skvrny na potem zvlhlé srsti. Tam, kde se dráha stáčela doleva, cválal ryzák přímo vpřed, až narazil do bariéry na zevní straně dráhy. Do břevna narazil hrudí tak prudce, že prasklo ve dví. Kůň se znovu svalil na zem a znovu se zdvihl. Tentokrát však neodcválal, po několika bolestných krocích zůstal stát.

Vzadu u překážky se nad Toddym ustaraně skláněli zdravotníci od první pomoci. Artur Morrison vyběhl z tribun a nevěděl kam dřív, zda za synem nebo za koněm. Pod Chickem se podlomila kolena. Sedl si bezmocně na betonové schody. Dole, mezi bookmakery, si Harry Buskins po prvním pocitu radosti začal lámat hlavu, jestli Chick skutečně bude mlčet, i kdyby se ukázalo, že je Toddy vážně zraněný.

Artur Morrison šel za synem. Toddy ztratil po pádu vědomí a měl vyražený dech, jak se přes něj kůň překulil. Než k němu otec došel, začal se probírat. Jakmile Artur Morrison uviděl, že se ležící jezdec *začíná* pohybovat, otočil se prudce na patě a zamířil ke koni. Přece nemůže dát před Toddym najevo, jaký o něj má strach. V synových očích by tím utrpěla jeho vážnost.

Ryzák stál trpělivě vedle pobořené bariéry. Tupou bolest v rameni a to, že na levou přední nemůže přenést váhu, skoro nevnímal. Artur Morrison ke koni došel ve stejném okamžiku jako veterinář. Morrison se na veterináře rozzuřeně podíval.

„Řekl jste, že může startovat. Majitel se zblázní, až tohle uslyší."

Morrison se vší silou snažil přemáhat nezkrotný hněv nad krutostí osudu. Ryzák nebyl jen tak nějaký kůň, byl nejlepší ze všech, které kdy trénoval, jeho zásluhou se vyšplhal na žebříčku vítězů do výše, jaké už asi nikdy nedosáhne.

„Vypadal, že je v pořádku," bránil se chabě veterinář.

„Chci, abyste nechal udělat dopingový test," prohlásil zasmušile Morrison.

„Má zlomenou lopatku, budeme ho muset utratit."

„To vím taky, mám přece oči. Stejně ale chci, abyste mu nechal udělat dopingové testy, napřed mu naberte krev. Kdyby byl jen nemocný, nikdy by se takhle nechoval."

Veterinář neochotně krev na laboratorní testy nabral. Pak vzal veterinární pistoli a namířil na koňův pomatený mozek. Z nejlepšího koně, jakého kdy Artur Morrison ve stájích měl, zůstalo pouze jméno v knihách. Natrávenou, jedovatou mrkev odtáhli s mrtvým zvířetem, ale její jed ještě zdaleka nepřestal působit.

Chickovi trvalo dobrých patnáct minut, než pochopil, že Toddy žije a kůň je mrtvý. Do té chvíle se cítil mizerně a hlavu měl jako ve víru.

Zpočátku se to zdálo tak snadné, stačilo skrmit ryzákovi jednu mrkev. Nevěřil, že by mrkev mohla zapůsobit tak silně. Ani ve snu si neuměl představit, že by se mu z takové věci mohlo udělat tolik zle.

Jakmile zjistil, že Toddy nemá nic zlámaného a že se mu vrátilo vědomí, pocit silné tělesné nevůle rázem začal ustupovat. Když se po jeho boku náhle objevil malý trenér, aby mu připomněl, že už by měl být v šatně a oblékat se na start v nováčcích, cítil se už natolik dobře, že hodlal jet, i když litoval, že se k tomu vůbec uvázal.

V šatně Chick zapomněl říct šatnáři o lehké závodní sedlo i o ochranný pás. Sám si zapomněl uvázat nákrčník a chystal se jet s rozvázaným, s vlajícími konci. Zapomněl si sundat hodinky. Šatnář ho musel na všechno upozornit. Myslel si, že jezdec je nejspíš opilý.

Kdyby nováček proutěnkář, kterého měl Chick jet, závodil s ryzákem, nepředhonil by ho, ani kdyby vyjel o den dřív. Mladý, nezkušený, nedoučený, neskrýval v sobě žádnou zlatou žílu, čekající na odhalení. Patřil mezi takové, kteří jezdí dostihy bez valných výsledků tak dlouho, až to jejich majitele přestane bavit.

Chick se vůbec nenamáhal něco si o koni zjistit. Myslel na jiné věci a Knihu formy ani neotevřel, jinak by ho nulové výsledky přece jen varovaly. Nechal se vyhodit do sedla, aniž byposlouchal pokyny malého trenéra, který mu nepřestával radit.

No co, pojedu podle situace, pomyslel si. Podle situace. Nač poslouchat hloupé rady, když má v hlavě závažnější věci!

Cestou z vážnice prošel kolem Artura Morrisona. Ten se lhostejně zadíval na jeho barvy a utrousil: „…aha. Koukej to příliš nezvorat…“

Morrison ještě stále uvažoval o tom, do jaké míry se jeho budoucnost změní teď, když už ryzák nežije. Nepovšiml si, jak se na něho Chick zaškaredil.

To je celý on, pomyslel si Chick, celý on, to je typické. Vždycky mě podceňoval, myslí si, že všechno pohnojím, že nic nedokážu. Kdyby mi dal šanci, kdyby mě líp platil… Nikdy bych… Ne, neudělal bych to.

Chick cestou ke startu stále myslel na Morrisonovu nelichotivou poznámku, jako by slova „koukej to příliš nezvorat“ byla paradoxně ospravedlněním toho, co udělal. Propast viny, která se pod ním otvírala, byla příliš hluboká a bolestná. Chytal se zoufale každé ospravedlňující lži.

Harry Buskins zaznamenal, že Chick jede v nováčcích, a oddechl si. Kluk je v pořádku, bude mlčet. Pro jistotu ale sbalil podvodně vydělané peníze, opustil pro ten den svoje stanoviště a vydal se domů. Kolegům řekl, že se necítí dobře. Taky že se dobře necítil. V duchu ho pronásledovala vzpomínka na to, jak se kůň bezhlavě řítí přímo do překážek, jako by je neviděl. Musel být slepý. Vynikající překážkář poznal, že je na dostihové trati a že se běží dostih. Nevěděl, že není v pořádku. Cválal, protože to byl jeho úkol, protože věděl, že na dráze má cválat tryskem. Velký kůň s velkým srdcem.

Harry Buskins si setřel pot z čela. Koni jistě nabrali krev na dopingové testy, pomyslel si, za daných okolností určitě. V minulosti žádná z jeho nadopovaných obětí podobně nezareagovala. Možná volil nesprávnou dávku, nebo si špatně spočítal časování. Člověk nikdy neví, jak to u kterého koně proběhne. Doping bývá nevypočitatelný.

Nalil si skleničku whisky. Teď už se mu prsty třásly. Když se trochu uklidnil, rozhodl se, že jestli mu to tentokrát ještě projde, spokojí se s tím, co sklidil, a už s mrkvemi přestane. Ne, už nebude pokoušet osud.

Chick se na startu zařadil do středu pole, přestože mu předtím trenér radil, aby zůstal na zevním okraji dráhy, aby to měl jeho nezkušený partner snadnější, až půjde přes první plůtky. Chick si trenérovu radu nepamatoval, protože neposlouchal, a i kdyby poslouchal, co mu trenér říká, stejně by si počínal podle svého, ze zásady nepřijímal rady, vždycky v opozici.

Chick myslel na Toddyho, jak se před hodinou chystal na start na stejném místě, aniž tušil, že jeho kůň překážky neuvidí. Netušil, že droga může koně oslepit. Copak to mohl tušit? Zdálo se to tak nesmyslné. Možná, že to bylo jinak, kůň možná překážku viděl, ale byl tak zmatený a omámený, že mu mozek nenapověděl, aby přes překážku skočil. Nemohl být doopravdy slepý.

Chick se při tom pomyšlení zpotil a dočista zapomněl zkontrolovat, jestli kůň má po jízdě ke startu dostatečně utažený obřišník. Když startovní pásky vylétly do vzduchu, byl tak ponořený do černých myšlenek, že zůstal viset. Malý trenér na tribuně nespokojeně zamlaskal a Artur Morrison obrátil oči v sloup.

První proutěnka ležela ve stejné rovině jako první steeplová překážka a Chick se zcela nesmyslně vylekal, že ji jeho kůň neuvidí a neskočí. Místo aby se koni věnoval, zaměstnával ho strach, že třeba taky dostal mrkev. Zoufale se snažil sám sebe přesvědčit, to že není možné. Přece není možné, že by sám jel nadopovaného koně, to by nebylo fér. Proč by to vlastně nebylo fér? Protože…, protože…

Kůň se přes první proutěnku dostal jen tak tak, uhodil se o její dřevěnou kostru a na dopadu se zarazil. Malý trenér začal klít.

Chick uchopil pevněji otěže, ale kůň nedokázal bez pořádného vedení udržet přímý krok, neuměl se rozhodnout. Potřeboval mít v sedle sebejistého a rozumného jezdce, který by mu dodal sebedůvěru a naučil ho udržovat rovnováhu a rytmus. Potřeboval jezdce, který by ho správně navedl na překážku a po doskoku srovnal. Koni chyběly zkušenosti, neměl ještě odhad a potřeboval jezdce, který by mu ty nedostatky vynahradil.

Chick by to za jiných okolností zvládl, kdyby se o to trochu snažil. Dělalo se mu však špatně od žaludku a mozek měl uvláčený starostmi, jeho tělesná dovednost se vytratila.

Přitom si namlouval, že nikdy nebyl tak dobrý, jako právě v tuhle chvíli.

Na druhé proutěnce v duchu viděl, jak se ryzák točil v přemetu, a v oblouku chtě nechtě zabloudil očima k proražené bariéře.

Další dvě překážky ani nevnímal. Prostě se pod ním jen tak mihly. Udržel se v sedle jen podvědomé a po tvářích mu stékaly slzy, protekly za ochranné brýle a uletěly s větrem.

Nezkušený skokan byl vystrašený a bezradný. Blížila se další překážka. Pole proletělo a smetlo jeden její oddíl tak, že zůstal viset šikmo nad zemí. Chickův kůň vyčkával až do poslední chvíle na nějaký pokyn ze sedla, ale když žádný nepřicházel, zmateně se rozhodl jít přes poražený oddíl, protože se mu to zdálo nejsnadnější.

Na tribuně bylo Arturu Morrisonovi i malému trenérovi jasné, že Chick se vůbec nesnažil koně na překážku navést. Kůň doskočil do povaleného proutí a katapultoval Chicka ze sedla.

Pud sebezáchovy měl Chickovi správně kázat, aby se stočil ve vzduchu před dopadem do klubíčka, jenže v tu chvíli jaksi nepůsobil. Chick proletěl vzduchem roztažený, napjatý, a stačil si ještě pomyslet, že ten idiot trenér koně špatně připravil, to zvíře přece nemá ani ponětí, jak by šlo na skok.

Probral se k vědomí o hodnou chvíli později. Ležel v malé místnosti na vysoké posteli. Kdesi svítilo tlumené světlo. Necítil žádnou bolest, necítil vůbec nic. Mozek jako by se mu v hlavě vznášel a hlava jako by se taky vznášela v prostoru.

Po delší době došel k přesvědčení, že umřel. Přijal tu myšlenku klidně, byl za to sám na sebe hrdý. Za další hodnou chvíli si uvědomil, že žije. Hlavu měl v něčem sevřenou a upevněnou, nemohl s ní pohnout.

Zamžikal a olízl si rty, aby se přesvědčil, že aspoň něčím dokáže pohnout. Nevěděl, co se vlastně stalo. Myšlenky se mu zmateně a velmi zvolna motaly v hlavě. Zamlženo. Klid.

Pak se konečně rozpomněl na mrkev pro ryzáka i na svůj pád.

„Budete v pořádku," řekl někdo. „Nedělejte si starosti, mladý muži, to se spraví."

„Nemůžu se hýbat!"

„To se spraví," utěšovali ho.

„Nic necítím… Nic. Necítím nohy…" Propadal panice. „Necítím ruce, nemůžu…, nemůžu hnout rukama." Křičel strachy, oči vytřeštěné.

„Nebojte se, to časem přejde, chce to jen čas. Budete v pořádku, to se všechno časem spraví."

Nevěřil jim. Dali mu injekci, aby se zklidnil. Bodnutí necítil. Slyšel sám sebe křičet, že nic necítí.

Když se znovu probral, věděl už s jistotou, že si zlomil vaz.

Po čtyřech dnech za ním přišel Artur Morrison. Přinesl mu šest čerstvých vajec a láhev čerstvě vymačkané pomerančové šťávy. Stál nad nehybným tělem se sádrovým krunýřem na krku, hlavě a ramenech.

„Tak co, Chicku? Mohlo to dopadnout hůř, co?" promluvil rozpačitě.

Chick uštěpačně odsekl: „To jsem rád, že to tak berete."

Morrison se ovládl. „Řekli mi, že mícha není přerušená, jen těžce zhmožděná, a že do roka se ti hybnost z větší části vrátí. Cit prý se ti vrátí co nevidět."

„Říkají, říkají! Já jim nevěřím."

„Časem uvěříš, budeš muset."

Morrison byl už z Chicka podrážděný.

Chick neodpověděl a Morrison marně lovil v hlavě nějaký nápad, o čem by mohl po těch deset minut před důstojným odchodem mluvit. Když už za tím chlapcem přišel, sluší se přece, aby s ním promluvil, nemůže mlčet, něco musí říct. Začal tedy o tom, co mu nejvíc leželo na srdci.

„Dnes ráno nám přišly výsledky dopingových testů. Věděl jsi o tom, že jsme nechali odebrat vzorky na testy? Jak víš, museli jsme koně nechat utratit. Dnes ráno nám přišly výsledky. Pozitivní… Představ si, jsou pozitivní! Ryzák v sobě měl spoustu nějaké drogy s dlouhým jménem. Majitel spustil pochopitelně obrovský povyk. Samozřejmě, že jsem se začal vyptávat všech lidí ve stájích, jakmile jsem se o dopování dozvěděl, ale nikdo samozřejmě o ničem neví. Bože, vědět tak, kdo to má na svědomí, vlastníma rukama bych ho uškrtil!"

Hlas se mu třásl hněvem, který jím cloumal už po celý den.

Pak ho napadlo, že Chicka nejspíš při jeho povaze zajímá výhradně jeho vlastní zdraví a cizí starosti jsou mu lhostejné. Artur Morrison si zhluboka vzdychl. Je pravda, že Chick máteď svých starostí dost, těžko od něj očekávat, že mu bude ležet na srdci ryzákův osud. Byl bledý a vypadal křehce.

Do místnosti tiše vstoupil lékař, který Chicka prohlížel desetkrát za den. Potřásl si s Morrisonem rukou.

„Vyvíjí se to dobře," řekl, „výborně."

„Blbost," odsekl Chick.

Doktor stiskl rty. Ovládl se a neřekl, že Chick je nejprotivnější, nejobtížnější pacient v celé nemocnici.

„Jistě, je to pro něho těžké," řekl. „Mohlo to však dopadnout ještě hůř. Sice to potrvá dlouho, ale naučí se všechno, uvidíte, zvládne to, chce to jen čas."

„Budu jako mimino," vyhrkl Chick.

Ano, zase jako dítě, pomyslel si Artur Morrison. No, třeba se jeho výchova podruhé vydaří líp.

„Má štěstí, že má tak dobré rodinné zázemí, až ho propustíme," řekl lékař.

Chick pomyslel na matku, věčně krájející do hrnce mrkev. Bude muset tu mrkev jíst. Věděl, že to nedokáže.

A co s těmi penězi, nacpanými do plechovky na čištění bot? Bude na tu plechovku vidět z postele, nebude moct zapomenout. Navíc se může stát, že se máma do té plechovky podívá. Nedovedl si představit, že se bude muset vrátit domů. Bude muset. Neměl na vybranou. Přál si zemřít.

Artur Morrison si těžce povzdechl a přijal nové břímě na svá bedra s vyrovnaností sobě vlastní.

„Jistě," řekl. „Může se vrátit domů ke své matce a ke mně. Vždy bude mít nás, my, jeho rodiče, se o něho vždy postaráme."

Dar z nebes

Dar z nebes *je právě ta povídka, kterou otiskl v roce 1973 časopis* Sports Illustrated *v čísle věnovaném Kentucky Derby. Vyšla ovšem pod názvem* Den vína a růží, *což mělo připomenout jak skutečnou růžovou přikrývku, která se přehazuje přes vítěze tohoto slavného klasického amerického dostihu, tak beletristický alkohol, tekoucí po jejich stránkách.*

Dar z nebes *Freda Collyera byl mnohem hodnotnější než růže.*

Rannímu letadlu, směřujícímu z letiště La Guardia do Louisvillu, chybělo k cíli ještě dvacet minut. Fred Collyer vytáhl z kapsy účetní blok a začal si vypisovat výdaje.

Jízdné taxíkem na letiště – patnáct dolarů.

Co na tom, že ho soused, který byl zaměstnaný na Long Islandu, dovezl od domu až na letiště. Trocha vynalézavosti pokud jde o výdaje Fredovi vydělávala skoro polovinu (nezdaněnou) toho, co mu list *Manhattan Star* platil za fakta, která ve svém sloupku každé pondělí uváděl.

Občerstvení během cesty – pět dolarů.

Pohoštění osob poskytujících informace – šest dolarů padesát.

Aby se přiblížil pravdě, objednal si od letušky ještě jeden dvojitý bourbon a pozdvihl skleničku na pozdrav sousedovi přes uličku, majiteli druhořadé klisničky, která právě začínala svoji turfovou kariéru.

Další Kentucky Derby. V duchu se mu promítaly nejbližší dny jako starý, poškrábaný film. Ráno co ráno se potáhne do stájí ve velkých stodolách, bude donekonečna listovat v Knihách formy a snažit se uhádnout, co bude. Zase se bude dívat na nicneříkající tréninkové cvaly, vyslechne obvyklé drby, bude poslouchat stejné hloupé vtipy od stejných hloupých trenérů a žokejů, co si rádi pouštějí hubu na špacír.

Žhavénadšení, se kterým psával svůj sloupek v dobách čerstvě poté, co na něj uzavřel smlouvu, dávno vymizelo. Schopnost duševního vypětí, čich pro zajímavou zprávu tam, kde ji jiní netuší, cit, kterým dokázal odlišit smyšlenku odskutečnosti, to všechno kdysi měl. To všechno se časem vytratilo. Místo exkluzivních reportáží posílal do svého listu věci předžvýkané jinými novináři, dvakrát dokonce neposlal nic. Bylo mu čtyřicet šest. Pil.

Šéf sportovní rubriky listu *Manhattan Star* ve své funkcionalistické newyorské kanceláři našpulil nad poslední reportáží Freda Collyera rty. Skoro litoval, že ho poslal na Kentucky Derby.

Ten člověk je už vyřízený, pomyslel si. Škoda. Škoda, že pije a nedokáže se ovládnout. Psát a současně pít nelze. Nejdřív člověk musí psát, pak teprve pít. Pak se člověk může zpít třeba do němoty, jistě. Ale teprve

až pak!

Pomyslel si, že dřív nebo později se bude muset s Fredem rozloučit. Asi se měl začít rozhlížet po někom, kdo by Freda nahradil, už tehdy, před celými týdny, kdy se Fred poprvé dostavil do redakce úplně namol, zlitý tak, že se prsty nestrefil ani na klávesnici psacího stroje. Přitom ten člověk míval takové nadání, takový nos pro zajímavou zprávu, plus umění odvyprávět ji živě, aby každého zaujala, aby slova přímo křičela z listů novin a zaryla se každému do paměti.

Teď Fredovi zůstala už jen dobrá pověst, dobré jméno. Techniku neztratil, ale osobitost zmizela.

Sportovní redaktor potřásl nad Fredovým článkem hlavou a výstřižek odložil. Za posledních šest týdnů Fred už dvakrát nedokázal napsat vůbec nic. V obou případech, kdy marně čekali, až se telefonicky ohlásí, sloupek jakž takž zalátali a Collyera pod text podepsali. Zmeškat dvakrát uzávěrku je neodpustitelné, pokud se to stane i po třetí, bude konec. Na vedení si stěžovali čím dál tím hlasitěji, že si Fred účtuje příliš mnoho na výdaje. Kdyby tušili, že si dvakrát účtoval, aniž by co dodal, žádné sentimentální vzpomínky na zašlou slávu by ho nezachránily.

Varoval jsem ho, pomyslel si sportovní redaktor neklidně. Řekl jsem mu, že to tentokrát musí být Něco, bomba, jako kdysi. A řekl jsem mu, že tohle Kentucky Derby musí patřit mezi jeho nejlepší věci.

Fred Collyer se zapsal v hotelu, ve kterém mu redakce zamluvila pokoj, a hodil do sebe tři skleničky dopoledního životabudiče z láhve, kterou si přivezl v aktovce. Varování šéfasportovní rubriky pustil z hlavy, byl si skálopevně jistý, že dokáže napsat lepší reportáž než kdokoli jiný z branže, ať už střízlivý, nebo napitý, pokud ovšem narazí na něco, co za to stojí. V poslední době však bylo pramálo toho, co by za psaní stálo.

K Churchill Downs jel taxíkem. (Cestou si zapsal: *Jízdné taxíkem – čtyři dolary padesát,* ale taxikáři zaplatil jen dva dolary sedmdesát pět.)

Závodiště vypadalo tři dny před derby úpravně, svěže a vyčkávavě. Jasně rudé tulipány směřovaly svými květy svorně vzhůru k nebi a zelená tráva zářila jako čerstvě vyčištěný koberec. Fred Collyer to neviděl. Vyjel výtahem na střechu tribuny a vyšplhal se po větrem bičovaných schodech do zasklené kabiny pro tisk na předním okraji střechy.

V místnosti sedělo několik mužů u psacích strojů. Psali zítřejší zprávy. Několik reportérů dokonce stálo venku, sledovali první dostih. Ostatní se soustředili na hlavní program dne, to jest na drby o derby.

Fred Collyer si koupil u primitivního baru pivo v plechovce a šel si s ním sednout na své místo, kde měl i jmenovku. Cestou se zdravil se známými, se kterými se pravidelně setkával na závodištích od Saratogy až po Hollywood Park. Fred se věčně stěhoval z hotelu do hotelu a od chvíle, kdy Sylvie odmítla dál trpět jeho věčnou nepřítomnost a pití a odjela s dětmi za matkou do Nebrasky, byl jako vykořeněný. Cítil se doma jen na závodištích, v místnostech vyhrazených tisku. Tam se cítil dobře, tam si ho

jak se sluší vážili. Neuvědomoval si, že obdiv, který kdysi budil, se zvolna mění v dobromyslný soucit.

Seděl uvolněně na své židli a četl si kopie zpráv tiskových agentur.

„Trenér Harbourne Cressie hlásí, že Pincer Movement má po dnešních dlouhých cvalech obě přední v pořádku.“

„Veterinář John Beaver popírá, že by měl Salad Bowl včera večer zvýšenou teplotu. Hovoří za majitelku paní L. Hicksovou.“

Skvělé, pomyslel si Fred, opravdu skvělé. Zprávy, které něco vyvracejí, žádné zprávy nejsou, i když jde o koně, startující v Kentucky Derby.

Zůstal v orlím hnízdě pro tisk celé odpoledne. Popíjel pivo,bavil se o tom a o onom s kolegy, s fotografy i rozhlasovými reportéry. Občas se nesoustředěně zadíval na obrazovku průmyslové televize, občas vyšel ven na terasu a díval se na lidské hemžení hluboko dole. Nemá smysl, abych se tam cpal, pomyslel si, jako kdysi, je zbytečné snažit se promluvit s lidmi přímo. Všichni zajímaví lidé a zajímavé novinky nakonec dojdou nahoru a člověk se dozví všechno najednou, ve velkých dávkách.

Na konci odpoledne přijal nabídku kolegy, který ho zavezl pronajatým autem do města *(Jízdné taxíkem – čtyři dolary padesát)* a večer se vydal na výroční večeři Asociace dostihových zpravodajů, když se předtím v hotelovém pokoji řádně premedikoval bourbonem. Lidé, tísnící se ve velkém sále, ho přátelsky vítali.

Mezi novináři, trenéry, jezdci, chovateli, majiteli a jejich ženami a slečnami se Fred stále pohyboval jako ryba ve vodě. Ještě před večeří do sebe hodil čtyři dvojité whisky s ledem a během večeře a dlouhých slavnostních proslovů to pilně přikrmoval. Když chtěl v půl jedenácté vstát od stolu, zjistil, že ho nohy neposlouchají.

Překvapilo ho to. Dokud seděl, ani si neuvědomoval, kolik toho vypil, jazyk mu sloužil stejně jako ostatním a myslelo mu to taky dobře. Jakmile se však postavil, nohy se mu podlomily. Rychle si zase sedl. Odhodlal se vstát až o hodnou chvíli později, když už většina hostů odešla.

„Asi jsem to trochu přehnal,“ usmál se jako sám sobě na omluvu.

Ploužil se od židle k židli, místy se držel zdi, až se dostal ke dveřím. Klopýtal chodbou, potom přes halu a z haly dál skleněnými dveřmi ven. Zdvihal nohy, jako by šel do neviditelných schodů.

V chladném květnovém vzduchu to bylo ještě horší. Jako by se pod ním houpala zem. Stočil se v polokruhu do strany a místo aby zamířil k zaparkovaným vozům a taxíkům, vpotácel se přímo do cihlové zdi u vjezdu. Náraz ho zabolel a omráčil. Opřel se oběma dlaněmi o zeď, hlavu opřel o ruce a marně se snažil rozpomenout, kde vlastně je.

Marius Tollman a Piper Boles neviděli Freda Collyera odcházet. Vyšli krátce po něm, stejnou cestou. Povídali si o běžnýchvěcech, dělali běžná gesta, jako dva lidé, kteří se náhodně během večera sešli. Nikdo by na nich nepoznal, že si předtím po celou večeři vyměňovali významné pohledy a že oba celou tu dobu mysleli jen a jen na společný rozhovor na konci

večera.

V zemi, ve které povolání bookmakera neodporuje zákonu, se z Maria Tollmana mohl stát ctihodný občan. Měl však takové nadání k nepravostem a uměl se přitom pohybovat tak rychle, že by se za jeho hbité nohy nestyděl ani Muhammad Ali. Zahájil svou kariéru dovedně: půjčoval na sázky těm, z kterých se časem stanou mocní dostihového světa, v době, kdy byli ještě mladí a bláhoví. Když pak došli k moci, Maria nikdy za nic nestíhali. Třeba říct, že Marius měl neuvěřitelný nos, a muže na vzestupu rozpoznal líp než budoucího čtyřnohého favorita.

Oba muži prošli skleněnými dveřmi a zastavili se před nimi, ve světle dopadajícím z haly. Marius se nikdy s nikým nedomlouval v temných koutech, aby nebudil podezření.

„Tak co, přistoupili na to všichni?“ zeptal se, ruce v kapsách, břicho jako měch.

Piper Boles si pomalu zapálil cigaretu, zadíval se na hvězdné nebe a zhluboka se nadechl kouře.

„Jo,“ odpověděl.

„Koho jste vybrali?“

„Amberezzia.“

„Toho ne! Není dost dobrý,“ namítl Marius.

Piper Boles znovu zatáhl z cigarety. Měl hlad. Do zítřka se musí dostat na devětašedesát kilo, proto měl v žaludku jen malý steak. Neměl rád otylé lidi, zvlášť pak neměl rád bohaté otylce. Sám vkládal úspory do nemovitostí a akcií. V osmatřiceti letech už mu tělesné odříkání dělalo potíže, roky hladovění ho odpuzovaly, čím byl starší, tím hůř snášel hlad. Proto v poslední době ze zoufalství zvažoval takové možnosti snadného výdělku, jakými by dřív pohrdal.

„Zato je rovnej,“ řekl. „Musí to být Amberezzio.“

Marius chvíli přemýšlel, moc se mu to nezdálo, ale nakonec přikývl.

„Dobře,“ řekl, „bude to Amberezzio.“

Piper Boles se chystal k odchodu. Žokej, který chce jezdit jako dvojka pro tak slavné stáje, jako jsou Somerset Farms, by se neměl dlouho zdržovat ve společnosti bookmakera Maria Tollmana.

Marius viděl, že se Piper chce vzdálit, a řekl jakoby nic: „Nezvažoval jste malou diverzi s Crinkle Cutem?“

Piper Boles váhal.

„Bylo by to drahé,“ řekl.

„Samozřejmě,“ Marius ochotně přikývl. „Další tisíc? Co říkáte?“

„Použité bankovky, polovičku předem.“

„Jistě.“

Piper Boles zaplašil výčitky svědomí a odhodil poslední zbytky své cti.

„Dobře,“ řekl a odešel k vozu klidným krokem, jako by neměl nervy na prasknutí.

Fred Collyer vyslechl každé slovo rozhovoru a dobře věděl, aniž by se

musel dívat, že jeden z mužů je Marius Tollman. Jeho vznešený bostonský akcent každý snadno rozpoznal. Fred pochopil i to, že Marius chystá nějaký podvod, a zpráva o takovém podvodu by v jeho sloupku vypadala hezky. V zamlžené hlavě mu bylo jasné, že by si měl zjistit, s kým Tollman mluvil. Hlasy zněly kdesi za jeho zády, proto usoudil, že by se měl kousek vrátit.

Ztratil však pojem času a než se odlepil od zdi a než se mu podařilo zamířit na správnou stranu, byli oba muži pryč.

„Hajzlové!“ postěžoval si do noci. Jiný pozdní chodec ho zaslechl, slitoval se a dovedl ho k taxíku. Fredovi se podařilo dorazit do hotelového pokoje o trochu dřív, než padl.

Od chvíle startu z La Guardie vypil šest piv, čtyři brandy, jednu dvojitou skotskou (omylem) a skoro tři litry bourbonu.

Druhý den se vzbudil v jedenáct. Nechtěl uvěřit svým očím, když se podíval na hodinky.

Jedenáct!

Promeškal prohlídku stájí i tréninkové cvaly.

Zamrazilo ho. Tím to však nekončilo. Když se chtěl posadit, začal se s ním točit celý pokoj a v hlavě mu krutě bušilo. Odhodil přikrývku a zjistil, že spal oblečený, i v botách. Nedokázal si vzpomenout, jak se včera v noci do postele dostal a co předcházelo.

Odpotácel se do koupelny. Když se podíval do zrcadla, vypadal jako strašidlo, vrásčitý, oči zarudlé, zestárlý. Kocovinuuž měl nesčíslněkrát, ale tentokrát to bylo jiné. Nejen že se cítil mizerně, měl navíc mrazivý pocit hrozící neodvratné pohromy.

Teprve když si svlékl sako, košili a kalhoty, když se zul a lehl si znovu do zválené postele, teprve pak si uvědomil, co ho straší.

S leknutím si uvědomil, že vskutku vůbec neví, jak se dostal do hotelu, že si z celého večera nepamatuje skoro nic. Vybavil si útržky hovoru z počátku večera, pamatoval si, že seděl u stolu z jedné strany protivného novináře z *Baltimore Sun,* z druhé měl důstojnou paní chovatelku z Lexingtonu. Ani jednoho, ani druhou neměl v lásce. Od hlavního chodu, smaženého kuřete, už si nevybavoval zhola nic.

Věděl, že alkohol může způsobit okno, ale myslel si, že se to stává jenom notorikům. On, Fred Collyer, přece alkoholik nebyl. Jistě, občas se napije, no, někdy trochu víc. Dokázal by ale kdykoli s pitím přestat. Samozřejmě, že by to dokázal.

Ležel na posteli a potil se. Děsila ho myšlenka, že po jednom okně může přijít další a další, až nakonec uvidí na zdi růžové pantery. Vybavilo se mu varování šéfa sportovní rubriky a vzpomněl si s nepříjemným pocitem, že už dvakrát zmeškal uzávěrku. Poprvé dostal strach o své místo. Během pěti minut si však dokázal namluvit, že jeho, Freda Collyera, nikdy nevyhodí. Ale potom si pro jistotu slíbil, že dokud nenapíše reportáž o Kentucky Derby, raději nebude pít. To odhodlání mu dodalo pocit svatého

sebeuspokojení. Aspoň o to líp snášel nepříjemné tělesné pocity, třes a kruté bolesti hlavy, které ho provázely po celý den.

Na závodišti Churchill Downs pronásledovaly starosti tři jiné muže. Piper Boles pobídl koně do startovního boxu a nepřestával myslet na to, co mu řekl George Highbury, trenér stájí Somerset Farms, když zjistil, že Piper váží bezmála o kilo víc, než vážit měl. George Highbury se ovšem choval povýšeně ke všem jezdcům, ať vítězili nebo prohrávali.

Když se Piper začal omlouvat, zarazil ho: „Nechte si ty řeči. Včera jste byl na večeři Asociace, tak se nedivte."

Piper Boles zavzpomínal na hladový večer, kdy seděl při jediném martini, a řekl, že ráno strávil hodnou dobu v páře.

Highbury se zamračil.

„Koukejte se zdržet dnes večer a zítra jídla, pokud chcete v derby jet Crinkle Cuta."

Piper Boles si velice přál jet Crinkle Cuta v Kentucky Derby. Se sklopenýma očima pokorně přikývl a otráveně se vyhoupl do sedla.

Výhrůžka, že by mohl přijít o jízdu v derby, ho nezocelila, naopak, ztratil soustředění a zůstal na startu viset. Pak šel na prvním úseku dráhy příliš rychle, propracoval se na třetí místo, v oblouku příliš vyjel a ve finiši ztratil rychlost. Skončil šestý. Zkušený, nadprůměrný jezdec! Měl špatný den.

Marius Tollman na tribuně odložil dalekohled a potřásl hlavou. Pokud Piper Boles nedokáže zajet líp, když má šanci zvítězit, jak si poradí, až bude chtít s Crinkle Cutem prohrát!

Marius myslel na těch deset tisíc, které musí do sobotního dobrodružství vložit. Ještě se nerozhodl, jestli pošle hlášku některé organizované skupině, aby do toho taky něco vložila, nebo jestli ponese riziko i zisk z celého podniku sám. Pracně se usadil v křesle. Věděl velmi dobře, jak snadno se perfektně upletený plán může rozplést.

Blisters Schultz si dělal starosti se svým podnikáním, které v poslední době trpělo vážnou recesí.

Blisters Schultz se živil jako kapsář. Znechucovaly ho platební karty. Za dobrých starých časů, když ho dědeček vyučil, nosili chlapi nacpané prkenice v zadní kapse kalhot, krásně se jim tam rýsovaly, krásně byly vidět. V současné době ale všechno pokazili násilníci, co lidi přepadávali a mlátili. Lidi u sebe nosili už jen pár dolarů, a to ještě různě postrkaných po kapsách na zip.

Blisters už žil padesát a tři roky a z toho čtyřicet pět let jako zloděj. Několikrát skončil na kratší dobu za mřížemi, ale to byla obyčejná smůla a ta mu nezabránila v dalších drobných krádežích, jakmile se dostal na svobodu. Před časem se zkusil živit poctivě, ale nebavilo ho to, nesnášel pravidelnou pracovní dobu ani práci jako takovou. Po šesti týdnech z dobře placeného místa utekl a vděčně se vrátil do staré nejistoty. Když se mu podařilo ukrást dva dolary, těšilo ho to víc, než když si jich poctivě

vydělal deset.

Když chce člověk na závodišti otočit pořádný balík, musí si vyhlídnout svazky bankovek předtím, než je majitel prosází,nebo se musí nalepit na většího výherce hned u výplatního okénka. V obou případech to znamenalo motat se kolem sázkové kanceláře s otevřenýma očima. Většina policistů na závodišti však už bohužel tenhle způsob podnikání znala, což dokazoval ten nepěkný zvyk, že policajti stáli a dívali se po lidech, co tam jen tak stáli a dívali se.

Blisters měl za sebou těžký týden. Nejslibnější náprsní taška, za kterou dlouho šel, obsahovala víc pornografie než peněz. Blisters na sex moc nebyl, slabý úlovek ho znechutil.

Během prvních dvou dostihových dní získal jen dvacet tři dolary, ale z toho jich pět našel na schodišti. Za skromný pokoj v Louisvillu platil osm dolarů za noc a když si spočítal, co dá za dopravu a jídlo, usoudil, že bude muset otočit tak tři stovky, aby se mu vůbec cesta na dostihy vyplatila.

Byl ale věčný optimista, a proto se těšil na derby. V den, kdy se poběží Kentucky Derby, přijedou velké davy lidí, a on určitě shrábne víc.

Soukromá prohibice Freda Collyera vydržela do pátku. Když se vzbudil, cítil se už líp. Odjel na Churchill Downs taxíkem v půl osmé a cestou si vypisoval výlohy. Pro včerejšek si spoustu položek vymyslel, usoudil, že by nebylo dobré, kdyby v redakci věděli, že celý den strávil v posteli, polomrtvý po opici. Ještě několik položek přidal, bourbon je drahý a od neděle už zase bude smět pít.

Zděšení z alkoholického okna ho brzo přešlo, protože si během dne vybavil řadu podrobností, které se určitě odehrály až po smaženém kuřeti. Jak se dostal od večeře do hotelu, to ještě stále nevěděl, ale už ho to nestrašilo. Chvílemi sice měl pocit, že zapomíná na něco důležitého, ale vždy si to vymluvil. Kdyby to bylo opravdu důležité, tak by se mu to přece vybavilo!

Když dojel ke stájím, skupinky novinářů už se shlukovaly kolem nejnadějnějších koní, startujících v Kentucky Derby.

Fred Collyer pomalu došel ke kroužku kolem Harbourna Cressieho. Jeden z kolegů mu uvolnil místo, aniž se zmínil o Fredově včerejší nepřítomnosti. To Freda uklidnilo. Ať už ve středu večer dělal cokoliv, ostudu si nevysloužil.

Všichni vytáhli notesy. Harbourne Cressie, zkušený, zvyklý na zájem tisku, mluvil pomalu a po každé větě se odmlčel, aby si to všichni stačili zapsat. Měl publicitu rád.

„Pincer Movement včera dobře žral, dnes dopoledne je klidný. Podle mého na něj Salad Bowl nestačí, leda že by v sobotu byla dráha ve špatném stavu.“

Všichni se usmívali. Nebe bylo modré, slunce zářilo a předpověď na sobotu byla dobrá.

Fred Collyer poslouchal nesoustředěně. To všechno už přece všichni

slyšeli. Přece je to jedno.

O dvě stodoly dál se utvořila skupinka kolem Cressieho soupeře. Tam trenér vyprávěl okolostojícím, že jeho Salad Bowl uteče Pincer Movementovi, ať je dráha v jakémkoli stavu.

Kolem George Highburyho postávalo míň novinářů, o Crinkle Cutovi toho moc navyprávět nemohl. Jak Salad Bowl, tak Pincer Movement nad jeho hříbětem při různých příležitostech zvítězili, a odlišný výsledek lze v Kentucky Derby těžko očekávat.

Páteční odpoledne strávil Fred Collyer v místnosti pro tisk a statečně odmítl dvě piva zdarma. *(Pohoštění majitelů na závodišti – dvacet dva dolary.)*

Piper Boles zajel tvrdý finiš v šestém dostihu, byl druhý o krátkou hlavu a málem pak omdlel hladem a slabostí v místnosti pro jezdce.

George Highbury to netušil. Neochotně vzal na vědomí, že se Bolesovi podařilo srazit váhu, a potvrdil, že v Kentucky Derby zítra pojede Crinkle Cuta.

Kamarádi Pipera Bolese odvedli na pohovku do odpočívárny a úzkostlivě se ho vyptávali, jestli plán na zítřek ještě platí. Piper Boles přikývl.

„Jasně," zašeptal. „Do puntíku."

Marius Tollman s úlevou zaznamenal, že Boles zajel dobře. Rozhodl se však, že do svého plánu zasvětí společníky, aby se na něm podíleli a pomohli mu nést riziko.

Blistersu Schultzovi se podařilo otočit dvě náprsní tašky. V jedné bylo čtrnáct, v druhé dvaadvacet dolarů. O deset dolarů přišel na sázce v posledním, desátém dostihu.

Pincer Movement, Salad Bowl a Crinkle Cut vykukovali z dvířek stání pod dohledem uniformovaných a ozbrojených strážců. S napjatými, chvějícími se svaly sledovali, jak ostatní koně odcházejí na dráhu. Všichni tři by nejraději šli s nimi, ale věděli, že jejich chvíle ještě nenadešla.

Sobotní ráno, jasné a slunečné.

Na Churchill Downs proudily tisícihlavé davy, dychtivé, plné očekávání, samý hovor, v pestrém oblečení. Lidé si kupovali mátovou limonádu v upomínkových sklenicích, procházeli branou, po trávníku, a četli si poslední zprávy o obou favoritech, všude bylo slyšet jména Pincer Movement a Salad Bowl. A všichni v duchu snili o tom, jak si vsadí na outsidera a jak ten zvítězí při padesáti ku jedné.

Blisters Schultz splašil málo peněz, jen taktak na zaplacení hotelového účtu, ale doufal, že znovu získá sebedůvěru mezi davem. Drobný, vrásčitý obličej měl ustaraný až běda a dlouhé zlodějské prsty se mu v kapsách svíraly a rozvíraly.

Piper Boles si ke snídani povolil jen jedno vejce. Těch pět set dolarů v použitých jednolibrových bankovkách, které mu včera večer doručili, se rozhodl vrazit do spolehlivých akcií. Stejně hodlal naložit s penězi, které

doufal získat před koncem dnešního dne (zákonně i protizákonně). Pokud mu to odpoledne opravdu vyjde, pomyslel si, pak nevidí důvod, proč stejný manévr nezopakovat, až se to bude hodit, dokonce i později, až už přestane sám jezdit. Neuvědomil si, že od váhavé, neochotné nepoctivosti přešel k přirozené, trvalé ztrátě cti.

Marius Tollman strávil ono ráno u telefonu. Volal různým známým a sliboval jim zisk. Přátelé jeho nabídku přijali. Mariovi Tollmanovi se značně ulevilo, rázem byl veselejší a měl pružnější krok. Zašel o několik bloků od domova ke spolehlivému gentlemanovi, který mu odpočítal deset tisíc dolarů v neidentifikovatelných bankovkách.

Fred Collyer měl chuť se napít. Jedna sklenička mi přece neuškodí, pomyslel si. Naopak, povzbudí mě, postaví na nohy. Přece když si dá ráno jednu malou skleničku, stejně dokáže večer napsat dobrou reportáž. Jednu jedinou skleničku, než se vydá na dostihy, tu by mu určitě jeho redakce nevyčetla, tím spíš ne, že včera vůbec o bar nezavadil. Šel si lehnout už v devět. Zdržet se pití po celý večer vyžadovalo nemalé úsilí a za to si tu jednu dnešní skleničku poctivě zasloužil.

Předtím, ve středu večer však dopil láhev, kterou si s sebou přivezl do Louisvillu. Teď vytáhl náprsní tašku, aby se podíval, kolik má na hotovosti. Padesát tři dolary. To mu bohatě postačí, má na běžné výdaje i na skleničku před odchodem, a na celou láhev na potom.

Sešel dolů, kde mu kolega Clay Petrovitch zase nabídl, že ho sveze na Churchill Downs vozem, který si najal u Hertze. Fred se proto rozhodl skleničku odložit na později a cestou na závodiště na sebe byl hrdý.

Blisters Schultz se potuloval mezi skupinkami diváků za tribunou. Zahlédl Maria Tollmana, stojícího na slunci. Stál v mírném záklonu, váhu na patách, aby vyvážil své mohutné břicho. V horku pracně dýchal.

Blisters Schultz si olízl rty. Znal toho tlustého člověka od vidění a věděl dobře, že má na svém tučném těle určitě poschováváno tolik peněz, kolik by Schultzovi vystačilo na celé léto. Marius Tollman určitě nechodí na závodiště bez peněz.

Blisters se ploužil nenápadně za tím obtloustlým člověkem, ale ze dvou důvodů váhal. Za prvé, Tollman byl starý a zkušený, a jen tak by se okrást nedal. Za druhé, bylo obecně známo, že má spojence v kruzích organizovaného zločinu. Pokud u sebe má peníze nějakého gangu, spálil by si Blisters pěkně prsty, kdyby se mu je pokusil ukrást.

Blisters se tedy neochotně od své kořisti odpoutal a vrátil se mezi davy do stinného zátiší za hlavní tribunou. Ve dvanáct hodin sedmnáct minut se vmísil do hloučku lidí, čekajících na výtah.

Ve dvanáct osmnáct otočil náprsní tašku Freda Collyera.

Marius Tollman nosil peníze v rafinovaných pouzdrech v podpaží. V davu si je držel pevně při těle, ze strachu před kapsáři. Až přijde čas, zajde k tolika sázkovým okénkům, ke kolika stihne, a nenápadně vsazené peníze rozdělí. Piperu Bolesovi se chystal dát polovinu tiketů (plus zbývajících pět

set dolarů v použitých bankovkách), ostatní si hodlal nechat.

Bude to krásná žeň, říkal si spokojeně. Klidně by si to mohl někdy zopakovat.

Koupil si limonádu a vlídně se usmál na slečnu oplývající bohatým poprsím a nedostatkem studu.

Slunce pozlatilo den. Úvodní dostihy probíhaly jeden za druhým. Publikum jezdce povzbuzovalo a jezdci ze sebe ve finiši vydávali vše, i když šlo jen o krátké výstupy před hlavním představením, před Kentucky Derby, před vyvrcholením, před devátým dostihem.

V šatně jezdců se Piper převlékal do barev Crinkle Cuta. Začal se potit. Jak se dostih blížil, přál si čím dál tím víc, aby to bylo jako jindy, obyčejné, jednoduché derby. Četl si *Financial Times* na uklidnění.

Fred Collyer zjistil, že přišel o náprsní tašku, teprve v okamžiku, kdy chtěl v místnosti pro tisk zaplatit pivo. Sakroval, prohledal všechny kapsy, obrátil všechno v místnosti vzhůru nohama a pak si od Claye Petrovitche půjčil klíče od toho pronajatého auta a šel dolů na parkoviště. Po marném hledání se celý vzteklý vrátil na tribunu. V duchu proklínal toho zatraceného hajzla, co mu prkenici otočil. Představoval si, že to musel být zkušený kapsář, patrně starší, protože mladí zloději se spoléhali spíš na hrubou sílu než na dovednost.

V nesnázích se neocitl, protože větší hotovost nepotřeboval. Domů ho zaveze Clay Petrovitch, hotelový účet zaplatí redakce a letenka na něho čeká v bezpečí, v zásuvce prádelníku v jeho pokoji. Stačí, když si od Petrovitche nebo od jiného z kolegů půjčí dvacet dolarů, s tím vyjde.

Jak jel nahoru výtahem, pomyslel si, že ztráta peněz byla skoro jako boží prst. Je bez peněz, bude bez pití.

Díky Blistersu Schultzovi vydržel Fred Collyer ve stavu střízlivém po celé odpoledne.

Pincer Movementa, Salad Bowla a Crinkle Cuta dovedli ze stájí tunelem pod parkovištěm na dráhu před hlavní tribunou. Všichni tři koně šli klidně, plavným krokem. Byli zvyklí na zájem veřejnosti a věděli, že je to hlavní teprve čeká. Pohled na hrdiny dne zahnal dostihové publikum k sázkovým kancelářím jako hejno pestrobarevných ryb.

Piper Boles šel s ostatními jezdci k ostnatým drátem oplocenému prostranství, kde v jednotlivých boxech postávali u koní trenéři a majitelé. Piper měl pocit, jako by se mu to všechno zdálo, nemohl uvěřit, že on, v zásadě poctivý žokej, přistoupil na zmaření řádného průběhu Kentucky Derby.

George Highbury mu už asi popadesáté opakoval pokyny, na kterých se už dohodli. Piper Boles vážně přikyvoval, jako by se pokyny opravdu chtěl do písmene řídit. Ve skutečnosti vůbec neposlouchal. Nevnímal ani břesknou hudbu kapely a zpěv, když koně vyváděli na dráhu. Píseň „Můj domovv Kentucky“ davy dojímala, a kdekdo vytáhl kapesník. Piper Boles nehnul brvou.

Prošli padokem, dolů po dráze, kroužili před startem, zajeli do startovních boxů. Piper měl stále pocit, že se mu to všechno zdá. Teprve v okamžiku, kdy se na tvářích všech jezdců objevilo napětí, si uvědomil skutečnost. Srdce se mu prudce rozbušilo a v hlavě se mu roztočila kolečka naplno.

Teď to přijde, pomyslel si, za chvíli si vydělám tisíc dolarů. Pak dostanu další.

Nasadil si ochranné brýle, vzal do rukou otěže a bič. Pincer Movementa měl po pravici, Salad Bowla po levici. Když se startovní boxy otevřely, okamžitě přenesl váhu dopředu a postavil se ve třmenech s hlavou skoro nad hlavou koně.

Když poprvé míjel tribuny, snažil se udržet ve středu pole, co možná nenápadný. V oblouku zůstal mezi ostatními a jen se vezl. Svých tisíc dolarů si vydělal na odlehlé části dráhy, když jel na desáté pozici mezi dvaceti šesti startujícími.

Jen on sám věděl, jinak nikdo neměl tušení, jak se vlastně věci sběhly. Jen on věděl, že zápěstím prudce zkrátil levou otěž a stiskl koně pravou nohou. Tryskem cválající kůň uposlechl pokyn, zabočil ostře doleva a vrazil do souběžně cválajícího koně.

Byl to Salad Bowl. Ten se zapotácel, vrazil do dalšího koně, vzepjal se, ztratil rovnováhu a padl. Dva další koně spadli přes něho.

Piper Boles se ani neohlédl. Náraz a vybočení ho stály několik pozic, které by Crinkle Cut nestačil nahnat ani za těch nejpříznivějších okolností. Pak už jel Piper přesně podle instrukcí a po tvrdém finiši přišel dvanáctý.

Jen hrstka diváků ze všech sto čtyřiceti tisíc viděla jasně, co se odehrálo na vzdáleném úseku dráhy. Davy publika a budovy v oválu dráhy bránily ve výhledu nejen lidem, stojícím pod tribunou, ale i divákům na tribuně. Jenom novináři ze svého orlího hnízda viděli vše a ihned vyslali rychlé posly, aby zjistili další podrobnosti. V místnosti pro tisk to hučelo jako ve včelím úle.

Fred Collyer se díval z terasy na fotografy, zvěčňující Pincer Movementa. Trpce si pomyslel, že žádného z nich nenapadlo vyfotografovat druhého favorita, válejícího se v prachu, Salad Bowl nebyl terčem pozornosti jediného aparátu.

Fred se díval, jak vítěznému koni kladou na šíji pokrývku z rudých růží, jak se slavnostně udílejí trofeje. Pak se vrátil do místnosti pro tisk a díval se v televizi na zpomalený *záznam* dostihu. Chvíli *záznam* pouštěli úplně zvolna, chvíli pozadu, z různých úhlů, chvílemi ho nechali znehybnět do „mrtvolky“.

„Koukej…,“ Clay Petrovitch ukazoval na obrazovku Fredovi přes rameno. „Koukej, zavinil to Crinkle Cut. Vidíš…, vrazil do Salad Bowla… teď! Koukej! Crinkle Cut to zamíchal na betla!“

Fred přešel ke svému místu, sedl si a zadíval se na psací stroj. Crinkle Cut. Něco by o tom koni měl vědět… Pět minut se snažil soustředit, ale nic

si nevybavil.

Do místnosti pro tisk pronikaly různé podrobnosti a údajné výroky. *Žádný z* koní ani z jezdců neutrpěl zranění. Rozhodčí nevěděli co dřív, zahajovali šetření a pouštěli si záznamy dostihu znovu a znovu. Piper Boles neočekával, že by někoho diskvalifikovali, protože při Kentucky Derby se tvrdá jízda tradičně přehlížela. Piper Boles údajně prohlásil: „Crinkle Cut najednou bočil. Nečekal jsem to, nedokázal jsem kolizi se Salad Bowlem zabránit." Mnoho lidí mu uvěřilo.

Fred Collyer si pomyslel, že neuškodí, když napíše pár odstavců. Čím dřív začne psát, tím dřív bude moct začít pít. A že tu první skleničku opravdu potřeboval. Uši nastražené, aby mu neunikly nejnovější informace, sepsal kulometnou rychlostí reportáž o něčem, co sotva viděl. Když si text po sobě četl, zjistil, že jako první větu zaznamenal: „Diverze Crinkle Cuta se stala po dostihu středem všeobecné pozornosti."

Diverze Crinkle Cuta? To přece napsat nechtěl… Tedy ne doslova… Zamračil se. V hlavě mu zněla další nesmyslná slova. Začal psát. „Bylo by to drahé… samozřejmě… další tisíc? Co říkáte? Použité bankovky, polovičku předem."

Nechápavě se zadíval na to, co napsal. To jsem si musel vymyslet! Nebo se mi to zdálo… Buď jedno nebo druhé.

Zdálo se mu to, určitě, už se mu to začínalo vybavovat. Zdál se mu sen o dvou chlapech, jak chystají dostihový podvod. Jeden z nich byl Marius Tollman, který sípěl cosi o diverzi s Crinkle Cutem.

Fred Collyer se při tom pomyšlení usmál a uklidnil se. Vzápětí si však uvědomil, že to vůbec nebyl sen. Opravdu slyšel, jak Marius Tollman chystá s Piperem Bolesem incidents Crinkle Cutem. Zapomněl na ten rozhovor, protože byl opilý a měl okno. No, žádné neštěstí, pomyslel si neklidně, teď jsem se přece na všechno rozpomněl, tak co?

Ne, všechno se mu nevybavilo. Jestliže Crinkle Cut měl od něčeho odvést pozornost, pak od čeho? Možná, že si to ještě vybaví, když chvilku počká.

Blisters Schultz utratil peníze Freda Collyera na dva párky v rohlíku, jednu mátovou limonádu a pět neúspěšných sázek. Jako aktiva získal tři další náprsní tašky a jednu dámskou kabelku. Celkový zisk – devadesát čtyři dolary. Zasmušile se rozhodl, že to pro ten den zabalí a příští rok už na Kentucky Derby nepojede.

Marius Tollman supěl od jednoho výplatního okénka ke druhému, zatímco si rozhodčí předvolali jezdce všech koní, kteří se zapletli do hromadné srážky.

Diváci už byli unavení, ztráceli náladu a mnozí z nich už odcházeli. Kapely odpochodovaly, majitelé stánků balili zboží. Pincer Movementa vyfotografovali fotografové už asi po tisícáté. Koně startující v desátém, posledním, nejmíň zajímavém dostihu, přicházeli od stájí.

Piper Boles čekal před místností rozhodčích, až ho zavolají. Marius

Tollman vyslal své nejspolehlivější posly, aby doručili jeho balíčky. Piper Boles si balíček strčil do kapsy, a pak čelil rozhodčím s bravurou, za kterou by si zasloužil Oscara.

Fred Collyer složil hlavu do dlaní a snažil se na všechno rozpomenout. Možná, že by pomohla sklenička. Diverze… Crinkle Cut… Amberezzio.

Rychle se vzpřímil. *Amberezzio!* Co to sakra znamená? *Musí to být Amberezzio.*

Ohlédl se přes opěradlo židle: „Clayi, znáš nějakýho koně, co se jmenuje Amberezzio?"

Clay zavrtěl holou hlavou. „V životě jsem to jméno neslyšel."

Fred Collyer se vyptával na Amberezzia dalších kolegů, až se konečně dočkal odpovědi. „Amberezzio není kůň, je to učeň."

Musí to být…, bude to Amberezzio…, je rovnej…

Fred Collyer vstal tak prudce, až porazil židli. Do uzávěrky na poslední dostih zbývala jen jediná minuta.

„Půjč mi dvacku," požádal Claye.

Clay věděl o tom, že Fred přišel o náprsní tašku, a ochotně sahal pro peníze.

„Prosím tě dělej!" pobízel ho Fred.

„Dobrý, dobrý." Clay podal Fredovi dvacet dolarů a znovu se sklonil nad psacím strojem.

Fred vzal program a prodíral se davy diskutujícími o derby k sázkovému okénku kousek za místností pro tisk. Listoval v programu… Desátý dostih, favorit Homeward Bound, osm startujících… Rychle pročetl seznam, až našel, co hledal.

Phillip Amberezzio jel koně, jehož jméno Fred Collyer v životě neslyšel.

„Dvacet na vítěze, číslo šest," řekl rychle a převzal tikety jen vteřinu předtím, než se okénko zavřelo. Fred se trochu roztřásl a prodíral se davem zpět na terasu pro tisk. Na poslední dostih se díval sám, jako jediný novinář.

Že to ti žokejové umějí, pomyslel si s obdivem. Skvělé! Člověk by to neviděl, kdyby o tom nevěděl. Obklopili Amberezziova koně, pečlivě ho vedli a v pravou chvíli pole rozdělili, aby měl před sebou dobrý výhled. Amberezzio zvítězil o celou délku. Ostatní jezdci mávali ve finiši biči, jako by bojovali o život.

Fred Collyer se rozesmál. Ten chudák, jak-on-se-jmenuje, si nejspíš myslí, že je skvělý, když přivedl do cíle jako vítěze úplného outsidera a nechal za sebou ostatní jako smečku bezmocných štěkajících psů.

Vrátil se do místnosti pro tisk a zjistil, že se všeobecná pozornost soustředila na Harbourna Cressieho, který s sebou nahoru přivedl majitele a jezdce Pincer Movementa. Fred Collyer si poctivě zapsal několik výroků, ale myslel přitom na jinou historku, na dar z nebes.

Budu na to muset opatrně, pomyslel si. Musím se tentokrát vytáhnout, nesmím nikoho obvinit, ale musím dát jasně najevo, že je na místě šetření.

Vzbudily se jeho staré instinkty, byl vzrušený. Ano, napíše článek doma v hotelu, v klidu. Takovou věc nemůže přece psát, když se mu všichni ostatní reportéři můžou dívat přes rameno.

Dole v šatně pro jezdce rozdal Piper Boles diskrétně tikety od Maria Tollmana. Každý ze sedmi „neúspěšných“, kteří startovali v desátém dostihu, dostal tikety v hodnotě pěti set dolarů, Piper Boles v hodnotě jednoho tisíce. Každý z jezdců pověřil následně svoji ženu nebo slečnu, ať jde výhru vyzvednout. Některé z dam by Blisters Schultz snadno obral, ale byl už bohužel na cestě domů.

Peníze Maria Tollmana sice poměr na Amberezzia snížily, ale stejně se vyplácelo dvanáct ku jedné. Marius Tollman supěl od okénka k okénku a sbíral své výhry po malých kouscích. Všechny peníze se mu do podpažních pouzder nevešly, takže si část bankovek musel nastrkat po kapsách. Škoda, že už Blisters odjel.

Fred Collyer si vyzvedl svůj svazek bankovek a vrátil půjčených dvacet dolarů Petrovitchovi.

„Když jsi dostal dobrej tip, mohls mi to říct,“ zlobil se Petrovitch. V duchu si přitom představil, kolik si asi Fred naúčtuje na výlohách za jízdy na závodiště, které mu Clay poskytoval zdarma.

„To nebyl tip, to byla jen inspirace.“ Nemohl Clayovi říct, co ho inspirovalo, protože psal pro konkurenční noviny. „Pozvu tě cestou domů na skleničku.“

„To bych taky prosil!“

Fred Collyer vzápětí svých slov, vyřčených bez rozmýšlení, litoval. Uvědomil si, že nechtěl začít pít, dokud nebude mít dopsáno. No, jedna skleničká… Už se napít moc potřeboval, připadalo mu, že od poslední středeční skleničky uplynula celá věčnost.

Oba novináři odešli společně s posledními zbytky publika. Závodiště vypadalo na konci dne unaveně a neúpravně. Na zemi se povalovaly zašlapané rudé lístky tulipánů a rostlinám zbývaly jen nahé stonky s holými bliznami, hledící bezradně k nebi. Trávníky byly podupané, zašedlé od špíny a poseté odpadky.

Fred Collyer to nevnímal, myslel jen na to, co má, na peníze v kapse a na historku v hlavě. To pomyšlení krásně hřálo.

Zasloužím si skleničku na oslavu, řekl si. Koupím Clayovi skleničku jako poděkování, a možná ještě jednu na oslavu. Přece se stane jen zřídkakdy, aby člověku věci takhle vycházely.

Zastavili se na skleničku. První dvojitá whisky projela Fredu Collyerovi žilami jako oheň suchým klestěm. Po druhé skleničce se cítil skvěle.

„Budeme muset jít,“ řekl Clayovi. „Musím dopsat reportáž.“

„Hele, dáme si ještě jednu, teď je to na mně.“

„Radši už ne,“ bránil se Fred šlechetně.

„Neblbni!“

Clay objednal další pití. Fred Collyer byl mírně nesvůj, když do sebe

házel třetí skleničku. Ale co, pořád dokáže psát líp než kdokoli jiný. Jasně.

Po třetí skleničce odešli. Fred Collyer si koupil litr bourbonu napotom, až bude mít dopsáno. V hotelovém pokoji si pak z láhve lokl jen malý doušek a sedl k psacímu stroji.

Slova se mu nechtěla řadit. Šestkrát špatně začal a papír zmuchlal a zahodil. Nalil si trochu bourbonu do skleničky na čištění zubů. Marius Tollman, Crinkle Cut, Piper Boles, Amberezzio…

Ba ne, nebude to jednoduché. Znovu se napil. Neubránil se.

Za takovou reportáž by mu měl šéf sportovní rubriky zvýšit plat, nebo by měl přinejmenším přestat zpochybňovat Fredovy výdaje.

Znovu se napil.

Piper Boles si vydělal tisíc dolarů tím, že narazil do Salad Bowla. Sakra, jak tohle napsat, aniž by se dopustil urážky na cti?

Znovu se napil.

Jezdci, startující v desátém dostihu, se domluvili na tom, že nechají zvítězit jediného poctivého. Jak sakra tohle napsat?

Znovu se napil.

Jak rozhodčí, tak tisk se soustředili na pohromu v Kentucky Derby a desátý dostih ignorovali. Rozhodčí nebudou rádi, když jim to připomene.

Znovu se napil. A znovu. A znovu.

Měl zavolat do redakce a nadiktovat text do deseti hodin ráno. Když přišlo ráno a udeřila desátá, spal jako dřevo a chrápal. Ležel na posteli oblečený, prázdná láhev od bourbonu na podlaze. Vyhrané bankovky, které se v noci snažil spočítat, mu ležely na hrudi.

Jarní horečka

Časopis Women's Own *mne nečekaně požádal o vhodnou povídku. (Prosíme pět tisíc slov.)*

Prý mi zcela přenechávají, jaký námět zvolím, ale uvítali by, kdyby vyprávění bylo vhodné pro ženy.

A tak vznikla Jarní horečka*, povídka, kterou jsem psal opravdu rád.*

Když na tu dobu Angela Hartová vzpomínala, vybavila si zcela přesně okamžik, kdy se zcela nesmyslně a beznadějně zamilovala do svého žokeje.

Angela Hartová, baculatá, mateřská, něco přes padesát, sledovala pohledem čtyřiadvacetiletého mladíka v růžových a bílých barvách, vcházejícího do padoku při dostizích v Cheltenhamu, a myslela si: „Jak je mladý, štíhlý, pružný… a *statečný!*"

Přešel přes jasně zelený trávník a na chvíli se k ní přidal na kousek řeči, jak se sluší, než s koněm vyjede na dvě míle proutěnek. Zadívala se na něj, na jeho hladkou, snědou kůži nad lícními kostmi. Přikývla že ano, že je opravdu krásný jarní den a že to na suché půdě Billymu půjde líp, než kdyby lilo jako v posledních týdnech.

Byl to den jako každý jiný. V Angelině srdci v poslední době celkem úspěšně zaplnili prázdné místo po nebožtíku manželovi dva dostihoví koně, a Angela spokojeně trávila čas na závodištích, když její milovaní skokani běželi dostihy. Vystřihovala si zmínky o svých koních z dostihových novin a často volala svému trenérovi, Clementu Scottovi, aby se přeptala na jejich zdraví.

Laskavá žena, se smyslem pro humor. Měla jednu slabost, bláhově věřila, že ostatní lidé jsou tak plní dobré vůle jako ona sama. Byla jako děti, které hladí tygra. Očekávala spokojené, vděčné mručení, a ne že jí ukousne ruku.

V očích žokeje Dereka Robertse byla Angela Hartová jednoduše paní středního věku, majitelka Billyboye a Hamleta, žena, ke které se choval vždy zdvořile, protože potřeboval peníze za jízdy na jejích koních. Věcně usuzoval, že k jeho povolání patří nejen co nejlepší výkon v dostihu, ale i pobavit a potěšit majitele před dostihem i po dostihu. Dávno zjistil, že skoro všichni majitelé jsou dojemně rádi, když jim žokej koně pochválí, a proto si navykl, bez zlé vůle, vlévat majitelům nemístný optimismus. Sám sobě nevěřil ani slovo.

Když vešel do cheltenhamského padoku, rozhlédl se po paní Hartové a zahlédl ji, jak stojí v trávě, v zeleném kabátě a hnědé kožešinové čepici. Pomyslel si, že Billyboy v dnešní společnosti mnoho naděje nemá, a že bude asi lepší, když tu starou kachničku trochu připraví na zklamání a

současně se pojistí, aby neúspěch nepřisoudila jemu.

„Opravdu krásný den," potřásl jí rukou. „Dnes je opravdu jako na jaře."

„Ano, je krásně." Pak zmlkla.

Když chvíli mlčela, zkusil žokej znovu navázat řeč: „Dnes se Billymu poběží mnohem líp, když už po těch deštích turf vysychá."

„Jistě."

Byla neobvykle nemluvná, podivil se. Jindy přece vzrušeně švitoří. Díval se na Billyboye procházejícího kolem padoku a dodal povzbudivě: „Dnes poběží dobře…, i když člověk musí zvážit, že proti němu běží silná konkurence."

Paní Hartová vypadala nesoustředěně. Mlčky přikývla. Derek Roberts v duchu pokrčil rameny, rutinně se na paní Hartovou usmál a pomyslel si (mylně), že pokud má nějaké starosti, jeho se netýkají.

O kus dál sledoval koně pohledem Billyboyův trenér Clement Scott. Statný, k šedesátce, sympatický šarmér, dosahoval v životě úspěchy spíš kouzlem osobnosti než trenérskou dovedností. Uměl se oblékat a uměl mluvit.

Pod přitažlivou slupkou se skrývalo chladné jádro, jak dobře věděla jeho skromná žena i jeho dospělé děti žijící se svými partnery, stejně jako všichni, kdo ho dobře znali. Byl příjemný společník, ale necítil s lidmi. Na povrchu srdečný, uvnitř bezohledný sobec.

Clement Scott měl bohaté zkušenosti s majiteli i jezdci. Z profesionálního hlediska si obou vážil, Dereka i Angely Hartové. Dereka, protože uměl potěšit majitele a uměl jezdit, a Angely, protože jí šlo především o koně a ne o peníze, které na nich lze vydělat.

Mateřské, sentimentální dámy byly podle jeho názoru jako majitelky nejmíň kritické a shovívavé. Snášel mnohomluvné telefony těchto dam trpělivě, protože to, co jim naúčtoval, většinou hned zaplatily. K Angele, požehnané hezkým domem u wentworthského golfového hřiště, se choval se škádlivou bodrostí, která zaručila jeho stájím věrnost celé řady vdov. Byly Scottovi věrné navzdory pověstem, že je při první příležitosti ošidí.

Angela, podobně jako jiné dámy, těm pomluvám nevěřila. Clement, ten roztomilý uličník, díky kterému bylo opravdu zábavné vlastnit dostihového koně, by právě *ji* určitě neoklamal.

Angela se dívala na dostih s elementem z tribuny. Cítila zvláštní úzkost, nestrachovala se jako jindy jen o koně, o jeho bezpečný návrat, ale i o muže v jeho sedle. Vydává se do takového nebezpečí, pomyslela si. Sledovala ho dalekohledem. Předtím ji zajímalo jen to, jestli jezdec správně odhaduje krok, jestli šikovně využívá každou příležitost dostat se dopředu, jestli jede finiš naplno. Během tohoto dostihu se její vztah k jezdci zásadně změnil, přestal být věcný, změnil se v citový. Sama si to však řádně neuvědomovala.

Derek Roberts se řídil pravidlem, že je třeba jet naplno, i když kůň nemá šanci na umístění. Vyjížděl Billyboye až do cíle a dostal se na čtvrtou

pozici. Věděl, že Angele bude čtvrtá pozice milejší než šestá nebo sedmá. Clement Scott se v duchu usmál. Čtvrtý nebo sedmý, je to stejně jedno, kůň žádnou peněžní cenu nevyjede, ale ten kluk, Derek, pohledný a mazaný, opravdu ovládá umění jak potěšit majitele, to se mu musí nechat.

Angela Hartová tiskla dalekohled k tělu a oddechla si úlevou po nervovém vypětí. Vděčně si pomyslela, že čtvrté místo není tak špatné, když člověk uváží, v jaké konkurenci Billyboy běžel, a před cílem byl ještě plný síly, to je dobré znamení… Hlavně že se Derek Roberts vrátil živý a zdravý.

Spěchala s trenérem dolů z tribuny, aby uvítala koně i jezdce. Dívala se na frkajícího, zpoceného Billyboye a poslouchala, co jí přes rameno říká Derek, zatímco rozepíná obřišník.

„… udělal menší chybu při doskoku na třetí překážce od konce, ale to ho nezastavilo… Myslím, že se s ním co nejdřív dočkáme vítězství.“

Hezky se na ni usmál, jak to uměl, zamával jí a šel na váhu a pak do šaten, aby se nachystal na další dostih. Sedlo s řemeny nesl přes ruku. Angela se za ním dívala, dokud nezmizel z dohledu. Pak se zeptala Clementa, kdy zase některý z jejích koní poběží.

„Hamlet měl dnes ráno trochu zapálenou přední,“ řekl. „A Billyboy potřebuje aspoň dva týdny klidu, než zase poběží dostih.“ Přimhouřil oči a začal si ji dobírat. „Když to bez nich nemůžete vydržet, tak proč se někdy dopoledne nezajedete podívat na tréninkové cvaly?“

To ji potěšilo. „Jezdí práci Derek?“

„Někdy ano.“

Příští den Angela chodila zasněně po domě a uvažovala o tom, že by měla koupit dalšího koně.

Vyhledala telefonní číslo Dereka Robertse a zavolala mu.

„Mám vám najít dalšího koně? Jo, jasně…, další kůň…, to je jistě ohromný nápad, měla byste se ale poradit s panem Scottem.“

„Kdyby mi pan Clement nějakého poradil, jel byste se na něj se mnou podívat? Chtěla bych znát váš názor, než se ke koupi rozhodnu.“

„No…“ Váhal. Nebyl nadšený, že si Angela dělá nároky na jeho volný čas, ale současně si uvědomoval, že další kůň by znamenal další příjem za jízdy. „Tak teda dobře, jel bych s várna, paní Kartová.“

„Výborně. Hned zavolám panu Clementovi.“

„Dalšího koně?“ podivil se Clement. „Jistě, když si to přejete…, i když sezóna už hodně pokročila. Neměli bychom s tím počkat?“

Angela mu skočila do řeči: „Ne, Clemente můj milý, chci toho koně teď.“

Clement vnímal, s jakou naléhavostí Angela hovoří, nechápal však proč. O čtyři dny později, když se Angela přijela podívat, jak její dva koně běhají práci (předtím se ubezpečila, že je pojede Derek), bylo Clementovi všechno jasné.

Statná padesátnice Angela nespustila z Dereka Scotta ani na chvíli oči.

Sledovala ho, když byl v sedle i když přecházel pěšky, dychtivě se na něho dívala, když něco říkal. Kladla mu otázky, aby si ho udržela vedle sebe, a viditelně ztratila elán, když odjel domů.

Clement Scott se s podobnou situací nesetkal poprvé. Choval se k Angele ještě dvorněji než jindy a v duchu se pobaveně usmíval. Naštěstí se doslechl o vhodném koni ke koupi a chystal se za ním s Angelou zajet.

Angela řekla nesměle: „Totiž, já už si řekla Derekovi, jestli by se mnou nejel."

Clement ten den večer Derekovi zavolal.

„Že se do mě zbláznila? To je blbost, jezdím pro ni už víc jak rok, neříkej mi, že bych to za tu dobu nepoznal," namítal Derek.

„Hele, kamaráde, měj oči otevřený," řekl Clement. „Podle mýho chce dalšího koně jen proto, aby se s tebou mohla častějc vídat. No, je to tak, a já pro tebe mám za týhle situace prima návrh."

Vysvětlil podrobné, co má v plánu a Derek brzy shledal, že jeho oddanost zájmům paní Kartové je až na druhém místě, na prvním místě že je vyhlídka na okamžitý, nezdaněný zisk.

O několik dní později zajel k Angelině domu ve Wentworthu. Do Yorkshiru pak jeli společně jejím vozem, roverem, s Derekem za volantem. Kůň patřil jednomu yorkshirskému farmáři, a Angelu těšilo, že cesta k cíli potrvá skoro celý den.

Namlouvala si, že chce dalšího koně, protože ji dostihy zajímají čím dál víc, a že se těší na cestu do Yorkshiru, protože se nemůže dočkat, až uvidí „zajímavou, výhodnou koupi za pouhých dvacet tisíc, co vám bude dělat čest".

Můžu si to dovolit, říkala si, prostě letos v létě nepojedu na ten zájezd jachtou a budu šetřit na oblečení. Ani na chvíli si nepřipustila, že utrácí tolik peněz za koně, jen aby pro sebe získala několik hodin života Dereka Robertse.

Severně od Watfordu Derek řekl: „Paní Kartová, už vám Clement něco o tom koni pověděl?"

„Ne, řekl, že mi to povíte vy. A říkejte mi Angelo."

Odkašlal si. „Angelo..." Nejistě se na ni zadíval. Seděla vedle něho, baculatá, klidná a spokojená. To snad není možný, říkal si. Lidi jako paní Kartová se jen tak nepoblázněj. Přece je na to stará..., přes padesát..., neuvěřitelný věk pro čtyřiadvacetiletého mladého muže. Neklidně se na sedadle zavrtěl a trochu se dokonce i zastyděl, byl nesvůj z toho, na co se chystal.

„Pan Scott říká, že ten kůň má velký vyhlídky. Je mu teprv šest. Vloni vyhrál proutěnky...," pokračoval v propagačním proslovu. Šikovně využil několika skutečností, které si mohla ověřit v Knihách formy, kdyby chtěla, a dovedně je postavil do růžového, nadějného světla. „Teď toho moc nenaběhal, to je vám jasný, kvůli mrazu a sněhu..., ale mezi náma... Angelo, pan Scott toho koně chce přihlásit na Whitbread. Fakt, je to asi

třída."

Angela Derekovi naslouchala v bezdechém nadšení. Whitbread Gold Cup, poslední velký dostih překážkové sezóny, se měl běžet za šest týdnů. Představa, že bude mít koně, který bude mít na to, aby v dostihu startoval, pro Angelu znamenala vyvrcholení jejího dostihového života. Otevíraly se před ní nové obzory. Její radost neznala mezí.

„To je skvělé," vydechla blaženě a Derek Roberts se málem začervenal.

„Pan Scott se ptá, jestli mi svěříte vyjednávání, pokusím se pro vás usmlouvat nižší cenu."

„Clement je miláček, že na mne tak myslí," ustaraně se na Dereka usmála. „Ale nesmlouvejte moc tvrdě, abychom o toho koně nepřišli."

Derek slíbil, že si dá pozor.

„Jak se vlastně jmenuje?" zeptala se Angela.

„Magic."

Magic byl ustájený v barabizně, která sama o sobě měla být varováním. Angela však vyslechla řadu historek o tom, jak v Irsku vyrostli šampióni vedle vepřínů. Ve snu ji nenapadlo, že je na místě ostražitost. Její miláček Clement by jí určitě nic špatného nedoporučil, a navíc přece má s sebou Dereka, ten se vyzná... Důvěřivě si prohlížela nenápadného valacha, kterého jí přivedli, a viděla jen to, co chtěla, své sny, neviděla bláto na dvoře, prohnilá prkna kolem vrat, popraskanou kůži na ohlávce.

Dívala se, jak koně provádějí po zarostlém dvoře, viděla ho klusat na lonži v malém neúhledném padoku. Neviděla, jak pochybovačně se Derek tváří.

„Tak co si o něm myslíte?" zeptala se, oči rozzářené nadšením navzdory všemu.

„Má pevný plece," řekl Derek moudře. „Potřebuje ale trochu vykrmit, aby se dostal do formy."

„Ale líbí se vám?"

Přikývl. „Přesně to, co chceme."

„Pak ho tedy beru," řekla bez nejmenšího zaváhání. Derek v sobě potlačil pichlavé pochyby.

Čekala ve voze, zatímco Derek smlouval s majitelem koně. Dívala se, jak oba muži stojící proti sobě na dvoře mávají rukama a vrtí hlavou. Pak si k její úlevě potřásli rukou. Derek jí přišel říct, že pokud ho bude chtít, zaplatí za koně devatenáct tisíc.

„Ještě si to rozmyslete," radil jí, ale jako by to nemyslel vážně.

Potřásla hlavou. „Už jsem se rozhodla. Opravdu. Mám tomu člověku vypsat šek?"

„Ne. Pan Scott ještě musí opatřit potvrzení od veterináře, musí zařídit odvoz, pojištění a tak. On to všechno zúřaduje, zaplatí, a pak vám to naúčtuje všechno dohromady, bude to pro vás jednodušší."

„Můj zlatý Clement," řekla, „je tak milý a ohleduplný!"

Její zlatý Clement přihlásil Magika do Whitbreadu v Sandown Parku.

Taky ho přihlásil do „zahřívacího“ dostihu, který se měl konat tři týdny před velkým dostihem.

Řekl Angele: „Poběží už ve Stratfordu nad Avonou, v Pragnellově poháru, první týden v dubnu.“

„To je skvělé,“ radovala se Angela.

Několikrát se telefonicky bavila s Derekem. Radila se s ním o Magikových vyhlídkách a sála do sebe jeho optimismus jako slovo boží. Myslela na Dereka ve dne v noci. Zlatý Derek, tak statečný, okouzlující a milý!

Clement a Derek vzali „výhodnou koupi“ doma na pracovní cvaly a zjistili, že kůň neudrží krok ani s jedním z ostatních. Magic mával ocasem, vyhazoval a obecně dával najevo špatnou náladu a vzdor. Clement i Derek však rozzářené Angele nahlásili, že se Magic chová jako dokonalý džentlmen, že si vede dobře.

Když Angela odjela, řekl Clement Derekovi: „Výborně, kamaráde, když jsi u toho, nevšimla by si Angela, ani kdyby začalo zemětřesení.“

Derek se za ní díval a cítil se provinilý. Není to fér, říkal si. Je to docela hodná ženská, nikomu nikdy neublížila. Měl na sebe vztek, ale bylo už pozdě.

Do Stratfordu vyjížděli všichni tři s rozdílnými nadějemi. Derek doufal, že Magic absolvuje aspoň jeden okruh, Angela doufala ve vítězství a Clement doufal, že to kůň nezabalí už po prvním furlongu.

Rychlý kurs. Tři míle. Pevná půda. Osmnáct překážek.

Angele tlouklo bouřlivě srdce, když Magic, k úlevě obou mužů, spořádaně vyběhl od startu. Pak se kůň uvolil běžet v zadní polovině pole. Asi po dvou mílích průměrného výkonu si oba muži oddechli. Počítali s tím, že toho bude mít Magic co nevidět dost a že odpadne, ale Angele pak snadno vysvětlí, že kůň ten dostih potřeboval a že na Whitbread bude v ideální formě. Angela jim určitě uvěří.

Asi míli před cílem přemohla Dereka síla zvyku. Pobídl koně rukama, koleny a zamlaskal. Magic zcela neočekávaně vyrazil vpřed, na příští překážce špatně odhadl vzdálenost, odskočil příliš brzo, vzal tvrdě o překážku a na doskoku upadl.

Kůň se zdvihl a lehce odklusal, ale jezdec zůstal ležet v trávě.

„Dereku!“ vykřikla Angela zděšeně.

„Pitomec!“ rozčiloval se Clement. „Vyvedl ho z rytmu!“ Spěchal z tribuny dolů.

Angela se dívala dalekohledem na nehýbajícího se Dereka, celá sklíčená úzkostí. Sledovala, jak ho nakládají na nosítka a odnášejí k sanitce. Pak šla na třesoucích se nohách ke stanici první pomoci. Čekala.

Neměla jsem toho koně kupovat, říkala si zoufale. Kdybych ho nekoupila, Derek by byl…, nebyl by…

Derek žil. Když muži v modrém otevřeli dvířka sanitky, viděla, že hýbá rukama. Pocítila strašlivou úlevu, otřásla jí stejnou silou jako předtím

úzkost. Dělalo se jí mdlo.

Derek Roberts si zlomil nohu a neměl náladu na Angeliny city. Věděl, že je nablízku, protože se pokoušela k němu protlačit mezi sanitáři, kteří nosítka vykládali. Opakovala stále: „Dereku, Dereku, jste v pořádku?"

Derek neodpovídal. Soustředil se na svoji nohu. Bolela. Šlo mu jen o to, aby se dostal do ordinace, aniž kdo vrazil do nosítek. U dveří ošetřovny se vždy nakupil hlouček krvežíznivců tlačících se, aby co nejlíp viděli. Díval se na tváře, které se nad ním skláněly a měl na ně vztek, nesnášel tu lačnou zvědavost. Jako vždy se mu ulevilo, když se za ním dveře ošetřovny zavřely a zvědavé oči zmizely.

Při čekání na lékaře si zasmušile pomyslil, že si za to všechno může sám, patří mu to.

Angela neklidně přecházela přede dveřmi. Věděla, že by si měla správně dělat starosti o koně, ale nedokázala to. Myslela jen a jen na Dereka.

„Paní, nedělejte si hlavu," řekl čísi vlídný hlas. „Ten váš Magic je v pořádku, běhá tamhle v prostředku a chlapi s ním mají plný ruce práce, mají co dělat, aby ho chytli. Přestaňte si dělat starosti."

V cestě jí stál statný chlap s yorkshirským přízvukem. Překvapeně se na něho zadívala.

„Ten kůň je od mýho bratra," vysvětloval. „Přijel jsem sem, abych ho viděl běžet."

„Ach tak," řekla Angela nejistě.

„Je ten mladej v pořádku? Ten, co ho jel?"

„Myslím, že si zlomil nohu."

„No nazdar, to je ale smůla. Ale musím říct, že ten mladík umí smlouvat, bratr to s ním neměl lehký."

„Ano?"

„Jo. Bratr říká, že Magic je rychlej, ale ten váš tvrdil, že ne, že kůň nestojí za nic, že nemá formu a vůbec. Bratr za něj chtěl sedm tisíc, ale ten váš mladej to usmlouval na pět. Já sem přijel, abych viděl, kterej z těch dvou má pravdu." Dobromyslně se usmíval. „Teda, abych pravdu řek, moc slavně neběžel, asi měl pravdu ten váš mladej. Nic si z toho ale nedělejte, paní, příště třeba bude líp."

Kývl na Angelu, usmál se a odešel. Angela lapala po dechu, jako by jí ho někdo vyrazil.

Byla v tu chvíli blízko východu. Po ztuhlých nohách došla jako ve snách ke svému vozu. Třásla se. Seděla za volantem s pocitem, že se jí to zdá, celou cestu domů. „Ten člověk se určitě plete," říkala si. „Určitě nešlo o to, jestli kůň bude stát sedm nebo pět tisíc, ale dvacet nebo devatenáct." Když dojela domů, vyhledala v seznamu telefonní číslo bývalého majitele Magika a zavolala mu.

„Jo, to souhlasí," řekl. „Pět tisíc," ozval se z dálky dobromyslný yorkshirský hlas. „Asi vám naúčtovali o něco víc, ne?" Zasmál se. „Přirazili

vám nejspíš tak dvě stovky, co? To jim nemějte za zlý, pani, zasloužej si provizi, takovej je život."

Položila sluchátko. Seděla osamělá na pohovce a dívala se doprázdna. Teprve v tu chvíli si uvědomila, že se do Dereka zamilovala. Pochopila, že to na ní Derek i Clement poznali už před řadou týdnů, a že toho bezohledně zneužili a zmanipulovali ji. Skoro jako by ji znásilnili.

Měla je oba tak ráda, tolik se z jejich přátelství radovala, tolik jí na nich záleželo, dávali jí pocit štěstí… Zneužili její city a pak je odhodili. Nemají k ní pražádný vztah. „Kdyby jim na mě aspoň trochu záleželo… Derek mě vůbec nemá rád."

Bolest ze zrady ji naplnila dosud nepoznanou sklíčeností. Jak jen jsem mohla být tak hloupá, tak slepá, tak dětinská!

Po chvíli se zvedla a procházela osamělým domem. Chyběl jí nebožtík Eduard, i s tím jeho věčným káráním. Šla do kuchyně, postavila na čaj a dala se do pláče.

Po týdnu navštívila Dereka v nemocnici. Ležel ve velkém pokoji s mnoha dalšími pacienty, nohu na extenzi. V první chvíli jí připadal cizí: hubený mladík, hlavu na polštáři, oči zavřené. Už nevypadal silný a statečný, spíš jako dítě, pomyslela si.

To byl taky omyl.

Zaslechl její kroky a otevřel oči. Nečekal ji a neubránil se rozpakům. Polkl, kousl se do rtů a pak se pracně usmál. Úsměv se nezměnil, byl stejný jako dřív, překrýval zradu. Angele se z Dereka dělalo zle.

Přitáhla si k němu židli. Řekla: „Dereku, přišla jsem vám poblahopřát."

Tvářil se zmateně. „K čemu?"

„K dobrému obchodu, k čistému zisku, k rozdílu mezi pěti a devatenácti tisíci."

Rázem se přestal usmívat. Odvrátil se. Byl v pasti. Styděl se a přál si, aby Angela zmizela.

„Kolik z toho jste dostal vy a kolik si nechal Clement? Jak jste se rozdělili?" zeptala se Angela zvolna.

Nastalo dlouhé ticho. Pak odpověděl: „Půl na půl."

„Děkuju vám." Angela vstala a odstrčila židli. „To mi stačí. Chtěla jsem jen vědět, jestli to přiznáte."

Chtěla se především přesvědčit, jestli je dostatečně vyléčená, jestli už netrpí jarní horečkou a jestli se dokáže na Dereka dívat věcně a bez citového zaujetí. Dokázala to.

„To je všechno?" zeptal se.

Přikývla. „To, co jste provedl, není proti zákonu, ale je to… opovrženíhodné. Měla jsem být chytřejší." O krok odstoupila. „Sbohem, Dereku."

Než došla na půl cesty ke dveřím, zavolal na ni. „Angelo, paní Hartová!"

Zarazila se a o pár kroků se vrátila.

„Prosím, vyslechněte mne, prosím. Jen chvilku.“

Vrátila se zvolna k jeho posteli.

„Asi mi nebudete věřit,“ řekl, „ale přemýšlel jsem o tom dostihu ve Stratfordu…, řekl bych, že Magic vlastně není tak úplně beznadějný.“

„Ne,“ řekla Angela. „Těch lží už bylo dost.“

„Já ne… Teď nelžu, fakt ne.“

Zavrtěla hlavou.

„Poslouchejte mě…,“ prosil. „Magic ve Stratfordu nezaběhl, protože to od něj nikdo nechtěl – teprve až ke konci, když jsem s ním zatřásl. Pak se svalil, protože přidal až těsně před překážkou a já ho nestačil na ni navést. Vystřelil jako z děla.“

Angela ho nevěřícně poslouchala.

„Jsou koně,“ pokračoval, „co se doma nenamáhají, jako Magic, tak jsme mysleli…, teda já myslel…, že mu to v dostizích taky nepůjde. Teď už bych na to nepřísahal.“

Angela pokrčila rameny. „To na věci nic nemění. Však se pozná, jak na tom je, až poběží ve Whitbreadu.“

Zavrtěl sebou. „Ne, nepoběží, Clement s tím nikdy nepočítal, vůbec ne.“

„Je přece přihlášený,“ namítla.

„Ano, ale… prostě, pan Scott vám nejspíš tak jeden nebo dva dny před dostihem sdělí, že Magie má zvýšenou teplotu nebo namoženou nohu nebo něco jinýho, a že nemůže startovat. On…, my…, mysleli jsme si, že když řekneme, že má na Whitbread, nebudete se handrkovat o cenu…“

Angela zhluboka vzdychla. Zadívala se na mladého muže, neklidně žmoulajícího povlak přikrývky. Nedíval se jí do očí. Viděla na něm, jak se stydí, jak je unavený a jak ho trápí bolest v noze. Uvědomila si, že za své zničující city netrpí jen ona, ale že na ně doplácí i on.

Angela pak z domova zatelefonovala Clementovi. „Clemente, můj milý, jak se má Magic?“

„Pořád stejně, Angelo, pořád stejně.“

„To ráda slyším,“ řekla mile. „A teď se můžeme těšit na Whitbread, že?“

„Jistě, jistě, už abyste si koupila nový klobouk.“

„Clemente,“ zašvitořila Angela. „Počítám s tím, že Magic bude v dokonalém pořádku a fit, počítám s tím, že se v pořádku dostaví na start ve Whitbreadu. Pak se teprve přesvědčíme, jak je špatný.“

„Prosím?“

„Protože pokud tomu tak nebude, milý Clemente, je možné, že sem tam někomu něco pošeptám… Však víte, někomu od novin nebo z berního úřadu a tak…, jak jste koně koupil za pět tisíc a vzápětí mi ho prodal za devatenáct.“

Angela poslouchala hluboké ticho na druhém konci telefonu a pobaveně, škodolibě se usmála. „Clemente, můj milý, náš nový jezdec dostane od nás obou pokyn pokusit se o vítězství, řekneme mu, ať se snaží,

ano? Musí to být poctivá zkouška, nemyslíte? Abych vám dodala trochu elánu, slíbím vám, že pokud se přesvědčím, že Magic dělal, co mohl, ať už vyhraje nebo prohraje, neřeknu nikomu, kolik jsem za něj dala. Tak zní dohoda, Clemente, a mně můžete věřit. Máte mé slovo."

Clement praštil sluchátkem a hlasitě zaklel. „Zatracená baba! Musela si to ověřit." Zavolal do Yorkshiru a zjistil, že si to skutečně ověřila. Čert ji vem, pomyslel si. Všichni ho budou mít za úplného blbce, když nechá toho nanicovatého koně běžet v jednom z největších dostihů. Jeho pověsti to určitě neprospěje. Zatraceně!

Clement Scott se vůbec necítil provinilý. Přece už takhle napálil pěknou řádku starých ženských. Kdyby Angela promluvila – a mluvit ona dokázala –, důvěřivé staré dámy by patrně začaly být nedůvěřivé a obstarávaly by si koně od někoho jiného. Uvědomil si, že ať chce nebo nechce, bude muset Magika připravit na dostih, jak nejlíp to půjde, a bude mu muset opatřit nejlepšího žokeje, jakého sežene.

V padoku před Whitbreadem byla Angela už zase taková, jaká bývala, laskavá, řečná, se zářícíma očima.

Hovořila se svým novým jezdcem. Byl zcela jiný než Derek Roberts, konstatovala Angela vděčně. Řekla mu: „Předpokládám, že jste to už probrali s mým milým Clementem," řekla vesele. „Myslím, že bude nejlepší, když s Magikem zůstanete vzadu v poli skoro celý dostih a začnete ho vyjíždět až tak míli před cílem, rozumíte, že? Pak to samozřejmě bude na vás a na něm, že? Vsadila jsem si na vás."

Žokej se nejistě zadíval na kamennou tvář Clementa Scotta. „Jeďte tak, jak dáma říká," řekl Clement.

Žokej byl zkušený a řídil se pokyny do písmene. Míli před cílem koně pobídl, začal ho vyjíždět a žasl. Magic– mladý, nevyježděný, nesl lehkou váhu – procválal kolem několika starších znavených soupeřů a na poslední překážku šel na páté pozici.

Clement nevěřil svým očím. Angela sotva dýchala. Magic se přenesl přes poslední překážku, letěl po rovince a do cíle přišel jako třetí.

„To bylo krásné…," vydechla Angela.

Protože si na Magika nikdo nevsadil, vydělala Angela u totalizátoru kupu peněz na umístění. O několik dní později prodala koně jednomu obchodníkovi kovovým odpadem z Kentu. Dostala za Magika přesně tolik, za kolik ho koupila.

Angela poslala Derekovi lístek s přáním brzkého uzdravení. O týden později mu poslala bednu šampaňského. Přiložila lístek s jediným slovem: „Děkuji."

Hodně jsem se naučila, říkala si, vděčím za to jemu. Poučila jsem se o hrabivosti, o hloupé důvěřivosti, o falši, o tom, co může způsobit láska, a jak krátké může mít trvání. Taky jsem se poučila o dostizích… Až příliš.

Angela prodala Hamleta i Billyboye a odjela na dovolenou na jachtě.

Slepá sázka

Julian Symons, předseda klubu anglických detektivkářů, dostal v roce 1979 výborný nápad jak přikrmit poloprázdné truhlice klubových peněz. Vyzval hrstku autorů detektivek, aby napsali krátkou povídku do klubové antologie.

Protože neovládám svět soudních procesů, napsal jsem povídku, kterou jsem pokřtil Jedenadvacet věrných a poctivých. Pod tím názvem také povídka v roce 1979 vyšla v Británii péčí nakladatelství Faber a nakladatelství Harper ve Spojených státech amerických. V Anglii povídku vydal také týdeník Women's Own *pod názvem* Slepá sázka.

Arnold Roper si tiše pohvizdoval, zatímco se mu vařila voda na kávu. Nasypal rozpustný prášek do starého modrého hrníčku, který si přivezl na památku z Brixhamu. Pohvizdoval jen tak, bez melodie a rytmu, jen tak, spokojeně. Byl spokojený se životem obecně a těšil se na bezprostřední budoucnost. Arnold Roper se chystal jako obvykle na dostihy, jako obvykle věděl, že pokud si vsadí, může počítat s výhrou. Pečlivě, metodicky a spolehlivě uplatní svůj bezchybný systém a zase zbohatne. Bylo to tak jisté, jako že se z vajec líhnou kuřata.

Pětačtyřicetiletý Arnold Roper byl rozený starý mládenec, štíhlý mužský zvyklý starat se sám o sebe, člověk, kterému bylo na obtíž se s někým bavit. Měl kolem sebe rád všechno urovnané –jako námořníci, ač námořníkem nebyl. Jídlo si nosil z restaurací a v koších na odpadky měl plastikové pytle, pro pořádek.

Arnold Roper měl jen jediný menší problém, a to bylo jeho bohatství. Získávání peněz bylo jeho největší potěšení. Utrácení peněz naopak odkládal do mlhavé, vzdálené budoucnosti. Jednoho dne vymění svůj neosobní byt za teplou, nekonečnou idylu pod tropickými palmami. Potíž byla, kam zatím s penězi, nevěděl, jak je skladovat, skoro mu to dělalo starosti. Zamračeně míchal sušené mléko do hnědavé tekutiny a přemýšlel, kde najít v ložnici místo pro další skříň.

Kdyby někdo Arnolda Ropera nařkl z hrabivosti, smrtelně by se urazil. Je pravda, že žil střídmě, ale to bylo spíš povahouněž posedlostí, taky se nikdy nekochal pohledem na své bohatství, nepočítal je. Nikdy by nepřiznal, že ten hřejivý pocit, jaký ho večer co večer zaplavuje, když uléhá ke spánku s vědomím, že vedle něho, ve dvou velkých dubových skříních, jsou tuny papírového oběživa, je hrabivost.

Arnold Roper nevěřil bankám. Věděl, že peníze vyhrané v sázkách nepodléhají dani. A shromažďoval je kolem sebe doma, protože jeho bezchybná, dokonalá metoda byla podvod.

Jamie Finland se probudil do své tmy a v několika krátkých vteřinách

ho napadly tři vzájemně nesouvisející myšlenky. „Je středa. Svítí slunce. Dnes se běží dostihy v Ascotu.“ Natáhl ruku a jemně se prsty dotkl magnetofonu vedle postele. Ležela na něm kazeta. Jamie se usmál, vložil kazetu do přístroje a pustil ho.

Ozval se hlas jeho matky: „Jamie, nezapomeň, že v půl desáté má přijít ten člověk spravit televizor. Pak buď prosím tak hodný a dej prádlo do pračky, moc prosím, musela jsem dnes spěchat. Doufám, že ti nebude vadit, když si k obědu ohřeješ včerejší polévku. Máš ji připravenou v kastrůlku. Koukej, abys neutratil všechny peníze, nebo ti ustřihnu kabel od sterea. Přijdu po osmé. Líbám tě.“

Mamince Jamieho Finlanda bylo osmatřicet a živila sebe a syna jako agenturní ošetřovatelka. Její syn soudil, že si vede dobře, když uvážil, jak se stará o své slepé dítě. Bylo mu patnáct. Ovládal Braillovo písmo, učil se doma a měl výborné známky.

Jistými, pružnými pohyby vstal z postele a oblékl se: modrou košili, modré džíny. Jeho maminka říkávala: „Modrou má nejradši,“ a její přátelé se divili: „Nepovídejte!“ Viděla na nich, co si myslí. Jak může vědět, jaká je modrá? Jamie však rozeznal modrou barvu se stejnou jistotou, s jakou poznal matčin hlas. Rozeznal i žlutou, červenou, všechny barvy spektra, ale jen za bílého dne.

Když mu bylo šest, řekl: „Potmě nevidím.“ Jen jeho matka, která byla svědkem toho, s jakou jistotou se pohybuje za dne a jak v noci klopýtá, chápala, co tím myslí. Říkala, že má radar. Jako mnoho slepců rozpoznal vlnovou délku světla a dokázal rozeznat i nepatrné změny frekvence způsobené barvoupředmětů, pokud byly dostatečně blízko. Cizím lidem to připadalo nepřirozené, divné. Jamie si myslel, že všichni lidé by dokázali vidět tak jako on, kdyby se o to snažili, a vůbec nechápal, co vlastně je „zrak“.

Udělal si topinky a snědl je. Pak šel vděčně otevřít dveře opraváři televize. „Je to u mě v pokoji,“ řekl a zavedl ho tam. „Máme zvuk, ale nejde obraz.“

Opravář se podíval do slepých očí a pokrčil rameny. Pokud ten mladík chce obraz, má ho mít, jako každý jiný koncesionář. „Budu to muset odnést do dílny,“ řekl moudře a zkoušel tlačítka. „Budou dostihy,“ řekl Jamie. „Můžete to spravit do té doby?“

„Do dostihů? Jo. Ačkoli…, něco ti povím, půjčím vám jiný televizor, mám náhodou jeden v autě…“ Odpotácel se s nemocným televizorem a vrátil se s náhradním. Rozhlédl se a řekl: „Nemáte zrovna málo radiopřijímačů. Nač jich potřebujete šest?“

„Mám je nastavené na různé frekvence,“ vysvětloval Jamie. „Tohleto rádio…,“ ukázal přesně které, „to poslouchá letecký provoz, támhleto policii, tamty tři různé obyčejné frekvence a tohleto místní vysílání.“

„Víš, co potřebuješ? Spojení na družici, pak bys mohl poslouchat celej svět.“

Jamie přikývl. „Už se na tom pracuje. Ode dneška."

Zavřel za opravářem dveře a uvažoval, jestli je trestné, když člověk vsadí na úplnou jistotu.

Greg Simpson si s takovými problémy hlavu nedělal. Zaplatil, aby se v Ascotu dostal k padoku, a nejdřív ze všeho si dal pivo se sendvičem, aby si udržel plné břicho. Už jsou to dva roky, vzpomínal při jídle, dva roky od chvíle, co poprvé vkročil na turf, dva roky, co zaměnil zásady za blahobyt a vymanil se z ubohosti.

Zdálo se mu, že už hrozně dávno je pryč oněch zoufalých patnáct měsíců prožitých v beznaději po tom, co se jeho zdánlivě bezpečný a na důchod zabezpečený život zhroutil. Nijak ho tehdy neutěšovalo, že fúze podniků a jejich „zeštíhlování" připravily o práci spoustu lidí ve vedoucích funkcích, že skončili na podpoře jako on. Přebyteční.

V padesáti a dvou letech, s bohatými zkušenostmi, po úspěšné činnosti, dobrý úředník očekával, že snadno najde vhodné, odpovídající místo, ale zavíraly se před ním jedny dveře po druhých. „Je nám líto, Gregu… Lituji, kamaráde… Bohužel, pane Simpsone, hledáme někoho mladšího." Upadl do bolestného zoufalství. A právě tehdy, kdy jeho žena musela oběma dětem odepřít hodiny plavání, protože museli usilovně šetřit, zahlédl ten zvláštní inzerát.

Pracovní uplatnění pro seriózního člověka zralého věku, který je nedobrovolně ve stavu nezaměstnaných již nejméně dvanáct měsíců.

V koutku duše tušil, že se mu nabízí spoluvina na něčem trestném, ale nepřiznal si to a přijal pozvání k nástupnímu pohovoru v jedné londýnské hospodě. Velice se mu ulevilo, když ho tam uvítal a nabídl mu záchranu zcela normálně vyhlížející člověk středního věku, prostředního vzdělání, slušně oblečený, s kravatou, světlá pleť lidí z kanceláří.

„Jezdíte někdy na dostihy?" zeptal se ho Arnold Roper bez oklik a upřeně se přitom na něho díval. „Máte zkušenosti s hazardem? Jakékoli? Sázíte na koně? Hrajete o peníze?"

„Ne," řekl Greg Simpson ctnostně. Obával se, že v tom okamžiku přichází o místo, ale cítil se nadřazeně. „Obávám se, že ne."

„Nesázíte ani na psy? Co výherní automaty? Karty? Nepřitahuje vás ruleta?" Muž se jen tak nevzdal.

Greg Simpson mlčky, ale rozhodně zavrtěl hlavou a chystal se k odchodu.

„Výborně," řekl Arnold Roper spokojeně. „Pokud jde o práci, kterou mám na mysli, jsou mi hazardní hráči k ničemu."

Gregu Simpsonovi se ulevilo. Byl hrdý na svoje vystoupení a svoji ctnost. „O jakou práci se jedná?" zeptal se.

Arnold Roper Simpsonovo teplé sebeuspokojení rychle zchladil. „Budete jezdit na dostihy," řekl. „Vsadíte, když řeknu, abyste vsadil, a nikdy jindy. Budete na dostihy jezdit většinu dní v týdnu, jako se chodí do práce. Sázet budete na jistotu a po každé výhře od vás budu očekávat svůj

podíl.“ Vyslovil rozumnou částku. „Cokoli vyhrajete navíc, bude vaše. Je to naprosto jisté a bezpečné. Když si budete počínat rozumně a věcně a nenecháte se jako hloupý slaboch zlákat na nějaký svůj tip, půjde všechno dobře. Rozvažte si to. Pokud vás ta nabídka zajímá, přijďte sem zítra ve stejnou dobu.“

Sázel na tutovky… Jeden každý z koní zvítězil, Arnold Roper nemluvil do větru, a životní styl Grega Simpsona se vrátil do normálních kolejí. Pochyby ho opustily, jakmile si spočítal, že i kdyby se na věc přišlo, jemu by nikdo nic vytknout nemohl. Nevěděl přece, odkud jeho zaměstnavatel bere ty neomylné údaje, ani se na to neptal a vědět to nechtěl.

Znal svého šéfa pod jménem Bob Smith, a po oněch prvních dnech se s ním už nikdy nesetkal. Vzal si však k srdci jeho varování, že kdyby se na některý přikázaný dostih nedostavil nebo kdyby neodeslal domluvený podíl, bylo by po blahobytu.

Greg Simpson dojedl sendvič a sešel dolů mezi bookmakery. Koně cválali po rovince ke startu prvního dostihu.

Vysoko na tribuně se Arnold Roper díval dalekohledem po lidech a hledal a nacházel své muže jednoho po druhém. Dokonalý pracovní tým, pomyslel si, dokonalá docházka, žádné potíže s odbory, žádné stížnosti.

Měl jich v tu chvíli v záznamech jedenadvacet. Každý z nich ochotně přijímal informace a poctivě odváděl svůj skromný desátek. Jeden o druhém nevěděl. Arnold týden co týden ukládal do své ložnice – při průměrných výsledcích a po odpočítání výdajů – dobře tisíc liber.

Za těch pět let, od skromných začátků, kdy svůj systém zaváděl, si nikdy nevybral člověka, který by ho podrazil. Den na rozmyšlenou poskytl příliš poctivým nebo opatrným možnost bez obtíží z věci vycouvat. Pokud měl o dotyčném pochybnosti Arnold, jednoduše se na druhou schůzku nedostavil.

Ostatní, jak jeden po druhém přibývali, žili spokojeně, s klidem v duši, a modlili se, aby jejich dobrodince nikdy nic zlého nepotkalo.

Arnold sám si s ničím starosti nedělal, co by ho taky mohlo potkat! Odložil dalekohled a soustředil se na svoji obvyklou práci. Měl toho hodně. Musel vyplnit různé formuláře, přezkoušet přístroje a ověřit si, jestli funguje telefon. Arnold nic neponechával náhodě.

Dole u startovních boxů šestnáct dvouletých koní tančilo a vzpínalo se, jak je do boxů zaváděli. Startér se s povzdechem podíval na hodinky a pomyslel si, že dvouletá hříbata se umějí chovat jako primadony, když v Miláně uhodí vedra.

Pokud si nepospíší s tím hnědákem, co v tu chvílí řičí a vzpurně couvá, vypustí pole bez něj.

Byl si velmi dobře vědom toho, že na něj míří všechny televizní kamery a neúprosně sledují, jestli se nedopustí třeba té sebenepatrnější chyby. Startéři, kteří dostih o několik minut zdrží, nejsou v oblibě. Startéři, kteří neopak odstartují příliš brzy, si říkají o oficiální pokárání a všeobecnou

klatbu, protože v minulosti se předčasné starty staly příležitostí k různým nepravostem.

Startér se rozhodl hnědáka z dostihu vyřadit. Stiskl páku o tři minuty a dvacet vteřin po určeném čase. Pečlivě si to zaznamenal. Boxy se s rachotem otevřely a patnáct hříbat se vyřítilo na dráhu. Nepravidelné řady dalekohledů na tribuně je sledovaly po celých pět furlongů.

Cílový rozhodčí ve své kukani pozorně přihlížel. Velké pole dvouletých na pět furlongů – to byla vždy obtíž, a v cíli se často i jeho zkušeným očím zdálo, že několik koní přišlo do cíle na vlas současně.

Naučil se jména všech koní i jejich barvy zpaměti, stejně jako se to museli naučit i dostihoví komentátoři. Působil už řadu let, všechny jezdce znal a dokázal je rozeznat podle způsobu jízdy. Stejně ho však v noci strašívala představa, že by se mohl dopustit zahanbující chyby.

Z nejvyššího bodu sledoval silným dalekohledem dostih televizní komentátor. Dalekohled měl na pevném stojanu jako teleskop, a klidně, soustředěně mluvil do mikrofonu.

„V této fázi běží v čele Breakaway a Middle Park, za nimi Pickup, Jetset, Darling Boy a Gumshoe… Koně dobíhají ke značce na konci furlongů…, čelo je sevřené…, vidíme Jetseta, Darling Boye, Breakawaye…, zatím nelze odhadnout, kdo z nich… Posledních sto yardů… Jetset, Darling Boy…“

Hříbata natahovala šíji, jezdci mávali bičem, davy si stoupaly na špičky a burácely tak, že přehlušily hlas komentátora. Cílový rozhodčí se díval tak soustředěně, až ho oči bolely. Darling Boy, Jetset, Gumshoe a Pickup proletěli kolem cílového sloupku bok po boku jako blesk. Z amplionů se ozval neosobní hlas: „Rozhodne cílová fotografie.“

O necelý kilometr dál sledoval dostih u televize Jamie Finland. Poslouchal komentář a snažil si představit obraz.

Dostihy se mu zdály nesrozumitelné. Věděl, jak koně vypadají, protože si s nimi jako s hračkami hrával, a taky měl koně houpacího. Neměl však žádnou představu o velikosti a rychlosti živých zvířat, neuměl si představit ani dostihovou dráhu, bariéry, velikost a vzhled stromů.

Jak Jamie dospíval, uvědomoval si čím dál víc, jaké má štěstí, že jeho matka je taková, jaká je a choval se k ní proto spíš jako ochránce než jako rebel. Jeho upracovanou maminku to dohánělo k slzám. Kvůli ní byl rád, když se dostavil opravář, věděl, že pro ni je zvuk bez obrazu stejně ubohý, jako pro něho obraz bez zvuku.

Ať se snažil, jak chtěl, jeho citlivé prsty z obrazovky nic nezískaly. Elektronicky vyvolávané barvy nevydávaly takové vibrace jako přirozené barvy v denním světle.

Seděl napjatě u stolu, u pravé ruky telefon, u levé jeden ze svých rozhlasových přijímačů. Těžko říct, jestli se ta divná věc bude opakovat, pomyslel si. Pokud ano, je v plné pohotovosti.

„Ještě jeden furlong, ale těžko odhadnout…,“ říkal komentátor. Hlas

mu stoupal vzrušením. „Posledních sto yardů… Jetset, Darling Boy, Pickup a Gumshoe… cílem proběhli současně…, možná Pickup…, těžko říct, rozhodne fotografie. Podívejme se ještě jednou na závěr dostihu…“

Televize zařadila zpátečku a Jamie napjatě čekal, prsty připravené nad snadno ovladatelným číselníkem telefonu.

Na závodišti to hučelo jako ve včelíně, diváci se tísnili mezi bookmakery a ti přijímali sázky, jak nejrychleji to šlo. Opravdoví hazardéři milovali fotografické vyhodnocování výsledků, sázeli na rozhodnutí o sto šest.

Někteří sázející věřili vlastním očím a vlastnímu úsudku, jiní si chtěli přihodit k základní sázce, další chtěli záplatu na ztrátu. Rozhodnutí na základě cílového snímku znamenalo další šanci, záchranný pás pro tonoucí a naději pro ty, kdo zklamaně roztrhali své sázkové tikety.

„Šest ku čtyřem na Pickupa,“ vykřikoval mladý Billy Hitchins do ochraptění ze svého výhodného místa v první řadě bookmakerů proti tribuně. „Šest ku čtyřem na Pickupa!“ Shlukl se kolem něho dav diváků spěchajících z tribuny.

„Deset na Pickupa, pane, ano. Pět na Gumshoea, ano. Vy sázíte stovku, pane? Jak si přejete. Sto na Jetseta, proč ne…“

Billy Hitchins byl v hloubi duše přesvědčený, že o úzkou nozdru přišel první Darling Boy, a proto ochotně přijímal sázky.

Greg Simpson si od Billyho Hitchinse vzal tiket (sto na Jetseta) a spěchal si vsadit k dalším bookmakerům, k tolika, kolik stihne oběhnout. Mezi převzetím informace a vyhlášením výsledku nikdy mnoho času nebylo, někdy dvě minuty, někdy až pět. Odhodlaný sázkař za tu chvíli stačí umístit pět až šest sázek, pokud má dostatečně hroší kůži a ostré lokty.

Greg odhadl, že se nejhustším davem u bookmakerů dokáže probojovat, měl praxi z dob, kdy v dopravní špičce dojížděl do práce nabitým metrem. Taky že to ten den v Ascotu dokázal a stačil vsadit všechny peníze, které při sobě měl. Všechno na Jetseta.

Billy Hitchins a jeho kolegové nepocítili ani stín podezření. Na Jetseta sázelo víc lidí, ale na ostatní tři koně taky. Při sporném finiši, ve kterém bylo víc koní, šly vždy peníze z ruky do ruky. Billy Hitchins byl spokojený, vítal příležitost vydělat na jediném dostihu dvakrát.

Greg si povšiml, jak asi jeden nebo dva muži taky spěchají s balíky peněz, aby si vsadili na Jetseta, a napadlo ho – ne poprvé –jestli ti dva taky pracují pro pana Smithe. Byl si jistý, že je často vídá na jiných závodištích, ale ani ve snu ho nenapadlo, aby je oslovil a zeptal se jich na to. Bezpečí spočívalo v anonymitě, jeho bezpečí stejně jako jejich, a samozřejmě i bezpečí Boba Smithe samotného.

Cílový rozhodčí ve svém boxu prohlížel soustředěně černobílý snímek. Musel rozpoznat, který z nosů patří Darling Boyovi a který Pickupovi. Vítěze rozeznal snadno. Zamumlal jeho jméno a napsal si je do bloku.

Mikrofon napojený na ampliony na závodišti mlčky čekal, až rozhodčí dojde k výsledkům o druhém a třetím místě. Nebylo snadné to rozpoznat. Číslo dvě nebo číslo osm. Ale který je který? Vteřiny míjely.

V boxu bylo ticho, hlomoz a křik od bookmakerů silnými skly oken dovnitř nepronikly.

Vedle cílového rozhodčího stál trpělivě odpovědný funkcionář závodiště. Na něm bylo, aby odvysílal konečné rozhodnutí, jakmile k němu rozhodčí dospěje. Rozhodčí si prohlížel snímek pod ostrým světlem a silnou lupou. Pokud se splete, tisice jiných zkušených čtenářů fotografií mu to pěkně spočítají.

Napadlo ho, že by si měl opatřit nové brýle, fotografie semu zdály být míň ostré než dřív.

Greg Simpson si s lítostí pomyslel, že to cílový rozhodčí s těmi odklady přehání. Kdyby tušil, že to bude trvat tak dlouho, vzal by si s sebou víc peněz. Ale i tak…, co nevidět vydělá velmi slušné peníze, za jediné odpoledne… Vděčně a rád pošle panu Smithovi jeho skromný podíl.

Greg Simpson se spokojeně usmál, a krátce, jako by sahal na talisman, se dotkl malého tranzistorového naslouchadla, které měl nenápadně připevněné pod kloboukem za levým uchem.

Jamie Finland napjatě poslouchal, hlavu sehnutou, tmavé kučery splývající nad rádio naladěné na leteckou frekvenci. Tiché syčení přijímače bylo monotónní, neměnné, ale Jamie čekal vzrušeně, se zrychleným tepem. Jestli to nepřijde, pomyslel si, bude to pěkná otrava.

Ačkoli byl ve stavu soustředěné připravenosti, málem to promeškal, když to konečně přišlo. Z rádia jako z velké dálky zaznělo jediné slovo: „Jedenáct." Pak už bylo slyšet zase jen to monotónní syčení. Jamiemu trvalo dobře dvě vteřiny, než se začal radovat a šťastně smát.

Namačkal čísla na číselníku telefonu a spojil se s místní bookmakerskou firmou. „Haló? Tady je Jamie Finland. Matka mi u vás dnes odpoledne složila peníze. Mohl byste mi je prosím vsadit na fotografický výsledek finiše dostihu, co se teď právě běžel v Ascotu? Sázím celou částku na číslo jedenáct, jedna ku jedné."

„Jedenáct?" ozval se věcný hlas na druhém konci telefonu. „Na Jetseta jedna ku jedné?"

„Ano," přikývl trpělivě Jamie.

„Dobře. Na jedenáctku, na Jetseta."

„Ano, děkuju, díval jsem se na televizi."

„To jsme se dívali všichni, kamaráde," řekl hlas a zavěsil.

Jamie se opřel o opěradlo křesla s uličnickým pocitem. Pokud jedenáctka opravdu zvítězila, pak vlastně bookmakera okradl. To se však nikdo nemůže dozvědět. Jak by se to kdomohl dozvědět? Mamince to neřekne, protože by se jí to nelíbilo. Možná by ho dokonce nutila, aby peníze vrátil.

Snažil se představit, co řekne, až se vrátí domů a zjistí, že její peníze

zdvojnásobil. Taky si představoval, jak by se asi tvářila, kdyby všechno prohrál první sázkou na jeden jediný dostih, na cílový snímek, který ani nemohl vidět.

Neřekl jí, že chce sázet jenom kvůli těm číslům v rádiu. Řekl jí, že ví, že mnoho lidí se na dostihy dívá na televizi a sází z domova. Řekl jí, že by to pro něj bylo ohromné zpestření života, když je doma sám a ona je v práci.

Celkem snadno ji uprosil, aby mu půjčila peníze na sázky a zařídila vše u bookmakera. Nebýt oné naděje na jistotu, nechtěl by to po ní.

Když před časem dostal rádio, na kterém mohl poslouchat letové frekvence, strávil celé hodiny poslechem krátkých hovorů velkých dopravních letadel nad letištěm Heathrow. Časem ho to však přestalo bavit a poslouchal čím dál řidčeji.

Jednoho dne si jen tak hrál a ladil z jedné frekvence na druhou, hledal něco zajímavého, a pak zapomněl rádio vypnout. Odpoledne, když poslouchal přenos z Ascotu, ozvalo se z rádia náhle jediné slovo: „Dvacet tři."

Jamie rádio vypnul bez většího zájmu, ale vtom televizní komentátor jako ozvěna ohlásil výsledek hodnocení cílového snímku. „Dvacet tři… Swan Lake, vítězem je číslo dvacet tři."

„To je zvláštní," pomyslel si Jamie. Nechal rádio naladěné tak, jak bylo, a zapnul je za týden, v sobotu, když byl v televizi přímý přenos z dostihů v Kemptonu. Výsledek dvou dostihů se odečítal z cílových snímků, ale z nebes se žádný hlas neozval. Při dostizích v Doncasteru, Chepstow a Epsomu taky nic. S pokrčením ramen došel k názoru, že to byla jen podivuhodná náhoda. Když se však další týden zase běžely dostihy v Ascotu, rozhodl se, že to ještě jednou zkusí.

Z rádia se ozvalo „pět" a později „deset". A vskutku, číslům pět a deset přiřkl cílový rozhodčí vítězství.

Rozhodčí potřásal nad Darling Boyem a Pickupem hlavou, ale pak usoudil, že už rozhodnutí nemůže odkládat. Napsal výsledek a podal list papíru úředníkovi, který se předklonil a přitáhl si mikrofon.

„Vítězem je číslo jedenáct. Na druhém místě se umístili koně číslo dvě a osm. První Jetset, o krátkou hlavu, o druhé místo se dělí Darling Boy a Pickup. Na čtvrtém místě číslo dvanáct."

Rozhodčí se opřel o opěradlo židle a setřel si pot z čela. Další cílová fotografie vyřešená… Marná věc, vždy to je o nervy.

Arnold Roper sáhl po dalekohledu, aby mohl lépe sledovat, jak si jeho lidé vybírají od bookmakerů výhry. Jeho jedenadvacet mužů mělo ten den věru bohatou sklizeň, zejména ten Greg Simpson, ten vybíral nejvíc, ale to se dalo očekávat, Simpson měl skvělé organizační schopnosti a Arnold od něho vždy očekával nejlepší výsledky. Arnolda těšily Gregovy úspěchy stejné jako jeho vlastní.

Billy Hitchins vyplatil Gregovi jeho výhru bez zaváhání, vyplatil i dalších pět, kteří měli za levým uchem nenápadně ve vlasech schované

naslouchadlo. Bylo mu jasné, že na cílovém snímku prodělal, ale jinak měl z dostihu slušný zisk. Billy Hitchins začal myslet na další dostih.

Jamie Finland se hlasitě rozesmál a nadšeně bouchal pěstí do stolu. Někdo někde podával zprávy do mikrofonu, a že se Jamiemu náhodou podařilo jednu zprávu zachytit, co na tom? Proč ne? Považoval tu informaci za náhodnou, ne za podvod, a s nevinnou radostí se těšil na další sporný finiš.

Vsázet na jistotu není žádný zločin, ujišťoval se, pokud člověk k rozhodující informaci přijde nevinně.

Po čtvrtém dostihu vsadil na patnáctku a svoje zisky geometricky rozmnožil.

Greg Simpson se to odpoledne vracel domů s obdobným problémem, jakému čelil Arnold. Kam s tím vším? Zjistil, že do kapes se vejde jen omezené množství hotových peněz a musel část své výhry zabalit do novin a nést pod paží jako balík.

„Dvakrát za den," říkal si spokojeně. „To je fakt terno, takový den člověk hned tak nezapomene." A zítra bude zase tady, v Ascotu, a v sobotu v Sandownu a příští týden –jak se dozvěděl jako obvykle z anonymního korespondenčního lístku –pojede do Newbury a Windsoru. S trochou štěstí si může dovolit nové auto a Joan se s dětmi vypraví na prázdniny na lyže.

Billy Hitchins si sbalil stojan a ostatní věci a za asistence svého zapisovatele všechno odnesl necelý kilometr do své kanceláře na High Street v Ascotu. Když bylo Billymu osmnáct, ohromil své učitele, protože vzdal univerzitu a dal své skvělé matematické nadání do služeb místního bookmakera. Ve čtyřiadvaceti podnik převzal a o tři roky později, v současnosti, se chystal firmu rozšířit.

Měl za sebou celkem úspěšný den, a když vše uklidil a zamkl bezpečnostní schránku, pozval vedoucího své kanceláře na skleničku do hospody.

Při druhém pivu řekl vedoucí: „Zvláštní…, ten nový účet, víš ten, cos dojednal včera s tou zdravotní sestrou…"

„Co s ním? Jo, ta sestra, co mi dala peníze předem. To lidi většinou nedělají." Dal si skotskou s vodou.

„Jo. Tak teda…, ten Finland se díval na televizi a dvakrát si vsadil po telefonu, vždycky na cílovou fotografii, a pokaždý se strefil."

„Ale ale, to se mi nelíbí," řekl Billy s žertovnou přísností.

„Na nic jinačího než na ty dva cílový snímky nevsadil. Nezdá se ti to divný?"

„Jak že se jmenuje?"

„Jamie Finland."

Barmanka se naklonila nad pult, milá, usměvavá, v růžovém, lákavě přiléhavém svetru. „Jamie Finland?" řekla. „To je hrozně milý chlapec. Taková škoda, že je slepý."

„Cože?" řekl Billy.

Barmanka přikývla. „Bydlí s maminkou kousek odtud, v těch nových domcích, vedle mojí sestry. Tráví většinu času doma, učí se a poslouchá rádia. Vy tomu nebudete věřit, ale ten chlapec rozezná barvy, opravdu. Sestra říká, že to je neuvěřitelný, ale řekl jí, že má na sobě zelený kabát, a bylo to tak.“

„Tomu nevěřím.“

„Jako že je Bůh nade mnou, je to fakt,“ ohradila se uraženě barmanka.

„Ne,“ řekl Billy. „Já jen, že i když dokáže rozeznat zelený kabát od červenýho, nevěřím, že by dokázal rozeznat barvy na televizi, když běží těsně vedle sebe tři nebo čtyři koně. To člověk často nerozezná, i když vidí.“ Zamyšleně se odmlčel. „A je pravda, že jsem na cílový fotografie dnes pořádně doplatil.“

Znovu se zamyslel. „Všichni jsme na ty snímky doplatili, slyšel jsem, jak si na to stěžujou jiný bookmakeři, museli hodně vyplácet na Jetseta.“ Zamračil se. „Není mi ale jasný, jaký by v tom mohl být trik.“

Billy postavil skleničku tak prudce, div se nerozbila. Všichni v baru sebou trhli. „Říkala jste, že Jamie Finland má rádia? Že poslouchá rádia? Jaký rádia?“

„Jak to mám vědět,“ bránila se načepýřená barmanka.

„Bydlí blízko závodiště,“ Billy rychle přemýšlel. „Řekněme, že stačil zaslechnout výsledek, ještě než ho lidi slyšeli z amplionů. Tím se ale nevysvětluje to zdržení…, jak si stačil nejen on, ale i další, kdo slyšeli co on, tak rychle vsadit.“

„Nevím, o čem to tu mluvíte,“ řekla barmanka.

„Myslím, že se za Jamiem Finlandem zajdu podívat a že se ho zeptám, co vlastně slyšel…, pokud něco slyšel,“ prohlásil Billy Hitchins.

„To sis vymyslel hodně složitě, to se mi zdá za vlasy přitažený,“ namítl vedoucí jeho kanceláře moudře. „Jediný člověk, co by to mohl protahovat, je cílový rozhodčí.“

„Dobrý bože,“ vydechl ohromeně Billy. „Že by rozhodčí?“

Arnold Roper neměl sebemenší tušení, že v jedné hospodě právě odstartovala řetězová reakce. Pro Arnolda byl Billy Hitchins jen jméno, které znal z tabule u bookmakerů. Nemohl tušit, že chytrý Billy Hitchins půjde na skleničku do baru, kde barmanka má sestru, bydlící vedle slepého chlapce, který náhodou zaslechl něco v rádiu, které zapomněl vypnout a na kterém mohl vyladit vysokofrekvenční vysílání.

Arnold Roper jel klidně, spokojeně domů, malou vysílačku schovanou jako obvykle ve vnitřní kapse saka, anténu zasunutou, pěkně skrytou.

Byl přesvědčený, že frekvence, kterou využíval, je zcela bezpečná. Mohli ho zaslechnout jen letci nalétávající v příslušné oblasti, a žádný pilot na světě by si přece nespojil jednoduchý číselný údaj plující éterem s vítězem určeným po rozhodnutí na základě cílové fotografie v Ascotu, Epsomu, Newmarketu nebo Yorku.

Předtím na závodišti pečlivě sbalil, uschoval a uzamkl své složité a

drahé zařízení, patřící firmě, pro kterou pracoval. Arnold Roper nebyl rozhodčí. Úkolem Arnolda Ropera byloobsluhovat kameru pro pořizování cílových fotografií. To on snímky vyvolával, na něm záleželo, kdy snímky cílovému rozhodčímu předá, on byl vždy první, kdo znal výsledek.

Výdrž

Cesta ke spravedlnosti je klikatá, dlouhá, drahá a pomalá. Někdy ani nedospěje k cíli. Výdrž na ní jakž takž. pomůže, člověk se i v ledačem poučí.

První poučení: Hodláš-li někomu prokázat laskavost, počínej si obezřetně.

Sandy Nutbridge se opíral o bíle natřený plot soukromé tréninkové dráhy v americkém státě Jižní Karolína a snažil se odhadnout člověka, stojícího po jeho boku.

Oba muži byli Angličané. Sandy Nutbridge se pokoušel druhému muži (Jules Reginald Harlow) prodat dvouletou klisnu, chovem z Jižní Karolíny, cválající v tu chvíli s nejlepším tréninkovým jezdcem, kterého si Sandy Nutbridge vždy zjednával, když šlo o prodej za sumu o několika řádech.

Jeho profesionální chvála původu klisny a její nadějné rychlosti však protentokrát odpovídaly pravdě. Horoucí upřímnost jeho obdivu ušlechtilé Ibi koně, tvaru jeho oka a mohutné hrudi byla zcela na miste. Klisnička si v tu chvíli všechnu chválu plně zasloužila – co jí přinese budoucnost, to nikdo předpovědět nemohl.

Jules Reginald Harlow sledoval plavné pohyby klisny a naslouchal upřímnému obdivu koňského handlíře. Pomyslel si, že Sandy Nutbridge je schopný agent, ale jinak se plně soustředil na cválající dvouleté hříbě, které jak se zdálo odpovídalo jeho přání.

Jezdec dokončil dva okruhy. Jeden krokem a klusem, druhý ostrým cvalem. Pak koně zatáhl a volnějším cvalem dojel k oběna přihlížejícím mužům u plotu.

„Děkuju, Pete," přikývl Nutbridge.

„Také děkuji," přidal se Jules Harlow. Otočil se k agentovi: „Pokud veterinář potvrdí, že je v pořádku, beru ji za vámi navrženou cenu."

Oba muži si na to potřásli rukou a Jules Harlow zvolna, klidně odešel ke svému lincolnu, čekajícímu o kus dál, nastoupil a odjel.

Sandy Nutbridge zatelefonoval své agentuře obchodujícís plnokrevníky a nahlásil úspěšný prodej. Jeho nadřízený, Ray Wichelsea, majitel agentury, si Sandyho Nutbridge velmi vážil nejen jako dobrého agenta, ale i jako člověka. Ray Wichelsea považoval Sandyho statnou postavu, prošedivělé vlasy a seriózní anglický projev za výrazné klady, vzbuzující u zákazníků důvěru k agentuře a následně i ochotu vynaložit peníze.

„Náš pan Harlow," hlásil Sandy Nutbridge, „patří mezi takové ty tiché nenápadné. Podle mého toho o koních moc neví. Plácl si se mnou na tu klisnu, ale já ho o zálohu nepožádal, když jste mi řekl, abych to od něho nechtěl."

„Správně. Jak vypadá?"

Sandyho ta otázka zmátla, ale snažil se odpovědět co nejlíp. „No…, je spíš menší, bude mu kolem padesáti, nenápadný. Má ale trochu nóbl akcent, jako anglický. Měl šedý oblek a kravatu. Mezi lidmi byste si ho nevšiml.“

„Náš pan Harlow,“ řekl Ray Wichelsea klidně, leč důrazně, „ten, co jste mi ho právě popsal, je skoro určitě počítačový vynálezce a podnikatel.“

„Co to pro nás znamená?“ zeptal se Sandy Nutbridge.

„Že si může dovolit celý stádo klisen.“

Nenápadný, tichý pan Harlow skvělou dvouletou klisnu kupoval jako zásnubní dar pro temperamentní vdovu, která si ho vyvolila za svého třetího muže. Manželé číslo jedna a dvě ji komandovali, posléze zemřeli a zanechali jí obrovské jmění. Jules Harlow byl ještě bohatší a s potěšením ji nechal velet. Vdova ho zbožňovala.

V koních se vyznala dokonale a s nadšením a radostí trávila celé dny na dostihových závodištích. Než ji Jules Harlow poznal, nevěděl ani kdy a kde se běží Kentucky Derby. Trávil své dny prací na vývoji a zdokonalování mikročipových okruhů a byl tichý a nemluvný, protože hodně přemýšlel.

Když ti dva spolu poprvé povečeřeli a pak spolu strávili noc, rozdílnost jejich povah a zájmů do sebe překvapujícím způsobem zapadly. Čas jejich harmonické spojení ještě stmelil.

Matka Sandyho Nutbridge mezitím v Anglii balila zavazadla. Byla příjemně vzrušená a jen s obtížemi krotila dychtivé nadšení svých dvou vnoučat, dětí Boba a Mirandy (deset a osmlet), které s ní měly do Jižní Karolíny odjet, aby strávily s otcem dva týdny velikonočních prázdnin.

Rozvedený Sandy Nutbridge své děti vídal zřídka, a na návštěvu matky a obou dětí se nesmírně těšil. Dva celé týdny! Poprosil svého zaměstnavatele, aby mu na tu dobu nenaplánoval žádnou práci.

Poslal rodině peníze na cestovní výlohy. Jeho matka měla velmi skromnou penzi a jeho bývalá, znovu provdaná žena prohlásila, že pokud chce mít děti na tu dobu u sebe, ať si to financuje sám. Čekal na maminku a děti na letišti. Objímal se s nimi, líbal je, a peněz, které na ně vynaložil, ani trochu nelitoval. Vyplatily se. Matka, v nových šatech, si stírala slzy z tváří a jeho děti, které do té doby nikdy neopustily Anglii, se s úžasem rozhlížely po obrovských rozlohách Ameriky a s pootevřenými ústy nadšeně, bezelstně žasly.

Sandy Nutbridge bydlel v nájemním bytě se dvěma ložnicemi v bytovém komplexu u jezera, s krásnou vyhlídkou na loďky, modrošedou vodu a zapadající slunce. Do samého středu dostihové oblasti, ke kanceláři agentury, to měl jen hodinu jízdy. Tam se vždy uvelebil s nohama na stole, s kelímkem kávy u ruky. Sandy nebral pravidelný plat, Ray Wichelsea mu platil provizi. Odměnu za uskutečněný obchod si Sandy vybíral v hotovosti.

V době, kdy mu přijela rodina, žil Sandy Nutbridge spokojeně, na slušné materiální úrovni. Život rozumného, poctivého handlíře bez

politických ambic.

Jeho děti i maminka sice byly unavené po cestě ze zámoří, ale z pravé americké stravy, z obecně známých bufetů, rozšířených po celém světě, z hamburgrů a smažených hranolků se nadšeně radovaly. Tohle je opravdová Amerika!

Přiletěly v úterý. Ve středu ráno si Sandy Nutbridge oblékl přes pyžamo tenký župan a vydal se jako obvykle dolů do společné haly k mincovému automatu pro noviny. Jeho rodina mezitím prozkoumávala nové, neznámé druhy lupínků a křupek ke snídani.

V hale seděl za pultem strážný v modré uniformě (vykonával jako domovník všechny možné práce, zapisoval hosty a vyřizoval vzkazy). Sandy ho jako vždy nedbale pozdravil a vracel se k výtahu. Policistů, opřených o recepční pult, si nevšímal.

Vtom zaslechl, jak strážný Bill říká: „To je on!“ Oba policisté ožili, jako když zatahá za šňůrky loutek, a vrhli se na Sandyho. Přirazili ho tváří k zelené tapetě na zdi a řvali na něho, ať zdvihne ruce a roztáhne nohy.

Sandy Nutbridge už ve Spojených státech žil dostatečné dlouho a věděl, že nemá smysl se ohrazovat. Policisté musí nejdřív ze všeho z opatrnosti a strachu zjistit, že jejich oběť v neskrývá v pyžamu zbraň. Sandymu se to celé zdálo absurdní. Spoutali mu ruce za zády a přečetli mu „jeho práva“, spočívající jak se zdálo hlavně v tom, že ať řekne co řekne, může to být proti němu použito u soudu. Bral to však filozoficky. Tak to prostě v Americe chodí.

„Co jsem jako provedl?“ zeptal se.

Policisté to nevěděli. Poslali je, aby Nutbridge předvedli k výslechu a tím to pro ně končilo.

Sandy se zeptal, jestli by s ním nemohli zajít nahoru, aby se mohl obléct a říct dětem, že odchází. Policisté ho místo odpovědi odtáhli k východu z budovy.

Sandy ještě stačil křiknout přes rameno: „Bille, řekněte to mé matce!“ Jestli Bill jeho přání splní, nebylo jisté. Na to, že by někomu prokázal laskavost, nebylo spolehnutí.

Sandy Nutbridge svoje veseloherní zatčení nebral příliš vážně, a v duchu se smál, když policisté bloudili kolem dokola, protože nemohli najít zpáteční cestu na hlavní silnici. Absurdní to možná bylo, ale k smíchu to přestalo být v okamžiku, kdy Sandyho na policejní stanici bez velkých okolků strčili rovnou za mříže a dveře zamkli. To už bylo vážné.

Bránil se a protestoval ze všech sil, až mu konečně povolili jeden telefonický hovor. Zavolal svému příteli právníkovi, poprosil ho, aby podal zprávu jeho vylekané rodině a pak aby mu přispěchal na pomoc.

Sandy Nutbridge nikdy v životě právní pomoc při soudním jednání nepotřeboval a taky nikdy nebyl zatčen. Netušil, že jeho přítel právník je dobrý společník u piva, ale špatný advokát. Nemohl ani tušit, že ho za mříže dostal právě onen přítel, protože něco našeptal do velmi nevhodných

uší.

„Přítel“ právník Patrick Green Sandymu sdělil, že se snažil zjistit, z čeho vlastně Sandyho chtějí obvinit. Prý jde údajné o věc starou tři roky, daňový úřad ho stíhá pro peníze, získané prodejem drog.

Vylekaný, zmatený a vystrašený stál Sandy Nutbridge ve čtvrtek ráno před soudcem (po mizerné noci strávené v cele). Soudce jako by taky dost dobře nechápal, jak se tam Sandy Nutbridge ocitl, ale uměl si poradit s každou situací. Když Patrick Green *zažádal* o okamžité propuštění z vazby, státní žalobce obratem namítl, že Sandy je britský občan, zdržuje se na území Spojených států amerických na základě „zelené karty“ (ve skutečnosti je bílá), a kdyby byl z vazby propuštěn, mohl by snadno ze země zmizet, než daňový úřad věc došetří. Státní žalobce byl proti tomu, aby Sandyho propustili na kauci.

Soudce s mnohaletou zkušeností bouchl kladívkem a určil výši kauce na sto tisíc dolarů.

Patricka Greena to nepřekvapilo, očekával takový výsledek, ale pro Sandyho byla výše částky zcela katastrofální. Neměl sto tisíc dolarů a věděl, že by mu je jeho banka bez dostatečných záruk nepůjčila. Věděl taky, že pokud peníze nesežene, zůstane vězet za mřížemi až do soudního procesu, a protože nikomu nebylo jasné, z čeho je vlastně obviňován, nikdo nedokázal odhadnout, kdy řízení bude zahájeno.

Patrick Green svého přítele ujišťoval, že se peníze určitě seženou. Jakmile se Sandy řádně dostaví k soudu, až bude jednání nařízeno, věřitelé je dostanou nazpět.

Společně počítali. Tolik a tolik může dát Sandy ze svého, tolik jeho maminka, která mezitím obtelefonovala sousedy, kteří jí slíbili půjčit. Navíc si půjčila z banky na svou penzi. V bance byli ochotní. Tolik a tolik přidá Ray Wichelsea, taky ze svého, ne z firemních peněz. Věřil Sandymu bez výhrad, když se zapřísáhl, že se určitě nikdy ničeho protizákonného nedopustil, že je zaručeně nevinný.

Když to ve čtvrtek pozdě odpoledne všechno sečetli, chybělo stále deset tisíc. Peníze mezitím putovaly elektronicky z Anglie. Na úřadu státního žalobce v Jižní Karolíně se hromadily šeky a zodpovědný úředník oznámil, že dá pokyn k tomu, aby byl Sandy Nutbridge propuštěn z vazby, jakmile bude mít v ruce doklady o celé částce sto tisíc dolarů. Poměrně vlídně dodal, že pokud mu bude doručen doklad o doručení chybějících deseti tisíc do pátku v poledne, vydá pokyn vazebnímu *zařízení,* ve kterém je Sandy držen, a že pokud vazební zařízení pokyn dostane do dvou hodin odpoledne, stačívšechno vyřídit, takže Nutbridge před koncem dne propustí, aby mohl strávit s rodinou víkend a další dny, po které s ním matka a děti ještě setrvají.

Paní Nutbridgeová v slzách zatelefonovala Rayovi. Osobně se s ním nikdy nesetkala, ale prosila ho, aby Sandyho z vězení vysvobodil. Ray Wichelsea však už nemohl postrádat víc, než kolik už poslal, a to neposlal

málo. „Počkejte…," řekl pak zvolna, „…jestli už jiná možnost není, mohla byste to zkusit u jednoho člověka, kterýmu Sandy minulý týden prodal koně. Je velmi bohatý a je Angličan. Možná vás vyslechne a slituje se, člověk nikdy neví."

Tak se stalo, že paní Nutbridgeová zavolala Julesu Reginaldu Harlowovi a vylila mu v slzách své srdce.

„Sandy mi řekl, že vás s tím nemám obtěžovat," řekla nakonec zoufale. *„Zakázal* mi to, když jsem s ním telefonovala. Tvrdí, že mi to pan Wichelsea určitě neporadil, prý to vylučuje. Ale my přijeli s dětmi z takové dálky… a děti jsou *vystrašené…* a já nevím, co si počít…" Úzkostí a zármutkem se jí sevřelo hrdlo. A Jules Harlow se slitoval nad ní, nad ubohou babičkou v tísni, neslitoval se nad jejím synem, koňským handlířem, který se nejspíš toho, z čeho je obviněn, dopustil. Jules Harlow ještě nepřestal věřit ve spravedlnost.

Řekl: „Nic neslibuji…," ale zapsal si Sandyho telefon a adresu jeho bytu. Pak zavolal Rayovi Wichelseamu a zeptal se ho, co si o tom myslí.

„Pokud Sandy slíbí, že se dostaví, až přijde čas, aby dostál podmínkám kauce, udělá to," řekl Wichelsea. „Já Sandymu plně důvěřuju. A co víc, jeho matka si půjčila spoustu peněz po celé Anglii ve snaze dát dohromady těch nemožných sto tisíc, a já zcela vylučuju, že by ji Sandy dokázal podtrhnout a zanechat v bídě a hanbě. Pokud mu půjčíte na kauci, určitě o ty peníze nepřijdete. Přece bych mu nepůjčil celé své úspory, kdybych mu nevěřil."

„Co vlastně provedl?" zeptal se Jules Harlow.

„On tvrdí, že nic. Říká, že daňový úřad tvrdí, že tady pral špinavé peníze, ale není to pravda."

„Jste si tím jistý? Opravdu to neudělal?" zeptal se Jules Harlow zvolna. „Když říká že ne, tak ne."

Hluboká Rayova důvěra Harlowa tak zcela nepřesvědčila.

Počítačový génius však nakonec usoudil, že nejde o vinu či nevinu, ale hlavně o to, jestli Sandy Nutbridge dodrží podmínky kauce. Harlow zavolal svému účetnímu a zeptal se ho na jeho názor.

„Pokud máte chuť to udělat, tak to udělejte," řekl účetní. „Nevidím žádnou překážku."

Bylo čtvrteční odpoledne, lidé se v tu dobu už vraceli z kanceláří ve středu města domů. Harlowův osobní právní poradce byl pryč a vrátí se až v pondělí, ten mu neporadí. Jules Harlow poklepával prsty na okno a myslel na ubohou paní Nutbridgeovou. Pak se odhodlal jí zavolat. Zbavil ji trápení.

„Ach!" vydechla ohromeně. „Ach! Myslíte to opravdu vážně? Doopravdy?"

„Musíte mi říct, co vlastně mám udělat," řekl.

„A… ano." Pomalu se vzpamatovala. „Sandyho právník!" řekla. „Jmenuje se Patrick Green… Odjel do Texasu."

„Cože?“

„Má tam nějaký případ. Řekl, že odjíždí dnes večer. Pověřil ale svého kolegu…, prostě… někoho, kdo s ním sedí v kanceláři, aby se o Sandyho kauci postaral.“ Mluvila nejistě, váhavě, a Jules Harlow měl podobné pocity. Litoval, že si od Sandyho tu klisničku koupil, že ho vůbec napadl ten nesmysl kupovat své snoubence koně.

Paní Nutbridgeová rychle dodala: „Je to v pořádku, určitě. Sandyho přítel řekl, že pokud k němu do kanceláře dodáte šek včas, aby ho mohl poslat kurýrem do příslušného úřadu do zítřka do dvanácti hodin, Sandyho odpoledne pustí.“

„Kdo je ten člověk?“

„Je taky právník. Jmenuje se Carl Corunna. Prý vám mám dát jeho telefonní číslo a prý abyste mu zítra ráno před devátou zavolal, bude už v kanceláři.“

Jules Harlow se mračil. Telefonní číslo si zapsal a i když se mu to všechno nelíbilo, věděl, že už vycouvat nemůže.

„Zařídím to, paní Nutbridgeová,“ ujišťoval ji. „Máte vůbec na jídlo?“

„Pan Wichelsea nám dal něco na běžnou útratu. Je tuze hodný.“

V pátek ráno před devátou zavolal Jules Reginald Harlowprávníkovi, který se dělil o kancelář s Patrickem Greenem, a zeptal se jak postupovat.

Právník Carl Corunna mu stručně, věcně sdělil, že si má v bance nechat vystavit šek na deset tisíc dolarů. Pak má se šekem přijet k němu, ke Carlovi Corunnovi, do kanceláře na okraji finančního centra. On, Carl Corunna, šek převezme, dá panu Harlowovi stvrzenku a šek okamžitě pošle kurýrem k příslušnému úřadu.

Právník Corunna popsal přesně, jak se ke kanceláři jede a ujistil Harlowa, že vše bude v pořádku. Skládání kauce je prý zcela běžná, možno říct rutinní věc.

Jules Harlow se zeptal: „To mám ten šek vystavit na vás?“

„Ne, to ne, já jen zastupuju Patricka Greena, protože tady momentálně není. Vystavte ho na jeho jméno, a snažte se prosím přijet co nejdřív, protože to sem od vás trvá dobrou hodinu a teď jde, jak víte, o čas.“

Jules Harlow s povzdechem a mírnou nechutí poslechl pokyny a dojel do zcela obyčejně, seriózně vyhlížející kanceláře v budově asi půldruhého kilometru od centra. Zaparkoval před budovou v jedenáct hodin dvacet pět minut.

Uspěchaná recepční ho zavedla do knihami obložené kanceláře Carla Corunny, statného vousatého člověka asi stejného věku jako byl sám, tedy padesátníka.

Jules Harlow se uklidnil a potřásl Corunnovi rukou. Carl Corunna před sebou viděl drobného, nenápadného muže se světlými, řídkými, prošedivělými vlasy. Při jednání získal Carl Corunna jako obvykle snadno převahu. „Máte s sebou ten šek?“ zeptal se a vyzval Harlowa, aby si sedl. Pak vzal drahocený kousek papíru do ruky a bedlivě si ho prohlížel řádek

po řádku. Nakonec spokojeně přikývl.

Namačkal tlačítka na telefonu a řekl Julesu Harlowovi, že volá odpovědnému státnímu úředníkovi, který kauce spravuje, do oblastního úřadu v sídle federálního soudu.

„Ano," řekl pak do telefonu. „Mám tu těch chybějících deset tisíc na Nutbridge. Ano, šek. Pošlu vám ho okamžitě kurýrní službou. Můžete mi potvrdit, že Nutbridge ještě teď odpoledne pustíte? Výborně. Děkuju vám."

Položil telefon a zavolal sekretářku. Požádal ji, aby opatřila fotokopii šeku a vypsala potvrzení o převzetí pro pana Harlowa.

„Co dál?" zeptal se Harlow.

„Nic," řekl Corunna. „Až nadejde čas a Sandy Nutbridge se dostaví k soudu, peníze dostanete zpět. Až do té doby si prostě musíte počkat."

S pocitem antiklimaxu po všem tom spěchu odjel Harlow domů. Sandyho Nutbridge propustili z cely ve tři hodiny odpoledne. Když vešel doma do dveří, rozplakala se paní Nutbridgeová úlevou a děti se dožadovaly a taky dočkaly celé hory hamburgrů a smažených hranolků. Prý pro útěchu.

Paní Nutbridgeová zatelefonovala Julesu Harlowovi a poděkovala mu. Po dovolené plné radosti, po cestách lodí po jezeře, odjela Sandyho rodina nazpět do Anglie. Sandy prodával koně. Soud se zabýval dalšími případy a Nutbridgeová věc ustoupila do pozadí. Jules Harlow byl stále okouzlen svojí snoubenkou a na své malé dobrodružství s kaucí si vzpomněl jen ve chvílích, kdy klisna, kterou mu Sandy prodal, prokázala výdrž a rychlost a opakovaně vítězila.

Uplynuly tři měsíce.

Nastal čas, kdy se Jules Reginald Harlow oženil se svojí krásnou dostihovou nadšenkyní a odjel s ní na svatební cestu do Paříže. Zatímco ti dva byli pryč, dostal Sandy Nutbridge předvolání k soudu.

Sandy Nutbridge, s podporou svého přítele právníka Patricka Greena (z Texasu se už dávno vrátil) před soudem úspěšně prokázal, že se daňový úřad v jeho případě dopustil omylu na základě nesprávného výpočtu a že obvinění proti němu vznesené bylo nemístné. Protože Sandy Nutbridge dodržel podmínky kauce, příslušný státní úředník vydoloval a rozeslal příslušných sto tisíc dolarů, svěřených jeho péči.

Tím by celý případ celkem tuctového zločinu, který se nekonal, mohl skončit. Byl to však teprve začátek.

Když se Jules Harlow ve výtečné náladě vrátil z Francie, zavolal Rayovi Wichelseamu a požádal ho, aby mu vybral dalšího plnokrevníka jako svatební dar pro novomanželku.

„Mimochodem…," zeptal se. „Máte nějaké zprávy o Sandym Nutbridgeovi? Ví se už, kdy bude soud?"

Ray Wichelsea vyprávěl, že obvinění bylo staženo a že je všechno v pořádku. Taky hlásil, že mu už od soudu vrátili, co on – Ray Wichelsea – složil na Sandyho kauci, a že JulesHarlow jistě své peníze taky co nevidět

dostane, když už je zase doma.

Uplynulo několik dní, uplynuly tři týdny. Jules Harlow napsal Patricku Greenovi, Sandyho právníkovi, ohlásil mu, že je opět na své adrese a že očekává svých deset tisíc dolarů. O týden později obdržel místo deseti tisíc krátký, strohý dopis.

Vážený pane Harlowe, šek na deset tisíc dolarů, který byl vystaven na moje jméno a byl mi postoupen úřadem státního žalobce při federálním soudu Vám nezasílám, protože mi Sandy Nutbridge sdělil, že si přejete, aby tato částka byla použita k úhradě mého palmáre za moje služby při jeho právním zastoupení.

S pozdravem Patrick Green.

Tichý, mírný Jules Harlow zalapal po dechu. Málokdy se rozzlobil, ale když přece jen dostal zlost, zuřil mrazivě, bez křiku. Na ztuhlých nohách zašel do kanceláře Raye Wichelseaho a mlčky před něj položil dopis na psací stůl.

Ray Wichelsea nechtěl ztratit svého nejlepšího zákazníka, vylekal se, když viděl, jak se tváří, a ustaraně si dopis přečetl. Pak taky zbledl. Když se dostavil Sandy Nutbridge, přivolaný mobilním telefonem, uvítaly ho dvě kamenné, nepřátelské tváře.

Letmo se podíval na dopis, ležící na stole, a než měl kdo čas ho z čeho obvinit, sám spustil. Třásl se nezvladatelným vztekem.

„To není pravda," vydechl. „To jsem nikdy neřekl. A co víc, ten grázl poslal obdobný dopis mojí matce, ta mi chudák pořád volá..., docela zoufalá. Ona si ty peníze *vypůjčila.* Vypůjčila si po lidech sedmdesát pět tisíc dolarů..., jak to splatí, když jí Patrick Green ty peníze nevrátí? Půjčila si i na důchodovou pojistku, co jí zaplatil tatínek. Půjčila si od přátel, od sousedů, půjčila si na domek své sestry,.. Ječel jsem na Greena, ale on se jen poškleboval a že prý mne snadno může zase dostat před soud, když bude chtít, kdybych snad chtěl dělat potíže."

Jules Harlow mu skočil do řeči: „Myslíte opravdu, že by vás mohl dostat před soud? Z čeho by vás obvinil?"

„Praní špinavých peněz a obchodování s drogami," vyhrkl Sandy Nutbridge rozhořčeně. „Toho jsem se ale nedopustil. Jenže lžím, které si vymýšlí on, lidi věří."

Patrick Green si starosti nedělal, sice získal sedmdesát pět tisíc dolarů od paní Nutbridgeové a deset tisíc od Julese Harlowa podvodem, ale cítil se nezranitelný, protože ti dva jsou přece nemohoucí, slabí cizinci, kteří se nezmůžou na víc, než na počáteční pohoršený kvikot. Stačí, když jim náležitě vysvětlí, že pokud mu nezaplatí jeho právní služby, může se stát, že až daňový úřad zase Sandyho Nutbridge zažaluje za praní špinavých peněz a obchod s drogami, už ho z toho nevytáhne. Daňový úřad mu věřil při prvním udání a jednal na jeho základě, daňový úřad podezírá rád a ochotně, bude na základě udání jednat zase.

Patrick Green byl se svým mazaným plánem velmi spokojený. Peníze z

Nutbridgeovy kauce už utratil, splatil jimi svoje vlastní, strach nahánějící dluhy. Půjčil si při nemožně vysokém úroku od velmi nebezpečných lidí a užuž mu hrozily jejich nepěkné způsoby vymáhání dluhů. Teď už se nemusel bát, že ho někdo v zastrčené tmavé uličce zmlátí na kaši. Ulevilo se mu, byl rád, že se mu podařilo obrat ty dva britské slabochy a jeho uspokojení nerušil ani stín špatného svědomí.

Patrick Green správně odhadl, že Sandy Nutbridge bude měsíc po měsíci splácet matce peníze, které si pro něj vypůjčila. Green dobře věděl, že právní zastoupení by Sandyho stálo mnohem víc peněz, než si mohl dovolit, a že se proto nepokusí od něj získat matčiny peníze soudní cestou. Co však Green přehlédl a nedocenil, byla povaha toho drobného, nenápadného člověka, kterého s pomocí Carla Corunny ošidil o deset tisíc dolarů.

Carl Corunna, mohutný, vousatý, hlásil Greenovi po setkání s Julesem Harlowem, že Angličan je neschopný, nezkušený osel, se kterým si lehko poradí. Carl Corunna tehdy trval na tom, že si zaslouží polovinu z těch deseti tisíc, protože to byl on, komu se podařilo docílit, že Harlow vystavil šek ve prospěch Greenův, místo přímo pro příslušný úřad. Green se tehdy s Corunnou do krve pohádal. Nabídl mu tisíc, a nakonec se s ním dohodl na dvou.

Jules Reginald Harlow byl sice nezkušený, pokud jde o záležitosti kaucí, ale stále ještě pevně věřil, že spravedlnost musí zvítězit. Začal se rozhlížet po advokátovi, který by dokázal podvodníka přechytračit. Díky stykům se zkušenými podnikateli konečně našel mladého, vzhledného, energií nabitého advokáta jménem David T. Vinn. Sešel se s ním.

„Pane Harlowe,“ řekl Vinn. „I když vyhrajete a ty peníze vám vrátí, což vůbec není jisté, bude vás právní zastoupení stát jednou tolik.“

„Chcete říct, že vy mě budete stát jednou tolik?“

„Ano. Radím vám, abyste celou věc pustil z hlavy a bral to jen jako poučení do budoucnosti.“

Jules Harlow si hodnou chvíli prohlížel mladíka, kterého mu doporučili. Očekával, že David T. Vinn bude statnější a starší, tělem i duchem. Představoval si někoho, jako byl Carl Corunna. Pak si však uvědomil, že fyzikové, matematici, básníci, malíři a hudební skladatelé i vynálezci (včetně jeho samého) odhalili svůj dar z nebes už ve svých dvaceti letech. Chtěl, aby mu našli toho nejlepšího, musel doufat, že jím David T. Vinn opravdu je.

David T. Vinn (stáří dvacet devět let) v tu chvíli myslel na to, co mu o Julesu Harlowovi řekli. Prý ani kamzík na skalách nedokáže skákat tak rychle a tak daleko vpřed jako myšlenky tohoto padesátníka. Vzal případ – ze svého pohledu bezvýznamný – protože ho zajímal způsob myšlení počítačového génia.

„Pane Vinne,“ řekl šedivý drobný člověk, „tady nejde o peníze.“

„Jde o hrdost?“ Advokát to nemyslel urážlivě, chtěl jen vědět, co jeho

klienta motivuje.

Jules Harlow se usmál. „Možná je to i věc hrdosti.“ Na chvíli se odmlčel. Pak řekl: „Nevyznám se ve spletitosti amerického práva, proto potřebuji borce, který se vyzná. Chci, aby Patrick Green litoval dne, kdy se rozhodl, že mne ošidí. Budu vám věřit až do chvíle, kdy byste se sám vzdal.“

David T. Vinn si s tichým nadšením pomyslel, že tentokrát se Patrick Green spletl a okradl nesprávného člověka.

O týden později se klient a advokát sešli znovu.

David T. Vinn vysvětloval: „Aby se zabránilo přesunům větších částek peněz získaných obchodem s drogami, platí ve Spojených státech amerických zákon, podle kterého musí banky a jiné peněžní ústavy informovat daňový úřad, kdykoli někdo deponuje v peněžním ústavu víc než deset tisíc dolarův hotovosti, nebo naopak takovou hotovost vybírá z osobního konta v jediném dni.“

Jules Harlow přikývl. „Ano, vím o tom.“

„Sandyho Nutbridge zatkli, protože asi před třemi lety uložil na své konto v průběhu dvou dní tři větší peněžní částky. Ony částky činily dohromady dvacet tisíc dolarů. Obžaloba nebyla stažena pro nedostatek důkazů, ale díky tomu, že Ray Wichelsea a další předložili doklady o tom, že Sandymu v tu dobu vyplatili větší provizi za uskutečněný prodej koně. Sandy Nutbridge příslušné částky řádně uvedl ve svém daňovém přiznání a zaplatil daně. Proto byla žaloba stažena.“

„Konec případu.“

„Ne tak zcela,“ David Vinn se nepatrně usmál. „Patrick Green způsobil, že Sandyho vůbec obvinili a zatkli, a pak ho zase z toho dostal. Teď prý se už zase chystá na Sandyho ušít prodej kokainu a poslat ho znovu za mříže, pokud mu nezaplatí dalších asi třicet tisíc jako palmáre. Musím říct, že v rámci upířích machinací je vašich deset tisíc směšná částka.“

„Co s tím uděláme?“ zeptal se Jules Harlow znechuceně.

„Máme dvě možnosti,“ řekl David T. Vinn rozveseleně. Rád se rval. „Můžete na něj podat žalobu u soudu, nebo si můžete stěžovat u Advokátní komory Jižní Karolíny a žádat, aby ho škrtli ze seznamu advokátů.“

„Co mi doporučujete?“

„Oboje.“

Jules Reginald Harlow se neozýval a Patrick Green se spokojeně ubezpečoval, že měl pravdu, že si ten anglický ubožák uvědomil, že kdyby se chtěl vzpírat, doplatil by na to. Vzdal to zřejmě bez povyku.

Patricku Greenovi chybělo málo do čtyřiceti a už mnoho let se pohyboval na hranici práva, paběrkoval, parazitoval a trpěl pocitem zneuznání. Snil ho brilantních, úspěšných obhajobách ve velkých procesech, o případech vraždy, ale ve skutečnosti působil neúspěšně jako obhájce přestupků u oblastního soudu. Větší část jeho činnosti spočívala v provádění špinavé práce pro jiné nepoctivé advokáty. „Dar z nebes“, jakým

byl Sandy Nutbridge, se vyskytoval jen vzácně.

Když dostal obsílku, že ho Jules Harlow žaluje pro podvod, defraudaci a zneužití důvěry klienta ve věci deseti tisíc dolarůkauce, byl to pro Patricka Greena šok. Vůbec se mu nelíbilo, že ten advokát, ten David T. Vinn žádá místopřísežnou výpověď. Mračil se. Ten malý Angličan se na to měl vykašlat, měl si spočítat, že se mu to nevyplatí. On, Green, se postará o to, aby ten Angličan nejen prohrál, ale aby ho to taky stálo hodně peněz, tolik, aby se pořádně prohnul.

Patrick Green se místopřísežné výpovědi jako takové nebál, bude jednoduše pod přísahou lhát od začátku až do konce. Už v tom měl cvik. Tomu, co člověk uvede v místopřísežném prohlášení, lidé většinou věří, protože lhát pod přísahou je křivopřísežnictví trestané vězením.

Patrick Green, mistr v překrucování skutečnosti a kličkování, pak skoro dvě hodiny pod přísahou velmi věrohodně lhal. Působil na přítomné upřímně a poctivě.

Jules Reginald Harlow se se svým advokátem Davidem T. Vinnem setkal na snídani v hotelu. David T. Vinn jednal raději v hotelových jídelnách než v kanceláři, jednak protože ho nikdo nemohl odposlouchávat, jednak měl věčně hlad.

Nad ovesnými vločkami a vejci Benedikt se slaninou líčil Vinn, jak Patrick Green při výslechu působil, jak byl zdvořilý, vemlouvavý, s upřímnýma očima. Nad palačinkami se sirupem a jahodami vyprávěl, jak se Patrick Green ohrazoval proti Harlowovu nařčení. Tvrdil, že mu Harlow do telefonu řekl, aby on, Green, použil oněch deset tisíc dolarů na své palmáre. On, Green, nemůže pochopit, proč si to Harlow najednou rozmyslel, když byli jasně dohodnutí.

„Green měl u výslechu s sebou svého právního zástupce," řekl Vinn. „Jmenuje se Carl Corunna. To on vám řekl, abyste ten šek vystavil ve prospěch Greena? To on šek přijal a dal vám pak stvrzenku? On pak ten šek poslal k soudu?"

„Ano."

„Výborně."

„Proč výborně?" zeptal se Harlow.

„Protože ho můžeme jako obhájce dát vyloučit z řízení." Viděl, že Harlow nechápe, o co jde. „Tedy…, Carl Corunna bude přece taky svědčit, že? Když zajdeme za soudcem do jeho pracovny – to je taková menší místnost za soudní místností –, věřím, že se mi podaří soudce přesvědčit, aby dal Greenovi pokyn opatřit si jiného obhájce, než věc půjde k soudu, a to pana Patricka Greena přijde draho, na to bude muset vysolit hodně ze svého, a to si pokud vím dovolit nemůže, protože ty ukradené peníze už utratil."

„Zdálo se mi zcela jednoduché a neškodné půjčit rozumnou částku na kauci," povzdechl si Jules Harlow.

„Nezoufejte."

David Vinn jedl teplé anglické pečivo s jablečným rosolem a se zájmem sledoval, jak se jeho zachmuřený klient rozzářil, když se dostavila zářivá, okouzlující žena, pohybující se v drahých, na míru šitých šatech jako jiné v džínách.

„Moje manželka," představil ji pyšně Jules Harlow. „Má mne za blázna, protože jsem se slitoval nad paní Nutbridgeovou. Fascinuje ji Patrick Green."

„Tu klisnu jste od Sandyho Nutbridge koupil pro svoji paní?" zeptal se David T. Vinn.

Jules Harlow přikývl. David T. Vinn se na ty dva zadíval. Pomyslel si, že na takové lidi Patrick Green žádnou špínu nakydat nedokáže, neulpěla by na nich.

Soudce skutečně připustil, že si Patrick Green bude muset opatřit jiného advokáta, až věc půjde před soud, ale když si Green vyžádal místopřísežný výslech Julese Harlowa, Corunna ho ještě zastupoval.

„Budu sedět vedle vás," vysvětloval David T. Vinn svému klientovi, „ale nebudu smět odpovídat na otázky. Odpovídat budete jen vy. Pamatujte, že jste přísahal, že budete mluvit pravdu, nic než pravdu. Než odpovíte, uvažujte. Budou se snažit vás nachytat. Budou vám klást ošidné otázky. Pokud by se jim podařilo vás poplést, u soudu bychom prohráli."

Pěkná útěcha, pomyslel si Jules Harlow. Šel s Davidem Vinnem do kanceláře Carla Corunny, kde se v zasedací místnosti poprvé setkal tváří v tvář s Patrickem Greenem. Očekával, že uvidí slizkého hada, ale úspěch Patricka Greena spočíval v tom, že působil věrohodně a sympaticky.

Green považoval Harlowa za hlupáka, zbytečně vyhazujícího peníze oknem. Vůbec nechápal jak člověk, sedící proti němu, uvažuje. Z globálního pohledu, ve světě sužovaném hladem a krvavými střety, pro Julese Harlowa představovalo deset tisíc dolarů zanedbatelnou částku, věřil však stále vespravedlnost, v malých věcech i ve věcech velkých, a byl ochoten vynaložit vše, aby dokázal, že spravedlnost žije.

Obě dvojice mužů seděly jedna na jednom a jedna na druhém konci dlouhého stolu. Kromě obou svářících se stran byla v místnosti jen soudní zapisovatelka, zapisující bleskově na stroji každé vyřčené slovo. Kromě toho snímala celé jednání videokamera, aby zápis mohl být porovnán s videozáznamem a aby se tak vyloučily nepřípustné opravy.

Jules Harlow přísahal, že bude mluvit pravdu, nic než pravdu, a taky pravdu říkal. Carl Corunna se ho snažil vmanipulovat do doznání, že dal souhlas k tomu, aby částku, vrácenou od opatrovníka kauce, Patrick Green použil ke krytí části svých výloh.

„To jsem zaručeně neudělal," řekl Jules Harlow.

„Vystavil jste šek ve prospěch pana Patricka Greena, na jeho jméno?"

„Ano, podle vašich pokynů."

„Napsal jste na šek, k jakému účelu má být použit?"

„Věděl jste, k jakému účelu má sloužit, že to je částka, kterou je třeba

doplnit kauci pro Sandyho Nutbridge, aby mohl být propuštěn a shledal se s rodinou.“

„Odpovězte na otázku,“ kázal Corunna. „Napsal jste na šek, k jakému účelu má být použit?“

„Já…, ne.“

„Napsal jste na šek, že peníze mají být vráceny vám?“

„Nikoli,“ řekl Harlow a dodal hořce: „A proč vy, právník, jste mne nepoučil, že mám šek vystavit přímo ve prospěch správce kaucí? Tak to udělal Ray Wichelsea a peníze mu úřad vrátil bez jakýchkoli komplikací. Vy jste mi výslovně řekl, že mám šek vypsat na jméno Patricka Greena. Pokud vám bylo známo, že si počínám nemoudře, když postupuji podle vašich pokynů, proč jste mi takové pokyny dával?“

Carl Corunna odmítl odpovědět. Prý je tu od toho, aby se ptal, ne aby odpovídal.

Celé slyšení trvalo čtyřicet pět minut.

„Tuto místopřísežnou výpověď u soudu nepoužijí, mluvil jste příliš věrohodně,“ řekl potom David T. Vinn.

„Mluvil jsem pravdu.“

„Pravda se vždy neprosadí.“

Kola spravedlnosti se točila rychlostí želvího pochodu. Od chvíle, kdy Jules Harlow koupil své nejmilejší klisnu, uplynuly víc než dva roky, než Julese Harlowa zavolal David T. Vinn, aby mu sdělil, že kárná komise Advokátní komory státu Jižní Karolína je připravena vyslechnout jeho stížnost na „možnou podstatu“.

„Na co?“ zeptal se Jules Harlow nechápavě. V tu chvíli si pomyslel, že by nebylo špatné vymyslet mikročip, ve kterém by se uložila osobnost i její paměť a kterou by bylo možné implantovat někomu, kdo si potřebuje o něčem udělat v hlavě jasno. Jeho milující žena, radující se ze svých koní, ho vždy na okraji chodníku přidržela za loket, aby se v roztržitosti nedal přejet, aby nespadl pod autobus.

David Vinn řekl: „Sejdeme se od úterka za tři týdny v osm večer v tom hotelu, kde jsme spolu snídali.“

„Já myslel, že půjdeme k soudu.“

„Ne, teď ne,“ vysvětloval mu jeho advokát trpělivě. „Vzpomeňte, že jsem vám hned na samém začátku řekl, že máme dvě možnosti. Zaprvé ho můžeme žalovat, navrhnout *záznam* místopřísežné výpovědi a trpělivě se posunovat k soudnímu řízení, a za druhé že si můžeme stěžovat u kárné komise Advokátní komory Jižní Karolíny. Ta stížnost – vaše stížnost na Patricka Greena – teď konečně přichází na řadu.“

„Double helix,“ zamumlal Jules Harlow.

„Prosím? Ano, asi ano. Doufám že se k projednávání před kárnou komisí dostavíte?“

Sandy Nutbridge strávil uplynulé dva roky střídavě za mřížemi, střídavě na svobodě. Patrick Green, jeho bývalý přítel, si znovu proti němu

vymyslel udání a postaral se jako Jidáš o to, aby se opět ocitl ve vězení. Sandy měl však rodinu v bezpečí, v Anglii, proto se vůbec nesnažil shánět peníze na výkupné, ale trpělivě seděl ve vazbě a čekal, až na něj u soudu dojde řada. Nechal si určit právního zástupce soudem, obhájce ex offo. Byl shledán vinným za drobné finanční přestupky při prodeji koní, ale hlavní žalobu, obchod s kokainem, musela obžaloba stáhnout. Byl odsouzen na dobu, kterou už si ve vazbě odsloužil, takže ho ihned po soudním řízení propustili. Ray Wichelsea mu i nadále přihrával práci – ale vyplácel mu provizi šeky, ne už v hotovosti.

Sandy Nutbridge jménem své matky taky podal stížnost u Advokátní komory státu Jižní Karolína podobně jako David T. Vinn. Kárná komise se proto rozhodla obě stížnosti projednat současně. Paní Nutbridgeová, svým způsobem stejně odhodlaná jako Jules Harlow, vyprázdnila doma pokladničku a s kupony na zlevněné lety, které nasbírala při nákupech v místním supermarketu, se vypravila přes oceán.

Poprvé se setkala s Julesem Harlowem v předpokoji jednacích místností hotelu, který si Advokátní komora Jižní Karolíny pro své jednání zvolila. Nikdo se formálního představení těch dvou neujal. Váhavě k sobě zamířili. Jules Harlow (jako vždy v šedém obleku) paní ve svátečních pestrých vlněných šatech oslovil: „Vy jste paní…?“ Váhavě řekla: „Pan Harlow, že?“

Jeden druhému si pak bez patosu postěžovali. Sandy Nutbridge poctivě posílal matce drobné částky, aby jí pomohl splatit dluhy, ale musel se proto vzdát svého drahého bytu u jezera. Paní Nutbridgeová považovala Patricka Greena za neskutečného zloducha. Jules Harlow si vzpomněl na den, kdy podlehl jejím slzám a pomyslel si, že by se nad ní slitoval zase, kdyby bylo třeba.

Temperamentní, okouzlující manželka Julese Harlowa prohlásila, že by si slyšení u kárné komise nenechala ujít ani za nic, ani za všechny plnokrevníky v celém Kentucky. Okamžitě se paní Nutbridgeové ujala a vyjádřila jí účast. Obě ženy si krásně rozuměly a k překvapení ostatních všem zlepšily náladu. Paní Nutbridgeová rázem ztratila trému a šla do boje s odhodláním. Manželka Julese Harlowa poznamenala: „Takhle se mi líbíte!“

Jules Harlow pak pochopil, že kárná komise už hodnou chvíli zasedá. Dostavil se David T. Vinn a sdělil mu, že čtrnáct právníků, členů komise, už skoro hodinu poslouchá Patricka Greena a jeho smyšlenky a lživě pokroucené verze toho, co se stalo.

„Oni mu uvěří!“ vyhrkl zasmušile Jules Harlow.

David T. Vinn se zadíval na Julese Harlowa a na paní Nutbridgeovou. „Je na vás, abyste je přesvědčili, že tu jde o možnou podstatu.“

Jules Harlow se znovu zeptal: „Co je možná podstata?“

„V zásadě jde o to, že pokud komise zjistí něco podstatného, nějakou skutečnou nepravost, mohou se její členové ve věci později znovu sejít a rozhodnout o vyškrtnutí provinilce ze seznamu advokátů, pokud dotyčný

svým počínáním poškodil dobré jméno své profese.“

„Je to jako u lékařů?“ zeptala se paní Nutbridgeová.

David T. Vinn přikývl. „Něco podobného.“

Komise předvolala nejdřív paní Nutbridgeovou, Julese Harlowa o půl hodiny později. Oba, jeden po druhém, vstoupili do jasně osvětlené místnosti, ve které sedělo za dlouhým stolem čtrnáct bezúsměvných mužů. Předseda na jednom konci stolu vyzval nejdřív paní Nutbridgeovou a později Julese Harlowa, aby si sedli na volná křesla a aby odpovídali na otázky.

Paní Nutbridgeová seděla asi v polovině dlouhého stolu. Julese Harlowa usadil předseda komise k Harlowově zděšení na protilehlý konec stolu, přímo vedle Patricka Greena. Za Patrickem Greenem sedel Carl Corunna. Čím dál tím hůř. Jules Harlow si sedl, kam mu poveleli, poněkud prkenně, vadila mu fyzická blízkost Patricka Greena. Odpovídal na otázky, které vycházely z předchozích tvrzení Greenových. Jako by Green mluvil pravdu!

Jules Harlow cítil, že mu to moc nejde. Přítomní právníci přijímali jeho odpovědi s nedůvěrou a vedle něho sedící Green se tvářil spokojeně. Carl Corunna se pošklebova.

Harlow si vzpomněl, jak mu David Vinn řekl, že se pravda vždy neprosadí. No co, pomyslel si, pokud mi neuvěří, způsobím si to sám.

Předseda se díval do poznámek, které měl před sebou rozložené na stole. Zeptal se Julese Harlowa kdy, v který den zatelefonoval Patricku Greenovi, aby mu řekl, že si těch deset tisíc může ponechat, až mu je soud vrátí.

Předseda, obtloustlý, trpící chronickými zažívacími potížemi, se začínal nudit. Ostatní většinou měli co dělat, aby neusnuli. Patrick Green se usmíval.

Jules Harlow se zhluboka nadechl a řekl: „Na právní zastoupení Sandyho Nutbridge bych v žádném případě nedal ani halíř.“

Jeden z podřimujících advokátů se vzbudil a zeptal se: „Proč ne?“

„Protože jsem ho neznal.“

„Ale…“

„Do chvíle, kdy jsem zapůjčil peníze na jeho kauci, jsem se s ním setkal jen jedinkrát, v den, kdy jsem od něho koupil koně. Dobrého koně, jak se ukázalo. Je to klisna. Mohli byste si na ni zítra vsadit do čtvrtého dostihu.“

V řadách ospalých právníků to pobaveně zašumělo.

Přeseda se zamračil: „Když jste se s ním neznal, proč jste ty peníze na kauci dal k dispozici?“

„Protože si jeho matka zoufala. Udělal jsem to pro ni.“ Jules na paní Nutbridgeovou pohlédl. „Udělal jsem to, protože plakala, protože je Angličanka a já jsem Angličan. Vy byste možná také přispěchali na pomoc krajanovi, kdyby se ocitl v těžké situaci a prosil o pomoc v cizí zemi. Udělal jsem to, protože jsem to udělat chtěl.“

Nastalo ohromené ticho. Pak si jedna paní advokátka odkašlala a pobaveně se zeptala: „Odpusťte, pane Harlowe, ale smím se vás zeptat – znamená pro vás deset tisíc dolarů hodně peněz?“

Jules Harlow se usmál. „Ani ne. Netrvám na tom, aby mi Patrick Green vrátil, co dluží, kvůli penězům, ale ze zásady. Dělá vám všem hanbu.“

Harlow se znovu nadechl a za hrobového ticha hovořil dál: „Kdybych si nemohl dovolit přijít o deset tisíc dolarů, nebyl bych přispěchal paní Nutbridgeové na pomoc. V žádném případě bych se však neuvolil platit za právní zastoupení jejího syna. Proč bych to také dělal? O úhradě právní pomoci jsem nikdy s nikým nemluvil, ani s Patrickem Greenem, ani s Carlem Corunnou, ani se Sandym Nutbridgem. Věřil jsem, že Sandy Nutbridge dodrží podmínky kauce, což se stalo. Věřil jsem jeho právníkovi, že mi peníze, které jsem v dobré víře půjčil, zase vrátí, ale on si je ponechal. Důvěřoval jsem koňskému handlíři a důvěřoval jsem právníkovi. Na kterou z těch dvou profesí byste si vsadili?“

Členové kárné komise se pak dlouho dohadovali a na konec oznámili, že „možnou podstatu“ nezjistili a že tím případ končí.

„Asi jsem to zkazil,“ prohlásil Jules Harlow po několika dnech zasmušile pri snídani.

„Vůbec ne!“ ujišťoval ho David T. Vinn. „Slyšel jsem, že skoro všichni členové komise uvěřili vám, ne jemu.“

„Pak tedy proč…?“

„Stává se jen zcela mimořádně, že by některého ze svých kolegů opravdu vyškrtli. Vědí velmi dobře, že se Patrick Green zatraceně provinil, ale když někdo vnese do jejich úvah sebemenší pochybnost, nechají ho být. Pochybnost se najde snadno, že?“

Jules Harlow se díval na Davida T. Vinna, pořádajícího s chutí horu lívanců s banánem.

„Ať tak či tak, Patricku Greenovi to prošlo.“

David T. Vinn si dal na horké lívance máslo, vychutnal si dramatickou pauzu a pak zamával vidličkou. „Patricku Greenovi nic neprošlo, ani trochu.“

„Má stále moje peníze.“

„Řekl jsem vám hned na začátku, že je těžko dostanete zpátky.“

„Proč jste tedy řekl, že mu to neprošlo?“

David Vinn se chvíli věnoval svým lívancům. „Víte,“ řekl pak, „mám své zdroje informací. Ledaco se dozvím. Slyšel jsem, že jste komisi přímo ohromil. Prý jste naprosto věrohodný, upřímný a čestný svědek.“ Odmlčel se. „Všichni vědí, že dostane-li se případ před soud, uvěří porota vám, ne Greenovi.“

„Pokud se tam dostane!“

„To je právě to, o čem s vámi chci mluvit. Cesta k soudu vede od žaloby k místopřísežné výpovědi. Pak následuje jednání o mimosoudní dohodě. Teprve když se tam nenajde řešení, jde případ k soudu. Tak tedy…, Patrick

Green souhlasí s mimosoudním jednáním."
„Nechápu, proč jste s tím tak spokojený."
„Pochopíte."
Kola se želvím tempem otáčela dál, až došlo k mimosoudnímu jednání. David Vinn konečně svého klienta dovedl na setkání s prostředníkem, kterým byla vzdělaná, kultivovaná paní, vzhledem připomínající mateřskou paní Nutbridgeovou.
Prohlásila: „Naším cílem bude dojít k dohodě přijatelné jak pro pana Harlowa, tak pro pana Greena, abychom si ušetřili zbytečné výdaje spojené se soudní pří." Odmlčela se. „S panem Greenem jsem hovořila."
Ticho.
„Je připraven uzavřít dohodu."
David Vinn s ironií poznamenal: „Předpokládám, že to znamená, že je připraven vyhnout se zabavení svého vozu, svého domu, zařízení své kanceláře, všeho, co vlastní. Je ochoten se vyhnout trojnásobné pokutě, je ochoten se vyhnout placení náhrady za utrpěné škody a strádání mého klienta. Jak velkorysé!"
„Co může nabídnout," zeptala se, „aby to pro vás bylo přijatelné?"
Dobrý Bože, pomyslel si Jules Harlow, je to jasné, Patrick Green tímto přiznává vinu.
Vskutku, Patrick Green si jednoho dne uvědomil, že mu šeredně hrozí odsouzení za podvod, krádež a ztrátu důvěry, které by automaticky vedlo nejen ke škrtnutí ze seznamu advokátů, ale i ke ztrátě diplomu. Měl volbu: splatit, o co okradl Julese Harlowa a paní Nutbridgeovou. Najednou si uvědomil, že jsou způsoby jak vydělat peníze, třeba i ve skladu nějaké velkoprodejny.
Zprostředkovatelka řekla: „Pan Green nabízí pět tisíc dolarů, tedy polovinu částky, kterou jste vydal na kauci."
David Vinn řekl zdvořile: „Ať si to pan Green laskavě znásobí dvěma. Kdyby můj klient byl mstivý, musel by násobit čtyřmi."
„Pan Green těmi penězi splatil dluhy lidem, kteří by ho jinak fyzicky napadli."
„Vskutku dojemné," řekl David T. Vinn. „Pan Green obral paní Nutbridgeovou o důchodovou pojistku."
Jules Harlow ohromeně naslouchal.
„Sandy Nutbridge," namítla prostřednice, „splácí paní Nutbridgeové, co mu půjčila. Dluhy paní Nutbridgeové jsou věcí jejího syna."
„Patrick Green dvakrát udal Sandyho Nutbridge daňovému úřadu," poznamenal David T. Vinn suše. „Od samého počátku se zamýšlel obohatit o mnoho peněz protizákonným účtováním palmáre svému klientovi. Peníze pana Julese Harlowa zapůjčené na kauci byly jen něco navíc."
„Pan Green splatí polovinu pohledávky pana Julese Harlowa."
„Ne. Splatí celý obnos."
„Nemá peníze."

„Pan Harlow počká."

Zkušenýma, pobavenýma očima se na mladého, bystrého Davida T. Vinna zadívala. Mohl být jejím synem, byl příliš mladý, než aby dokázal pocítit soucit s podvodníkem. Dojednala datum dalšího jednání.

Oddaná žena Julese Harlowa se rozhodla, že se obrátí přímo na Raye Wichelseaho o radu, protože se jí Jules chystal koupit dalšího koně k třetímu výročí sňatku.

Ray Wichelsea si jí vážil jako klientky nad všechny jiné, a našel jí dvouleté hvězdné hříbě jako kandidáta Trojkoruny pro příští sezónu.

Paní Harlowová se zeptala, jsou-li nějaké zprávy o paní Nutbridgeové, která jí byla od prvního pohledu sympatická. Ray Wichelsea jí řekl, že se Sandymu Nutbridgeovi po čase podařilo ušetřit dost na to, aby požádal o radu Davida Vinna, a Patrick Green rozzuřeně přivolil k mimosoudnímu jednání i v jejím případě.

Než šli spát, řekla paní Harlowová Julesovi: „I kdyby se jí podařilo dostat všechny peníze zpátky, pochybuju, že by kdy v budoucnosti znovu poskytla peníze na kauci."

Její muž uvažoval o tom, o čem se poučil a o tisících, které vynaložil na právní zastoupení, jen aby přemohl Patricka Greena. „Slyšel jsem, že člověk může dostat obžalovaného z vazby, i když se jen *zaváže* zaplatit kauci, a platí pouze, když obžalovaný před soudem uteče. Prý to ale přijde dráž. Možná, že by to tak bylo lepší, možná ne. Budu se muset zeptat našeho génia, Davida T. Vinna."

Sešli se zase v klidu a míru u jednacího stolu, ve dvojicích jako před tím. Patrick Green a Carl Corunna seděli proti Julesu Reginaldu Harlowovi a Davidu T. Vinnovi.

Mateřská paní prostřednice v obvyklém šedivém kostýmu, formálním jako Harlowův oblek a neosobním jako oblek právníka, si se všemi potřásla rukou a sedla si na své místo v čele stolu. Pak rozdala kopie jednoduché listiny a požádala všechny přítomné o podpis.

Julese Harlowa hřálo uspokojení nad tím, že spravedlnosti se dostalo zadost. Nevadilo mu, kolik na to musel vynaložit.

Tady jsme, říkal si, bojujeme na život a na smrt, ne však zbraněmi, ale psaným slovem, perem. Patrick Green sice lidi okrádá, ale nezabíjí.

Patrick Green si zasmušile přiznal, že výdrž Julese Harlowa podcenil. Podcenil i právnickou dovednost Davida T. Vinna. Navíc vyslechl od předsedy kárné komise hrozivé výhrůžky. Kdyby prý se k předsedovi donesla zpráva byť jen o náznaku nějaké Greenovy nepravosti, přijde o diplom. No co, říkal si Green, časem jistě vymyslím novou fintu a najdu si jiného pitomce…

Dopáleně podepsal listinu, kterou se zavazoval splatit svůj dluh Julesu Harlowovi ve čtyřech splátkách po dvaceti pěti stovkách dolarů.

Listina představovala ve skutečnosti plné doznání.

Svět práva se ke Greenovi otočil zády a žádnou práci už mu

nepřihrával.

Green se asi rok se potloukal v různých dočasných, špatně placených zaměstnáních. Neochotně splácel dluh Julesu Harlowovi. Lepší splácet, než sedět.

Další čtyři roky se v potu tváře dřel, aby splatil dluh paní Nutbridgeové. Věděl, že plné odškodnění poškozené, náležitě znásobené, by bylo mnohem horší.

Když se konečně zbavil dluhů, odstěhoval se do jiného státu, kde působil jako agent malé pojišťovny. Nezměnil se, srdce měl stejně nepoctivé jako dřív.

Člověk, kterého v novém působišti podvedl, na rozdíl od Julese Harlowa zamířil na cestu spravedlnosti bez oklik. V tmavé uličce Patricka Greena ubil k smrti.

Den pro smolaře

Na Velkou národní lidé chodí pro vítězství: žokejové, sázkaři, a vlastně-jako v tomto případě – i policie.

Může to být šťastný den pro smolaře, kteří věří, že ztratili, když měli vyhrát, a vyhráli, když ztratili.

To záleží na sázce.

Vyrazil na Velkou národní se třemi sty liber v kapse, trochu provinilý, trochu vzdorný a odhodlaný.

Austin Dartmouth Glenn si velmi dobře uvědomoval svou přísahu, že bankovky nepustí do oběhu předčasně.

Přikázali mu, aby počkal aspoň pět let. Za pět let už všechno usne a několikamilionová loupež už bude patřit dávné minulosti.

To už prý bude policie honit jiné padouchy a čísla série kradených bankovek budou na vybledlých, dávno vyřazených seznamech.

Za pět let bude smět bez obav utratit svých patnáct tisíc, které mu zaplatili za to, že dopomohl šéfovi akce k útěku z vězení. Šéf tehdy potřeboval být na svobodě.

To je všechno krásné, říkal si Austin zasmušile, jak se díval z okna vlaku. Co ale inflace? Co když za pět let nebude mít těch patnáct tisíc ani cenu papíru, na kterém jsou bankovky vytištěné?

Za pět let se taky může měna změnit, pětilibrovky třeba budou vypadat úplně jinak a ty staré už nebude možné vyměnit. Austin kdysi slyšel o tom, jak si jeden nešťastný kasař odseděl dvanáct let za úspěšnou loupež a když se vrátil domů a vyhrabal svou skrýš, měl v ní samé úplně vybledlé, staré a neplatné bankovky.

Ta představa! Že člověk tak dlouho sedí a nezbude mu nic než nepoužitelný papír, vhodný nanejvýš do sběru.

Austin Glenn stáhl soucitně rty. Ne, tak tohle ne, to se jemu nesmí stát!

Lístek na vlak zaplatil Austin normálními penězi, stejně jako pivo, balíčky se sendviči a *Sporting Life*.

Nebezpečných tři sta liber měl poschovávaných ve vnitřníkapse saka a nehodlal s nimi vyrukovat, dokud se neponoří do anonymních davů dostihového závodiště v Aintree.

Přece nejsem padlej na hlavu, říkal si, balíček krásných, šustivých, nových pětilibrových bankovek by musel každému připadat zvláštní. Když jsou ale pěkně zmuchlané a ušpiněné (nejdřív si za tím účelem umazal ruce), když jsou zamíchané, takže čísla série nejdou po sobě, nikdo je prohlížet nebude.

Hřbetem ruky si otřel z úst pěnu od piva. Šlachovitý čtyřicátník s dobře

upravenými, řídkými černými vlasy, nejistýma očima a nemístně sebevědomým chováním.

Život strávený na hranici zákona ho zásobil zástupy podobných známých a vložil mu do paměti mnoho podrobných a užitečných informací o tom, jak získávat úplatky, aniž by si člověk o ně přímo řekl.

Austina lidé neměli zvlášť rádi, ale on nebyl přecitlivělý a snad si to ani neuvědomoval.

V tomtéž vlaku, v jednom z předních vagónů, seděl Jerry Springwood a potil se. Potil se ze tří důvodů. Za prvé byl zvyklý se pohybovat venku na volném vzduchu a ve vagónu bylo horko, za druhé následkem přílišného požívání alkoholu a provozování sexu vyrazil do Aintree pozdě a riskoval, že nedorazí-li na místo včas, přijde o práci. Nejvíc ze všeho se ale Jerry potil strachy.

Ve dvaatřiceti letech náhle ztratil odvahu, ale snažil se navzdory tomu dál působit jako překážkový žokej v naději, že na něm lidé nepoznají, že má strach. Ty tam byly ty časy, kdy jezdil s úplné chladnou hlavou a kdy nějakou tu bouli bral jako drobnou nepříjemnost.

Už celé měsíce putoval na dostihy se strachem. Cestou si představoval, jak mu z těla budou trčet zlomené konce kostí, jak bude mít rozdrcený obličej nebo přeraženou páteř…, představoval si bolest. Celé měsíce už nedokázal riskovat to, co kdysi ani za riziko nepokládal.

Celé měsíce nedokázal pobídnout koně do úzké mezery, i když to byla jistá cesta k vítězství. Před překážkami vždycky hleděl koně srovnat, místo aby ho popohnal.

Jezdecká dovednost, která ho vynesla na špici, mu sloužila jako kouřová clona kiksů, a jeho dlouhodobá dobrá pověstpodpírala tvrzení, jimiž trenérům a majitelům vysvětloval příčiny neúspěchu.

Jen opravdoví znalci viděli rozpad Jerryho osobnosti, a ti si to většinou nechali pro sebe. Jen málokterý z nich řekl, co si myslí.

Když si velká divácká obec prohlížela seznam přihlášených na Velkou národní a hledala inspiraci, jméno starého osvědčeného Jerryho Springwooda působilo nesporně příznivě při hodnocení šancí Haunted House jako třetího favorizovaného koně.

Jerry se zasmušile díval na míjející krajinu za oknem. Před rokem, říkal si, by mě určitě ani nenapadlo strávit noc před velkým dostihem v Londýně na večírku.

Před rokem by večer před dostihem byl už přímo v Aintree, vypil by nanejvýš dvě piva, šel by si brzy lehnout a spal by zaručeně sám. Ani ve snu by ho nenapadlo v pátek odpoledne po dostizích vyrazit dolů na jih, namazat se a pak se vyspat s holkou, kterou ani pořádně neznal (lépe řečeno znal ji přesně tři hodiny).

Před rokem ovšem ještě nebylo třeba, aby vyháněl z hlavy pomyšlení na sobotní maratón; tehdy se na to odpoledne těšil, s nadšením, rozčilením, vervou i nadějí.

Proboha, co se to se mnou najednou stalo? říkal si zoufale.

Byl menší, ale statný, měl husté hnědé vlasy, zapadlé oči a zploštělý nos po nevítaném přistání obličejem na zemi. Syn farmáře, rozuměl si se zvířaty a díky minulým úspěchům se uměl dobře pohybovat i mezi lidmi. Lidé měli většinou Jerryho Springwooda rádi, ale on byl příliš skromný a snad si to ani neuvědomoval.

Na dostihové závodiště v Aintree proudily veselé davy, naplněné nadějí a dychtivostí, s kapsami naplněnými penězi. Austin vytáhl první „horkou“ pětilibrovku u pokladny a spokojeně pozoroval, jak mizí v anonymitě hromadícího se vstupného u vchodu.

U baru, kde se tísnila spousta diváků, hladce rozměnil další bankovku. Třetí rozměnil u stánku, kde se prodávaly letáky o formě přihlášených koní.

Jen ať se prachy točí, jako provaz na šibenici, říkal si s černým humorem. Přece nebudu čekat pět let.

U totalizátoru otevírali hodinu před prvním dostihem, a to už lidé mohli sázet na Velkou národní, protože po druhém dostihu už by se na všechny zájemce nedostalo, pokud si chtěli vsadit na třetí, hlavní dostih.

Když si šel vsadit na svou naději Austin, stála už před okénky dlouhá fronta. Mnoho lidí vědělo ze zkušenosti, že je třeba vyřídit sázky co nejdřív, pokud si chtějí zajistit slušné místo na tribuně.

Austin si stoupl do kratší fronty u okénka, kde se sázelo pět liber. Napsal si na program, co bude chtít. Když přišel na řadu, řekl: „Padesát na vítěze, číslo dvanáct.“ Odpočítal pětilibrovky bez jediného mrknutí.

Uštvaný člověk za okénkem bankovky přepočítal, podal mu sázenky a sotva se na něho podíval.

„Další,“ řekl a zaměřil se na člověka za Glennem.

Jednoduchý jako facka, říkal si Austin a byl sám se sebou velmi spokojený. Sázenky strčil do kapsy. Padesát na číslo dvanáct, na vítěze. Nemá smysl vyhazovat peníze na pořadí, to říkal vždycky. Tedy, aby bylo jasné, odhadnout formu uměl dobře, taky na to byl patřičně pyšný.

V dostihu měl určitě nejlepší šanci třetí favorizovaný, Haunted House, a lepšího žokeje než Springwooda by člověk těžko hledal, to je přece jasná věc. Austin se spokojeně vydal znovu k baru a dal si ještě jedno pivo.

Jerry Springwood mezitím v šatně úspěšně maskoval jak svou kocovinu, tak strach. Ostatní trpěli obvyklým vzrušením a napětím, jakým trpí každý před Velkou národní. Byli nesoustředění, měli sucho v ústech a z obvyklého proudu drsného žertování zbyl jen tenký pramínek.

Dvakrát přes Bechet’s Brook, říkal si Jerry zoufale, Canal Turn, Chair, jak se s tím proboha vyrovnám?

Vedení Jockey Clubu právě hostilo při obědě skupinu významných zahraničních návštěvníků, když je z konzumace jehněčí pečené vyrušil vrchní komisař Crispin.

Sklonil se k hlavnímu stevardovi a pošeptal mu do ucha: „Potřebuju s

vámi naléhavě mluvit, pane," řekl.

Sir William Westerland přelétl očima bohatství prýmků na policistově tmavomodré uniformě.

„Vy jste zde velitelem?"

„Ano, pane. Mohl bych s vámi prosím hovořit o samotě?"

„Jestliže je to bezpodmínečné nutné, tak asi ano." Sir William tedy vstal, zarmouceně se ohlédl na nedojedený pokrm a odvedl policistu na terasu u klubových místností na hlavní tribuně. Oba muži se krčili v chladném vzduchu, kolem nich zněl hluk a šum přicházejících diváků a křik bookmake-rů, ohlašujících kursy pro první dostih.

„Jedná se o birminghamskou bankovní loupež, pane."

„Ale to je přece rok stará záležitost," protestoval sir Westerland.

„Jenomže sledované zcizené bankovky byly zajištěny právě zde, dnes, přímo na závodišti."

Westerland se zamračil. Víc už nepotřeboval slyšet. Loupež, při které se lupičům zdařilo rozbít údajně nedobytný trezor, ukořistit přes tři a půl milionu liber a s brutálním násilím uniknout, měla širší společenskou odezvu než vítězství a smrt admirála Nelsona v bitvě u Trafalgaru.

Výbuch trezoru a přilehlé obvodové zdi způsobil smrt čtyř mužů a malého chlapce. Na útěku pak ještě zločinci zastřelili dvě ženy a dva mladé policisty.

Na místo přijeli těsně po výbuchu hasičským vozem a vrhli se do trosek budovy, „bezpečně zajistili" obsah trezoru a klidně bez překážek se svou kořistí odjeli.

V poslední chvíli se je snažil zadržet policista na obchůzce, kterému se to nezdálo. Odpověděli salvou z kulometu.

Podařilo se identifikovat, chytit a soudit jen jednoho z lupičů. Dostal třicet let a seděl přesně třicet dní. Pak se mu zdařilo neuvěřitelným způsobem z vězení utéct. Proto bylo prvořadým cílem celého policejního aparátu polapit uprchlého vězně a dostat jeho společníky.

„Je to první stopa, kterou jsme zachytili po celých dlouhých měsících," vysvětloval Crispin důrazně a vážně. „Kdyby se nám podařilo zadržet toho člověka, který sem s těmi sledovanými bankovkami přijel…"

Westerland se zadíval dolů, na tisíce návštěvníků.

„To se mi zdá dost beznadějné.

„Tak úplně ne," Crispin potřásl šedivějící hlavou. „Jedna šikovná dívka u totalizátoru poznala jednu z bankovek. Pak se jich našlo ještě devět. A jeden z pokladníků u okénka si vzpomněl, že prodal za padesát liber sázenky člověku, který platil pětilibrovými bankovkami. Prý se mu na pohmat zdály nové, ačkoli byly ušpiněné a pomačkané."

„Stejně…"

„Taky si vzpomněl, že ten člověk vsadil všechno na jediného koně a na výhru, a to je při Velké národní dost neobvyklé."

„Na kterého koně?"

„Na Haunted House, pane. Jestliže Haunted House vyhraje, náš člověk si půjde pro výhru za padesát vítězných sázenek a budeme ho mít."

„Ano, ale co když Haunted House nezvítězí?" namítl Westerland.

Crispin se na něj upřeně zadíval.

„My si přejeme, aby zvítězil. A od vás žádáme, abyste to zařídil. Abyste předem zmanipuloval výsledek Velké národní."

Dole na prostranství před sázkovým střediskem Austin Dartmouth Glenn předal dvě sledované bankovky jednomu z bookmakerů. Ten peníze zmuchlal a ve spěchu strčil do brašny, aniž se na ně podíval. Deset liber na Spotted Tulipa, na vítězství, při poměru osm ku jedné.

Ve zmatku, ruchu a lomozu posledních pěti minut před prvním dostihem se Austin prodral nahoru na tribunu, aby měl co nejlepší vyhlídku na své čtyřnohé investice. Byl sám se sebou velmi spokojený.

V šatně si Jerry Springwood váhavě natahoval bílé kalhoty a nemotorně si zapínal knoflíky červeno-bíle pruhovaného dresu.

Nezadržitelně propadal panice, minutu od minuty cítil silnější nutkání sebrat se a utéct. Nebyl schopný myslet, soustředit se, když na něho někdo promluvil, tak doslova nevnímal.

Třásly se mu ruce. Byla mu zima. Ještě hodinu, ještě celou hodinu musí nějak přežít, než se donutí odejít do padoku, do sedla, ke startu, a než vyrazí na nemilosrdné, tvrdé čtyři a půl míle s třiceti mamutími překážkami.

Já to nedokážu, říkal si tupě. Já nemůžu. Kam se schovám?

Všichni čtyři stevardi, dohlížející na dnešní mítink, seděli zasmušile u velikého stolu a projevovali úžas, nevíru a pohoršení, když vyslechli žádost vrchního komisaře Crispina.

„Taková věc nemá obdoby," bránil se jeden z nich. „To vůbec nepřichází v úvahu."

Druhý řekl: „Ani na to už není čas."

„Trenéři na to zaručeně nepřistoupí," řekl třetí.

„A co majitelé, jak ti k tomu přijdou?" ozval se čtvrtý.

Crispin měl k dostihům podobný vztah jako k nepoctivým politikům a považoval zajištění birminghamských lupičů a vrahů za věc společensky mnohem závažnější než to, který kůň přijde ve Velké národní první.

Jeho vnitřní tlumené pohoršení nad neochotou stevardů proniklo nezadržitelně do jeho hlasu.

„Birminghamští vrazi zabili devět lidí," řekl naléhavě. „Je to přímo občanská povinnost každého z nás udělat, co je v našich silách, aby se podařilo je chytit."

„Ale snad nikoli za cenu Velké národní!" bránil se jeden z rozhodčích.

„Pokud je mi známo, tak v překážkových dostizích nejsou ve hře chovatelské zájmy. Ostatně v letošní Velké národní běží jen valaši. Chápal bych, kdybyste odmítali zmanipulovat výsledek Derby, a tím do jisté míry znehodnotit Plemennou knihu."

„Každopádně by to byl velký podvod na sázející veřejnosti," namítali stevardi.

„Ti zavraždění patřili taky k veřejnosti. A další, co padnou za oběť při další bankovní loupeži, budou taky patřit mezi naše občany, taky budou patřit k naší veřejnosti."

Sir William Westerland naslouchal diskusi s neproniknutelným výrazem. Docílil ve svém dlouhém životě mnoho tím, že napřed vždy vyslechl mínění ostatních a promluvil teprve tehdy, když si ujasnil názory, předsudky a slabosti těch druhých.

Když si pak nakonec vzal slovo, jako by odhaloval samotný základ pravdy, ve skutečnosti to však byla jen úvaha zdravého rozumu.

Sledoval, jak se Crispin a stevardi postupně rozohňují, jak začínají argumentovat neobjektivně a nepřátelsky. V duchu si tiše povzdechl, podíval se na hodinky a odkašlal si.

„Pánové," řekl klidně a věcně. „Než dospějeme k rozhodnutí, musíme zvážit tři věci. Za prvé naše možnosti. Za druhé utajení. Za třetí možné následky."

Stevardi i policista se na něho zadívali s úlevou.

Westerland pokračoval: „Překážkoví jezdci jsou individualisté. Domníváte se, že existuje někdo, kdo by je všechny dokázal zmanipulovat? Kdo?"

Ticho.

„Kdo může zaručit, že Haunted House neupadne?"

Ticho.

„Jak dlouho myslíte, že se věc může utajit? Jak brzy se to dozvědí lidé od tisku? Umíte si představit, co by nastalo, až by se to zveřejnilo?"

Ticho. Stevardi pokyvovali hlavami.

„Pokud ale vrchnímu komisaři nevyjdeme vstříc, jak nám bude, až vybuchne další banka a další nevinní lidé přijdou o život? Budeme vědět, že jsme tomu možná mohli zabránit."

Všichni přítomní čekali, co Westerland navrhne.

Jerry Springwood jako by měl místo hlavy nafouknutý balon, vznášející se kdesi mimo jeho neposlušné, neschopné tělo. Když se ozvala výzva: „Jezdci do padoku," ještě stále marně uvažoval o tom, jak by unikl. Bylo to zlé, byl příliš známý.

Jak utéct? opakoval si stále. Jak se dostat z brány, chytit taxík, když všichni vědí, že mám jít do padoku a že mám jet Haunted House?

Co kdybych jako omdlel? Co kdyby se mi jako udělalo zle?

Podvědomě vyšel s ostatními ven. Jeho duch se bránil, ale olověné nohy ho nesly za ostatními.

Stál v padoku, sucho v ústech, oči ho pálily jako dvě žhavé jámy v bolavé hlavě. Rozčilené, nervózní předstartovní klábosení trenéra a majitele nevnímal.

Nemůžu, nemůžu, prostě to nejde.

Jak tam stál ve svém soukromém pekle, přistoupil k němu hlavní stevard Jockey Clubu, sir William Westerland.

„Na slovíčko, Jerry."

Jerry se na něho tupě zadíval, oči jako skleněné kamínky. Sir William Westerland takový pohled znal, viděl ho u jiných a dobře věděl, co věstí. Tušil, že nic dobrého nemůže očekávat.

Ačkoli vrchní komisař Crispin dělal co mohl, všichni stevardi se bez zaváhání přiklonili k názoru hlavního stevarda.

Výsledek Velké národní není možné předem zmanipulovat, ani tehdy ne, jde-li o polapení vrahů.

Westerland došel k závěru, že taková věc je nejen nemožná, ale též neproveditelná. Policii nezbývá nic jiného než si hlídat další dostihy, hlídat líp, třeba se podaří rybu chytit, až popluje znovu k totalizátoru.

Westerland si ale řekl, že neuškodí, zajde-li za Jerrym a popřeje mu úspěch. Teď mu ovšem bylo jasné, že Crispin a jeho lidé nemají šanci. *Žádný* jezdec, ochromený strachem, nemůže vyhrát Velkou národní.

Ti, kdo si na Haunted House vsadili, budou muset být rádi, pokud jejich kůň vydrží jeden a půl míle, než to jeho jezdec vzdá, než ho nechá vybočit z dráhy nebo než ho zastaví před překážkou.

„Mnoho štěstí," vypravil ze sebe Westerland zarmouceně.

Jerry neodpověděl. Nezmohl se ani na běžnou zdvořilost.

Austin Glenn sledoval ze své výhodné pozorovatelny nahoře na tribuně řadu koní kráčejících po dráze. Do dostihu už zbývalo jen deset minut, bookmakeři už byli ochraptělí křikem a davy diváků se vlnily rozčilením a stoupajícím napětím.

Austin ztratil v prvním dostihu deset liber na Spotted Tulipa a ve druhém dalších patnáct. Kousal si nehty rozčilením, když se díval na Haunted House.

Jerry Springwood seděl v sedle se svěšenými rameny, jako pytel brambor. Kůň jako by vycítil náladu jezdce, šel nejistě, nevěděl, má-li reagovat na pasivitu svého žokeje, nebo na vzrušení diváků.

V očích Austina a mnoha dalších zkušených vypadali kůň i jezdec jako předem odsouzení k prohře.

Westerland zarmouceně potřásal hlavou a Crispin nemohl pochopit, proč právě tenhle jediný kůň ze všech koní jde jako náměsíčný. K vzteku.

Jerry Springwood se automaticky řadil ke startu, už ani nemyslel. Číše strachu se naplnila po okraj, jen přetéct.

Bledý, zpocený, cítil, že ještě několik minut a bude muset seskočit z koně a prchat.

Prostě bude muset.

Když bylo odstartováno, Haunted House zůstal viset. Čekalmarně na pokyny ze sedla. Pak se váhavě vydal za mizejícím polem.

Kůň byl zkušený. Věděl, že má za úkol cválat, skákat a snažit se dostat před ostatní.

V tu chvíli ale byl jako loď bez kormidla, chyběly mu pokyny, na které byl zvyklý, které mu pomáhaly.

Žokej se držel v sedle podvědomě, léta zkušeností a dlouho pěstovaná dovednost mu přispěchaly na pomoc. Vycvičené svaly reagovaly automaticky.

Přes první překážku šel Haunted House jako poslední, a když se blížil kBechet's Brooku o pět překážek dál, byl ještě stále na konci pole.

Jerry zahlédl, jak jeden z koní bezprostředně před ním padá. Věděl bez uvažování, že jestli něco neudělá, skončí na něm.

Podvědomě škubl pravou rukou a Haunted House, celý šťastný, že jeho jezdec konečně jeví známky života, uhnul stranou, napjal svaly a vložil celou svou koňskou sílu do bezpečného skoku.

Haunted House dráhu dobře znal, taky už na ní zvítězil s Jerrym v sedle v kratších dostizích. Jeho odvážný, skvělý skok probudil Jerryho z otupělé letargie a vzbudil v něm novou vlnu žhavého strachu.

Můj Bože, říkal si Jerry, když se s ním kůň nezadržitelně řítil na Canal Turn. Jak to vydržím? Jak?

Seděl v sedle ochromený hrůzou, zatímco jeho čtvernohý partner Jerryho bezpečně nesl dál, přes Canal Turn, přes Valentine's, a řítil se k The Chair.

Jerry dodnes žije v přesvědčení, že před touto nejstrašlivější překážkou na světě zavřel oči. Haunted House ale na překážku šel dokonale a přenesl se přes její děsivou šíři s naprostou lehkostí.

Pak přes vodu, kolem tribun a znovu na Bechet's Brook a všechny ostatní překážky, znovu celý kurs.

Kdybych to teď zabalil, říkal si Jerry, už by to bylo skoro se ctí.

Řada ostatních koní odpadla, upadla, jezdci vzdali, ale Haunted House cválal nezadržitelně dál rychlostí blížící se padesáti kilometrům za hodinu, bez ohledu na svého jezdce.

Austin Glenn na tribuně, William Westerland na své soukromé terase a vrchní komisař Crispin před televizí sledovali se stoupajícím napětím, jak se kůň probojovává k čelu pole.

Při druhém okruhu šel přes Bechet's Brook na desáté pozici, Canal Turn zdolával na sedmé a před třetí překážkou od konce, míli před cílem, byl už pátý.

Jerry Springwood viděl, jak se před ním u bariéry otevřela skulinka, ale nevjel do ní. Naopak, u předposlední překážky koně trochu zadržel. Přes překážku se dostal bezpečně, ale zato ztratil dobře dvě délky.

William Westerland na tribuně hlasitě vzdychl a Jerry Springwood v sedle Haunted House se otřásl odporem nad vlastní neodpustitelnou zbabělostí.

Je to všechno k ničemu, říkal si, bylo by lepší, kdybych zdechnul.

Vedoucí kůň se tryskem vzdaloval od ostatních. Jerry ho viděl, jak jde přes poslední překážku, sám s Haunted Housem byl dobře čtyřicet yardů

vzadu. Už jen jedna překážka!

Nikdy víc, už nikdy nepojedu žádný dostih. Nikdy.

Zatnul zuby, když pod ním Haunted House napnul svaly, aby vynesl půl tuny své váhy přes zelená břevna a břízu. Jestli padne, jestli se na mne svalí… Spadneme, převalí se na mne, převálcuje mě… Ach dobrý Bože, pomoz mi přes tuhle poslední!

Vedoucí kůň, favorit s přiměřeně velkým handicapem, cválal bez únavy poslední půl míle. Jerry Springwood a Haunted House už ho nemohli dohnat, o to by se museli pokusit dřív, ale Jerry pocítil takovou úlevu po těch okamžicích v očistci strachu, že vložil všechnu sílu do finiše a hladce předstihl ostatní koně.

Austin Glenn přihlížel, jak Haunted House cválá do cíle jako druhý o dvacet délek. Měl na sebe vztek, že si nevsadil na pořadí. Pokrčil rameny, vytáhl sázenky a roztrhal je na malé kousky. Útržky sázenek rozhodil do větru.

William Westerland si třel bradu a usilovně přemýšlel o tom, jestli by Jerry Springwood vyhrál, kdyby zabral včas. Vrchní komisař Crispin proklínal těch dvacet délek, o které mu kořist unikne.

Sir William odvedl své vznešené zahraniční návštěvníky dolů k slavnému odsedlání a všeobecnému radování a gratulacím. U cíle ho zastavili rozčilení a zděšení pořadatelé.

„Jezdec vítěze nemůže projít vážnicí."

„Jak to?"

„Vítěz nenesl předepsanou váhu! Trenér zapomněl závaží dole při sedláni, nechal je viset v boxu, když sedlal! Vítěz běžel celý dostih bez deseti liber zatížení…, takže ho musíme diskvalifikovat."

Copak o to, stát se to může, nebylo to poprvé, co trenér zapomněl připevnit pod sedlo předepsanou zátěž, ale při Velké národní?!

Sir William Westerland si hluboce povzdechl a pověřil vyděšené funkcionáře, aby o věci informovali místním rozhlasem diváky.

Jerry Springwood právě seděl na váze, když hlásili, co se stalo. Přesně v tu chvíli sledoval, jak se ručička na váze ustaluje na správné číslici. Nezaradoval se, nepřemohl ho pocit štěstí, spíš pocit hanby, jako by vítězství získal podvodem.

Crispin okamžitě rozmístil své lidi a varoval pokladní u výplatních okének totalizátoru.

Nahoře na tribuně přebíral Austin Glenn v panickém rozčilení všechny odhozené útržky sázenek, které mu přišly pod ruku, a úzkostlivě si je prohlížel.

Co když někdo ty jeho odhozené našel? Co když si šel pro výhru, která patřila jemu? Při tom pomyšlení běsnil vzteky. Věčně ale takhle na tribuně paběrkovat nemohl, ujel by mu vlak, a to si nemohl dovolit, musel do práce.

Jak čas plynul, začali Crispinovi lidé netrpělivě přešlapovat. Jak se

závodiště vyprazdňovalo, byli taky najednou nápadnější, když se nehýbali ze svých stanovišť. Diváci proudili ven z brány.

Když už všichni odešli a totalizátor zavřeli, odvolal vzteklý a zklamaný vrchní komisař Crispin své lidi a snažil se smířit s nadějí, že třeba příště bude mít víc štěstí.

Jerry Springwood ve vážnici přijímal gratulace, jak uměl nejlíp, a oznámil milionům žasnoucích televizních diváků, že hodlá svou kariéru v téhle sezóně zakončit.

Austin Dartmouth Glenn jel domů rozzuřený, s prázdnou kapsou. Doma vynadal ženě, nakopl kočku a po rychlé věčeři se převlékl do své úhledné tmavomodré uniformy. Pak se celý zachmuřený vydal na svou obvyklou noční. Pracoval jako dozorce v nedaleké, zvlášť přísně střežené věznici.

Haigova smrt

Co kdyby… bývá častým základem smyšleného příběhu. Co kdyby Haig zemřel v nevhodném, nečekaném okamžiku?

Mohla by vzniknout celá změť zápletek, já vám však nabídnu jen tři.

Christopher Haig přejížděl holicím strojkem po okrajích své dolní čelisti a nezúčastněně sledoval výsledky své činnosti v zrcadle. Netušil, že tak činí ve svém životě naposledy.

Christopher Haig měl silné černé vousy a připadalo mu to nefér, protože vlasy na temeni mu už neúprosně řídly. Povzdychl si, srovnal na obou stranách hranici vlasů a vousů před ušima a vyfoukal oholené zlomky strniska ze strojku do pečlivě k tomu účelu připraveného igelitového sáčku.

Jak Christopher Haig dospěl do středního věku a začalo mu narůstat bříško, litoval, že se v životě neodváží víc, že se bláznivě nevydal na cestu kolem světa v horkovzdušném balonu, že nestrávil léto v Antarktidě fotografováním tučňáků nebo že se nepustil na kánoi po řece Orinoko až k vodopádům Salto Angel. Pracoval den za dnem poctivě a zodpovědně jako poradce v oboru výživy zvířat a jeho jedinou náhradou vzrušujících dobrodružství byla funkce cílového rozhodčího na dostizích.

Onen pátek už se těšil na ruch a zmatek jarních dostihových dní ve Winchesteru. Těšila ho i cesta vozem do Winchesteru (domov mu připadal pustý poté, co ho žena opustila kvůli jednomu potrhlému opraváři televizorů). Radoval se z jízdy, ze slunečních paprsků dopadajících na pučící, probouzející se stromy. Žil bez své ženy spokojeně (upřímně řečeno se mu ulevilo). Uvažoval cestou o tom, jak se vlastně dostat na Aljašku a jak získat psí spřežení, nebo jak si zařídit, aby se mohl vydat na cestu napříč nekonečné, rudé pouště uprostřed Austrálie. Dokázala by to vůbec zařídit obyčejná cestovní kancelář?

Byl od přírody velmi pečlivý a proto si v duchu taky pečlivě a prozíravě na své vysněné cesty balil věci. Přemýšlel, zda by sněžnice posloužily jak na sněhu, tak na jemném pouštnímpísku. Rozhodl se, že by si pro dlouhé večery s sebou vzal zvukové nahrávky knížek. Podobné touhy a sny zaplňovaly volné chvíle jeho poctivých, prospěšných pracovních dní.

Byl jedním z patnácti cílových rozhodčích, kteří byli povoláváni, aby určili vítěze dostihu a rozhodli o umístění dalších koní. Protože takových rozhodčích bylo patnáct, ale dostihů se patnáct za den běželo zřídka (většinou jich denně nebývalo víc než čtyři, s výjimkou svátků), byla pro Christophera Haiga příležitost působit jako rozhodčí vzácné, nečekané a velmi vítané potěšení. Kdy a kam bude vyslán se většinou dozvídal až

skoro na poslední chvíli. Žádný z cílových rozhodčích neměl stálé závodiště, kde by působil.

Christopher Haig vzpomínal s nostalgií na staré časy, kdy bylo slovo rozhodčího zákonem. Jestliže cílový rozhodčí řekl: „Vítězem je ten a ten," pak vítězem byl, i kdyby se polovina dostihových diváků proti jeho rozhodnutí bouřila a považovala je za „ptákovinu". Ty doby minuly. Cílové kamery jasně vypovídaly o krátké hlavě, a soudce výsledek jen oficiálně zveřejnil. Je to nepochybně spravedlivější, pomyslel si Christopher Haig, ale už to není ono,

Cílová kamera při posledním dostihovém dni ve Winchesteru vynechala (elegantněji řečeno šlo o poruchový výpadek). Potkalo to však jiného rozhodčího, Christophera Haiga ne. Teď prý už zjednali nápravu, cílová kamera je v pořádku a byla opakovaně přezkoušena. Škoda, pomyslel si Haig.

Chris Haig zaparkoval (naposledy) na parkovišti pro „funkcionáře" a sebevědomě kráčel k vážnici (do samého středu oficiality). Zdravil se vpravo i vlevo se strážnými a s přijíždějícími jezdci.

Ten den se cítil mimořádně dobře. Cítil, jako by se v něm probouzelo jaro jako v přírodě, a pomyslel si –jako už mnohokrát –, že je nejvyšší čas změnit způsob života, protože mu dozajista zbývá ještě dobrých třicet let. Nutkání ke změně bylo jasné – kam však zamířit, zůstávalo v mlhách. Byl by žasl, kdyby tušil, že na všechny plány je pozdě.

Rozhodčí vítali Christophera Haiga jako vždy s úsměvem, vítal ho i startér, rozhodčí u váhy a všichni pořadatelé, procházející vážnicí. Měli cílového rozhodčího rádi, jednak svůj úkol plnil bezchybně, jednak pro jeho osobní vlastnosti, propřirozenou velkorysost, laskavost a chladnou rozvahu ve vypjatých okamžicích. Ti, kdo ho považovali za nezajímavého, netušili, co se v něm samém odehrává. Pomyslel si – co kdybych se přihlásil k zvláštním hasičům, kteří likvidují požáry naftových vrtů?

Před každým dostihem sedí cílový rozhodčí ve vážnici, sleduje jezdce a učí se znát při vážení barvy jejich dresů. Učí se taky jména koní a sleduje, jestli jezdci skutečně mají čísla odpovídající číslům v dostihovém programu. Christopher Haig už svoji funkci vykonával řadu let a byl spolehlivý a rychlý.

V prvních několika dostizích nebyly žádné problémy, žádné těsné finiše vyžadující cílovou fotografii, takže mohl vyhlásit vítěze ve všech případech bez zaváhání, rozhodně a přesvědčivě. Těšilo ho to.

Čtvrtý dostih, proutěnky Cloister handicap, byl hlavním dostihem dne. Christopher Haig si pečlivě ověřil, že všech jedenáct koní od sebe *rozezná* jediným pohledem. Je trapné, když cílový rozhodčí zaváhá.

Číslo 1, Lilyglit, nejvyšší zátěž.

Číslo 2, Fable.

Číslo 3, Storm Cone.

A tak pokračoval až na konec seznamu startujících. Jména koní znal z

jiných dostihů, ale jméno prvního na seznamu bylo spojeno s Chrisovou krátkou budoucností zcela nepředvídatelným způsobem.

Číslo 1, Lilyglit

Týž pátek, jen chvíli předtím, než se Christopher Haig v koupelně před zrcadlem oholil a začal snít, seděla Wendy Billingtonová Innesová na pohodlném taburetu před trojdílným zrcadlem toaletního stolku a dívala se na sebe. Neviděla světlou, hladkou pleť, rovné, hnědé vlasy a prohlubující se stíny pod šedomodrýma očima, viděla jen starost a soužení, které nechápala a s kterými si neuměla poradit. Ještě před hodinou, pomyslela si, byl život tak hezký, prostý, naplněný jistotou.

O patro výš byly její čtyři děti a vychovatelka. Tri dcery a roční chlapec. O patro níž kuchařka, hospodyně, sluha, a v domku u brány řidič-zahradník a jeho žena-služebná s dcerou. Wendy Billingtonová Innesová velela svému početnémupersonálu s přátelským uznáním, a proto spolu všichni žili klidně a bez nešvarů. Wendy vyrostla v podobném privilegovaném prostředí a věděla proto zcela přesně, kolik práce od koho může vyžadovat i co od toho kterého ze zaměstnanců může chtít, aniž by se neodpustitelně dotkla jeho důstojnosti.

Dům byl velkolepým svědkem starých, vznešených časů, poskytoval všem svým obyvatelům dostatek prostoru, ale už podléhal dřevomorce. Někdy v blízké budoucnosti se budeme všichni muset přestěhovat do nového domu, říkávala si.

Do manželství přinesla objemný svazek akcií a dluhopisů, a stejně jako kdysi její matka, vše s povděkem předala svému muži, ať se stará on.

Ve svých třiceti sedmi letech dosáhla stavu vyrovnanosti a spokojenosti, i když ne závratného štěstí. Sama sobě přiznávala (nikoli někomu jinému), že jí už od samé svatby je manžel Jasper čas od času nevěrný. Spoléhala se však na jeho přátelství a proto jeho občasnou noční nepřítomnost ignorovala. Vracel se ze záletů vždy ve výborné náladě a zahrnoval ji květinami a malými dárky. Pokud přišel domů s prázdnýma rukama, což se stávalo často, znamenalo to, že celou noc prohazardoval ve svém oblíbeném hráčském klubu. Byl to dobromyslný budižkničemu, kterého měl každý rád.

V pátek, v den winchesterských dostihů, byla Wendy vzhůru už v půl osmé ráno. Ležela ještě spokojeně v posteli a vymýšlela, jak stráví den. Vtom zazvonil telefon. Wendy poslouchala hlas rodinného účetního. Chtěl naléhavě hovořit s Jasperem.

Jasperova strana velké postele s nebesy byla prázdná, protože však často spával vedle v šatně, když přicházel domů hodně pozdě, šla se tam po něm Wendy podívat, aby ho vzbudila. Starosti si nedělala.

Postel prázdná, ustlaná, Jasper nikde.

„Není doma," oznámila Wendy do telefonu. „Nevrátil se na noc domů. Však víte, jak to s ním chodí, když se dá do hry. Hraje celou noc."

Omlouvala ho klidně, jako vždy. „Mám mu něco vyřídit, až se vrátí?“

Účetní se váhavě zeptal, jestli Wendy – paní Innesová – četla finanční sloupek v ranních novinách. Ne, paní Innesová nic nečetla (s tím účetní počítal).

To už Wendy dostala strach a stísněně se zeptala, o co jde. Když vyslechla odpověď, litovala, že se ptala.

„V zásadě lze říct…,“ účetní hovořil lítostivě, „že firma Stemmer Peabody jde pod nucenou správu, což znamená…, tedy…, těžko se to říká…, ale Jasperův majetek, stejně jako majetek několika dalších osob, je vážně ohrožený.“

„Co ve skutečnosti znamená *vážně ohrožený!“* zeptala se Wendy.

„To znamená, že finanční makléř, kterému Jasper a další svěřili svoje záležitosti, dal veškerý jejich majetek jako jistinu najeden podnik…, který ztroskotal. Peníze jsou pryč.“

„To není možné!“ vydechla Wendy.

„Já ho varoval,“ řekl účetní zasmušile. „Jasper však svému makléři důvěřoval a svěřil mu větší pravomoci, než bylo radno.“

„Jsou tu však přece ještě *moje* peníze,“ zvolala Wendy. „I kdyby Jasper přišel o ty své, můžeme z mých žít docela slušně.“

Po krátké pauze vyslechla nejhorší, zdrcující pohromu.

„Paní Innesová…, Wendy…, pověřila jste Jaspera, aby vaším majetkem disponoval. Vy jste ho taky vybavila příliš velkým zplnomocněním. Vaše peníze se propadly společně s jeho. Pevně doufám, že se nám podaří zachránit alespoň tolik, abyste mohli slušně žít, samozřejmě ne tak, jako dosud. Máme peníze připsané na děti a tak. Musím si v každém případě promluvit s Jasperem, abych zjistil, co chce dělat.“

Když konečně přestala mít dočista ochrnutý jazyk, zeptala se Wendy: „Ví to všechno Jasper?“

„Dozvěděl se to včera, když ta *zpráva* vybuchla v City. Je čestný muž, snaží se od té chvíle někde sehnat peníze, aby mohl splatit své hráčské dluhy. Vím kupříkladu, že se snaží prodat svého dostihového koně Lilyglita.“

„Lilyglit! To by neudělal! On toho koně zbožňuje! Dnes mu běží ve Winchesteru.“

„Obávám se, že si Jasper v budoucnosti nebude smět dovolit držet dostihové koně v tréninku.“

Wendy Billingtonová Innesová se raději neptala, co ještě všechno si nebudou smět dovolit.

Jasper Billington Innes už všechno věděl. Jako mnoho jiných, kteří kdysi nevinně upadli do naprosté chudoby, protože se zapletli do krachu syndikátu při londýnských Lloydech, nechápal v první chvíli, co se stalo a o co všechno přišel.

Nebyl hloupý, ale nebyl ani příliš chytrý. Zdědil nemalé jmění, ale nadání k podnikání neměl. „Všechny ty záležitosti“ přenechal svému

spolehlivému rádci ve firmě Stemmer Peabody, což vedlo včera večer k rychle svolané krizové poradě všech, kdo se řítili do propasti spolu s firmou. Ženy zuřily a plakaly, muži, celí bledí, na sebe křičeli. Jasperu Billingtonovi Innesovi se dělalo zle.

Byl v zásadě čestný, a proto i v té hrozné situaci cítil, že je jeho povinností splatit nejdřív ze všeho soukromé, osobní dluhy. Napsal šeky pro svého krejčího a dodavatele vína a svému instalatérovi. Šeky sice nekryly celé dlužné částky, ale byly aspoň znamením dobré vůle. Měl dost na udržení chodu domácnosti na jeden měsíc, pokud okamžitě propustí všechen personál. Zbudou nemalé dluhy u bookmakera a u majitelů herny. Ti se zatím chovali shovívavě, ale určitě chování změní, až se dozvědí, co se stalo.

Jediné co mu zbývalo a co mělo velkou hodnotu, byl jeho skvělý proutěnkář Lilyglit. Ostatní tři dostihoví koně, které vlastnil, byli už staří a velkou cenu neměli.

Ve čtvrtek o půlnoci přišel o další malé jmění v herně. Hloupě a nešťastně se snažil hazardem vybřednout z neřešitelné situace. Do čtyř hodin do rána se mu zdařilo část peněz vyhrát zpět. Snažil se uzavřít dohody se svými hráčskými věřiteli na Lilyglita jako na jistinu, ale i oni si uvědomovali, že si počíná unáhleně a nemoudře. Věděli už o rozsahu katastrofální situace. Přijali nicméně jeho směnky s vážnou tváří. Protože ho měli rádi, přáli mu štěstí.

Číslo 2, Fable

Zatímco se Christopher Haig v pátek ráno holil, byli oba bratři Arkwrightovi ve svých stájích, ke sto padesáti kilometrům na sever. Pracovali se svým koněm Fablem, který poběží v proutěnkách Cloister handicap.

V jasnějším světle svítání pečlivě zaplétali koni pletence z hřívy, vyhřebelcovali mu ocas a pěkně ovázali bandáží, aby vypadal úpravně, až bude za koněm vlát. Natřeli Fableovi kopyta (vypadá to hezky) a skrmili mu mísu ovsa, aby měl na cestu v přepravním boxu na jih sílu a aby mu bylo teplo.

Vernon Arkwright, jezdec, a jeho o deset let starší bratr Villiers, se pozdravili s kovářem, který přišel koni vyměnit obyčejné podkovy za tenké závodní. Kovář si dal záležet, aby nezarazil podkováky příliš hluboko a oba Arkwrightové s ním při práci žertovali.

Bratři Arkwrightovi, Vernon a Villiers, byli tak křiví, že křivější už nikdo být nemůže, bohužel se však nedařilo jim to prokázat. Fable se ocitl na druhém místě jako favorit do Cloister handicapu po klikaté cestě, na které se záhadně střídaly prohry s vítězstvími. Oba bratři byli povoláni před disciplinární komisi, aby vysvětlili takové kolísavé výsledky. Oba se tvářili jako vtělená nevinnost a s rukou na srdci připomínali, že koně nejsou stroje. Pro silné podezření, ale bez důkazů, udělila disciplinární

komise Villiersovi pokutu a Vernonovi krátký zákaz činnosti. Oba se veřejně ohrazovali proti takové nespravedlnosti a v taji soukromí tančili radostí nad tím, jak jim to krásně prošlo. Stevardi si toužebně přáli je při něčem nachytat a zakázat jim činnost natrvalo.

Majitel koně byl bratrancem obou Arkwrightů a mátl vyšetřovatele tím, že na koně vsadil vždy stejně, ať měl vyhrát nebo prohrát. Požádal jezdce i trenéra, aby mu raději neříkali, jaký se očekává výsledek, aby se dokázal radovat nebo rmoutit upřímně a bez přetvářky.

Za řadu let si oba spiklenci, trenér a jezdec, vydělali pěkné, nezdaněné peníze, i když to bylo na méně významných koních než byl Fable.

V pátek, v den dostihů ve Winchesteru, byli oba spiklenci připraveni přijmout nabídky. Nemohli se rozhodnout, jestli má Fable běžet na vítězství či ne. Obávali se, že kůň na Lilyglita není dost rychlý, že na něj nestačí, ale zatím se na bratry nikdo neobrátil s žádostí, aby oprávněnost této obavy prokázali v praxi. Bylo to k vzteku. Pokud se nikdo nepřihlásí, nechají Fablea běžet, jak umí a vsadí si na jeho umístění na druhém nebo třetím místě.

Nechat koně běžet poctivě bylo zcela proti zásadám obou bratří.

Číslo 3, Storm Cone

V pátek ráno, v den, kdy se ve Winchesteru běžely dostihy,nejmíň dvě hodiny předtím, než se Christopher Haig začalv koupelně před zrcadlem holit a snít přitom své sny, sklouzl Moggie Reilly ze zpoceného, nahého těla mladé ženy, kterou držel v náručí. Zarazil dlaní halasný zvonek budíku.

Moggieho Reillyho bolela hlava jako střep a měl protivné sucho v ústech po příliš neuvážené míchanici pití. Moggie Reilly, překážkový jezdec, měl týž den odpoledne ve Winchesteru prokázat svoji vrcholnou atletickou zdatnost v proutěnkách a jednom třímílovém steeplu a ještě předtím, teď hned, od něho jeho zaměstnavatel trenér John Chester očekával, že se na ranní práci dostaví do té míry střízlivý, aby se udržel v sedle.

Páteční ráno se jezdila práce, koně napínali svaly v tvrdém, tréninkovém cvalu. Zkušení žokejové jako Moggie Reilly – ve svých čtyřiadvaceti šikovný a pružný jako kočka – dokázali jezdit práci i ve spánku. V to páteční ráno na sebe zamžoural v koupelně do zrcadla a pokusil se oživit své dásně pomocí kartáčku na zuby. Pak se přinutil k náznaku svého uličnického úsměvu, který tak okouzlil mladou dámu na jeho loži, dívku, který by správně měla být ve své vlastní posteli na druhém konci Lambournu.

Sarah Driffieldová, *to je ženská!* A je v jeho posteli, skutečně tam je, o tom není sporu. Nesporně spolu strávili několik nočních hodin a jistě ne v nečinnosti. Jaká škoda, pomyslel si s lítostí, že si z toho pamatuju tak málo!

Než se oblékl do jezdeckého a než uvařil kávu, Sarah Driffieldová už vstala a oblékala se. Řekla: „Řekni mi, že se mi to jen zdá. Táta mě zabije. Jak se sakra dostanu domů, aby mě nikdo neviděl?“

Zvědavé oči Lambournu se probouzely s úsvitem, a do večera se klevety vždy rozšířily po celém městě. Sarah Driffieldová, dcera krále všech trenérů, dcera šampióna, nestála o veřejnou pozornost, pokud šlo o její noční dobrodružství s tím přitažlivým darebákem jezdícím pro Johna Chestera, otcova největšího soupeře.

Moggie Reilly měl pro její svízel pochopení. S úsměvem jí podal klíče od vozu s tím, aby se nehnula z místa, dokud veškeré koňské obyvatelstvo neodkluše na ranní práci. Pak jí poradil, kde zaparkovat a kde schovat klíčky. Sám odklusal městem ke stájím Johna Chestera pěšky. Kocovině to přece jen trochu prospělo.

Sarah Driffieldová! V duchu byl celý rozesmátý.

Vše způsobila oslava narozenin, na kterou oba pozvali do jednoho z nejlepších lambournských hostinců, The Stag. Způsobila to příjemná, rozverná atmosféra večera i poslední pití, které všem objednal hostitel a které se nebezpečně popralo s tím, co vypili předtím, s pivem a whisky.

Tequila naostro.

Už nikdy, zapřísahal se v duchu Moggie Reilly. Zřídkakdy se opil a kocovinu nesnášel. Pamatoval si, že se Sarah Driffieldové nabídl, žeji doveze domů, ale jak se ukázalo, nedojeli k ní domů, ale k němu, pět kilometrů od hospody. Sarah od ní bydlela, co by kamenem dohodil. Jak to tak vypadalo, po tom co vypil, zřejmě řídila Sarah.

Moggie Reilly sice patřil mezi deset nejlepších překážkových jezdců, ale za normálních okolností by si netroufl na malé dobrodružství se Sarah ani pomyslet, hlavně z respektu k jejímu otci, jeho vážnosti, moci a pověstným tvrdým pěstem. Bylo obecně známo, jak se Percy Driffield dívá na vhodné společníky pro svoji jedinou, pečlivě vychovanou, milovanou devatenáctiletou dceru. Každý, kdo by si mohl dělat naději, že by se Sarah jednou zdědil dostihové stáje jejího otce, byl automaticky ze hry. O Percym se říkalo, že už zahnal desítky bezvýznamných nápadníků a jeho dcera, vůbec ne hloupá, používala otcovu nelibost jako zbraň proti nežádoucímu dvoření. To je všechno pravda, říkal si Moggie, *jak je teda možný,* že tahle nádherná mladá Driffieldová, nekorunovaná královna Lambournu, se mnou vystoupala ke mně do patra bez jakýchkoli námitek?

John Chester dobře viděl, jak jeho jezdec přivírá oči při každém došlápnutí, ale pokrčil jen ramena, jinak nic. Ostré cvaly proběhly k trenérově spokojenosti (a to bylo to hlavní). Následovalo pozvání k snídani a k rozhovoru o taktice pro koně startující ve Winchesteru.

Krátce po půl deváté, ve chvíli, kdy o osmdesát kilometrů dál seděla Wendy Billingtonová Innesová zdrceně a nevěřícně před zrcadlem, oznámil statný, panovačný John Chester svému žokejovi, že ve čtvrtém dostihu, v Cloister handicapu Storm Cone prostě vyhrát musí, za každou cenu. Ať si

to Moggie zařídí, jak umí.

John Chester předtím počítal a počítal a spočítal si, že kdyždostane cenu za Cloister, octne se na vrcholu seznamu trenérů, kteří na cenách získali nejvíc. Velkých peněžitých cen bylo v tu roční dobu poskrovnu, protože překážková sezóna už málem končila. Další větší dostih se měl běžet následující den, v sobotu, ale John Chester žádného vhodného koně pro ten den neměl. Když bude mít štěstí a získá vítězství v Cloisteru, podaří se mu dostat se před Percyho Driffielda a těch pár týdnů zbývajících do konce sezóny se před ním udržet.

John Chester opravdu toužil být nejúspěšnější trenér, chtěl pokořit Percyho Driffielda.

„Nějak to vymysli," řekl svému jezdci. „Tu krávu Lilyglita musíš nějak dostat. Přece nějakou slabinu mít musí."

Moggie Reilly věděl o Lilyglitovi všechno, zůstal za ním v cíli už dvakrát a silně pochyboval, že by Storm Cone na Lilyglita stačil, ale měl tolik rozumu, že si to nechal pro sebe. Jedl suché topinky, aby si udržel nízkou váhu a nechal Johna Chestera, ať se kojí nadějemi po svém.

Sarah Driffieldová zavezla Moggieho auto před hospodu, jak jí Moggie poradil, a schovala klíčky do dobře ukryté malé schránky na magnet.

Protože už byl bílý den, vzala to domů zkratkou přes pole, kudy se jí v noci samotné jít nechtělo, a seděla už v kuchyni u snídaně osprchovaná a převlečená, když se její otec vrátil od sledování pracovních cvalů.

Percy Driffield odhodil bundu a přílbu a zeptal se, jestli se večer na těch narozeninách dobře bavila.

„Ano, děkuju. Domů mě odvezl Moggie Reilly, byl hodný." Její otec se zamračil. „Moc si ho nepouštěj k tělu."*Tequila naostro.* Špetka soli na jazyk, hodit do sebe tequilu a cucat citron. Měla pak pocit svobody a uvolnění. Vyspat se s Moggiem Reillym bylo lákavé a nakonec – proč ne? Zpytovala svědomí. Bylo klidné. Usmála se.

Percy Driffield nedokázal mluvit o ničem jiném než o Lilyglitovi. „Ten pitomec, ten majitel, chce koně prodat! Řekl jsem mu já nevím kolikrát, ať ho pojistí, ale on to pořád odkládá. Proč sakra bohatý lidi nic nechtějí pojistit? Tvrdí, že velký pojistky přitahují zloděje. Jasper Billington Innes je milý, ale rozum nemá. Znáš ho, samozřejmě, už jste se setkali několikrát. Řekl jsem mu, že když rok počká, mohl by mítLilyglit naději na Champion Hurdle. Nevím, co tomu chlapovi vlezlo do hlavy. Když jsem s ním včera večer mluvil, připadal mi úplně mimo. Prý mám okamžitě hledat kupce. Povídám, počkejte aspoň po Cloisteru, ale on se bojí Storm Conea, že v handicapu míň nese. Prosím tě, on ode mne chtěl, abych to nějak domluvil s jezdcem Storm Conea. To tedy ani náhodou! Řekl jsem mu, že když myslí, ať to zkusí sám."

Jeho dcera nad svými ovesnými vločkami povytáhla obočí. Pomyslela si, že kdyby Moggie vzal úplatek, pro ni by skončil.

Moggie „Kočka" Reilly se udržoval ve formě běháním jako mnoho

jezdců, a mnozí taky v noci nechávali své vozy stát před hospodou, nechtěli riskovat alkohol v krvi. Když Moggie klusal k hostinci The Stag, aby si tam auto vyzvedl, nikdo se nad tím nepozastavil. Klíčky našel ve schránce. Odjel domů.

Jakmile vstoupil do dveří, zazvonil telefon. Zvedl sluchátko v naději, že rozhovor bude stručný. Po běhu k hospodě už vychladl a byla mu zima, těšil se na horkou sprchu a jak si sedne v teplém svetru a bundě, dá si kávu a přečte si noviny.

Ve sluchátku se ozval vysoký, rozčilený hlas. „Prosil bych pana Reillyho. Tady Billington Innes. Jasper… Billington Innes. Jsem majitel Lilyglita…, já…, víte, o čem mluvím?“

Moggie Reilly to věděl velmi přesně. Řekl: „Reilly u telefonu.“

„Ano. Tedy…, já…, já toho koně prodávám.“ Billington Innes se zhluboka nadechl a snažil se mluvit ovládané a pomalu. „Už pracuji na tom prodeji… za maximální cenu, samozřejmé…, bude to výborné…“

Moggie Reilly stručně poznamenal: „To vám blahopřeju.“

„Ano, jistě…, jenže…, jde o *podmíněný* prodej a koupi.“

„Podmíněný čím?“ zeptal se Reilly.

„Totiž…, tedy, jde o to, že se obchod uskuteční, jen pokud kůň dnes odpoledne *zvítězí*. Tedy, když zvítězí v Cloisteru.“

„Rozumím,“ řekl Moggie nezúčastněně. Vskutku rozuměl.

„Tak tedy…, prostě, Percy Driffield odmítl se na vás obrátit, ale…“ Zrychloval. „Prosím rozumějte, nejde o úplatek, vůbec ne, to bych si netroufl vám nabídnout, v žádném případě.“

„Ano?“

„Já vám vlastně nabízím takovou…, abych tak řekl…, provizi,“ pokračoval Jasper Billington Innes. Nemotorně se propracovával k jádru věci. „Pokud můj kůň Lilyglit v Cloisteru zvítězí, budu moci prodej uskutečnit za optimálních podmínek a… prostě, pokud k tomu zdárnému výsledku se Storm Conem jakkoli přispějete, zasloužíte si samozřejmě provizi z prodejní ceny, rozumíte?“

Rozumím, že mi nabízí rychlý způsob jak přijít o licenci, pomyslel si Moggie Reilly. Jaspera Billingtona Innese se snažil utěšit: „Váš Lilyglit je natolik dobrý, že zvítězí v každém případě.“

„Pomyslete ale na handicap…, tím se všechno mění. Minule, když Storm Cone a Lilyglit nesli stejnou váhu, Lilyglit zvítězil jen o dvě délky…“ Ustaraně se odmlčel.

„Pane Billingtone Innesi,“ řekl Moggie Reilly trpělivě. Začínal se třást zimou. „V Cloisteru běží jedenáct koní. Protože jde o handicap, mají teoreticky šanci všichni. Pokud se Storm Cone dostane do čela, nezatáhnu ho.“

„Chcete říct, že mi nepomůžete?“

„Přeju vám štěstí.“

V telefonu to klaplo. Moggie Reilly zamířil ke sprše, svlékal se a přitom

si pomyslel, že Jasper Billington Innes je poslední, o kom by si pomyslel, že se pokusí získat vítězství levotou.

Moggie ovšem nevěděl nic o makléři firmy Stemmer Peabody.

Jasper Billington Innes seděl vedle telefonu a nepřítomně se díval na koberec malého hotelového pokoje poblíž svého hráčského klubu. Dohoda, kterou uzavřel se svým bookmakerem a majiteli klubu, se mu už nezdála tak geniální jako ve čtyři ráno. Musel však uznat, že se k němu všichni chovali slušně a přátelsky. Uvědomil si příliš pozdě, že Lilyglit musí v Cloister handicapu skutečně zvítězit, má-li mu zbýt aspoň tolik, aby se před lidmi v městě nemusel stydět. Pokud Lilyglit zvítězí, získá peněžní cenu, z které zaplatí větší část svých hráčských dluhů. Cena koně by stoupla a po prodeji by mu zbyla použitelná částka. Kdyby naopak kůň prohrál, cena by klesla. Pod tlakem přistoupil na dohodu, že za každou délku, o kterou kůň přijde za vítězem, cena o něco klesne.

Jasperovi se zdálo, že sázka na Lilyglita na vítězství by mohla být jeho záchrana, ale jeho bookmaker zavrtěl hlavou a odmítl mu povolit další dluh.

Jasper Innes sepsal bezútěšný seznam všeho, co by mohl prodat. Seznam neobsahoval žádný z drahocenných předmětů, starožitností a portrétů, které neměl právo prodat. Žil s Wendy od dětství mezi poklady, které vždy patřily příští generaci a musely jí být předány. Dokonce i jeho starý dům, byť promořený dřevomorkou, patřil ve skutečnosti jeho synovi a po něm synovi jeho syna, až na věky.

Do onoho dne by Jasper Billington Innes nikdy žokeje nepodplatil. Neuvědomil si pořádně, jak hezky a slušně ho Moggie odmítl. Nedokázal myslet na nic jiného než na svoje zoufalství.

Přečetl si v novinách, připravených na tácu se snídaní, tipy na proutěnky Cloister handicap.

Č. l, Lilyglit. Velmi nadějný favorit. Bude muset bojovat do poslední chvíle, protože nese maximální zátěž.

Č.2, Fable. Ve zkušených, pevných rukách Arkwrightových – má šanci nebo nemá? Sehraje roli?

Č.3, Storm Cone. Jezdec „Kočka“ M. Reilly. Nikdy nic nevzdá a má výhodný handicap. Bude mít sílu na finiš?

Jasper obtížně polkl a zatelefonoval příteli, který věděl, jak se spojit s Arkwrightovými. Dovolal se k Vernonu Arkwrightovi a promluvil s ním. Vernon ho klidně, bez vzrušení vyslechl.

Podruhé už Jasperovi nepřišlo tak zatěžko nabídnout „provizi“. Sám skoro věřil tomu, co říká.

„Vy chcete,“ uvedl Vernon věc na pravou míru, „aby Storm Cone neohrozil vítězství Lilyglita.“

„Já…“

„A zaplatíte mi jen v tom případě, že Lilyglitovi nějakým způsobem k vítězství dopomůžu. Je to tak?“

„Já…, ano.“

Vernon Arkwright si povzdechl. Velká nabídka to nebyla, zato však byla jediná.

„Dobře,“ řekl. „Postarám se o to. Jestli ale dohodu nedodržíte, udám vás s tou vaší nabídkou stevardům.“

Jasper neměl s výhrůžkami zkušenosti. Přímočarost Vernona Arkwrighta ho donutila, aby si uvědomil, jak hluboko klesl ke dnu nepoctivosti. Připadal si pokořený a zahanbený. Bylo mu z toho nanic. Váhal, ale nerozmyslel si to.

Zavolal Percymu Driffieldovi a požádal ho, aby za něj vsadil na Lilyglita na vítězství. Driffield mu podobné služby v minulosti poskytoval. Bez jakýchkoli námitek souhlasil, zavolal svému bookmakerovi a ten jeho sázku přijal.

Christopher Haig seděl ve vážnici za stolem a když kontroloval barvy a čísla jezdců, vždy se na každého z nich usmál.

Favorita Lilyglita měl jet jako obvykle mnohaletý šampión překážkových jezdců, ženatý, tři děti, obecně známý. Trenér Percy Driffield stál opodál, připravený skočit ku pomoci, kdyby něco nehrálo.

Další na seznamu byl Vernon Arkwright, jezdec Fablea. Vernon Arkwright. Christopher Haig se na Vernona díval pobaveně, přestože věděl, že je darebák do morku kostí. Měl co dělat, aby jeho úsměv nepřerostl úsměv úřední. Christopher Haig slyšel, jak se stevardi zapřísahají, že Fablea budou sledovat při každém kroku a skoku po celém kursu Cloisteru, že si ho nafilmují průmyslovou televizí dobře rozmístěnými kamerami, že se pokusí ho nachytat při hříchu. Chrise napadlo, že by mohl žokeje varovat, ale když viděl, jak povýšeně se Arkwright tváří, usoudil, že nepotřebuje poučení.

Pak přišel na řadu jezdec Storm Conea. „Kočka“ Moggie, rodem z Irska, pružný a mrštný, s chytrou hlavou. Byl pro ženské jako mucholapka. Zdálo se dost pravděpodobné, že jednou bude hlavní hvězdou dostihového sportu.

Když si Christopher Haig prohlédl všechny jezdce a odškrtal si je, šel se dívat na koně a žokeje k padoku, aby si všechno vštípil do paměti. Díval se na mladé, štíhlé, odvážné jezdce a krutě jim záviděl. Co kdybych se v šestnácti dal na dostihy, pomyslel si, mohl jsem nastoupit v nějakých stájích místo na univerzitu. Co když ještě není příliš pozdě na leteckou akrobacii? Co takhle dělat kaskadéra?

Na všechno bylo pozdě.

Lóže cílového rozhodčího byla na hlavní tribuně o patro nad místností stevardů, přímo proti cíli.

Na některých drahách, hlavně na menších, úřadoval cílový rozhodčí přímo dole, na trávě, u cílové čáry, ale Christopheru Haigovi byla milejší výška jako ve Winchesteru, protožez výšky byl lepší přehled a člověk snáz rozeznal jednoho koně od druhého.

Christopher vyšplhal před Cloister handicapem do svého orlího hnízda a rozložil si poznámky na poličku u okna. Zabudovali ji tam právě pro takové účely. Kolem krku měl zavěšený dalekohled a po svém boku asistenta, který v případě potřeby na jeho pokyn vyvolával do mikrofonu: Rozhodne cílová fotografie, cílová fotografie! Christopher si fotografii přál ve všech případech, kdy odstup vítěze od druhého koně byl menší než půl délky. Cílové fotografie pořizoval ve Winchesteru člověk v místnosti umístěné přímo nad lóží cílového rozhodčího.

Christopher Haig počítal koně klusající ke startu: je jich jedenáct, v pořádku. Pak se díval dalekohledem, jak se koně řadí u startu. Lilyglit byl na vnitřní straně dráhy a jakmile vylétly do vzduchu startovní pásky, s lehkostí vystřelil jako první a nabíral rychlost.

Percy Driffield a Sarah, stojící vedle něho, sledovali Lilyglita z tribuny. Jasper Billington ani Wendy nenasbírali dost odvahy, aby se na závodišti ukázali. Driffield doufal, že Moggie Reilly je tak poctivý, jak se o něm říká. Jeho dcera na jeho čest přísahala.

Wendy seděla doma v malém obývacím pokoji u televize, pěsti zaťaté, vlasy rozcuchané, na tvářích slzy. Jasper nevolal a ona neměla tušení, kde by mohl být. Zkusila to u bookmakerů, v hráčském klubu i v hotelu, ale nikde ho telefonicky nezastihla. Nikde žádný vzkaz. Jasperova žena dostala strach.

Lilyglit běhal rád na špici. Přes první překážky se přenesl s lehkostí odporující zemské přitažlivosti, jako gazela prchající před tygrem. Storm Cone běžel na páté pozici, Fable na šesté.

Arkwrightovi, trenér a jeho bratranec, majitel koně, stáli na tribuně a ve výborné náladě sledovali, jak mladý Vernon jede ve stínu Moggieho Reillyho, s tajným cílem shodit Moggieho přes bariéru a tím zmařit Storm Coneovy naděje. Jakmile bude Storm Cone vyřazen, Lilyglitovi nic ve vítězství bránit nebude. Vernon Arkwright nehodlal nikomu dovolit, aby Lilyglita ohrozil, leda snad kdyby samotnému Fableovi najednou narostla křídla… Jde o peníze a bližší košile než kabát.

Majitel a trenér Storm Conea John Chester stáli na balkoně soukromé terasy pro majitele na stejném podlaží, kde byla i místnost stevardů, odkud nic nebránilo ve výhledu. Majitel byl skoro tak bohatý jako ještě před několika dny Jasper a už několik let se snažil pomocí peněz získat prvenství mezi majiteli, ale jako mnoho jiných ctižádostivců zjišťoval, že lásku ani vítězství ve Velké národní koupit nelze.

John Chester vložil do přípravy Storm Conea všechno své umění, chtěl, aby každý válec fungoval jako na másle. Kdyby Moggie Reilly ze sebe nevydal všechno a kdyby proto on, John Chester o prvenství mezi trenéry přišel, asi by svého jezdce uškrtil.

Dole na dráze probíhaly jednodušší úvahy. Žokej šampión jel v sedle svého obvyklého partnera Lilyglita a chystal se prostě na další dostih, ve kterém se pokusí zvítězit, když všechno půjde dobře. Měl rád koně, kteří

běhávají v čele. Navíc šel Lilyglit vždy přes proutěnky dokonale.

Pro Moggieho Reillyho to taky byl dostih jako každý jiný, i když byl odhodlaný se pokusit získat pro Johna Chestera jeho prvenství, pokud Lilyglit jen trochu zaváhá. Cítil, jak mu kůň otěžemi signalizuje energii a odhodlání. To bylo pro jezdce dobré znamení.

Jedenáct startujících proletělo poprvé kolem tribuny a vběhlo do oblouku a do poslední míle. Christopher Haig pole sledoval, počítal koně a ověřoval si, že Lilyglit je ještě stále v čele na vnitřní straně dráhy.

Na nejvzdálenějším úseku oblouku, kde jsou koně a jezdci k rozhodčím zádí a napolo je zakrývá bariéra, se Vernon Arkwright sklonil, chytil Moggieho Reillyho za botu a vší silou jí trhl směrem nahoru.

Moggie Reilly beznadějně ztratil rovnováhu. Nohy mu vylétly ze třmenů a padal ke straně hlavou dolů, podle zpoceného ramena svého koně, dolů k dunící zemi. Chytil se vší silou prsty koně za hřívu. Sesul se celý ke straně a pod ním se masa síly a svalů řítila vpřed. Upustil bič. *Jakmile se dostaneme za oblouk, čeká nás série proutěnek!*

Vernon Árkwright žasl, když viděl, že Moggie je ještě stále v sedle, aspoň teoreticky, i když se tam drží jen taktak, zuby nehty. „Kočka“ Moggie Reilly počkal, až se kůň jakžtakž sám srovná na první proutěnce a odevzdaně očekával, že nejspíš spadne přímo pod nohy dalších koní, cválajících rychlostí padesát kilometrů za hodinu.

Vyprávěl po dostihu, že se na koni udržel hlavně ze strachu, aby nepadl pod kopyta ostatních. Držel se koně za krk, jako by mu šlo o život, a taky že mu o něj šlo. Napínal všechny svaly, aby se udržel. K prvním tvrdým březovým proutěnkám zbývalo už jen asi deset kroků. Vtom se odněkud vynořila ruka, chytila ho za oranžově a rudé pruhovaný dres a vytáhla nahoru.

Hrdinný Moggieho zachránce později jen pokrčil rameny a poznamenal: „Ty bys to pro mne taky udělal, kamaráde.“ V onom kritickém okamžiku však věnoval Moggiemu Reillymu několik drahocenných vteřin, během kterých se v sedle srovnal a trochu získal rovnováhu, než kůň stáhl svaly na skok přes první proutěnku a než se odrazil, jako by ho vystřelil.

Moggie nedržel otěže a nohy neměl ve třmenech, ale nevzdával se. Storm Cone ztratil za Lilyglitem asi deset délek, avšak jak jezdec, tak kůň neztráceli odhodlání a první přilepený na druhém tvrdě přidávali na tempu. Moggie se konečně chopil otěží a kůň to vzal s povděkem na vědomí. V posledním oblouku už byli zřetelně na druhé pozici, před nimi jen Lilyglit.

Vernon Arkwright klel jak pohan. Bylo mu jasné, že už Storm Conea nedožene, aby mu něco provedl. V tu samou chvíli se na tribuně nezřízeně radovali tři vznešení pánové, stevardi. Plácali se po ramenou a div že neposkakovali. Všichni tři Vernonův útok na Moggieho Reillyho jasně viděli, byť odzadu. Navíc celou věc nepochybně zaznamenala kamera

umístěná na trati, a kamera nelže. Tentokrát, *tentokrát* Vernona Arkwrighta nachytali při zcela zřetelném hrubém přestupku, popoženou ho před disciplinární komisi a určitě na něj uvalí zákaz činnosti.

O patro výš Christopher Haig žasl nad tím, že Moggie Reilly je ještě stále v sedle, byť nemá nohy ve třmenech ani naději na vítězství, protože Lilyglit už jde na poslední proutěnku. Při svých bohatých zkušenostech taky usoudil, že Storm Cone už je jistě vyčerpaný a bude mít co dělat, aby se udržel na druhé pozici. Oba koně, před které se propracoval, už se k němu zase přibližovali.

To byla poslední Christopherova logická, rozumná úvaha.

Viděl, jak se Lilyglit blíží k poslední proutěnce. Viděl, jak kůň udělal překvapivou chybu, odskočil příliš brzo a vzal o překážku. Přistál klasicky na nose… Ještě než kůň v té hrozivé rychlosti na zem dopadl, Christopherovo srdce se zastavilo.

Asistent cílového rozhodčího neměl žádné lékařské znalosti a obecně nebyl příliš pohotový. Když se vedle něho Christopher Haig svezl nehezky na zem, sklonil se nad ním a nevěděl, co by si měl počít.

Slyšel, jak rozhodčí narazil hlavou na podlahu, slyšel poslední chrčivý dech. Viděl, jak tvář Christophera Haiga náhle celá zmodrala, a jak se pak ta modrá mění ve smrtelně bledou. Třásl se šokem. Povolil Christopherovi kravatu a několikrát na něho zavolal jménem.

Christopher Haig měl pootevřená víčka. Ani on, ani jeho zdrcený asistent však finiš dostihu neviděli. Nikdo nenahlásil do mikrofonu „cílová fotografie“. Nikdo nevyhlásil vítěze.

Jeden z pohotovějších stevardů vyběhl do schodů za cílovým rozhodčím, aby si stěžoval, že nikdo nic nehlásí. Když viděl na zemi zhroucené Haigovo tělo, na chvíli sám oněměl. Byl to zkušený člověk, poznal smrt na první pohled. Sáhl Haigovi na krk, aby si ověřil, je-li bez pulsu. Pak poslal asistenta pro lékaře a sám sešel dolů, aby tam ohlásil tu neuvěřitelnou zprávu.

„My, stevardi, musíme o vítězi rozhodnout na základě cílové fotografie. Jak víte, je to ve stanovách.“ Zavolal technikům, aby okamžitě donesli fotografii okamžiku, kdy první kůň jde před cílový sloupek. A ať prý si pospíší, že tu fotografii potřebuje hned.

Technik se dostavil skoro okamžitě, byl však rozčilený, tváře zardělé a ruce prázdné. Rozpačitě vysvětloval, že se znovu objevila závada, že se kamera odporoučela právě v okamžiku, kdy ještě Lilyglit vedl a šel na poslední proutěnku, dva furlongy před cílem.

Zděšení stevardi vyslechli od odborníka na stanovy poučení, že v nepřítomnosti cílového rozhodčího (vzhledem k tomu, že Christopher Haig zemřel, lze ho považovat za nepřítomného) a bez možnosti posouzení cílové fotografie (bez její přítomnosti, zaviněné selháním aparatury), musí stevardi rozhodnout o vítězi a vyhlásit ho sami.

Stevardi se dívali jeden na druhého. Jeden si byl jistý, že první o nos

přišel Storm Cone, druhý, že Moggiemu Reillymu už nestačily síly a že jeho kůň přišel o dva kroky za vítězem. Třetí stevard se díval jinam, co je s Lilyglitem, jestli si srazil vaz či ne.

Ve zmatku pak publiku ohlásili, že proběhne šetření stevardů.

Protože nebyl vyhlášen vítěz, totalizátor nevyplácel nikomu, a bookmakeři vykřikovali poměr sázek na všechny možné výsledky, jenom ne na ten konečný. Lidé od sdělovacích prostředků se rojili s mikrofony v ruce.

Záznam z televizní kamery na střeše tribuny poskytl rozmazaný obraz, na kterém jako by tři koně proběhli cílem současně.

Dva žokejové z těch, kteří jeli ten těsný finiš, si byli jisti, že se před nimi o nos udržel Storm Cone, alejich se nikdo neptal.

Moggie většinu dostihu projel s nohami ze třmenů (jako kdysi Tim Brookshaw ve Velké národní). Klečel Storm Coneovi za šíjí a tiskl nohy k jeho bokům, aby udržel nad proutěnkami rovnováhu. Byl to velký jezdecký výkon a Moggie si plně zasloužil ovace publika. Byl si jistý, že zvítězil, a taky byl odhodlaný to té nepříčetné, nebezpečné svini Arkwrightovi jednou oplatit.

John Chester, trenér Storm Conea, nechápal, proč si stevardi ještě nevyžádali cílovou fotografii. Byl si zcela jistý, že jeho kůň vyhrál. Pyšný majitel už si svého neklidného, vzrušeného vítěze vedl do prostoru vyhrazeného pro odsedlání vítěze a už přijímal předběžná blahopřání. A John Chester prožíval okamžik bezmezného blaha nad tím, že projednou vystrnadil Percyho Driffielda z jeho výsostného místa na vrcholu žebříčku. John Chester se doslova *naparoval.*

Percymu Driffieldovi byli jeho prvenství i John Chester upřímně jedno. Jeho omráčeného, ale nezraněného jezdce přivezla sanitka. Lilyglit však ještě stále ležel hrozivě nehybně na doskoku za překážkou. Když ke koni běžel, mel trenér srdce zaplavené úzkostí a žalem. Ze všech koní ve stáji měl Lilyglita, krásného a rychlého Lilyglita, nejraději.

Jeho dcera Sarah se za ním dívala z tribuny. Byla rozpolcená, nevěděla co dřív, zda litovat otce nebo obdivovat Moggieho jezdecké umění. Stejně jako ostatní dostihů znalí návštěvníci dobře viděla vlající, prázdné třmeny, když Storm Cone šel přes proutěnky a běžel ve finiši.

Percy Driffield došel k ležícímu koni a klekl si vedle něho. Přestal dýchat, když zjistil, že jeho skvělý kůň ještě žije. Uvědomil si, že zvíře dopadlo na zem takovou silou a rychlostí, že mu to muselo vyrazit všechen vzduch z plic. „Vyražený dech“ zní neškodně, ale ve skutečnosti vypadá hrozivě. Lilyglit potřeboval čas na to, aby se mu vzpamatovaly dýchací svaly a nasadily správný rytmus. Jak Percy Driffield hladil koně po šíji, kůň náhle nabral zhluboka dech a za okamžik se postavil na nohy. Nic mu nebylo.

Z dálky od tribun zazněl jásot. Lilyglit byl miláčkem publika.

Wendy Billingtonová Innesová muchlala v ruce mokrý kapesník, seděla

ve svém obývacím pokoji a věřila, že Lilyglit už nežije, přestože se televizní komentátor, snažící se zabavit vyčkávající publikum, zmínil o naději, že jde jen o vyražený dech. Když se kůň postavil na nohy, Wendy Innesová se dala znovu do pláče, tentokrát úlevou. Neměla tušení, kde je Jasper, ale věděla, jak by se zaradoval, kdyby věděl, že jeho milovaný kůň žije.

Vernon Arkwright se mezitím na závodišti zlobil. Celá záležitost s Cloister handicapem byla nanic, ztráta času. Pravda, zabránil Storm Coneovi, aby se dostal před Lilyglita, ale Lilyglit stejně nezvítězil. Vernonovi bylo jasné, že „provizi“ od Jaspera asi nedostane, spíš určitě ne, a to nebylo fér, když tak riskoval.

Vernon provedl svůj manévr na konci oblouku, protože předpokládal, že tam, kde běží zády k tribunám, a kde ho zakryje sevřené pole za ním, na něho nebude vidět. Nevěděl a vědět nemohl, že se pole za ním právě v ten okamžik rozevře, jako když roztáhne záclony, a pohotové oko kamery jeho útok na Moggieho snadno zaznamená.

Vedení dostihového sportu se už několik let pokoušelo získat jasný důkaz Arkwrightovy nepoctivosti. Toužili po důkazech a teď měli dokonce záznam dokazující pokus o zabití. Nechtěli věřit svému štěstí.

V místnosti stevardů se na obrazovce střídaly záznamy různých kamer. Všichni rychle prohlíželi záznamy z čelního pohledu, které by prokázaly různé záměrné kolize při posledním furlongu, ve finiši. Nic takového neviděli, ale ani ze záznamu nevyčetli, který z koní byl v cíli první.

Kamera, zabírající koně ze strany co nejblíž od cíle sice zaznamenala situaci, kdy byl Storm Cone o půl hlavy vpředu, ale kamera stála ještě před cílem a proto její *záznam* nebyl pro konečné rozhodnutí průkazný.

Ve stanovách nebyla nikde zmínka o tom, zda záznamy z kamer, určených pro detekci možných incidentů, lze použít ke konečnému určení vítěze.

Lékař, povolaný k šetření stevardů, potvrdil, že Christopher Haig je mrtvý a že podle výpovědi svého asistenta zřejmě zemřel ještě předtím, než Storm Cone a další koně doběhli k cílovému sloupku. Příčinu smrti prý určí pitva.

Stevard, v jehož kompetenci bylo dodržování stanov, se poradil s nejvyšším vedením v Londýně a s vlastním rozumem a sdělil následně ostatním, že dostih musí být anulován.

Nulita.

Bylo oznámeno, že dostih byl anulován, protože zemřel cílový rozhodčí. Všechny sázky jsou neplatné a vsazené částky budou vráceny.

Slovo anulován zaplavilo celé závodiště a rozčeřilo jeho hladinu. Rozlícený John Chester vrazil do vážnice jako tank a trval na tom, že jeho kůň zvítězil. Žádal, aby to bylo oficiálně uznáno, aby mu byla vyplacena cena a aby byl veden jako nejúspěšnější trenér místo Percyho Driffielda.

Litujeme, litujeme, řekli mu. Anulovaný dostih je nulitní. Nulitní

znamená, že dostih jako by se vůbec nekonal. Nikdo nic nevyhrál a Percy Driffield následně zůstává na vrcholu žebříčku.

John Chester se přestal ovládat a začal ječet.

Moggie Reilly, přesvědčený, že Storm Cone přišel první, nad ztrátou procent z peněžité ceny pokrčil moudře rameny. Chudák starý Christopher Haig, pomyslel si. V ten pátek netušil, že si svojí skvělou jízdou a spolehlivostí vysloužil nejen nevídaný postup v kariéře, ale i věčnou oddanost božské Sarah Driffieldové, miláčka Lambournu, své budoucí ženy.

Nejvíc skřípali zuby samotní stevardi. Nechtěli věřit tomu, co se děje. Měli v rukou…, měli před očima jasný filmový záběr usvědčující Vernona Arkwrighta z toho, jak vyhazuje Moggieho ze sedla, jak ho bere za botu a vší silou vyhazuje vzhůru. Bylo to jasně vidět. Bylo vidět, jak Moggie letí do výšky, jak padá na plec koně, jak se koně usilovně drží jak o život.

Stevardi to jasně viděli… A teď jim právě odborník na stanovy vykládá, že oni, tři zodpovědní funkcionáři, ten záběr z kamery ani svědectví vlastních očí použít nemohou. Nemohou Vernona Arkwrighta nařknout z jakéhokoli přestupku, protože bylo rozhodnuto, že se proutěnky Cloister handicap vůbec nekonaly. Pokud se nekonal dostih, nekonal se ani žádný přestupek v průběhu dostihu.

Nulita je naprostá neplatnost všeho.

Smůla. Nic se s tím nedá dělat, pravidla hry jsou pravidla hry.

„Dobrý bože, Christophere," pomyslel si zodpovědný stevard. „Proč jen se ti srdce nezastavilo o pět minut později?"

Haigova smrt zabránila Johnu Chesterovi, aby se stal nejúspěšnějším trenérem (nestal se jím nikdy).

Haigova smrt zabránila tomu, aby byla Vernonu Arkwrightovi odebrána licence (aspoň v onu sezónu). Žasl nad svým štěstím a raději zapomněl na důvod svého útoku na Moggieho (byl nulitní). V dané situaci by nebylo šikovné doznat, že mu někdo nabídl úplatek.

Haigova smrt a mlčení Vernona Arkwrighta zabránily ztrátě neposkvrněného dobrého jména Jaspera Billingtona.

Jasper sám, zdrcený a zoufalý, sledoval čtvrtý dostih ve Winchesteru na řadě televizních obrazovek v obchodě s televizory. Velké a malé obrazovky…, na všech se odehrávalo totéž, ale obraz byl bez zvuku. V obchodě věřili na pop, na hlasitou rytmickou hudbu, že právě ta přiláká víc zákazníků. Jako naprosto nepatřičný doprovod k obrazům koní a jezdců v padoku tedy zněl halasný, tvrdý rytmus popu. Komentář žádný.

Jasper požádal prodavače, aby k obrazu dodal zvuk. Prodavač řekl „samozřejmě", ale ohlušující řev popu zněl dál.

S pocitem, že se mu to vše jen zdá, sledoval Jasper, jak jdou koně ke startu Cloister handicapu. Jeho krásný Lilyglit se pohyboval plavně, plný síly. Jasper měl rozpolcenou duši. Jak jen mohl pochybovat o Lilyglitově vítězství? Jak se mohl uchýlit k tomu, aby si vítězství zajistil nečestně?

Jasper si přál, aby se ten telefonický hovor s Vernonem Arkwrightem vůbec neodehrál. Přál si sám sebe přesvědčit, že Vernon Arkwright stejně nemohl Storm Conea zastavit. Ani Storm Conea, ani žádného jiného koně. Lilyglit dokáže zvítězit bez cizí pomoci…, *musí* zvítězit, aby Jasper mohl splatit své dluhy… Ale Storm Cone nese menší váhu…, pokud není možné Moggieho Reillyho uplatit, někdo ho zarazit musí…

Jasper se v myšlenkách potácel mezi hanbou a sebeuspokojením, mezi vírou v Lilyglita a představou bídy. Za celý život si nevydělal ani na jedinou jízdu autobusem –jezdil s ním jen zřídka – a v ničem se nevyučil. Jak jen má uživit ženu a čtyři děti? A jak může věřit ve svoji čest, když při prvním protivenství selhala? První řešení finanční krize, po kterém sáhl, byl úplatek jezdci.

Na mnohočetných obrazovkách se koně seřadili na startu a vyrazili, Lilyglit udával tempo v čele, jako vždy.

Nic zlého se nestane, utěšoval se Jasper. Lilyglit zůstane v čele až do konce. Díval se na detailní záběr koní probíhajících poprvé kolem cílového sloupku, pak viděl Lilyglita odzadu na konci vzdáleného oblouku.

Kameraman promeškal okamžik, ve kterém Vernon Arkwright na Moggieho Reillyho zaútočil, zachytil však chvíli, ve které Moggie ztratil rovnováhu a vylétl ze sedla. Pak ho nebylo řádně vidět, zakrývali ho koně běžící za ním a bílá břevna bariéry. Bylo však vidět, jak se jezdec v rudých a oranžových barvách snaží udržet na koni, a jak pak s cizí pomocí znovu získává rovnováhu a vítězí nad přitažlivostí zemskou. Pak bylo na všech obrazovkách vidět, jak kůň jde přes proutěnky, ačkoli jezdec nedrží otěže ani nemá nohy ve třmenech. Potom kamera Storm Conea opustila a zamířila na vedoucího koně, na Lilyglita, běžícího v čele o mnoho délek před ostatními.

Jasperovi vyvstal na celém těle studený pot. Nechtěl věřit svým očím. Přece nemohl…, nemohl nabídnout úplatek, aby se Moggie Reilly ocitl v nebezpečí života, aby mu hrozilo těžké zranění…, ne, to přece není možné!

Moggie Reilly se ještě na koni držel, nohy ve třmenech sice neměl, ale snažil se jak jen mohl dohnat pole šesti koní. Naději na vítězství už ztratil.

Vernon Arkwright z obrazovky zmizel, svůj úkol už splnil. Kamery se soustředily na Lilyglita daleko před ostatními, cválal nikým neohrožován a blížil se k posledním proutěnkám.

Vyhráli jsme, říkal si Jasper, ale neměl z toho šťastný pocit. Pak Lilyglit upadl.

Lilyglit ležel bez hnutí na travnaté dráze.

Televizní kamery se zamířily na cíl. Kolem sloupku prolétly nepřesvědčivě křiklavé barvy Storm Conea. Pak kamera znovu zamířila na Lilyglita, nehybného, jako by nežil.

Jasper v obchodě s televizory málem omdlel.

Někdo v zázemí obchodu stiskl knoflík a změnil program. Na všech obrazovkách se začal odvíjet kreslený film pro děti. Na všech třech stěnách

na početných obrazovkách poskakovaly a kvičely stejné figurky a plácaly stejné nesmysly. Přilákaly pobavené diváky (dostihy přitažlivé nebyly). Pulsující rytmus popu však nepřestával bouřit.

Jasper vyšel z obchodu jako opilý a po dřevěných nohách doklopýtal k svému vozu zaparkovanému v mnohapatrové garáži. Nechal tam vůz, když se rozhodl, kde se bude díval na dostih.

Odemkl dvířka a zoufale si sedl za volant. V duchu si opakoval všechna svá neštěstí.

Lilyglit..., bylo to nesnesitelné pomyšlení..., Lilyglit už nežije. Je mrtvý. Nebyl pojištěný. Nemá už žádnou cenu. K dovršení všeho se Jasper svou zoufalou poslední sázkou zadlužil i u Percyho Driffielda.

Až Vernona Arkwrighta předvolají před disciplinární komisi, jistě vypoví, že ho Jasper podplatil, aby Moggieho Reillyho vyřadil.

V tu chvíli si Jasper uvědomil, že ho taky mohou vyloučit z dostihového světa. Bylo by to nejhorší ponížení a hanba. Topil se v dluzích, které nemohl splatit, promrhal jmění své ženy. Nejhůř jím však otřáslo vědomí vlastní nečestnosti.

Uvažoval o sebevraždě. Nebylo to poprvé.

Když Wendy Billingtonová Innesová uviděla, jak Lilyglit vstává a odchází nezraněný, osušila slzy a vzpřímila záda.

O chvíli později vyslechla s hrůzou i úlevou telefonát trenéra. Trenér Percy Driffield informoval majitele o stavu věcí.

„Rozuměla jste mi, doufám?“ zeptal se, když se Wendy neozývala.

„Nevím...“

„Vyřiďte prosím Jasperovi, že dostih a vše s dostihem spojené, bylo anulováno. Včetně jeho sázky.“

„Ano, vyřídím.“

„Nulitní dostih cenu Lilyglita příliš neovlivní..., řekněte Jasperovi, že mám pro koně kupce přímo tady, u mne. Přiznám se, že bych nerad o toho koně přišel.“

„Vyřídím to,“ přikývla Wendy a zavěsila. Znovu, už potřetí, se snažila svého muže najít telefonicky.

Od rána ho nikdo nikde neviděl. Strach, který Wendy pronásledoval už od rána, se stupňoval do poplašné hrůzy.

Znala Jaspera a jeho zarytou hrdost. Pod mírně a vlídně působící slupkou se skrýval člověk čestný a pevný jako skála, a to Wendy k němu taky před lety připoutalo.

Firma Stemmer Peabody Jasperovu hrdost rozdrtila. Bude považovat úpadek za hanbu. Možná, že se s tím nedokáže vyrovnat.

Dvakrát už se pokoušela dovolat do Jasperova vozu, ale nikdo se neozýval. Telefon v autě přehrával vzkazy, jen když se zapnulo zapalování. Wendiny prosby, aby Jasper okamžitě zavolal domů, však zůstávaly bez odezvy. To ovšem neznamenalo, že její prosby nevyslechl. Možná je vyslechl, nedbal a vzkazy vymazal.

Wendy jinou naději neměla. Zkusila znovu zatelefonovat Jasperovi do auta.

„… zanechte zprávu…“

Proklínala ten neosobní hlas a promluvila. Ze srdce.

„Jaspere, pokud mne slyšíš, prosím poslouchej…, *poslouchej.* Lilyglit žije, upadl, ale jen si vyrazil dech. Nic se mu nestalo…, *vyslechni mne*… Percy Driffield má pro koně kupce. A celý dostih anulovali, protože cílový rozhodčí v rozhodujícím okamžiku zemřel. Všechno, co se dostihu týká, je nulitní, nic neplatí. Nic, rozumíš? Percy Driffield chtěl, abych ti to určitě vyřídila. Sázky neplatí. Takže… Jaspere…, můj drahý…, prosím, pojeď domů…, nějak si poradíme…, já docela ráda vařím a starám se o děti…, my tě potřebujeme… Prosím, přijeď domů…“ Odmlčela se. Měla pocit, že hovoří marně, do prázdna.

Jasper ji v tu chvíli vskutku neslyšel. Ještě nenastartoval a záznamník proto mlčel.

Jasper se s poněkud šibeničním humorem rozhodoval, jak si vezme život. Neměl hadici, kterou by nasadil na výfuk. Nenapadala ho žádná skála, ze které by skočil. Neměl nůž, aby si přeřezal žíly. Není snadné umřít. Nebyl nikdy moc šikovný, a tak se marně snažil vymyslet, jak skoncovat se životem. Marně si lámal hlavu. Pak našel v kapse ve dvířkách starou obálku a spěšně napsal aspoň vzkaz na rozloučenou.

Stydím se.

Odpusť mi.

Pak se rozhodl, že se zabije ve voze, že si někde najde silný statný strom a že to do něj ve velké rychlosti napálí.

Zastrčil klíček do zapalování a nastartoval… Ze záznamníku se hlasitě ozvala Wendina prosebná slova, jako by Wendy stála přímo vedle něho.

Jasper si vzkaz od své ženy ohromeně přehrál ještě třikrát.

Pak konečně pochopil, že Lilyglit žije, že jeho sázka u Percyho Driffielda neplatí, a že ani on, ani Vernon Arkwright nemohou být z ničeho nařčeni.

Několik minut se třásl úlevou.

Pak si uvědomil, že mu nezasloužené byla dána šance, a další že už očekávat nemůže.

Roztrhl obálku se vzkazem a zvolna vyrazil k domovu.

Vše, co se odehrálo při Cloister handicapu, bylo anulováno. Jako by se nic nestalo.

Nic se nestalo…, kromě smrti Christophera Haiga.

DICK
FRANCIS
POLE
PRO TŘINÁCT

Detektivní příběhy zdostihového prostředí

Z anglického originálu Field of 13,
vydaného nakladatelstvím Michael Joseph Ltd.,
Londýn 1998,
přeložila Jaroslava Moserová-Davidová
Kresba na obálce Martin Zhouf
Vydalo Nakladatelství Olympia, a. s., Praha, roku 2000
jako svou 3108. publikaci
První vydáni, 232 strany
TS 13/34
Odpovědná redaktorka Slávka Poberová
Technický redaktor Jan Zoul
Sazba LD s.r.o. – TISKÁRNA PRAGER
Tisk CTK REPRO, a.s., Praha

27-036-2000

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Detektivní příběhy
[illegible]

[illegible]

Writer
to
PUB